

БЮЛЕТЕН

Културно-информационен център
на българското малцинство "Босилеград" – гр.Босилеград

Година 19, брой 84-85, СЕПТЕМВРИ 2016 г.

Цена: 100 динара – 2 лева – 1 евро

Детска олимпийска ваканция „Босилеград 2016“
изпълнена от КИЦ Босилеград и Олимпийски клуб
„Босилеград“ по програмата „Р България
за международното сътрудничество за развитие“

БЮЛЕТИН

Основател и издател: гражданско сдружение Културно-информационен център „БОСИЛЕГРАД“, Босилеград,
ул. „Маршал Тито“ №15

Web: www.kicbos.org

Жиро сметка: 205-115077-80

IBAN/ RS35205001766666500085

Телефон/факс: (00381) 017-878-254

e-mail: kicbos@gmail.com

Редакция: Иван Николов, Александър Димитров,
Радко Стоянчов

Постоянни сътрудници: Ангел Джонев, Валентин Янев,
Александра Димитрова, Тодор Димитров, Новица Станков,
Димитър Димитров-Треперски, Димитър Стефанов
Димитров, Лозан Митев, Драголюб Иванчов

Главен и отговорен редактор: Иван Николов

Печат: Графично предприятие „СВЕН“, Ниш,
ул. „Стоян Новакович“ №10, тел.: (018) 248-142
ISSN 2217-7647

CIP – Каталогизирано в публикация на Народната
библиотека на Сърбия, Белград. 32+659(497.11)

COBIS.SR-ID 187911692

На кориците:

стр.1 – научна конференция на МНИ в КИЦ, 4-та научна конференция
за Западните покрайнини в София

стр.71 – кръгла маса за образованието на български език
в Медиа център в Ниш; кръгла маса за образованието на български
език в сдружение „ГЛАС“ - Босилеград

стр. 72 – детска Олимпийска ваканция - „Босилеград 2016“

СЪДЪРЖАНИЕ:

- (Из)разждането на демократичните отрочета стр. 3-4
- Борбата срещу приватизацията стр. 5
- Предизборна кампания със съдии и полиция стр. 6
- Симулиране на „граждански протести“ стр. 6
- Откъс от едно интервю стр. 7-8
- Босилеград – гето стр. 9
- „Това (не) сме ние“ стр. 9
- Изборите – легитимиране на фалшификациите стр. 9-10
- Скандалната управленска практика в Босилеград стр. 11 -13
- Отговорът стр. 12 -13
- Образованието – средство за асимилация стр. 13-4
- Скъпо платените еничери за изстребление на своя народ стр. 15
- Отново за „освобождението“ от българския фашизъм стр. 16
- Опустошеният Босилеград – 15 годишната власт на един човек стр. 16-22
- Поръчителите на опустошеният Босилеград стр. 23-24
- Моята цел е Босилеград да стане европейско място за живот стр. 24-27
- Между надеждите и отчаянието стр. 27-28
- Бомбардиране за начинаещи стр. 28-31
- Войводина като единственият изостанал нерешен въпрос стр. 32
- Декларация от IV Национална конференция за Западните покрайнини стр. 32
- Западните български покрайнини „освободени“ или „окупирани“ – от кого? стр. 33-37
- Българското администриране в Моравско – митове и реалност стр. 38-42
- Политиката на България спрямо Македония стр. 43
- Жестоки антибългари са и ВМРО-ДПМНЕ и СДСМ стр. 44-46
- Македонските българи са най-големите македонски патриоти стр. 46-47
- Два Илиндена са много, но един не стига стр. 47-48
- Непознатото Костурско стр. 49-51
- За депутатските мироогледи и МИР-ът „Чужбина“ стр. 52-53
- Промените в Изборния кодекс стр. 54
- Започна ли Третата световна война? стр. 55
- Схизмата срещу Българския народ в Българската диаспора – продължава стр. 56-58
- Клетвата в Крагуевац 14. 04. 1914г. стр. 58
- Съединението на Княжество България и Източна Румелия стр. 59
- Обявяването на независимостта на България стр. 60
- КИЦ дейности стр. 61-67
- Поези стр. 68-69
- Сатира стр. 70

(Из)раждането на демократичните отрочета

Отиващият си от Македония посредник на Европейския съюз Петер Ванхауте в интервю пред Дойче веле заяви, че е шокиран от ситуацията в Македония. Сравнявайки неговите наблюдения за Македония и това което ние всеки ден виждаме в Босилеград, можем да заключим, че системата не само е една и съща, но и че се ръководи от един и същ център – службите за сигурност оставени тука след разпадането на Югославия, доразвити по времето на Милошевич и безупречно действащи и сега.

Системата за контрол, е проникнала във всички махали и семейства и не позволява никакво свободно и критично мислене, а за промени и дума не може да става. Владее страх който чисто физически се усеща сред хората по улиците на Босилеград. Страх ги е, че ще бъдат уволнени или че ще ги вкарат в затвора. Страхуват се и ония отвън и ония отвътре в системата. Принудени са безпрекословно да се отзовават на повикване на кметската власт да излизат на улиците, да му подписват всякакви декларации и петиции за които никой не е сигурен къде се изпращат и за какво се използват. Правят го най-често заради еднократните социални помощи, временните трудови договори и някой и друг сандвич.

Нахално оспорвайки приватизацията на бензиностанцията и фалираният цех „Кобос“ в Босилеград, кметската власт не само показва елементарна юридическа неграмотност и арогантност намесвайки се в работата на правосъдието с което в крайна сметка провали шанса няколко стотин босилеградчани да получат реални работни места. Показните полицейски спецакции продължиха месеци наред, но с нищо не помогнаха за укрепването на правовата държава. Точно напротив, още повече укрепиха самочувствието на кмета и неговите привърженици и той си помисли, че наистина може безнаказно да си прави каквото си иска. Напук на правосъдието и полицейските кордони които в края на миналото и началото на този година месеци наред „охраняваха“ уж гражданските протести предводжани, не от кой и да е, а от самият кмет!

След това последваха и други протести – пак под знамето на управляващата партия на премиера Вучич! Много странно наистина. Навсякъде по света опозицията протестира срещу управлението. Тука управляващите протестираха срещу правосъдието и управляващите – тоест, против самите себе си, грубо и умишлено нарушавайки закона?! А когато привържениците на кмета почнаха да получават баснословни за босилеградските условия глоби, във въздуха остана да виси въпросът кой след тия глоби ще се осмели отново да излезе на улиците да протестира дори и за някаква справедлива цел?

Опозиционната на местно и управляващата на Републиканско равнище Сръбска прогресивна партия на Вучич, на предсрочните избори се опита да разклати монопола на местното управление в Босилеград. Тази партия по същество е клонинг на Сръбската радикална партия на Шешел а някои нейни активисти в биографията си имат записани не малко „патриотични“ изказвания срещу КИЦ и ДСБ. Разчитайки на късата народна памет те даже не се разграничиха от миналото си. Някои политици в Босилеград сериозно заложиха на тях, но изборните резултати показаха,

че това не е достатъчно да спечелят доверието даже на собствените си членове. Въпреки това, по местната кабеларка бяха направени няколко телевизионни емисии на които бяха представени катастрофалните резултати от 15 годишно управление на Захариев. Но и това се оказа недостатъчно да разплете мрежата от зависими привърженици на хранилка при кмета.

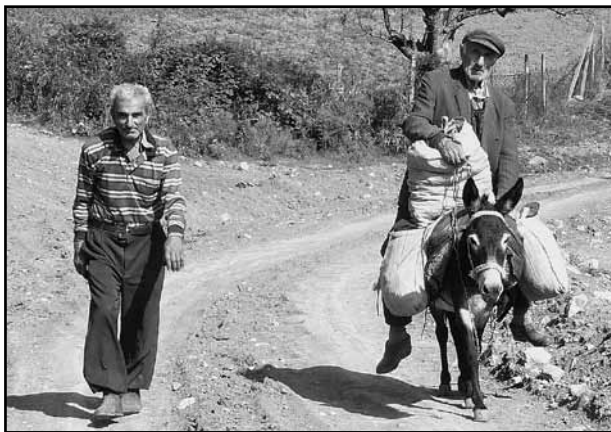
През март и април хората от околните босилеградски села послушно се редеха на опашки да подписват и преподписват кандидатурата на кмета Владимир Захариев за местните избори от името на Демократичната партия на Сърбия! За да се презастрахова, той си издигна още една кандидатура - за народен представител. Този път, от името на някаква малцинствена формация с чудно наименование „Това сме ние – природно движение“?! Това „движение“ се таксуваше

като национално, въпреки че в абривиатурата си то нямаше нито национален, нито политически, а по-скоро – екологичен характер. А освен това, в сръбските сайтове се появи информация, че то ще действа в коалиция с предизборно навъдилите се руски партии в Сърбия?! Двойствената му политика си пролича от километри. Между членството му в Демократичната партия на Сърбия на д-р Воислав Кошунница и новоформираната „малцинствена“ формация,

имаше не само видим конфликт на интереси, но и вътрешен конфликт със самия себе си. Като представител на тази малцинствена формация, той трябваше да решава националните проблеми на българите които в продължение на 15 години самия той създаваше като представител на управляващата ДСС!?

Това бяха подробности за които едва ли някой се е замислил. Важното е, че хората непрекъснато се държат нащрек, в някаква организирана, при това и доста милитантна форма която действа на повикване. Един път, да бранят бензиностанцията намесвайки се в работата на правосъдието, друг път да бранят фалирало предприятие от опит за приватизация, трет път да подписват за кметската му кандидатура и накрая – да подкрепят кандидатурата му за народен представител! За всеки бе ясно, че той се целеше във властта и в депутатския имунитет и че цялата тази комедия с провеждането на изборите всъщност беше само едно наддаване за купуване на гласове. При което гласоподавателите получаваха собствените си пари за собствените си гласове! В крайна сметка резултатите от кметските избори бяха предизвестени и се случиха така както се очакваше – в негова полза. А се проведеха по обичайния изборен рецепт – с изнудване и купуване на гласове, манипулации, фалшификации и избирателни списъци далеч надвишаващи броя на жителите в общината.

Първата изненада дойде от Републиканската избирателна комисия която през април обяви, че 4 000 декларации от необходимите 10 000 за кандидатурата на Владимир Захариев за народен представител са фалшифицирани! С това избирателната му листа „Това сме ние – природно движение“ бе отхвърлена от участие в републиканските избори а с нея и мерачите му за втори път да влезе в Скубцината, но този път като представител на българското малцинство. Това обаче не

му попречи да спечели местните кметски избори – вероятно защото никой не се постара да ги контролира. В Сърбия разделението на властта е относително понятие и на практика често се получават такива абсурдни ситуации в които една личност едновременно обединява несъвместими длъжности в законодателната, изпълнителната и правосъдната власт.

Провеждането на свободни избори в една недемократична среда е повече от безсмислено. Там където политиката контролира медиите, няма свобода на словото, няма право на свободен избор - няма и демокрация. Там където държавата и управляващата партия се сливат, пак няма условия за свободни, честни и равноправни за всички партии избори. В такива условия промяната на управлението чрез избори е пълна илюзия. Илюзия е и идеята за демократичен контрол на властта, но за журналистиката като коректив на властта, изразител на общественото мнение и други такива цивилизационни постижения в съвременните държави.

Това си пролича не само от организацията, но и от резултатите на предсрочните избори от 24 април тази година, които, в крайна сметка приключиха с един лек ремонт на кабинета. Мътните води на сръбската демокрация не можах да изкарат нищо свястно на управляващите постове. Недемократичната обстановка не можа ясно да профилира сръбската политика а оттам си остана неясна и външнополитическата ориентация на страната. Независимо от европейската риторика, повечето сръбски политици са евроскептично настроени и все по-често се заглеждат към евразийските и еврабийските проекти. Сръбските политици очевидно смятат, че разполагат с много време за губене.

Що се касае до българското малцинство то отново бе доведено в позиция да гласува за статуското – за сръбските управляващи партии. Даже още по-зле – за партиите от консервативната сръбска националистическа десница която винаги е гледала на българите в Сърбия и Македония като на дезинтеграционен фактор и враг на сръбската държавност. Реално погледнато, българското малцинство отново избра традиционните си врагове да го управляват. Дори и опозиционно настроените гласоподаватели, не посмяха да застанат зад собствените си национални партии. Изборите се превърнаха в състезание между сръбските партии - коя от коя по-вражески настроена към българското малцинство. Така българите за пореден път легитимираха политиката която винаги е имала за цел не само да подмени националната им идентичност, но и да обезлюди районите населени с българи.

Целият ни политически живот се превърна в театър на абсурда. Сръбската политическа система си остана затворена за автентичните партии на българското малцинство които още през 90-те години на миналия век разпознаха проблемите и предложиха решения гарантиращи опазването на националната идентичност и създаване на предпоставки за икономическо развитие на района. Програмните определения на Демократичния съюз на българите и партиите произлезли от него си останаха нереализирана мечта на идеалистите. Изборите се превърнаха в битак на евтими, втора употреба националистически и популистски идеи.

Излизането на Великобритания от Европейския съюз даде криле на антиевропейските и евроскептичните настроения в Сърбия. Отварянето на 23 и 24 преговорна глава не са достатъчно основание за надежда, че Сърбия ще скъса с миналото и ще даде шанс на българското национално малцинство. Защото Националният съвет на българското

малцинство започна превода и отпечатването на учебници на български език едва когато паралелките на български език се разпаднаха. И ако някога учебниците се преведат и напечатат, ще се окаже, че всичко е било безсмислено, защото в Босилеград и Цариград ще останат незначителен брой деца.

За по-прозорливите наблюдатели става смешно да гледат как председателя на Националния съвет на българското малцинство Владимир Захаирев размахва вестник „Ново Братство“ със собствената си снимка на първата страница, а кметът Владимир Захариев извежда подчинените си на протести срещу приватизацията на фалиралите социалистически предприятия и евентуалното откриване на нови работни места?! Вероятно от страх да не би привържениците на опозицията да си намерат работа и да се измъкнат от зависимостта на кмета. Неуспешният във всяко отношение кмет, сега играе с националната карта, а прокуратурата уж се ослушва дали няма да предизвика скандал ако подведе под отговорност „лидера“ на българското национално малцинство?! Политиката наистина има необятно поле за действие, стига да си опериран от чувство на срам.

И докато ни засмукват световните терористични процеси и кризи, а в Белград месеци наред се точеше формирането на ново правителство, управляващите в развалините на Босилеград и това лято проведоха „Международен фолклорен фестивал – Краище пее и танцува“. В Краището в което никога не е имало други освен българи, дни наред истерично се развяваха сръбски, македонски и даже черногорски знамена?!

Това лято епидемията на болестта нодуларен дерматит при говедата, доунищожи говедовъдството като основно занимание на и без това оределите босилеградски селяни. Странното бе, че на едно забояло говедо се унищожаваха и по десетина здрави с обяснение, че така се

ограничавало разпространяването на болестта. Както и да е, по този начин бе нанесен удар върху най-бедната и същевременно най-работливата част от населението. Въпреки обещанията за обезщетения, вредите трудно могат да бъдат изчислени и възстановени години наред. Разбира се, никой не понесе отговорност защо Ветеринарното управление нищо не предприе за ваксиниране на добитъка, въпреки че се знаеше, че болестта опасно приближава границите на Сърбия.

Междувременно все повече социално зависими хора продължават да се редят пред вратите на общината и Центъра за социална работа с надеждата да получат социални помощи. Останалите всеки ден се изнасят от Босилеград в стремежа да си намерят работа и да припечелят някоя и друга пара. След тях, родният им град потъва в бурени и боклук, а недовършените обществени обекти остават да се разпадат. Свидетелство за безотговорността и нехайството на едни хора които неслучайно бяха допуснати до властта и оставиха незапомнена пустош след себе си. Обикновеният гражданин се превърна в заложник на една неработеща държава в която няма никаква гаранция за живота, здравето и имуществото му. Държава, в която гражданите имат задължения, но не и права. Държава в която идеята за народовластие брутално е подменена с идея за партократия. В която суверенът си продава гласът за кебапче. В която управляващи, опозиция и управлявани стремглаво летят към дъното.

Иван Николов

Борбата срещу приватизацията

Вместо с хляб и сол, външните инвеститори ги посрещаме с полицейски кордони

На 3 февруари т.г. Босилеград осъмна блокиран от около 100 души жандармерия, оборудвана за борба с масови безредици. Причината – риск от физически сблъсък между участниците на четири публични събрания: на управляващата партия на кмета Владимир Захариев, на новосъздадената в Босилеград под ръководството на г-жа Невенка Костадинова местна организация на Сръбската прогресивна партия на премиера на Сърбия Александър Вучич, на Сръбската радикална партия и на група граждани.

Напрежението тлее повече от една година, откакто местният бизнесмен Стефан Костов купи бензиностанцията, обявена на търг от банката, при която е била ипотекирана за кредит. Кметът Владимир Захариев през цялото време оспорваше покупко-продажбата и след като загуби делото на всички инстанции, физически не допуска правосъдните органи да изпълнят присъдата и да предадат бензиностанцията на новият собственик Стефан Костов. От миналата година правосъдните органи направиха 13 опита да изпълнят присъдата, но полицията отказваше асистенция. Развързката се очакваше днес, когато изпълнителният съдия, от 14 опит трябваше да предаде бензиностанцията на новия собственик.

Напрежението започна още сутринта в 8 часа пред седалището на местната организация на Сръбската прогресивна партия, откъдето тръгна протестно шествие из града с пищялки и транспаранти „Стоп на корупцията и престъпността“, „Стоп на управлението на Владимир Захариев“ и „Срещу търговията с влияние“. По същото време кметът на Босилеград Владимир Захариев със своите привърженици се беше барикадирал в общината, защото дни преди това в Босилеград се разпространяваха слухове, че протестиращите ще нахлуят в общината.

Когато изпълнителният съдия днес дойде, всичките четири групи, охранявани от полиция, тръгнаха към бензиностанцията, но полицията пропусна на бензиностанцията само хората на кмета. След като съдията нареди да се срежат катинарите на бензиностанцията и на шахтата за тока се оказа, че хората на кмета са напълнили шахтата с баластер, а малко след това привържениците на кмета избухнаха съдията и отново затвориха шахтата. Въпреки очевидните нарушения на предписанията за пожарна безопасност и общата сигурност на гражданите, полицията пак отказа да се намеси и изпълнителният съдия не можа да изпълни присъдата.

Кметът и неговите привърженици блокираха за известно пътя Босилеград – ГПП Рибарци-Олтоманци и обявиха, че ще чакат да дойде представител на Правителството на Сърбия. След часове напрежение бе съобщено, че блокадата на пътя е вдигната и жандармерията е започна да се изтегля от Босилеград.

Според непотвърдени информации, на кмета и на хората, които възпрепятстват изпълнението на съдебното решение, са наложени големи глоби.

Правосъдието на Р Сърбия за 15-ти пореден път не успя да изпълни присъдата за приватизация на бензиностанцията в Босилеград и да въведе новият собственик в имота му. След една седмица силно полицейско присъствие, протести предвождани от кмета на Босилеград Владимир Захариев с платени протестъри, политически провокации, заплахи, разделение и страх какъвто Босилеград не помни от времето на Информбюро до сега – изпълнението на присъдата отново бе блокирано.

Няма движение и по въпроса за приватизацията на шивашкия цех „КОБОС“ собственост на компанията „ЮМКО“ от Враня.

С оглед на това, че приватизацията на фалиралите преди петнайсетина години предприятия е от решаващо значение за възстановяване на производството и откриване на нови работни места, от изхода на борбата за промените зависи дали Босилеград ще оцелее или и останалите му малобройни жители окончателно ще го напуснат.

Босилеград в момента се задушава в мъртвата хватка на феодалното 15-годишно управление на кмета Владимир Захариев и засега неизвестни, по-силни от Правосъдието и Правителството на Р Сърбия сили, които не позволяват на правосъдието, полицията, частния бизнес, външните инвеститори, опозиционните партии и медиите да се мобилизират за спасението на общината.

Положението се усложни още повече в предизборната обстановка за парламентарните и местни избори на 24 април. Колкото и парадоксално да звучи, задълбочаващата се криза в Босилеград обслужваше предизборната кампания на кмета. Социално зависимото от общинската каса население, безсилиято на правосъдието, силното полицейско присъствие, липсата на свободни медии, масовата психоза и неутралната досега позиция на премиера на Сърбия Александър Вучич – не само че не създават условия за свободни и демократични избори, но и създават впечатление сред населението, че държавата Сърбия здраво стои зад кмета Владимир Захариев дори и по цената да погази собствената си Конституция и законите.

Още по-трагично е, че Владимир Захариев продължава да използва и помощта която България оказва чрез Военно-медицинска академия, кандидатстването за българско гражданство и кандидатстването на студенти и специализанти по Постановление № 103 за изнудване на гласове на местните избори утвърждавайки неограничената си лична власт. За съжаление, утвърждавайки се на власт, той обявя война на българските организации, на българското образование в училищата, на българските свещеници, на българските културно-исторически паметници и напоследък и на българските инвеститори в Босилеград. Резултатите от тази хаотична политика са трагични за Босилеград – градът е осъден на обезлюдване и обезбългаряване. Животът на хората които искат да бъдат свободни и обществено активни граждани, а не поданици на кметската власт, става все по-непоносим.

Въпреки че срещу безобразията на кметската власт напоследък се обяви и ръководството на холдинг компанията „ЮМКО“ от Враня, няма никакво съмнение, че Босилеградските събития се развиват по един изключително зловещ сценарий. Смешно е да се мисли, че заради някаква си бензиностанция, бе компрометирано цялото сръбско правосъдие и бе вдигнат на крак наличния състав на интервентните полицейски сили в разни градове на Сърбия. Разноските по неуспешното изпълнение на присъдата и полицейската охрана далеч надминават стойността на една разнебитена бензиностанция, която дори не отговаря на законовите изисквания за трудова, пожарна и екологична безопасност. Единствения резултат от всичко това бе, че населението в Босилеград бе трагично разделено и противопоставено а доверието в държавните институции поколебано.

Предвид напрежението и полицейската атмосфера, както и насилието на кметската власт, партиите от демократичния блок в Босилеград намират, че е безсмислено да участват в местните избори защото с участието си само ще легализират и легитимират изборите и ще станат съучастници в престъпното управление.

Предизборна кампания със съдии и полиция

Сръбската полиция бе блокирала отсечката на международния път от Босилеград към България заедно с бензиностанцията, за да може изпълнителния съдия, след 16-ти пореден опит да изпълни влязла в сила присъда за приватизация на бензиностанцията и да я предаде на частната фирма „Югтурист“ чийто собственик е бизнесменът Стефан Костов.

15 подобни опита в продължение на повече от година преди това се провалиха поради натиск и протести организирани от кмета на Босилеград Владимир Захариев който не позволяваше на правосъдните органи да предадат бензиностанцията на собственика ѝ, а полицията отказваше да асистира.

Този път, полицията се е отнесла професионално и е успяла да осигури асистенция на изпълнителния съдия. Кметът отново е извел общинските служители срещу полицията и правосъдните органи, но полицията не ги е допуснала до бензиностанцията.

В ранните утринни часове кметът на Босилеград Владимир Захариев се е опитал чрез българските медии да предизвика намесата на България с информация, че 500 полицаи са блокирали града и бият българите с цел да им вземат „едничката“ бензиностанция. Малко по-късно сръбските медии предадоха, че кметът е припаднал на бензиностанцията и му е оказана медицинска помощ. Някои присъстващи граждани твърдят, че е симулирал с цел отново да отложи изпълнението на присъдата.

Не е точно, че това е „едничка“ бензиностанция в Босилеград. В града има още една частна бензиностанция „Дукои“ която е по-съвременна и предлага всички видове горива на по-изгодни цени. Силно е преувеличен и броя на полицаяте – дошли са с три автобуса и след изпълнението на присъдата са се върнали обратно. В следобедните часове кмета отново се е опитал с привържениците си да блокира пътя, развявайки сръбски и руски знамена, но в късните часове е вдигнал

блокадата. През изминалата нощ и днес, кметските хора провеждат дежурства на бензиностанцията, а бизнесменът Стефан Костов е ангажирал частна охранителна фирма да пази бензиностанцията. В момента общинските коли и колите на Здравния дом чакат пред бензиностанцията.

Приватизацията на бензиностанцията и на още две фалирала предприятия в Босилеград очевидно разобличава престъпните схеми на 15-годишната власт на кмета Захариев и отнема главните му лостове за управление.

Драматизирането на обстановката в града обслужва предизборната кампания на кмета на предстоящите избори на 24 април. Изправен пред отговорност за съ-

сипването на Босилеград, при това и с няколко висящи дела, той се реши на отчайническа постъпка – разигра националната карта и призова „майка България“ на помощ. Нещо, което може да се окаже изключително опасно, но той явно няма друг полезен ход и се опитва да хитрува с цел да си осигури политически чадър.

Интересно е също така, че той търси намесата на България когато му е застрашена властта, но не и когато са застрашени човешките и малцинствените права на българите. Въпреки четирите си мандата той не направи нищо за обучението на български език, за възстановяването на българските културно-исторически паметници, служебната употреба на българския език, не позволи на българския бизнес да дойде в Босилеград, преследваше представителите на българските сдружения и партии в Босилеград и пр.

На 8 април (петък) в Босилеград се очаква на предизборно посещение в Босилеград да пристигне г-жа Зорана Михайлович вицепремиер в Правителството на Сърбия, Министър на строителството, съобщенията и инфраструктурата и зам. председател на Сръбската прогресивна партия на Сърбия.

Симулиране на „граждански протести“

Четири денонощия, за 15 пореден път, кметът на Босилеград Владимир Захариев не позволи на изпълнителен съдия да изпълни присъдата за приватизация на бензиностанцията и да я предаде на новия собственик. Той и стотина негови привърженици денонощно протестираха пред бензиностанцията. Имаше коли, трактори и строителни машини. Тук бе и общинският автобус в който кметът и неговите хора преспиха през нощта. Протестът се охраняваше от силни полицейски части които идваха от вътрешността на страната и се сменяваха на всеки 12 часа. Един адвокат получи сърдечна криза, имаше и припаднал човек. Пронесоха се и слухове, че кметът и един негов привърженик в нощта на събота срещу неделя били бити от полицията.

Кметът и някои общински съветници от неговата партия пред сръбската ТВ B92 обявиха, че не признават присъдата и не позволяват на правосъдните органи да изпълнят заповедта за предаване на собствеността, а полицията отказва да асистира при изпълнението на присъдата. Новият собственик, бизнесменът Стефан Костов призова по сръбската телевизия премиерът Александър Вучич да дойде на място и да направи така, че законът да се прилага. Кметът също се закани, че ще блокира пътя към границата, докато не дойде някой от Правителството. Предвид напрежението, около 50 полицаи денонощно стояха пред бензиностанцията, но не предприемаха нищо. Всичко това пробуди недоумения и съмнения, че става дума за добре режисиран сценарий с цел създаване на психоза в снабдяването с гориво,

мобилизиране на привържениците и зависимите от общинския бюджет граждани и сплотяването им около кмета Владимир Захариев пред предстоящите местни избори на 24 април.

Гражданите на Босилеград са трагично разделени и противопоставени. Напрежението и общия безпорядък в града създават нездрав климат за българските инвеститори които се очакваше до края на месеца да приватизират фалирала цехове в Босилеград и да предложат работа на хората.

Не е известно докога ще продължава така предизвиканата криза, но безсилието на сръбската държава да се пребори с корупцията и престъпността и да стабилизира положението в Босилеград е очевидно и отчайващо. Освен всичко това, се вижда, че Белград не обръща никакво внимание за решаване на натрупаните малцинствени проблеми от чието решаване зависи успеха на преговорите за членството на Сърбия в ЕС.

Опаснието е, че се разиграва сценарий за предизвикване на социално напрежение и инциденти, с които да се отклонят вниманието и да се заметат следите от престъпленията и разхищенията на държавни пари през 15-годишното управление на кмета Захариев. Кризата работи не само за неговата амнистия от политическа и наказателна отговорност за досегашните му четири катастрофални за Босилеград мандата, но и обслужва предизборната му кампания с помощта на полицията, прокуратурата и службите за сигурност които с пасивността си, създават впечатление сред хората, че са на негова страна.

Иван Николов

„Протести“ и пред КОБОС

Поради протест на бивши работници организиран от кмета Владимир Захариев и бившият директор на „КОБОС“, и днес в Босилеград рано сутринта пристигнаха два автобуса полиция от Враня. Полицията се струпва пред входа на завода, защото дни наред преди това се носеха слухове, че бившите работници шели да нахлуят в халата. Откакто компанията „ЮМКО“ от Враня започна да подготвя производствените хали на „КОБОС“ и в Босилеград се заговориха, че той ще бъде приватизиран от Компанията „КАЛИНЕЛ“ от Троян която да инвестира и да даде работа на около 250 нови работници, Босилеград се изправи на нокти. „КАЛИНЕЛ“ иначе вече е стъпил в Р Сърбия и е приватизирал подобни цехове.

В градът безработицата е отчайваща и хората с надежда очакват новият инвеститор като спасител на града.

От друга страна дългогодишният кмет на Босилеград Вла-

димир Захариев се опитва да настрои хората срещу приватизацията и частния бизнес вероятно защото се опасява, че това може да разклати властта му на предстоящите местни избори.

Именно с тази цел положението в Босилеград прекалено се драматизира а масовото полицейско присъствие внася излишно напрежение и плаши хората. Обаче истинската опасност за Босилеград идва не толкова от полицията, колкото от сегашното общинско управление през което населението се преполови а младите масово напуснаха града.

Напрежението в града видимо се повиши след 15 януари когато местната организация на Сръбската прогресивна партия на г-жа Невенка Костадинова изведе хората на протести срещу сегашното общинско управление и поиска оставката на кмета.

Иван Николов

Откъс от едно интервю

Уважаеми зрители, гост на телевизия ИНФО ПУЛС е Бранислав Попович, председател на Надзорния съвет на ЮМКО. Ще си говорим за ситуацията в Босилеград. Става дума за два завода или две фабрики - КОБОС и ЧОРАПАРА. Това което сега трябва да обясним на зрителите, е собствеността на тия фабрики. Стигнахме дотам, че властта в Босилеград твърди, че тия две фабрики са техна собственост, а от друга страна ръководството на компанията и вие като председател на Надзорния съвет твърдите, че те са собственост на ЮМКО. Хайде да обясним каква е истината?

Значи, аз съм в Надзорния съвет на ЮМКО от март 2014г., значи почти две години. Най-важното е, че ЮМКО полека излиза от проблемите и от кризата и миналата година приключи успешно. Имаме план за преорганизация на компанията със заводите във Враня и Буяновац. Що се касае за завода в Босилеград, ситуацията е подобна и вече няколко пъти са правени опити да се задвижи производството в този завод. ЮМКО присъства в Босилеград двайсетина години и в момента е най-голям външен инвеститор който инвестира в Босилеградска община. В едно друго време, ЮМКО е отишъл в Босилеград по молба на работниците. Тия два завода са построени от Република Сърбия от Фонда за икономически изостанали райони. В единият завод работеше ЦЪРВЕНА ЗВЕЗДА от Крушевац, а във завода за чорапи ЗЕЛЕ ВЕЛКОВИЧ от Лесковац. Поради лоши делови резултати и нерентабилно производство, тогавашните работнически съвети и на двете фирми са взели решение и изразили желание да станат собственост на ЮМКО. Двете фирми са си прибрали оборудването и са напуснали Босилеград. ЮМКО е докарал свое оборудване, на първо време някакво по-старо, а след 1999г. там е закарано ново оборудване от Враня и Косово поле. Значи, това оборудване е временно сложено там и стопроцентово и безспорно е собственост на ЮМКО. В процеса на преорганизацията ние решихме да задвижим завода, но поради липса на финансови средства и поради отдалечеността на Босилеград, решихме, че това може да стане заедно с някой потенциален инвеститор, тоест партньор.

В първият опит се сблъскахме с местната власт и проблема за собствеността. Ние не можахме да влезем и да организираме производството. Това беше през 2014г. Започнахме да анализираме документите и установихме, че Дирекцията

за строителни площи към община Босилеград е взела решение да стане ползвател на държавната собственост, тоест на земята и въз основа на това решение са презаписали държавната собственост в кадастъра като техна собственост. Когато видяхме какво е направено, в края на 2014 и началото на 2015г. обжалвахме това решение и същият този кадастър взе друго решение, че това презаписване е невалидно и ЮМКО отново трябва да се запише като ползвател, тоест собственик на земята. До ден днешен шефът на кадастралната служба в Босилеград не е изпълнил решението което самият той е подписал. Няма отговор на нашите жалби от Министерството на строителството. Ние искахме същият този господин да се уволни или суспендира от работа за незаконните си действия.

Защо той не е изпълнил решението си с оглед на това, че вие очевидно имате документи за собственост?

Предполагам, че това е някаква местна (политика), може би са се закачили на човека или поради други причини, но той не е изпълнил решението което самият той е подписал. Ние обжалвахме пред Министерството на строителството неговата работа и поискахме решението да се анулира и нещата да се върнат в предишно състояние. Вчера получихме устно уверение, че министърът е уважил жалбата ни и че това ще се реши. От друга страна ние заведохме административен спор за собствеността на имуществото ни и очакваме, че и това ще се реши положително за нас, защото имаме всички решения на Работническите съвети, които успяхме да намерим, въпреки че някои хора от ЮМКО буквално ги бяха скрили. Ние трябваше да ходим в архивите в град Лесковац, в град Крушевац, в град Враня и намерихме всички решения, така че никой не може да оспори собствеността върху имуществото и въпрос на време е кога ще се запише, но не и да се оспори собствеността ни. Също искам да припомня, че не са верни слуховете които някои хора разпространяват там, че ЮМКО е давал по-малки заплати в Босилеград отколкото във Враня. Проверихме и установихме, че заплатите не са били по-малки, въпреки че са били малки. 2003г. по искане на кмета Захариев, тогавашното ръководство на ЮМКО, тъй като не е имало достатъчно работа, е дало на негов партньор, фирмата НОСТАЛГИЯ от Ниш да ползва производствената хала и машините на ЮМКО за да организира производството. НОСТАЛГИЯ от Ниш, е провела в завода около една година, през

това време не са плащали заплати, ток, вода и накрая всички тия задължения падат на компанията ЮМКО. Работниците поискаха правата си на съд и сега ЮМКО трябва да плаща на работниците!? През 2015г. освен че шефа на кадастралната служба в Босилеград не изпълни решението си, ние доведохме инвеститор от България. Господина дойде заедно с нас. Присъстваха началника на Пчинска област Славиша Булатович, генералния директор на ЮМКО Горан Джорджевич, собственикът на фирмата ИБЕР Иван Костадинов и аз като председател на Надзорния съвет. Инвеститорът трябваше да види халата, условията, възможностите за производство. Неговата фирма в България има 700 работници и успешно работи за западния пазар. На срещата нахлу кмета с двама-трима негови съветници, или каквито са му вече там, и по един брутален начин обиди човека, че той не бил никакъв предприемач, че не бил никакъв човък и по национална основа...

Защо кмета не е позволил на инвеститора да дойде с оглед на това, че вие твърдите, че ако започне производството това би било добре и за тамошните работници?

Ние мислехме че се касае за нещо лично към този инвеститор, че не познава ситуацията или че това е просто някакво стечение на обстоятелствата. Всъщност, обяснението за целия този спор със собствеността на имуществото, тоест с ползвателите, собственикът е държавата Сърбия, е че те с всички средства се опитват да попречат на работниците да се настанят на работа, защото общината им дава 10-15 хиляди динара помощ за някаква временна работа за което не се знае дали плащат облаганията по закон и не искат да дойде инвеститор, не искат 200 или 300 души да живеят от работата си и да могат на изборите да гласуват по съвест а не да бъдат изнудвани. Мисля че това хората там вече са разпознали.

Добре, нека не обсъждаме това, защото някой ще ни обвини в предизборна кампания...

Добре. Доказателство, че не искат нито един инвеститор и че с всички сили искат да изгонят ЮМКО е и следното. Когато ние спрем действията си там, например през зимата, не организираме производствен процес там, а го организираме в Редовница и Поляница, значи когато нас ни няма, той не се интересува от безработицата. И той изобщо не се труди около тая фабрика, да доведе инвеститор, да организира производство... Защо? Собственик е държавата. Той по всяко време, денонощно, може да доведе инвеститор и без наше знание да го отведе в Белград, в Министерството, в Правителството и да им направи връзка. Доказателство за това е и третият инвеститор, това е фирмата КАЛИНЕЛ от България която има около 1500 работници и която вече има един завод във Вранска баня който произвежда и е заинтересуван за една по-голяма производствена хала от 200 до 500 работници и той дойде да говори с нас. Що се касае за Враня, имаме две заинтересирани фирми, от Полша и Турция и с тях се водят разговори в Правителството на Сърбия. Тъй като искахме да започнем производство и в тоя завод, ние на господина от Троян в България, предложихме, и го помолихме да организира производството в Босилеград, заедно с нас, или самостоятелно, и ако трябва да делим добро и лошо. На срещата в Министерството той обеща, че минималната заплата ще бъде 27-28 хиляди динари, разбраха се за подробностите и той дойде да види завода и какво се случи? Първо, докато той още беше в Белград, изтече информация, предполагаем от Враня, че ние пак сме намерили инвеститор, и те чрез приятели в полицията са разпитвали портиерите да открият кога ще дойдат представителите на фирмата, но нещо стана и те не можах да дойдат. После дойдоха и не знам по чие нареждане, двама души са ги легитимирали и са им искали личните данни, довеждайки чуждите граждани в една много непри-

ятна ситуация. Въпреки че те напълно легално и по покана от нашето Министерство са дошли да видят завода. За това събитие хората които са присъствали на това легитимиране, както от ЮМКО така и граждани на Босилеград, са подали заявка в прокуратурата и в полицията. След това той се е обърнал с писмо до българското Правителство да не позволи идването на този инвеститор. За наша радост, или може би по-скоро за радост на гражданите на Босилеград, инвеститорът и съответното българско министерство са се оглушили на неговата молба. Осведомили са инвеститора, но не са му оказвали никакъв натиск. Инвеститорът още чака. След това той (кмета), буквално ще кажа, слага паравоенни формации да охраняват завода. Сложил е едно реморке от камион, поставил е охрана от 4-5 души, които, представяте ли си, в днешно време, вървите си по улиците на някакво градче в Сърбия и някой, който няма никакво право да прави това, ви легитимира! Ето, това се случи. Това е катастрофа. Доказателство за това е и г-жа Невенка Костади-

нова, която е директор на фирмата ИНАК или ИБЕР и собственик на една от фирмите. Тя работи с нашата компания там имаме 36 работници, и е дошла в завода защото ние купуваме от нея храни, огрев и т.н., това сътрудничество е от години. Написана е заявка и тя е трябвало да ходи в полицията да дава показания защо е ходила в КОБОС?! Представете си, години наред да работите с някоя фирма и някой да ви образува наказателно производство и да я изслушват по заповед на прокурора Митич от Владичин Хан? Вместо прокурора да изследва кой е написал

такава заявка и кой тормози свободното движение на гражданите което е гарантирано с Конституцията на Сърбия, той иска да изслушва деловите ни партньори?!

Добре, вие как виждате решението на тази ситуация? Какво очаквате да се случи с тия два завода?

Ние очакваме, че това по трети път започнало производство ще продължи и очакваме, че преговорите на инвеститора с Правителството на Сърбия и Министерството на стопанството ще приключат с подписване на договор и очакваме заводите да почнат да работят. Ние, като компания ЮМКО, очакваме да решим проблема, който имаме от двайсет години, да субсидираме производството там. Значи, пари нямаме, а трябва да субсидираме някакво производство там. Очаквам вече субсидиите да не отиват там. Те за 20 години никога не са могли да изпълнят нормата си над 20%. Значи, непрекъснато ги субсидираме, въпреки че някои хора там говорят, че ние ги есплоатираме и че ЮМКО им взима парите? Това не е вярно и за всичко си има документи. Очакваме, че хората ще работят, ще живеят по-добре, а те какво ще направят? Дали ще изгонят и този, третият инвеститор, дали ще застрашат поминъка на 200 или 300 семейства, това вече е работа на държавните органи...

Ние ще чуем и тях и какво мислят и планират и те. Господин Попович, благодаря ви.

Благодаря, аз бих искал да поговорите и с инвеститора, той лично да ви каже какво иска и да ви каже че ЮМКО не е искал нищо. Държавата да му даде шанс той да дойде да работи и да даде работа на хората...

Благодаря, трябва да имаме повече такива изявления за да можем да проверим цялата тази история.

Времето занапред ще покаже чий е заводът, кой подписва договорите, кой какво дава и дали това е така или иначе. Всичко това правим с цел реструктуриране на ЮМКО. Значи, ние трябва да разделим ЮМКО на няколко части които да могат самостоятелно да работят, за да спасим централната компания. Нашата цел е да решим проблема по който всички задължения падат на централната компания, за да могат хората нормално да работят и да живеят в една приватизирана и другояче организирана фирма.

Босилеград – гето!

«Владимир Захариев от Босилеград прави гето» - това заяви в Босилеград вицепремиера на Сърбия г-жа Зорана Михайлович

По повод парламентарните и местни избори които ще се проведат на 24 април, днес предизборно в Босилеград дойде вицепремиера, министър на Министерството на строителството, транспорта и инфраструктурата на Сърбия и заместник председател на управляващата Сръбска прогресивна партия г-жа Зорана Михайлович

Кмета на Босилеград Владимир Захариев с група негови привърженици блокира пътя на влизането в града при бензиностанцията и спря кортежа с плакати. След кратката разправа Зорана Михайлович каза на кмета, че може да лежи на пътя, да прави циркове и да закрива фабрики но това няма да донесе нови работни места на Босилеград, че не бива да превръща Босилеград в гето и че няма да позволи да нарушава отношенията между Българи и Сърби.

Пред офиса на местната организация на Сръбската прогресивна партия в Босилеград чийто лидер е г-жа Невенка Костадинова я посрещнаха около 500 души. Вътре в офиса на вицепремиерката е представена видео презентация от катастрофалното за Босилеград 15 годишно управление на кмета Владимир Захариев и негови скандални изявления. След това вицепремиерката се обърна към събралото се множество и призова гражданите да не се страхуват от Захариев и неговите хора и да го свалят от властта на местните избори на 24 април

„Тука също трябва да се живее по-добре, но това не е възможно докато Захариев е на власт. Преди в Босилеград имаше 20 000 души а сега са само 7 500. Нима това е заради Вучич или заради ония които 15 години владеят Босилеград“ – изтъкна г-жа Михайлович и добави, че външните инвеститори ще идват в Босилеград ако властта е добра, а не да не се позволява на хората да влезнат в Босилеград както днес се е случило на нея. Според нейните думи в Босилеград още през април ще бъдат открити 250 нови работни места а след това и още 100.

Домакинът, г-жа Невенка Костадинова председател на местният отбор на Сръбската прогресивна партия каза, че след повече от 10 години в Босилеград идва висок представител на Правителството. „Градът е останал без стопанство, работни места и млади, а Захариев доведе Босилеград до там че е истинска привилегия да си социален случай за да ги използва като гласоподавателна машина“.

След обръщението си към гражданите, г-жа Михайлович посети едно от успешните частни предприятия в Босилеград „Анитекс“, след което преустанови програмата си и напусна Босилеград за да избегне неприятните срещи с привържениците на кмета Захариев за които имаше съмнения, че готвят провокации и инциденти.

Надеждата на босилеградчани е, Захариев да загуби изборите на 24 април което да отпусни демократичния процес и да даде шанс на външните инвеститори които да предложат нови работни места. Това ще зависи и от резултатите за парламентарните избори за които набира скорост и Сръбската радикална партия на Воислав Шешел. Въпреки неведнъж декларираната европейска ориентация на Сръбската прогресивна партия и днес при посрещането на вицепремиера в Босилеград прозвучаха сръбски националистически песни.

Иван Николов

„Това (не) сме ние“

В навечерието на изборите Републиканската избирателна комисия (РИК) на Р Сърбия едногласно и окончателно отхвърли избирателната бюлетина „Това сме ние, природно движение – Владимир Захариев“ заради 3 957 декларации заверени с фалшив печат.

Според председателя на РИК Деян Джорджевич, след прегледа на изборните материали е констатирано, че бюлетината на Владимир Захариев има най-много 7 061 валидни декларации на граждани които подкрепят кандидатурата му (от необходимите 10 000) и че поради това тази избирателна бюлетина не изпълнява условията да бъде обявена.

Нека да припомним, че Владимир Захариев към момента е кмет на Босилеград и председател на Националния съвет на българското национално малцинство в Сърбия. Заради неуспешното си управление той бе подложен на унищожителна критика от българските организации и опозицията в Босилеград. Опитите да предотврати приватизацията на важни икономически обекти в Босилеград изостри политическата обстановка в града и сринва рейтинга му. Миналата есен той регистрира малцинствена партия и освен на местните, се опита да се кандидатира и на републиканските избори вероятно с цел да си осигури имунитет от наказателна отговорност.

След посещението на вицепремиера на Сърбия г-жа Зорана Михайлович на 8 април в Босилеград и провокативното и дръзко поведение на Захариев по този повод, от изказването на г-жа Михайлович стана ясно, че Захариев е загубил доверието не само на гражданите на Босилеград но и на Правителството на Сърбия.

Предвид условията под които се провеждат изборите, повечето местни опозиционни партии се отказаха от участие на изборите поради липса на условия за провеждане на демократични и свободни избори.

Председателят на РИК Деян Джорджевич

Изборите – легитимиране на фалшификациите

По повод предстоящите избори за народни представители в Народната скупщина на Р Сърбия и за общински съветници в Общинските скупщини които ще се проведат на 24 април т.г., както и по повод общата криза която кулминира в Босилеград след скандалните разкрития за 4 000 фалшифицирани документи на „малцинствената формация „ТОВА СМЕ НИЕ“, Демократичния съюз на българите (ДСБ) категорично заявява, че ТОВА НЕ СМЕ НИЕ и че никой от нас не може да се идентифицира с фалшификации и брутални закононарушения.

Същевременно поясняваме защо няма да участваме на изборите за местна власт в Босилеград, поне докато не се преборим те да се провеждат законосъобразно и по правилата на демокрацията.

Престъпния начин по който се провеждаха изборите през последните 15 години в Босилеград и произлизащата от тях престъпна управленска практика, компрометираща всяка идея за народовластие, демократичен контрол на властта и състезание на програми и идеи за развитие на общината. Изборите се превърнаха в престъпна корупционна практика за търговия с влияние, купуване и изнудване на гласове с държавни пари, злоупотреба с власт и изборни манипулации и фалшификации. Престъпният начин на провеждане на избори утвърди на власт и съответни управници които с некомпетентността, непрофесионализма и липсата на морал погазиха закона и наложиха тоталитарна система на управление която доведе общината до катастрофални демографски, социално-икономически и политически последици.

Всяка демократична партия която се изкушаваше да излезе на избори под условията по които те се провеждат в Босилеград, не само рискуваше да влезе в битка с предрешен резултат, но и да стане съучастник в престъпната схема по която се провеждаха изборите и накрая – да легитимира властта която в изтеклите 15 години остави трайни и непоправими последици в общината.

Демократичния съюз на българите, като автентична малцинствена партия която в продължение на 25 години последователно разобличава проблемите на българите в Западните покрайнини и предлага решения за тях, не може да си позволи да стане част от натрапения престъпен модел на провеждане на избори и едноличният начин на управление който застрашава принципите на демокрацията, гарантирани с Конституцията и законите на Р Сърбия и нормите на международното право. Утвърдилата се тоталитарна система на управление в Босилеград не можеше да се промени с демократични средства на свободни избори.

Демократични избори могат да се проведат само в демократични условия.

В Босилеград такива условия няма. Няма демократичност и честно състезание между политическите партии вследствие на разграждането на институциите, медийната свобода и правата държава. Живеем в общество в което фалшификатите, лъжите и насилието са нещо нормално и всекидневно. Опозиционните демократични партии които участват на изборите за местна власт, нямат възможност публично да влезнат в предизборна надпревара с професионално изработени програми и идеи за развитие на общината с които да се борят за доверието на гражданите. Злоупотребявайки с правомощията си и ресурсите на общината, сегашната общинска власт превърна изборите в престъпна надпревара с купуване и продаване на гласове, фиктивно назначаване и уволняване на работа на социално застрашени хора, манипулиране с избирателни списъци, фалшификации на документи, конфронтиране на политическите опоненти до степен на ненавиждане и омраза, лъжливи обещания и безотговорно харчене на държавни пари за започнати и недовършени обекти. Демократичната опозиция се намира в неравноправно положение спрямо управляващата партия и е поставена в ситуация да се наддава и надлъгва с неизпълними обещания, купуване на гласове, злоупотреба с власт и разни други незаконни действия, нещо което ДСБ, като национално отговорна малцинствена партия която последователно отстоява духът на Конституцията и законите регламентиращи правата и интересите на българското малцинство – не може да си позволи.

ДСБ многократно и навременно е предупреждавал сръбската, българската и международната общественост за многобройните нарушения на Конституцията и законите в областта на правата човека и правата на българското малцинство, но и за тежките последици в социално-икономическата сфера до които доведе управлението на Заха-

риев. На време предупредихме държавните институции на Р България за злоупотребите с помощта която тя оказва в областта на здравеопазването, образованието и българското гражданство за купуване и изнудване на гласове на местните избори. Друг е въпросът, че не бяхме разбрани и чути от някои прекалено мнителни политици в България. На време предупредихме и за злоупотребите с кметската власт с които Захариев спечели изборите за Национален съвет за българското малцинство в Сърбия, въпреки очевидния конфликт на интереси между двете институции и въпреки, че като привърженик на консервативния сръбски национализъм му беше чуждо всичко което касаше правата и интересите на българите.

Заради критичната позиция към управленската политика на Захариев, на местните избори през май 2012г., Общинската избирателна комисия в Босилеград не разреши на ДСБ да се кандидатира на изборите. В началото на 2015г. Захариев се опита да злепостави КИЦ „Босилеград“ пред българския премиер и да го закрие. В характерния за него интригантски стил, той се намеси в работата на КИЦ-а и с многобройни нарушения на законите започна да дублира и да отнема дейностите му. Скоро дойде в конфликт и с частния бизнес в Босилеград опасявайки се, че частните предприемачи могат да застрашат абсолютната му власт. Създавайки изкуствени конфликтни огнища около приватизацията на бензиностанцията и бившото предприятие „Кобос“, Захариев застраши сигурността на града и предизвика страх сред гражданството с масово полицейско присъствие което продължи месеци наред. Изправен пред наказателна отговорност, той чрез българските медии поиска помощ от „майка България“ рискувайки да предизвика междудържавен спор за да избегне собствената си отговорност?!

Предчувствайки края на политическата си кариера, Захариев през есента напусна сръбската националистическа партия на д-р Воислав Кошуница на когото дължи кариерата си и създаде собствена „малцинствена“ партия „Това сме ние – природно движение“ и се опита да се кандидатира за републиканските избори, вероятно с намерение да си осигури депутатски имунитет от наказателно преследване.

Републиканската избирателна комисия излезе със скандално съобщение, че отхвърля избирателната му бюлетина заради това, че от необходимите 10 000 декларации на граждани които подкрепят кандидатурата му, 4 000 са фалшифицирани! Кандидатурата му за общинските избори в Босилеград на 24 април, все още не е оспорена и той вероятно за пореден, пети път, ще се появи на изборите за местна власт, което би било напълно абсурдно.

ДСБ осъжда скандалното поведение и изявленията на Захариев с които той злепостави българското малцинство пред сръбската и българската общественост и му нанесе непоправима морална вреда. Българското малцинство има своя малцинствена партия и лидери с биографии които 25 години отстояват правата и интересите на българите. Несъстоятелни и жалки са опитите му да се избави от политическа и наказателна отговорност, подвеждайки общественото мнение, че се преследва „лидер на българското малцинство“ в Сърбия. В името и абривиатурата на „ТОВА СМЕ НИЕ“ няма нищо което да показва, че става дума за партия на българското малцинство, но затова пък прави асоциация за неоснователно идентифициране на малцинството с фалшификациите и закононарушенията за които Захариев е обвинен.

ДСБ очаква от следствените и правосъдните органи на Р Сърбия да си свършат работата. Вината винаги е конкретна и персонална. Българското малцинство е достатъчно изстрадало и надигашата се истерия срещу Захариев в някои националистически сръбски формации не бива да се пренасочва към българите и лидерите на българските организации в Сърбия които продължават борбата си за безусловно спазване на правата на българите.

Драголюб Иванчов

Скандалната управленска практика в Босилеград

От Ангел Джамбазки заместник-председател на ПП „ВМРО – Българско национално движение“, български представител в Европейския парламент, член на Комисията по външни работи на ЕП

До Г-н Томислав Николич - Президент на Република Сърбия; До Г-н Александър Вучич - Министър-председател на Република Сърбия; До Г-н Ивица Дачич - Министър на външните работи на Република Сърбия; До Негово превъзходителство Владимир Чургуз - Посланик на Република Сърбия в България

Уважаеми господа,

В последните няколко месеца със силно притеснение и голяма загриженост наблюдавам нарастващото социално напрежение в град Босилеград. Извън всякакво съмнение, това напрежение е породено от провокативното поведение на дългогодишния кмет на града Владимир Захариев. Още от стъпването си в длъжност през 2001 г. по моя оценка кметът провежда антисоциална политика спрямо босилеградчани.

Именно по времето на това управление градът се обезлюди трайно, младите хора масово търсят препитание в Република България или в други държави в ЕС, мнозинството от предприятията фалираха, а всеки опит за външни инвестиции е провален от кмета с действия или бездействия. Трайно безработни са мнозинството от гражданите, с изключение на неговите партийни членове в общинската администрация – това прави хората икономически зависими от него и той редовно се възползва от това на местните избори; по селата са останали само възрастни хора, които едвам преживяват ден за ден; специализирана медицинска помощ може да се окаже чак във Враня; най-близкият родилен дом е в Сурдулица, въпреки че в последно време е истинска рядкост да се чуе бебешки плач в Босилеград; нивото на образованието в местното основно училище и гимназията също бележи стремглав спад надолу – българските паралелки продължават да учат от сръбски учебници и никой вече години наред не намира воля да реши този проблем; местните медии са под негов абсолютен контрол; проблем има дори със служенето на български език в църквата – двама български свещеници отец Йоан (Занко Петров Станойков) и отец Ставри Велинови бяха принудени да напуснат родния си град и сега служат на Бога в Гигинския манастир и в град Видин, Р България.

Необяснимото поведение на кмета стигна до там, че се опита да закрие и Културно-информационния център на българите в Босилеград, което бе предотвратено благодарение и на намесата на народни представители от ВМРО-БНД.

Припомням, че правото на българската общност в Република Сърбия да използва и съхранява своя български език и култура е императивно гарантирано от множество

двустранни и международни договори, по които Република Сърбия е страна и има задължението да гарантира това право.

Въпреки тези плачевни управленски резултати, благодарение на силната финансова подкрепа от държавния бюджет на Р Сърбия кметът държи абсолютен политически монопол и печели избори след избори. Използвайки ресурсите на общината, той спечели и изборите за Национален съвет на българското малцинство, въпреки че между двете длъжности има очевиден конфликт на интереси.

Всичко това предизвика съпротивата на опозицията, местния бизнес, малцинствените партии и интелигенцията. От миналата есен досега в Босилеград се провежда серия от протестни митинги и шествия срещу управлението на кмета Захариев. Протестираха Демократичният съюз на българите, Сръбската прогресивна партия, Сръбската радикална партия и десетки граждани. Кметът винаги отговаряше с контрапротести, на които редовно извеждаше подчинените си общински служители и техните семейства.

На 15 януари последва нов протест, този път организиран от местната организация на Сръбската прогресивна партия, водена от г-жа Невенка Костадинова. Исканията на протестиращите са сръбското правителство да разпусне настоящото общинско ръководство и да заведе временно управление. Под претекст, че е застрашена сигурността в града, в Босилеград са извикани силни и жандармерийски полицейски части, които според сръбския вестник „БЛИЦ“ „защитават общинарите“.

На 03.02.2016 г., когато има няколко отделни протеста срещу кметската власт, в Босилеград отново пристигат силни полицейски части. Гражданите поставят социални искания, протестират срещу корупцията и престъпността и безсилието на правосъдието. Една от причините за протеста е неспособността на правосъдието и органите на МВР да приложат влязла в сила присъда за приватизация на бензиностанция.

Кметът бойкотира правосъдието и не позволява на изпълнителния съдия да въведе новия собственик в имота му. В продължение на една година кметът е предотвратил 14 опита на правосъдието да приложи присъдата, провел е 14 заседания на Общинската скупщина на открито пред бензиностанцията и една незаконна блокада на международния път Босилеград - ГПП Рибарци-Олтманци.

На 09.02.2016 г. напрежението отново ескалира. Отново пристига автобус с жандармерия от вътрешността на Сърбия. Причината е опит на компанията „ЮМКО“ от Враня да подготви бившия шивашки завод „Кобос“ за активиране на производството с помощта на външен инвеститор който планира да открие 250 нови работни места. Кметът отново иска да попречи на приватизацията на „КОБОС“; вероятно защото се опасява, че с появата на нов инвеститор ще загуби на предстоящите кметски избори през април. Той е готов да провали приватизацията на „КОБОС“, ако това застрашава неприкосновената му власт. Хората от града се притесняват, че в условия на социално напрежение, протести, липса на правосъдие и правов ред и силно полицейско присъствие заинтересованите инвеститори ще се принудят да се оттеглят.

Няма никакво съмнение, че подобни полицейски демонстрации в такава малка среда, каквата е Босилеград, са доста стресиращи за местното население и оказват влияние върху легитимното право на гражданите да протестират. От друга страна гражданите смятат, че полицията „пази общинарите“ и им пречи да изразяват недоволството си и да искат отговорност за неуспешното управление.

На 16 февруари КИЦ „Босилеград“ излезе с предложение

ние за насрочване на кръгла маса, посветена на проблемите на града, която трябва не само да обсъди създалата се ситуация, а и да намери изход от кризата. На нея трябва да присъстват представители освен на всички обществени организации, но и на Европейския парламент, които ще могат да проследят на място как протичат процесите на присъединяване на Република Сърбия към Европейския съюз.

Припомням, че предстои гласуване в Европейския парламент на Резолюция по годишния доклад на ЕК за напредъка на Сърбия в предприсъединителния процес и подобни събития и управленски практики в никакъв случай няма да се отразят положително на заключенията в него. Подобни скандални управленски практики правят много лоша услуга на Република Сърбия в нейните отношения с Европейския съюз.

В ролята си на член на Комисията по външни работи на Европейския парламент настоявам сръбската държава да влезе в ролята си, да изпълни стриктно своите международни задължения и вътрешно законодателство и да стабилизира положението в Босилеград, като осигури функциониране на правосъдието, демократични и свободни избори, свобода на медиите и сигурността на гражданите.

Недопустима е политическа намеса в работата на правосъдието, както е недопустима и злоупотребата с държавни ресурси за провеждане на партийна пропаганда, купуване и изнудване на гласове на изборите. По този начин ще се успокои социалното напрежение в града. Във всяка държава, без значение дали е членка на ЕС, законът трябва да е над всичко и службите, които го прилагат, трябва да са независими от политически усилия.

В противен случай ние ще бъдем принудени да смятаме, че всичко това се прави целенасочено с цел създаване на непоносими условия за живот на българското малцинство и обезлюдяване и обезбългаряване на Босилеградска община. Такава политика не бива да се допуска през 21 век.

Уважаеми Господа,

Разчитам на Вашата добра воля и желание да разрешим със съвместни усилия този изключително наболял проблем в нашите двустранни отношения в името на добросъседските отношения и обща европейска интеграция.

18.02.2016 г.

Ангел Джамбазки

Отговорът

Посолство на Република Сърбия
София

Уважаеми господин Джамбазки,

Внимателно прочетох Вашето писмо за въпросите отнасящи се до българското национално малцинство в Босилеград, в Република Сърбия и по този повод бих искал да Ви запозная с усилията които прави Република Сърбия с цел подобрене на положението на националните малцинства, включително и на българското.

С Конституцията и редица закони на Р Сърбия е уреден начина на осъществяване на конституционно гарантираните права и свободи на принадлежащите към националните малцинства, с които, освен правата които са гарантирани с Конституцията на всички граждани, се гарантират и допълнителни, индивидуални или колективни права. Правата се осъществяват индивидуално, а колективно съвместно с другите, съгласно Конституцията и международните договори. С колективните права принадлежащите към националните малцинства, пряко или чрез своите представители, участват в решаването или сами решават за отделни въпроси свързани с тяхната култура, образование, информиране и служебна употреба на езика и писмото съгласно закона. Международните източници за права-

та на малцинствата в Република Сърбия основно са Рамковата конвенция за защита на националните малцинства и Европейската харта за регионалните и малцинствените езици на Съвета на Европа. В третия доклад за прилагането на Рамковата конвенция за защита на националните малцинства от 2014 година, Съвета на Европа прецени нивото на защита на националните малцинства в Република в Сърбия като много по-високо отколкото в много страни членки в ЕС. Това се потвърждава от следното:

С Конституцията и законите на Република Сърбия е предвидено задължително, облекчено участие на националните малцинства в работата на народната скупщина. Със законови решения е формиран Съвет за националните малцинства чиито задачи са постигане на правата на националните малцинства в чиято работа, освен представители на Правителството на Република Сърбия участват и представители на всички национални съвети на националните малцинства включително и на българското. Учредителното заседание е проведено на 29 април 2015, другото заседание на 07 юли, а третото на 03 ноември 2015 година.

За осъществяване на самоуправлението в културата, образованието, информирането и служебната употреба на езика и писмото, принадлежащите към националните малцинства могат да изберат свои национални съвети. Използвайки това право, принадлежащите към 21 национални малцинства учредиха свои национални съвети, сред които и българското национално малцинство, които сътрудничат с компетентните държавни органи. Според закона за националните съвети, последните, трети преки избори за националните съвети са проведени през октомври 2014 година. За четири избирателни листи гласуваха 66,2% от всичкият брой избиратели записани в отделен избирателен списък на българското национално малцинство. Учредителното заседание на Националния съвет на българското национално малцинство е проведено на ноември 2014 година, а за председател на съвета е избран Владимир Захариев.

Правителството на Република Сърбия донесе Наредба за формиране на Фонд за националните малцинства и определи финансови средства за тази цел. Освен средства от бюджета на Република Сърбия за финансиране на работата на съветите на националните малцинства, надлежните републикански, покрайнински и местни органи дават финансови средства за работата на институциите които са от значение за българското национално малцинство, както и за проекти които афирмират културата и образованието на българското национално малцинство и информирането на български език.

Отделната работна група за изработка на предложение на План за действие за осъществяване на правата на националните малцинства в рамките на Глава 3 за преговорите за членството на Република Сърбия в Европейския съюз, е формирана на 23 март 2015 година, за да може допълнително да се подобри положението на националните малцинства въпреки че не представлява формален бенчмарк за отваряне на Глава 23, и покрай факта, че няма аки комунитар на ЕС по този въпрос. От 28 членове на работната група, 11 са от редовете на националните малцинства, сред които и на българското национално малцинство. Те са цялостно включени във всички фази на изработката на Плана за действие. Работната група проведе 9 срещи, а финалният текст е представен на членовете на ЕС през февруари 2016. В него са вградени и мненията на експертите на Съвета на Европа. По време на изработката на Плана за действие освен предимното сътрудничество и включване на представителите на националните съвети на малцинствата, Република Сърбия води политика на решаване на всякакви въпроси в двустранен диалог, и е посветена на комуникациите със заинтересованите държави, включително и с България. През 2015 са реализирани повече посещения на председателя и членовете на Преговорния екип на Република Сърбия в Република България.

Принадлежащите към българското национално малцинство осъществяват правата си в областта на културата чрез участието си в няколко културни манифестации и чрез действието на повече културни институции, центрове, сдружения и т.н. Министерството на културата и информирането на Република Сърбия през 2015 година е отделило финансови средства за проекти афирмиращи културата на българското национално малцинство на сума от 700 000 динара, а по разписаният публичен конкурс от 2015 година ще съфинансира три проекта на българското национално малцинство на обща стойност от 700 000 динара. Учредителните права над Издателската къща „Братство“ която осъществява издателска дейност на български език от 1959 година, с новия Закон за са прехвърлени на Националния съвет на българското национално малцинство.

Принадлежащите към българското национално малцинство осъществяват своите права в областта на образованието, с обучение на майчин език на предучилищно, основноучилищно и средноучилищно ниво на образование. В предучилищните институции в Босилеград и Димитровград двуезичната подготвителна предучилищна програма през 2014/2015 година са учили 106 деца. В основноучилищните в Босилеград в обучението на български език са били 25 деца, а предмет Български език с елементи на национална култура по два часа седмично в две училища в Димитровград и Панчево изучават 617 деца. Обучението на български език в две средни училища в Босилеград и Димитровград изучават 193 ученици. Български език се изучава в рамките на Студийната група за български език и литература на Филологическия факултет в Белград.

Когато става дума за лисващите учебници на български език по определени предмети за основните и средните училища, според Меморандума за разбирателство подписан с Националния съвет на българското национално малцинство 2015 година с който са дефинирани динамиката и подробностите за изработка на учебниците, Националният съвет на българското национално малцинство е предложил изработката на първите 15 учебници, както и преводачи за превод на учебници от сръбски на български език. Последният превод е доставен на Завода за учебници на 19 ноември 2015 година, но заради забележки на представителите на Националния съвет за качеството на превода и след съвместна среща проведена през декември 2015 година те са върнати на лекторска доработка. Договорено е учебниците да излезнат от печат най-късно до 01 септември 2016 година. На лектура и коректура се намират още пет учебници, осем заглавия са в различни заключителни фази а две заглавия са готови за изпращане на Националния съвет на българското национално малцинство за одобрение на превода.

Принадлежащите към българското национално малцинство осъществяват правата си в областта на информирането чрез електронни медии които излъчват програми на български език с различно времетраене. Това са ТВ Босилеград, ТВ Цариброд, НТВ Ниш, Радио Босилеград и Радио Цариброд. По отношение на приватизацията на медиите съгласно съобразеното законодателство на Република Сърбия с правилата на Европейския съюз, е запазено задължението на бъдещите собственици на приватизираните медии в следващите пет години да не променят програмните схеми и съдържания. Също така има и решение за проектно финансиране на осъществяването на правата на националните малцинства за информиране на майчин език.

Надявам се, че всичките тези информации ще ви помогнат да разберете отношението на Правителството на Република Сърбия към националните малцинства, включително и българското.

Господин Джамбазки, готов съм да се срещна с Вас и ако желаете да говорим за всички въпроси които касаят българското национално малцинство в Република Сърбия.

14. 03. 2016г.

Владимир Чургуз /Посланик/

Образованието – средство за асимилация

Образованието на майчин български език на българското малцинство не може да се разглежда на парче. Трябва да се имат предвид геополитическите реалности в началото на миналия век довели до създаването на бивша Югославия. Целта на този неуспешен проект беше създаване на Велика Сърбия чрез завоюване на чужди територии и народи и по модела на френската колониална школа, тяхното асимилиране. В нашия случай, постепенно подмяне на българската със сръбска национална идентичност чрез системата на възпитанието и образованието – налагане на сръбски език, история, култура, музика, обичаи и т.н.

Това не е нищо ново, този метод на денационализиране и асимилация на чужди народи и малцинства е известен на науката и се е прилагал и на други места особено в бившите френски, испански и английски колонии, включително в страните от бивша Югославия и най-много в Македония и в Западните покрайнини. Трагичното е, че този процес продължава и днес, когато геополитическите реалности са коренно различни.

Ако макар и бегло проследим този процес ще се убедим, че с тази цел, веднага след югославската окупация от 1920г. на българските територии предадени на Държавата на сърби, хървати и словенци с Ньойския договор, са закрити всички български училища и са прогонени всички български учители и преподаватели. Веднага са формирани сръбски училища със сръбски учители и преподаватели които естествено възпитават и учат българските ученици на сръбски език и това продължава цели две десетилетия до началото на Втората световна война.

По време на Втората световна война от 1941 нашите краища отново са в състава на България. На свой ред сръбските училища са закрити. Сръбските учители се прибират в Сърбия. Още през есента същата година се откриват основни училища, прогимназии и гимназии на български език и отново идват български учители и преподаватели. До есента 1944г. обучението се провежда на български език.

След края на Втората световна война ние отново сме върнати на сега вече комунистическа Югославия и историята с обучението на български език общо взето, се повтаря. В периода приблизително от 1945-1962г. в Титова Югославия са признати националните права на всички югославски народи и малцинства и обучението у нас се провежда на майчин български език съгласно догмите на комунистическата партия по националния въпрос. След изострянето на отношенията на България и Югославската комунистическа партия по въпросите за изграждането на комунизма и особено по македонския въпрос, в

началото на шейсетте години на миналия век най-напред в Цариград, а след това и в Босилеград започва поэтапна редуция на образованието на български език като се прилагат най-различни модели – създаване на отделни сръбски и български паралелки, разни „двуезични“ модели“ в които обучението постепенно преминава на сърбохърватски език а часовете по български език, история и култура намаляват все повече и повече. В Босилеград обучението на български език е премахнато през 1987/88 учебна година и се преминава на тнр. „двуезичен модел“ който и сега се прилага и в който обучението се провежда на сръбски език с изучаване на определен брой часове по Български език и литература.

От учебната 2006/07 година в Босилеградското основно училище по искане на една група национално осъзнати родители, и използвайки възможностите на сръбското законодателство, се откриват първите паралелки на български език - годишно по една. След като тия ученици завършиха основното си образование (почти под невъзможни условия – без учебници на български език), поискаха да открият паралелки на български език и в Гимназията. Приблизително по същото време, след няколко десетилетия в Цариградската гимназия също се откриха първите паралелки на български език. Имаше учителски кадри които могат да водят образованието на български език, но нямаше учебници на български език. За малките класове някои учебници бяха внесени от България, но с оглед на това, че учебната програма в Сърбия е една и задължителна за всички, трябваше сръбските учебници да бъдат преведени на български език. Този превод се проточи във времето, междувременно обучението в българските паралелки до значителна степен бе компрометирано, повечето паралелки се разпаднаха, учениците отидоха в „двуезичните паралелки“ в които условията за обучение са по-нормални и родителите постепенно загубиха интерес да записват децата си в българските паралелки. Парадоксалното е, че по същото време се увеличава интереса сред родителите и абитуриентите да следват в България.

Ако проследим намаляването на българското население паралелно с експериментите в образованието, икономиката, териториалното деление, културата, историята, информиранието, богослужението и пр. ще се убедим че всичките 7 Югославии и днешна Сърбия, въпреки на пръв поглед либералните закони гарантиращи правата на малцинствата, следват една и съща линия на политическа поведение която има цел да дебългаризира и да сръбизира българското население в Босилеград и Цариград. Резултатите са достатъчно красноречиви в това отношение. От 62 000 българи през 1962г. броят на българите е паднал на 18 000 през 2011г. от които пък само около 13 000 са заявили, че знаят майчиния си език.

Краят на Югославия и опитите за демократизация и интеграция на Сърбия в Европейския съюз отново поставиха на дневен ред въпроса за съдбата и положението на българското малцинство. Днес то е застрашено не само на национален, но и на чисто икономически и демографски план и е застрашено от изчезване – това се вижда с просто око от демографските и икономическите процеси.

Ако ние загубим битката и българското малцинство завинаги изчезне от етническата карта на Балканите и то пред очите на България, Сърбия и Европа, това ще бъде победа на великосръбския национализъм и гавра със всички принципи, ценности и норми върху които е създаден Европейския съюз. Победа и легитимиране на завоевателната политика чрез окупация и колонизация на чужди територии. Легитимиране на унищожаването на националните култури и насилствено насаждане на чужди. Предателство на Европа към собствените си принципи и ценности. Провал на политиката на европеизация на Балканите. Престъпление срещу едно невинно малцинство пред очите на целия цивилизован свят.

Ако Сърбия иска да стане част от съвременния цивилизован свят, явно трябва да преосмисли миналото си и да поеме нова линия на политическо поведение – нещо, за което няма сигнали в Белград. Има дипломатически изказвания в полза на сръбската евроинтеграция, но няма реформи и реални действия.

Какво трябва да направим ние за собственото си спасение?

От 1991 година до днес, ние разпознахме проблемите на българското малцинство и предложихме решения за тях, но не успяхме да овладеем или не ни допуснаха до политическите механизми за тяхното решение. През 2013г. българските организации успяха да се обединят около един документ наречен Платформа за защита на правата на българското национално малцинство. Тази Платформа за пореден път изброи проблемите на българите в Сърбия и призова Правителствата на Р Сърбия, Република България, Европейския парламент и политическите представители на малцинството да обединят усилията си за решаване на проблемите на българите в Западните покрайнини. По начина по който това се прави между европейските държави. Този документ бе високо оценен като конструктивен, добронамерен и приемлив за всички. Исканията от този документ бяха интегрирани в едно изследване на Центъра за международни въпроси и въпросите на сигурността от Белград и Фондация Фридрих Еберт като препоръки към Сръбското правителство с оглед на предстоящото членство на Сърбия в ЕС. На основата на тази Платформа се водиха разговори между президентите Плевнелиев и Николич в Белград и доколкото съм запознат, са се съгласили, че на базата на този документ могат да се решават проблемите. Но от тогава изминаха цели три години и все още няма никакви положителни сигнали в тази посока. Омаловажаването и отхвърлянето на този документ би означавало отказ от цивилизовано решаване на нашия проблем и продължение на старата колониална политика за обезбългаряване и обезлюдване на територията завоювана с Ньойския договор. Има прекалено много индикации за това, че Република Сърбия не иска да промени тази политика.

Ние продължаваме да сме заложници на сръбските националистически партии, живеем в едно изолирано пространство между двете държави, в една изостанала полуфеодална система на управление в която хората или стават икономически все по-зависими от властта и се нагаждат, или гледат да избягат навън търсейки свободата си и по-добро място за лична реализация. Защото Западните покрайнини, и конкретно Босилеград е място където няма работа, няма здравеопазване, няма правова държава, няма свобода на словото, няма образование на роден език. Местната власт печели и използва властта по един престъпен и унищожителен за нас начин, а сръбското правителство не направи нищо за решаване на проблемите които трябваше да ни освободят от оковите на миналото и да ни европеизират.

Сръбските държавници и политици, учените, хората на мисълта и изкуството като че ли не осъзнават необходимостта от преосмислянето на миналото и осъзнаване на новите реалности, опасности и предизвикателства. С други думи, постановките на тоталитарната култура създавана по времето на бивша Югославия и особено по времето на комунизма не позволяват опознаването и осмислянето на новия свят който неусетно ни заобиколи отвсякъде.

За да има някакъв резултат от обсъждането на образованието на майчин български език, той трябва да се разглежда комплексно – в рамките на положението и перспективите на българското малцинство в Р Сърбия като европейска държава. Защото в сегашните условия е ясно че нямаме никаква перспектива.

Иван Николов

Скъпо платените еничери за изтребление на своя народ

Драголюб Иванчов

Председателят на Националния съвет на българското национално малцинство в Сърбия и кмет на Босилеград Владимир Захарийев, и неговия заместник председател на НС и заместник кмет Стефан Стойков, в изказванията си на разни срещи за образованието на български език в София, Белград, Ниш и Босилеград и особено по българските и сръбските медии, се хвалят с „големите“ си постижения по превеждането и даже отпечатването на някои учебници от сръбски на български език. Става дума за малотиражен печат от по 30-тина комплекта от преведените учебници които засега все още не са дошли в училищата.

По същото време, учебната 2016/17 година в Основното училище „Георги Димитров“ в Босилеград започна без паралелка на български език в Първи клас. След 10 години „обучение на български език“ без учебници на български език и всевъзможно изтезаване на родителите и учениците които искаха да учат на майчин език, тази година в Босилеград имаше само 1 (едно-единствено) дете чиито родители на анкетата се претрашиха да поискат то да учи на български език! Другите паралелки в които обучението се провеждаше на български език се разпаднаха и засега има само още три – във Втори, Пети и Шести клас с по 6-7 ученици. С това бе прекъснат процеса на възстановяване на обучението на български език, а изявленията на чедниците на Националния съвет за преведените и отпечатаните учебници на български език – чиста демагогия. Всичко е прекрасно, само дето няма никакви практически резултати! След всички експерименти и шантажи с образованието на български език се оказахме в ситуация, когато дори и да има учебници на български език, няма да има заинтересовани родители и ученици които да играят в този провинциален театър организиран от най-високо държавно ниво.

Проблемът с липсата на учебници на български език е наистина голям, но не е най-големият. Най-големият проблем е, че учениците ежегодно намаляват. Би трябвало да е ясно, че те намаляват поради непоносимите условия за живот. През последните 10 години броят на учениците в Основното училище в Босилеградска община е намалял от 724 на 496 ученици. Тази учебна година в Първи клас са тръгнали само 57 ученици. С други думи, след 8 години, в 8 клас би трябвало да има 57 ученици (под условие техните родители да не емигрират дотогава), а в класовете надолу - все по-малко и по-малко. Пред тази перспектива, изявленията на Владимир Захариев и Стефан Стойков за учебниците и образованието на български език са напълно безсмислени. Всичко това разобличава истинското лице на сръбската политика към правата на националните малцинства, европейските ценности, реформите и пр.

Ако при това вземем предвид, че българското малцинство от 1962 до 2011г. е намаляло от 62 000 на 18 000 души, спокойно може да се каже, че срещу българското малцинство в Западните покрайнини се води политика на изтребление и то не от вчера. Икономическата изостаналост, безработицата, низкия жизнен стандарт и нарушаването на правата на човека доведоха до емиграция на българското население и низка раждаемост която не може да осигури проста репродукция на населението. От тук ната-

тък перспективата е ясна – изтребление и обезбългаряване на българските земи в Р Сърбия.

Намеренията, целите и методите на великосръбската националистическа политика спрямо българите в Западните покрайнини са известни и ясни. Най-доброто доказателство за това са постигнатите резултати. Това което се случи с българското малцинство в бивша Югославия и Сърбия е без аналог в съвременната история и спокойно може да се квалифицира като престъпление срещу човечеството.

Именно заради това, учудват безкрайно повтарящите се изявления на българските държавни ръководители за „безусловната и безрезервна“ подкрепа за сръбското членство в ЕС. Да подкрепяш една държава която води политика на изтребление на едно етническо малцинство, означава не само да се отречеш от европейските принципи и ценности, но и да станеш съучастник в престъплението срещу собствения си народ и собствената си история.

Не по-малка е отговорността и на нашите малцинствени „политици“ които десетилетия наред повтарят една и съща грешка гласувайки доверие на сръбските управляващи и опозиционни партии в целият им спектър от ляво на дясно, превръщайки се в проводници и съучастници в политиката на изтребление и опустошение на родния си град. Благодарение на собственото си участие в тази катастрофална политика, децата им напуснаха родния си град и забравиха родния си език. Това показва, че те дори и в разцвета на силите си не са имали никаква визия да поставят основите на един проспериращ град. Днес те макар и на пенсионна възраст, продължават да се занимават със същата унищожителна политика. Справка: вижте състава на групата на Владимир Захариев в Общинската скупщина. Там са пенсионерите на Съюза на югославските комунисти. Борбата на актуалната общинска власт срещу приватизацията на фалиралите социалистически предприятия и външните инвестиции които можеха да дадат поминък на хората е фатален удар върху бъдещето на Босилеград.

Злоупотребявайки с държавните ресурси и с щедрата подкрепа на службите за сигурност внедрени в сръбските партии, те блокираха демократизацията в общините с българско население и не позволиха на българското малцинство да формулира и да изрази политическата си воля в демократично избраните институции на властта и само да поеме отговорността за собственото си развитие. Позицията и опозицията в Босилеград са еднакво сърбомански настроени срещу Демократичния съюз на българите – единствената ясно профилирана партия на българското малцинство. Тяхната тактика винаги е била колкото може по-плътнo да се гушнат с управляващите и опозиционните партии в Белград и да спечелят милостта и благоволенieto им. Това може да се окаже изключително опасно с оглед на това, че от 2012г. в Сърбия се консолидират партията и лидерите които говорят с реториката от началото на 90-те години от миналия век. И изповядват великосръбската националистическа идеология от края на 19 век.

Съдбата на нашите сърбомански настроени „политици“ е ясна – те са само добре платени средства за постигане на целите на сръбската националистическа политика. Безсмислено е да се разчита на тяхната помощ. Защото тяхната цел винаги е била да ни унищожат и съсият. Все докато достойно и твърдо не застанем зад собствените си интереси и не ги поставим пред управляващите в Белград, ние няма да спечелим нищо уважение и не можем да разчитаме на ничия помощ.

Отново за „освобождението“ от българския фашизъм

И тази година Общинската организация на Съюза на бойците на народно освободителната война (ОО на СУБНОР) в Босилеград, направиха поредната антибългарска провокация – положиха цветя по повод „8 септември - Ден на освобождение на Босилеград от българската фашистка окупация“ на партизанската чешма в центъра на Босилеград до паметника на Левски. Това е още едно доказателство за ксенофобската и комунистическа културна среда в която продължават да живеят българите в Сърбия.

Демократичния съюз на българите и КИЦ „Босилеград“ неведнъж са протестирали срещу подобни обидни и провокативни антибългарски послания срещу България, срещу всички честни и просветени българи в Сърбия и срещу добросъседските отношения между двете държави. Използвайки фалшификациите на сръбската комунистическа историография от времето на Студената война, организаторите на отбелязването на „Деня на освобождението на Босилеград от българския фашизъм“ вече няколко години отправят обидни антибългарски провокации, които биват премълчавани от страна на официална България.

С подобни антибългарски мероприятия представителите на крайния великосръбски национализъм и комунизъм в Босилеград продължават да се отнасят към България като към вражеска страна и да насаждат антибългарски настроения срещу българите в Сърбия, при това без никакво историческо покритие. Да се говори за „българска фашистка окупация“ на Босилеград по време на Втората световна война, при положение, че по същото време под фашисткото управление на генерал Милан Недич, Белград е обявен за единствената европейска столица освободена от евреи („judenfrei“) е безочна и вулгарна подмяна на историческите факти.

Още по-безсрамно е това, че тази провокация се прави от хора които и лично са се облагодетелствали от същата тази „фашистка и окупаторска“ България – децата им завършиха образованието си по Постановление № 103, а самите те се ползват с привилегиите и предимствата на българското (и европейско) гражданство като карат коли с български регистрационни номера.

Крайно неморално е точно хората които се ползват с хуманитарна и медицинска помощ от България, да се гаврят с името на България като „фашистка“ страна която била „окупирала“ Босилеград, и да величаят „демократична Сърбия“ като „освободителка“ от България! По този начин те подкопават усилията на Сърбия за членство в Европейския съюз.

В такава атмосфера на политически лъжи, демагогия, исторически фалшификации и двоен морал е невъзможно откровено и честно да се говори за демократизация на политическия живот в Босилеград, за национално помирение, добросъседски отношения и за европейски ценности. Не е чудно, че в такава ретроградна политическа среда няма и не може да има никакъв реален напредък в спазването на правата на българите в областта на образованието, свободата на словото, свободата на предприемачеството и пр.

Демократичния съюз на българите и КИЦ „Босилеград“ остро осъждат неморалното и лицемерно поведение на кметството в Босилеград което продължава да финансира антибългарската дейност на ОО на СУБНОР.

Демократичния съюз на българите и КИЦ „Босилеград“, като организации които две десетилетия безкомпромисно отстояват правата и интересите на българите в Западните покрайнини, призовават Правителството на Р България да реагира пред сръбското Правителство в Босилеград да не се говори с езика на омразата към българите и България.

Иван Николов

Опустошеният

Небойша Бакареџ

Ако искате да разберете какво става в Босилеград, който от време на време влиза във фокуса на медиите в тази предизборна кампания, трябва да прочетете и този разказ а не само повърхностните новини на лекомислените медиите. Това е тъжна история за едно градче, за един човек, за една партия (всъщност за повече партии, но това не е важно). Тази история може да се разглежда от различни гледни точки, може да се осветли по различни начини. Първата гледна точка е още едно доказателство за хаоса в Демократичната партия на Сърбия (ДПС). Става дума за чудо невиджано – как един човек, Владимир Захарийев, може да бъде член на председателството на ДПС и вече 15 години член на тази партия и същевременно да бъде основоположник и председател на друга партия и то със съгласието на първата партия – ДПС!!! При това програмите на тия партии са прогиположни. Програмата на ДПС е еврофобска, натофобска, русофилска, а програмата на Захарийев е еврофилска, натофилска и българска русофобия. Звучи лудо, нали? Захарийев по средата на март тази година е получил решение от надлежното министерство за регистрация на своята, сто и десета партия в Сърбия: „Това сме ние – природно движение“. Става дума за партия на българското национално малцинство. От проверени източници може да се разбере, че за това е имал съгласието на ДПС (това не е спорно, защото Устава на ДПС допуска това). Обаче той отива крачка напред и създава партия, а дори и за това е получил съгласие от ДПС (това вече е абсолютно спорно, защото Устава на ДПС това не допуска това). Може би са наивни ония които смятат, че членството в една, изключва членството в друга партия? Може би е нормално човек и официално да бъде член и най-високо длъжностно лице на две партии, както Захарийев? Може би, изхождайки от това, някой може да бъде член на 22 партии? Или, защо не, може би е нормално някой да бъде член на всичките 110 регистрирани партии? Това е едно и също – 2, 22, 110. Принципът е един и същ.

И баба и девойка

Устава на ДПС допуска при ново, бъдещо членство, принадлежащите към националните малцинства, да могат да бъдат и членове на сдружения – движения на националните малцинства. Казахме, сдружения. Съгласно закона, сдруженията имат коренно различни права и задължения от партиите. Сдружение могат да направят трима граждани. Партия, най-малко 10 000 души. И т.н. Цитираме този член на Устава на ДПС: „II Членство в Демократичната партия на Сърбия – Членство – Член 3: „В Демократичната партия на Сърбия (по нататък партия), могат да членуват всички пълнолетни граждани, които са съгласни с програмните определения, целите и Устава на Демократичната партия на Сърбия и са готови да работят за тяхното постигане, ако не са членове на някоя друга политическа партия, освен ако не става дума за член или представител на сдружение или движение на национални малцинства, с предварително съгласие на Председателството и ако не са професионално или политически компрометирани.“ Ясно се вижда, че се разрешава членство в сдружение – движение, а не в друга политическа партия – движение (думата движение от гледна точка на закона, няма значение). Нито един нормален законодател, а Устава е закон в партиите, не би дал възможност за такъв комичен прецедент – ня-

Босилеград – 15-годишната власт на един човек

кой да може да е член на повече партии (две, двайсет и две, сто и десет). Второ, казахме, този член от Устава се отнася за нови членове на ДПС, а не за старите, каквито са Захарийев и всички останали членове на ДПС от Босилеград. Трето, Захарийев и професионално и политически е компрометиран. За какво иде реч? Захарийев още през 2004 година видя, че под фирмата на ДПС няма добре да мине на следващите избори в Босилеград. Решава да си направи собствено движение, най-напред като сдружение, а след това и като партия. Така и направи. Захарийев не е зъл човек (съвсем друго е, че не е кадър да управлява Босилеград), и за това е осведомил Александар Попович по времето когато той водеше ДПС. Попович вероятно е дал съгласието си Захарийев да направи гражданско сдружение и с това му създава предпоставка в Устава (цитираният член на Устава е гласуван на Скупщината на ДСС от 12 октомври 2014 по предложение на г-н Попович). Между другото, Кошуница никога не би позволил такава свинщина. Значи, Попович и Захарийев са искали невъзможното. И вълкът да бъде сит, и овцете на брой. В действителността, която в ДПС и досега се крие, се случи така, че Захарийев е създал собствена партия в която буквално е превел всички членове на ДПС от Босилеград. ДПС сега няма членове в Босилеград – няма и общински съвет и никога вече няма да го има. И ДПС и Захарийев, но и чуждестранните кръгове (на малка ръка, българските...) са намерили общ интерес, което е още една причина ДПС да крие всичко това, а Захарийев да дава контрадикторни изявления пред медиите. Освен че Захарийев със собствената си партия самостоятелно ще се появи на местните избори, от партията и чрез ДПС са поискали да излезе и на парламентарните избори със собствена малцинствена листа. Интересът е ясен, един или двама представители по-малко за управляващата партия и повече за опозицията. Щяха да се задоволят и българските апетити (България, член на ЕС и НАТО). Тука е „по-малкият“ проблем. Захарийев се нуждае от 10 000 -12 000 подписа за да се опита да мине малцинствения ценз. Той не може да събере толкова подписи в Босилеград който има около 8 000 жители, нито в околността. Тия подписи му събират ДПС и прикритите български служби в Белград и още някои градове. На адресите посочени на сайта „Това сме ние...“ се намират помещенията на ДПС (нпр. Пожарска 83а, е седалището на ДПС Чукарица, на Вождовац това са просториите на ДПС и т.н.) Самият Захарийев дава смешни изявления по медиите. Най-напред на 28.03. е дал изявление за „Южни вести“, което е препредадено в печатните медии в Белград, че е формирал собствена партия и че самостоятелно излиза на местните и републиканските избори. Изявлението е публикувано в „Южни вести“ под заглавие „Захарийев напуснал ДПС и създал собствена партия“. Захарийев е потвърдил това. Казал е: „На ДПС пожелаваме всичко най-хубаво, но все пак решихме на изборите да излезем самостоятелно – казва сега вече бившият местен лидер на ДПС (напомят „Южните“). След като от Белград е бил предупреден, че пред медиите трябва да твърди, че все още е член на ДПС (пък му събират и подписи), дава друго изявление пред „Политика“ на 30 март, където в началото и в заглавието казва: „Още съм в ДПС, но на изборите излизам сам“ (и баба и девойка съм). Противно на логиката и противно на изявлението което е дал два дни преди това, той твърди, че още е член на ДПС,

след като е основал друга партия. За да бъде пълна комедията, на края на разговора с журналиста на „Политика“, Захарийев казва: „Всички искаха да ни вземат, да ни глътнат, да бъдем техни. Имахме предложения от върховете на партиите които бяха коректни, но ние също коректно им казахме, че сме самостоятелни. Именно затова искаме сами да излезем на избори, а не да се боядисваме. Накрая, ние бяхме в една партия и все още сме частично в нея“. Бяхме – значи вече не сме – минало време. След това казва, че „частично“ е в ДПС! Кой нормален знае какво е „частично членство“ – с един крак в едната, а с другия в другата партия? Чист фарс. Един ден казва, че не е в ДПС, другият ден казва, че е в ДПС, а по същото време на другия ден, в същото интервю казва, че е частично в ДПС! Кое е истина? Първото, второто или третото? Във всеки случай разпада на ДПС продължава, и само лудостта на изявленията и контрадикторните стават все по-големи. А ДПС мълчи и си крие срама. Това е и разбираемо, избори са и трябва да се представи в най-

добра светлина. Обаче, както казва „публичният сервиз“ – вашето право е да знаете всичко!

Местните шерифи и други дахижи

Другата гледна точка. В Сърбия, още през деведестте бе приложен принципът, отделни общини да се разглеждат като феодални имения на местните босове (а в Босилеград има само един бос!). Тия местни шерифи са оставени на мира и без контрол, все докато тамошните хора гласуваха по волята на багдадския, пардон, белградския халиф - който и да е той. Тогавашните класически примери бяха социалистите: Биджа (Добройов Будимирович, Свилайнац) и Рака (Радован Радович, Тръстеник), след това Живорад Смилянич от Апатин (кмет на общината в 6 непоследователни мандата), и други по-неизвестни, но наистина успешни кметове на община Сопот, известният Жика (Живорад Милосавлевич, бивш социалист). Когато го споменаваме, интересно е, че хер Жика, вече 27 години е пръв човек на Сопот и абсолютен рекордър по длъжината на мандата прекаран на чело на общината. Но за разлика от боса на Босилеград, за когото ще говорим по-късно, Жика наистина е довел община Сопот до нивото на успешните и развити общини. След 2 000 год. изтъкнати представители на тая „школа“ стават Веролоуб Стеванович от Крагуевац (бивш СПО, бивш СДПО, бивш УРС), Бошко Ничич от Зайчар, Милан Стаматович от Чайетина, някога в ДПС, сега в СНП, който владее с Чайетина 15 години, Деян Шулкич ДПС, който владее с Велика Плана 12 години, Горан Йешич, ДС, който владее с Инджия 12 години, Драган Йованович, НС, който владее с Топола 12 години, и разбира се, господарят на Ягодина (и Поморавието) Драган Маркович Палма, който владее вече 12 години и който наистина икономически е въздигнал Ягодина. За край оставяме героя на нашия разказ, босът на голия Босилеград, забутан в югоизточна Сърбия на границите с България и Македония. Владимир Захарийев е кмет вече 15 години. За разлика от повечето посочени шерифи, той не е въздигнал икономически общината, тя изостава с десетилетия, а Захарийев владее манипулирайки с бедата и изолационизма, но и с това, че неоснователно се представя като защитник на интересите на Сърбия в тази крайгранична община (всяка крайгранична община е важна за сигурността).

Когато говорим принципно за тия явления, важно е

следното. Да, някои от тия хора дават принос за развитието и въздигат общините си. Обаче, причината за това икономическо развитие са несъразмерно големите държавни инвестиции в тия общини, с което се постига кметовете да се изтъкват и да стават агресивни, или най-малко, пробивни членове на властващата партия. Значи, те пререждайки се, „чрез връзки“, успяват за своята община да подсилят повече средства отколкото ѝ принадлежат. При тях прелива, докато на другите им липсва. Докато някому не се стъмни, на другото не може да съмне. Също така, парламентаризма във всичките тия общини е доведен до карикатура. Опозицията се е превърнала в декорация, поради което властващата партия е несъразмерно по-силна. Това не е здравословно. Това е идеален терен за корупция и всякакви манипулации. Това просто не е нормално и не е естествено, не е в духът на демокрацията, някой да управлява повече от два мандата. Тука се появяват разни обществени болести и недостатъци. Същото важи и за дълготрайната власт на една партия в някоя община без оглед на персоналните промени. Такова е положението в Белградските общини Стариият град и Врачар. В Стариият град Демократичната партия за 20 години на власт е направила неприродна спряга на законодателната с изпълнителната власт и за 20 години е назначила много свои членове на работа в общината. Нищо подобно няма никъде другаде в Сърбия, освен в община Врачар (Демократичната партия там е 22 години на власт). Това не дава възможност за каквото и да е контрол на властта и е благоприятна почва за корупция, особено поради това, че тия две общини разполагат с големи суми пари от наема на делови помещения. Това се отнася и за покрайнината Войводина, с която Демократичната партия управлява цели 16 години. Всичко това е лошо, но има и по-лошо. Някои хора не са способни да дадат възможност и да насърчат развитието на общината, но са способни да владеят защото са овладели техниките на манипулациите и злоупотребите. Това нещо може по-лесно да се проведе в малките и изолирани среди, като Босилеград.

Босилеградски кмет – Боси-леле-град – тъжна история.

В Сърбия, но и в България, думата „кмет“ се използва в значението на селски старейшина, а в Босилеград, на Захарийев му викат и „кмет“. По броя на населението, Босилеград е малка община (1991.-11600, 2002-10000, 2011-8100, 2014-7700 и 2016-7500) в която 71% от населението е от българска народност (14% неизяснени, 11% сърби, 4%останали). По време на мандата на Захарийев населението е намаляло с една четвърт (от 10 000 на 7 500) което не звучи похвално, напротив. Медиите през 2012г. публикуваха данни как България „краде“ граждани на Сърбия. Общеизвестно е, че това прави и Унгария. „Курир“ 2012г. обяви текст за поведението на България. Тогава Захарийев е потвърдил това пред „Курир“ и е похвалил България. „Преди няколко години сложихме сервис за гражданите и това е нещо невиджано досега в Сърбия. Всеки който поиска двойно гражданство си го получава с наша помощ. Сътрудничим с българската Държавна агенция за българите в чужбина (...) Няма значение дали сте родени в Белград или Шид: ако докажете, че по произход сте от тия краища, имате право на българско гражданство“. Става дума за подкопаването на държавата Сърбия, от страна на нейните съседи. Най-активни в това отношение са именно Унгария и България, а същото това правеше и продължава да го прави и Албания. Десетки хиляди граждани, които даже не са унгарци, получиха унгарско гражданство. Унгарските и българските явни и тайни служби, само могат да търкат ръце – без особени проблеми, постигат набеязаните цели. Нашето отечество отдавна има подобни проблеми на Косово и Метохия и в Рашка област. Албанците от КиМ с разни методи (демографски, насилствени...), през изтеклите десетилетия се пребориха за своя фалшива

държава „Косове“. Дезинтеграционните процеси във Войводина също не са тайна. Същото това очевидно се готви и в общините които граничат с България. Разбира се, освен че е член на две партии, ДПС и „Това сме ние – природно движение“, той е гражданин и на две държави, Сърбия и България. Държи се като че ли България му е майка, а Сърбия машеха. Да, той е българин, но живее в Сърбия и е длъжен да спазва Конституцията и законите на Сърбия. Ако това не го устройва, нека отиде за малко, на по-дълга почивка на Златните пясъци и там да харчи „черните пари за бели дни“ (или обратно) – а има, може му се. Нали е кмет!

Също така, през всичките 15 години от мандата на Захарийев Босилеград се нарежда сред 5-те най-изостанали общини, или по-точно се нарежда сред ОПУСТОШЕНИТЕ общини. Според данните на Агенцията за развитие на Сърбия, ръста на безработицата в Босилеград достига 48,6%, (2011.-2013.). Сегашният ръст на безработицата е достигнал 50%. В Босилеград работят всичко 9 малки предприятия – 3 дървообработвателни, 3 текстилни и 3 в хранителното производство. Има и 5 малки дъскорезници. Най-големите частни предприятия са „Храст“ с около 60 работници, и „Анитекс“ което произвежда чорапи с 32 работници. Собственикът на „Храст“ е Стефан Костов, предприемач който легално е купил прочутата спорна бензиностанция. Добрите познавачи твърдят, че Захарийев, нарочно или не, е „затворил“ или консервирал общината с което е дестимулирал всички значителни инвеститори (които биха дали работа на над 50 души). Поведението на местната власт под Захариев е дестимулиращо за всички значителни предприятия. Общината е „затворена“, защото идването на който и да е значителен работодател може да застраши монопола на Захаирев, който е най-големият работодател, защото контролира всички общински служби и предприятия (има доказателства, че той назначава на работа около 500 души в общинските служби и предприятия). Той лично се пита за всичко, той е алфа и омега на общината. Изоставането на Босилеград е обратно пропорционално на възхода на Захариев. Просто не е възможно в изтеклите 15 години да не се е появил никой по-голям от „Храст“ и „Анитекс“. Плановите за развитие са във вид на обяви и обещания на Захариев (историята за моркова и тоягата), за бъдещи инвеститори които само дето не са пристигнали. Тия обещания продължават 15 години. По-значително развитие беше възможно по времето на правителството на ДПС и Кошунница, от 2004 до 2008., но това не се случи, защото на Захариев най-много му отговаря сегашното положение. Тогава Захарийев беше и депутат от ДПС.

Бензиностанция в мозъка

Илюстративен пример за „гетоизирането“ на общината е, че Захарийев не разрешава откриване на частна бензиностанция, защото смята, че собственика на бензиностанцията Стефан Костов (член на СНС), може да стане много силна личност и ще застраши властта и незаслужената популярност на Захарийев. Поради това се получават трагични и комични сцени, които Захарийев разиграва почти две години (бензиностанцията е на входа в Босилеград), и демонстрира, че е по-силен и от правосъдието, и от полицията (че е по-силен и от държавата) и од частния собственик който легално е купил бензиностанцията. Почти две години нито правосъдието, нито полицията не могат да въведат собственика в имота му, защото това не позволява големият бос Захарийев който немилостиво манипулира с около две хиляди души икономически обвързани за него, най-големият работодател. При това Захариев лъже обществеността, че това е единствената бензиностанция в Босилеград и че Костов иска да я закрие. Това не е вярно. В Босилеград има още една частна бензиностанция „Дукоил“ която нормално работи. Стефан Костов отговорно твърди в медиите, че легално е купил цялата бензиностанция, с всичките ѝ инсталации, не за да я закрие, а да я модернизира по европейските стандарти, да въведе 24-ча-

сово работно време (бензиностанцията е нужна и на неговото мебелно предприятие „Храст“). Повечето белградски медии през последните години осведомяват за споровете около бензиностанцията.

Вестник Ало, цитирам:

„Предприемачът Стефан Костов е купувачът на тамошната бензиностанция, но силният кмет Владимир Захарийев за жива глава не разрешава нейната приватизация. Тук е и последователния съдия Велин Стоичков, който държи да се прилага законът, и на края, главния юнак Новица Стоянов, командир на полицейското управление, за когото прилагането на закона е по-слабата страна от работата за която е платен. Пред седмия опит на изпълнителния съдия да приложи правосъдната мярка, съдията Велин Стоичков е изпратил писмо на полицията в Босилеград и от нея е поискал асистенция от гражданите които всеки път, както е написал: „...в защита на бензиностанцията организира кмета на Босилеград Владимир Захарийев“. Това не е краят на перипетиите.

„Уважаеми господин съдия, информирам ви, че поради изразената сигурностна проблематика и засиленото ангажиране на хората... нямаме възможност да осигурим търсената помощ...“, пише в писмото подписано от Новица Стоянов, командир на Полицейското управление в Босилеград, който важи само за един от многото „кметски хора“.

„Ок радио“ от Враня, цитира собственика на бензиностанцията Костов: „това дело стигна до съда и аз се страхувам, че моят път до справедливостта ще бъде дълъг и трънлив. Босилеградския кмет тука заведе автократия и диктатура – казва Костов“.

Авторитетният портал „Южна Сърбия Инфо“ предава изявлението на Невенка Костадинова от октомври 2015:

„Невенка Костадинов, водач на Общинския съвет на напредняците, обвинява местната власт: „В босилеградската среда вече е невъзможно да се живее от золумите на един човек. Напоследък сме свидетели на многобройни злоупотреби от страна на местната власт: от намеса в работата на законодателните институции, правосъдните органи, до прекорачения на правомощията – твърди Костадинова. В Босилеград вече 15 години няма инвестиции, не е открито нито едно реално работно място. Всички потенциални инвеститори които идваха и имаха намерение да инвестират капитал в Босилеград, не само че не срещнаха подкрепа и разбирателство от местната власт, но даже бяха изгонени“ – твърди Костадинова.

Медиите предават и други изявления на Костадинова по повод проблемите в Босилеград.

Белградската телевизия Б92 през март предава: „Босилеград – Общинските съветници от местната управляваща партия в Босилеград, за петнайсети път не допуснаха местен предприемач да влезне в легално закупен обект на бензиностанцията. Изпълнителният съдия вече 15 пъти идва на място, но общинските власти не му разрешават да си свърши работата“.

Авторитетния портал „Буяновачки“ на 16.03.2016 публикува демант на изявлението на кмета на Босилеград от предприемача Стефан Костов: „Няколко пъти до сега подчертавам и сега отново използвам възможността, не знам за кой пореден път да подчертая, че в нашата законите на Р Сърбия община не се провеждат и очевидно не важат. Кмета си прави каквото си иска, както му се иска и както той си мисли че трябва, въпреки че това не е по закона. Той просто не отговаря пред законите на Сърбия. Моето единствено искане и молба към надлежните органи е в Босилеград да се прилагат законите на Р Сърбия, защото

в общината ни владее общ хаос и разсипия, бюджетните пари се харчат не по предназначение, отнема се и нарушава частната собственост, а парите от бюджета се изразходват хаотично и без план. След много критики, кмета прехвърли многобройните работещи в ПП „Дирекция за градска строителна площ и пътища, и ги назначи на работа чрез Центъра за социална работа и така много инженери, лекари и други станаха социално застрашени и заплатите им се изплащат по различни проекти за финансиране“.

Захарийев досега е предотвратил 15 съдебни изпълнения. При това босът на Босилеград заседанията на Общинската скупщина провежда на открито, при спорната бензиностанция, на входа на Босилеград, по време на изпълнението на съдебните решения. Още по-лошо, Захариев на тия заседания анулира и коригира съдебните решения – което е за Нушич. Също така, в общинските

служби и предприятия работят прекалено много хора и парите от бюджета се харчат за техните заплати – с което настина се създава някакъв социален мир (социален мир поради бедност), но всички общински средства се изразходват за това, а за потенциално развитие и инвестиции не остава нищо. Което е още по-лошо и смешно, Захариев този чудовищен принцип е заложил като основна цел на партията която

е създал и регистрирал в съответното Министерство (110 регистрирана партия). В Босилеградското сдружение „Оптимист“ казват, че Босилеград е пета икономически най-изостанала община в Сърбия но дори и тия данни не са показателни, защото СО Босилеград неразумно назначава голям брой хора за да поддържа социален мир, което пък предизвиква липса на пари за проекти за развитие. Казват, че преди 40 години в Босилеград е имало 30 000 жители (при сегашните 7 500).

На рекламната и неточна статия за Захарийев във вестник „Данас“ 2015 година е реагирало сдружение „Глас“ от Босилеград. Те, в текста публикуван в „Данас“ казват: „Анализирайки текста и посланието което той (Захарийев – бел. авт.) изпращат на неутралния читател, дефинитивно се създава впечатление, че нашата община е една от най-добрите в областта. Дали това е вярно?“. Вече казахме, че Босилеград е сред петте икономически най-изостанали в Сърбия. Анализирайки изявляванията на Захарийев през годините, може да се стигне до заключението, че е негова заслугата, че община Босилеград финансира обучението на студенти и лечението на граждани в България. Това не е истина. Обучението на студентите и лечението на гражданите в България финансира държавата България и е дадена възможност на всички принадлежащи към българското национално малцинство за това. Това потвърждават и в сдружението „Глас“: „Една од темите в подзаглавието на споменатия текст е за финансирането на студентите в България (...) много завършили средношколци продължават образованието си в България, благодарение на постановление на Министерството на образованието на България, според което представителите на българската диаспора имат право да запълнят определена квота на българските университети. В такъв смисъл те имат право на платена университетска такса, общежитие и прехрана. Не ни е ясно кого тука финансира община Босилеград“! В текста на който реагира „Глас“ и неговият председател Александар Димитров, Захарийев изнася неверни твърдения в „Данас“, а „Данас“ ги публикува: „Предимство е и това, че Босилеградчани могат безплатно да се лекуват в България което включва и превоз до медицинските центрове в тая страна. Завършилите средношколци могат за сметка на общината да следват в България. Осигурена им е

университетската такса, общежитие и прехрана в студентските ресторанти“. Захарийев създава лъжливи впечатления, че общината плаща и лечението на гражданите в България. Манипулациите на Захарийев потвърждава и босилеградчанинът Иван Николов, дописен член на Българската академия на науките и изкуствата, журналист и публицист, председател на българския Културно-информационен център в Босилеград и един от основоположниците на партията Демократичен съюз на българите. Николов за вранския портал „Ок радио“ казва: „Съгласно политиката си за подпомагане на сънародниците си от Босилеград, България даде шанс да им се оказва високо специализирана медицинска помощ в ВМА в София. Друг е въпросът, че това на практика се изроди в политическа пропаганда на актуалния кмет Владимир Захарийев, и на konto на тази помощ, съвсем незаслужено, за сметка на българските пари, той изнудва гласове за антибългарската, антиевропейска и проруска партия ДПС“. За изборните манипулации на Захарийев, Николов казва: „Сегашната местна власт в тази малка среда, от държавни пари направи собствена частна избирателна машина с която винаги може да накара поне половината на населението да гласува за когото тя каже. След парламентарните избори през май (2014 – бел. авт) сръбските медии сензационалистки писаха, че само Владимир Захарийев в Сърбия е победил управляващата СНС и то „без запалка“?! Петстотин души със семействата си, финансирани от общинския бюджет, плюс гласоподаватели за надница, плюс най-малко 1000 мъртви души, настипа на го правят по-силен от Вучич! Как тука изобщо може да се говори за правова държава? Човекът наистина не е давал запалки, но за какво са му?“ На въпроса на журналиста на „Ок радио“: „Как оценявате работата на местната власт която през последните 15 години води Владимир Захарийев?“, Николов отговаря: „Като непрекъснато пропадане в бездната. Турбо-фолк политиците (има предвид Захарийев – бел.авт.) със сигурност няма да отведат Сърбия в Европа. Липсата на образование и професионализъм не може да се компенсира с фалшив „патриотизъм“ и преекспониране на опасността от „сепаратизъм“ и „отцепление“ от Сърбия. За тия 15 години община Босилеград загуби повече от 20% от населението си. Цялото стопанство спря и пропадна. Всичко каквото е обещал – не е изпълнил, всичко каквото е започнал, не е завършил. Всички които искаха нещо да инвестират и да работят в Босилеград, избягаха презглава когато видяха с кого си имат работа. Всички негови начинания – асфалтиране на улици, облагане на тротоарите с плочки, градски водовод, спортна хала, плувен басейн, мост на края на града – всичко безславно приключи. Но затова пък той от кмет с относително ограничени правомощия се превърна в абсолютист: той е и работодател, и инженер, и лекар, и юрист, и главен и отговорен редактор на местното радио. Държавният ревизор миналата година в доклад на 120 страници, констатира редица финансови нарушения, за които никой не е образувал съдебно производство. Прокуратурата по пръв път се изправя срещу корупцията и престъпността в Босилеград, но основно се занимава с техните последствия, но не и с причините. Босилеградска община просто плаче за разпускане на местната власт и въвеждане на временни мерки“.

Когато вече сме на тема престъпност и корупция в Босилеград, медиите информираха, че през април 2014 вранската полиция (не босилеградската), е арестувала 5 лица в босилеградския Център за социална работа на чело с директора, поради съмнение, че по-продължително време са злоупотребявали с пари предназначени за изплащане на еднократна социална помощ за най-бедните в Босилеград.

„Съмнителни“ данни

от биографията на Захарийев

От досегашния текст може да се разбере, че авторът няма позитивно становище към г-н Захарийев. Правилността на това становище се вижда и от непословател-

ните и очевидно неточни сведения в публично достъпните биографии на г-н Захарийев. В тия биографии са посочени различни, несъвпадащи и неверни сведения за образованието и заниманието на г-н Захарийев. Дори са посочени и различни дати на раждане (1962 и 1968). Ясно е, че главен източник в биографията на някоя личност е именно тази личност. Г-н Захарийев има дори пет публично достъпни биографии. На сайта на общината няма биография, а би трябвало да я има.

Първата биография се намира на сайта на партията ТСМ, чийто лидер е Захарийев. Тук няма нито образование, нито занимание. Вместо това пише: „важи за една от най-харизматичните личности на политическата сцена не само в Пчинска област“. Не ни е известно как се измерва харизмата? Като че ли харизмата, дори и ако някой я притежава, може да замести образованието и заниманието. Дали Захарийев е „харизматик“ по образование и занимание? Трудно. В тая биография все пак пише, че Захарийев е председател на две партии. Автор на тази първа биография е разбира се, самият Захарийев.

Във втората биография, на сайта на ДПС която, естествено е написал пак самият Захарийев, пише че е „програмист“. Не пише къде е придобил това звание. Тук пише и че „като кмет работи и като мениджър на общината и че е управлявал всички проекти“. „Всички проекти“!!! На сайта на ДПС е представен като член на председателството. Не се споменава, че е председател на партията „То смо ми – природни покрет“ – „Това сме ние – природно движение“.

Третата биография е тази на сайта на „Отворен парламент“ и е взета от данните на Народната скупщина в която Захарийев е бил депутат от 2004 до 2007. Тия данни са давали самите депутати, значи и тази биография произтича от самият него. Тук пише, че е роден 1968, а не 1962 година. Пише, че е записал „Факултет за природни науки, където е завършил степен и получил звание „Експерт от областта на природните и техническите науки“. Ако някой може да намери „Факултет за природни науки“ където и да е по света, молим да ни се обади. Доколкото е известно, такъв факултет не съществува. Също така молим който и да било, да ни разтълкува какво значи званието „Експерт от областта на природните и техническите науки“? Доколкото е известно, такова звание не съществува. Не е чак толкова важно, че никой не може да разтълкува значението на думите „където е завършил степен“. Да припомним, че в предишната биография Захарийев се е представил като „програмист“.

В последната биография която се намира на портала „Южни вести“, авторитетна медия в Южна Сърбия пише, че Захарийев е роден през октомври 1968 година. Значи, имаме две сведения че е роден 1968 (Отворен парламент, Южни вести) и три сведения, че роден 1962 (ТСМПП, ДПС и Истиномер). В биографията в „Южни вести“ се повтарят данните от сайта на „Отвореният парламент“ за „Факултета за природните науки, където е завършил степен и получил звание Експерт от областта на природните и техническите науки“.

Значи има две дилеми. Много по-малката дилема е кога е роден Захарийев, 1963 или 1968 година? Между другото, авторът на тия редове със сигурност знае, че е роден 1962 година. Много по-важна е дилемата какво е образованието и заниманието на Захарийев? Дали е „харизматик“, бръснар, „програмист“, „абсолютист по машиностроене“, „мениджър на общината“, „ръководител на всички проекти“ или „експерт от областта на природните и техническите науки“? Или може би всичко това заедно? Доколкото е известно на автора на тоя текст, г-н Захарийев е бръснар. Обаче, вашият автор все пак си признава, че не знае със сигурност какво е заниманието на босът от Босилеград. Друг е въпросът къде г-н Захарийев е придобил тия звания? Къде е придобил званието „програмист“? На ЕТФ? Завършил ли е някакъв курс за програмиране? Завършил ли е машинотехнически факултет, независимо от програматор-

ството? В коя институция е придобил званието „Експерт от областта на природните и технически науки“? Ако става дума за „Факултета за природните науки“ молим г-н Захариев да ни открие къде се намира този факултет? Г-н Захариев като 15-годишен носител на обществена длъжност, е длъжен да ни обясни неточните и несъответните данни в неговите биографии. Г-н Захариев е длъжен да отговори на въпроса дали се работи за лъжливо представяне? Всичко това не съвпада с публично изграденият „имидж“ за честен, ширококроен, народен човек, кадърен кмет и т.н. Човек който манипулира със степента на образованието и заниманието си, тоест човек който мами обществото с тия данни, не може да се нарече честен, ширококроен и кадърен. Това не е единствен въпрос, единствена тема, където е утвърдено, че Захариев манипулира и лъже обществеността. Всичко това говори, че г-н Захариев не

е човек на който може да се вярва. За това не допринася и другото впечатление, че г-н Захариев повече прилича на „звезда“ на риалити, отколкото на сериозен човек. Захариев с основание го наричат новокомпонирани турбофолк политик. Не е проблем, че той обича да танцува на публични места. Незаслужени са присмехът и стереотипите на които бе подложен заради това, че играе на сватби. Въпросите за нечий добър и лош вкус не са от значение. Обаче когато се изгледат всичките тия фотографии и видеа, се вижда, че става дума за липса на самоконтрол, но и за потребността да се покаже „сила“ (танци и снимане с много жени, заливане с бира, хоро с Томислав Гачич – Пахомий и т.н.). Особено е лошо, че на тия многобройни фотографии и видеоснимки се вижда злоупотребяването с алкохол от страна на Захариев и приятели, което е крайно лошо послание, особено за младите. Всичко това показва надменност.

Програмата на Захариев – еврофанатична и натовска – противоположна на ДПС.

Освен че в главните точки програмата на партията „Това сме ние“, противоречи на програмата на ДПС, за което ще стане дума по-късно, тя е несериозна, да не кажем смешна и неприложима. При това е и граматически неточна. Шесте основни принципа на движението като че ли са писани от неграмотни и неуки деца. Ще ги предадем в оригиналната им форма:

„Основни принципи на движението са:

Всеки пълнолетен гражданин, преди държавата да му осигури работно място, всеки месец получава определена финансова помощ която той би могъл да отработи и така да даде принос за развитието на местната общност а с това и на държавата!

За безплатно здравеопазване, преди всичко за болните от рак, държавата трябва да има формула за такива хора, безплатно лечение на зъби за всички хора, от всякаква възраст.

За децентрализиране на властта, субсидиите които държавата дава да минават през общините, преди всичко ония които се отнасят за откриване и субсидиране на нови работни места.

Принадлежностите и доходите от природните богатства трябва да отидат в общинските каси и после определен процент да се плаща в държавния бюджет, а не както досега.

Безплатно образование,

Безплатни занимания за децата и младежта със спорт“

Да, тука се виждат разбирания като детски и можем да се отнесем към тях със съжаление. Обаче, това са срочили хора които вече 15 години управляват с една община. Пълнолетни хора. Захариев има четири деца (два сина живеят в Австрия) и две внучета. Искам да кажа, че е съв-

сем зрял човек. Точка първа от основните принципи, много бързо ще доведе до банкрут на държавата. Захариев казва, че, първо, държавата е длъжна да осигури работно място на всяко пълнолетно лице. Никъде по света няма такова задължение за държава. Има два вида работодатели, частни и държавни. Държавата може да бъде работодател, но е невъзможно тя да наложи на който и да е работодател да осигури работно място на всеки пълнолетен гражданин. При това на държавата се налага и ново задължение да дава финансова помощ на всеки пълнолетен преди да му намери работа. Също така, много неясно и наивно се казва, че получателят на такава помощ, „може да отработи“ тази помощ. След всичко това, не си струва да се коментират останалите точки, защото са още по-комични. Дори най-крайните комунисти, анархисти и тем подобни, не биха се решили да пишат такива безсмислици.

В частта на сайта на ТСМ където се намират „документи“, в „Програмните начала“ са сложени програмни начала които са противоположни на началата на ДПС. ДПС особено се хвали в тая кампания, че е против членството на Сърбия в НАТО. Партията на Захариев, ТСМ, е еврофилска и еврофанатична. Това се вижда от Програмните начала. На пример - „То смо ми - Природни покрет“, - „Това сме ние - природно движение“,

превижда интегрирана Сърбия в обединена Европа с визия за общо развитие и бъдеще;“ и „Най-високите държавни интереси на страната, Сърбия трябва да осъществява (...) включвайки се в европейските интеграционни процеси;“. Също така, въпросите за отбраната и сигурността се разглеждат като един от въпросите „които се отнасят за включването на нашата страна в Европейските интеграционни течения“. Без оглед че никъде не се споменава думата „НАТО“, когато някой разглежда въпроса за отбраната и сигурността по начина по който това прави партията на Захариев, това означава, че той е за влизане в НАТО. Първо, България, която ТСМ разглежда като майка, е член на НАТО от 2004 година. Второ, България е фанатично за НАТО и е явно антируски настроена. Неминуемо се поставя въпросът, защо ДПС в председателството си търпи член който не само че е председател на друга партия, но е председател на еврофанатична, натовска и антируска партия? Също така, на Захариев, който твърди че още е член на ДПС, трябва да се постави въпрос, как той съгласува становищата на партията си ТСМ (еврофилия, натофилия, русофобия) с напълно противоположните становища на ДПС (еврофобия, натофобия, русофилия)? Шизофренично, нали?

Отделен въпрос е, че Захариев и другарите, като в детска градинка, комично свързват отбраната и сигурността със защитата на флората и фауната! Те казват: „Това сме ние“ (...) отбраната и сигурността се разглеждат като най-значителни въпроси в (...) защитата на (...) цялата флора и фауна в Република Сърбия?! Оглушително, наистина.

Ето цели цитирани части от Програмните начала на партията на Владимир Захариев:

„Програмни начала „Международно сътрудничество и даспора - „То смо ми - Природни покрет“, - „Това сме ние - природно движение“, вижда Сърбия в обединена Европа с визия за общо развитие и бъдеще, в Европа на високи етническите ценности и в която намираме събеседници със свободолюбиви традиции и тукашни жизнени условия като в света. Своего място в Европа Сърбия трябва да заеме защитавайки своите национални и икономически интереси както във всички демократични общества и същевременно осигурявайки на своя народ достойнство, уважение, авторитет и възможности за работа със всички

в региона и в света. Най-високите държавни интереси на страната Сърбия трябва да осъществяват с редица външно-политически дейности:

Включване на Сърбия в европейските интеграционни процеси;

Отбрана и сигурност – Съгласно програмните си определения „То смо ми - Природни покрет“ , - “Това сме ние - природно движение“ отнасящи се за включването на страната ни в Европейските интеграционни процеси, въпросът за отбраната и сигурността на държавата се поставя като комплексна задача която трябва да се решава със съгласувани действия на всички субекти в държавата. Основната цел е създаване на национална сигурност която трябва да даде възможност за безпрепятствено развитие на държавата и свобода на всички нейни граждани. „То смо ми - Природни покрет“ , - “Това сме ние“ - природно движение“ разглежда отбраната и сигурността като най-значителен въпрос в опазването на независимостта и териториалната цялост на страната, защитата и сигурността на гражданите, материалните и културните блага както и цялата флора и фауна в Република Сърбия.

Армия на Република Сърбия - „То смо ми - Природни покрет“ , - “Това сме ние - природно движение“ се застъпва, професионалната армия да вземе участие в мировите и хуманитарни мисии които се провеждат под контрол на Обединените нации и Европейския съюз.“

Заклучение

Как да се вярва на човек който „мъти“ и в биографията си? Как да се вярва на човек дори със шест „занимания“? Как да се вярва на човек който е член на две партии, и гражданин на две държави? Как да се вярва на човек чиято програма е лакърдия? Как да се вярва на човек който мисли, че е по-силен от държавните институции? Как да се вярва на човек, кмет на община десетилетие и половина, пропаднала най-много по време на четирите му мандата? Никак.

Владимир Захарийев беше третиран като „икона“ на ДПС. Незаслужено. Той плуваше на вълната на повърхността и лекомислието които присъстват в ДПС. Никой сериозно не разглеждаше всички факти свързани с Босилеград и Захарийев. Също така по време на правителствата на Кошунница, „народнячеството“ на Захарийев прекрасно съвпадна с бепричинната промоция на тнр. народнячество което представяше ДПС, което беше полезно само на Велимир Илич и Драган Маркович Палма, тогавашни коалиционни партньори. Захарийев рядко идваше в партията и на Главните съвети, пък и когато идваше, се прегръщаше и целуваше със всички, а на Главния съвет, в редките моменти когато взимаше думата, държеше говори в стил – аз не разбирам от политика, аз съм народен човек, но аз съм ваш, аз подкрепям Кошунница и ДПС и аз ви обичам всичките. И получаваше овации, а на Скупщините на партията, по брой на гласове винаги беше на върхът. Беше най-омиленият член на ДПС с Александър Попович и Бора Чорба (разбира се, освен Кошунница). Този абсурд стигна толкова далече, че на Скупщината на ДПС през януари 2014 година (последната Скупщина на Кошунница), Захарийев при гласуването за членове на Главния съвет получи най-много гласове, дори повече от Кошунница за председател на партията. И никой не забележи тази бизарност с броя на гласовете, защото резултатите от гласуването обикновено се съобщаваха около полунощ, когато присъстващите са малко.

Нека да отбележа на края, че Кошунница винаги беше сериозен човек и завинаги ще си остане такъв. Захарийев не. Кошунница днес е почти самотен човек. Захарийев не. Кошунница лесно идваше на власт и още

по-лесно си отиваше – няколко пъти. Захарийев не. Захарийев се държи за властта като че ли животът му зависи от нея. Великият Душан Радович е казал: „Сериозните хора са самотни. Те не принадлежат на това масово движение на лекомислеността и повърхностността. Поразени са умът и сериозността и настана велико народно веселие“.

Разбира се, че като основоположник на партията от 1992 година, познавам и Захарийев, който стана член някъде след 2000 година. Бях скептичен към третмана на „иконата“ която той имаше. Не виждах основание за това. Също, отворено критикувах „народнячеството“ в ДПС. Преди повече от десет години, пътувах в Босилеград, на погребението на бащата на Владимир Захарийев. Ние четирима партийни приятели представявахме делегацията която изрази почит към Захарийев. Единственото впечатление което мога да предам, е за поразителната беда на Босилеград. Од тогава градчето само изоставаше. Захарийев напомня на известния щурец от Езоповата басня „Щурецът и мравките“. Щурецът Захарийев вече 15 години безгрижно играе и пее, докато Босилеград потъва. Захарийев живее със своите съграждани, непосредствен е, отворен, весел. Но нито един текст, включително и този, не може да обхване всичко. Никому не е известно, какво е имотното състояние на семейство Захарийев след 15 години на власт. Захарийев има 4 деца, от които, според неговите думи, поне две са израснали и живеят в чужбина. Едва когато станат известни и тия данни, данните за имота на Захарийев и съпругата му, може да се даде окончателно становище за всичко.

Същите ония медии, които навремето се присмиваха на Кошунница и Захарийев, днес истерично са антивучичеви, от две години обявиха Захарийев за някакъв народен трибун който „побеждава“ Вучич. Днес тия медии, под западен контрол, въздигат до небето един дребен хулиган, рошавият Мюнхаузен от провинцията, само заради това, че напада властващата партия, без оглед на това, че неговите далавери в Босилеград са повече от ясни. За това медиите не пишат. Едва когато Захарийев се осили и почна да се държи като друмски разбойник, блокира пътя към Босилеград и не даде възможност на вицепремиерката на Правителството на Сърбия да отиде в Босилеград, медиите информираха за това. Но измамните на Захарийев продължават. По повод блокадата на пътя на вицепремиерката на Правителството, Захарийев невнимателно каза и следното което предадоха РТС и Б92: „Захариев на моменти спореше с Михайлович, отправяше й комплименти, но каза, че с тялото си ще блокира пътя докато проблемът не се реши“. Значи, Захарийев все пак невнимателно признава, че е блокирал пътя, и дори обявява, че ще го блокира и занаяпред докато не се реши въпроса със снабдяването с горива. При това, повтаряме, в Босилеград нормално работи и спорната бензиностанция и другата, частна бензиностанция „Дукоил“. Никой не се сети по повод тия скандали да пита ДПС и Сандра Рашкович Ивич, какво мисли за поведението на своя член на председателството, който същевременно е председател и на друга партия?

Следват парламентарните и местни избори. ДПС на Захарийев, и не само ДПС, но и прикритите български тайни служби, събират подписи за републиканската листа, защото сам той не е способен за това. Захарийев, последния ден предаде републиканската листа. Дали тя ще е валидна, е друг въпрос? За съжаление, предвиждам, че на предстоящите общински избори Захарийев ще повтори своите „успехи“, защото истината бавно прониква до босилеградските недостъпни места. Неговият възход е обратно порпорционален на изоставането на Босилеград и то цели петнайсет години.

Поръчителите на „Опустошеният Босилеград“

Небойша Бакарец е един от основоположниците на Демократичната партия на Сърбия (ДПП) на д-р Воислав Кошуница създадена 1992г. като фракция на Демократичната партия. Заедно с Владимир Захариев са били членове на председателството на тази партия и са взимали важни решения за управлението на Сърбия. След разпадането и на последното проюгославско формирание Държавна общност Сърбия и Черна гора и независимостта на Косово, Кошуница слезе от властта, а партията му не можа

да влезне в парламента и се разпадна на няколко фракции. Небойша Бакарец оглави едно от крилата на ДПС което в момента е част от коалицията на управляващата Сръбска прогресивна партия (СПП) на Александър Вучич. Идеологически, Бакарец принадлежи към консервативния сръбски национализъм, каквато е и управляващата в момента СПП на актуалния сръбски премиер

Александър Вучич. Въпреки че партията на Вучич бе създадена през 2008г., като фракция на Сръбската радикална партия на д-р Воислав Шешел, тя по същество се смята за наследник на идеите на Сръбската прогресивна партия от 1881г. създадена от Милутин Гарашанин, Стоян Новакович и Милан Пирочанац които пък се смятат за последователи на тнр. „стари консерватори“: Илия Гарашанин, Йован Маринович, Данило Стефанович, Чедомил Миятович, Джордже Ценич и др.

В изследването си „Опустошеният Босилеград – 15-годишната власт на един човек“ Небойша Бакарец, като бивш съпартиец и добър познавач на Владимир Захариев, прави един безпошаден анализ на управлението на Владимир Захариев и катастрофалните му последици за Босилеград.

Като потърпевши граждани на Босилеград и свидетели на управлението на Владимир Захариев, не можем да не се съгласим с повечето от твърденията и основателните критики на г-н Бакарец. И все пак, неговата гледна точка е от позицията на консервативен сръбски националист. Този партиен подход не му позволява да бъде напълно обективен по отношение на причините които доведоха до опустошаването на Босилеград. Особено за отговорността на неговата, Демократична партия на Сърбия, която създаде и издигна Владимир Захариев за депутат в Скупщината на Р Сърбия и кмет нанесъл непоправима вреда на Босилеград. Тази вреда не може да се обясни само с личните слабости и некомпетентността на Владимир Захариев. Защото през цялото време зад гърба му стоеше ДПС и Кошуница, които, въпреки управленските му провали, нарушаването на закона и своеволието бяха и си останаха плътно до него. Имайки предвид идеологическата основа на програмата на ДПС, която, както вече споменахме, е заснована на учението на Гарашанин, Новакович и др., сам се поставя въпроса: Не беше ли Захариев само средство за постигане на целите на сръбската политика в Босилеград?

Безспорни са констатациите на г-н Бакарец относно личността, некадърността, лекомисленото и хулиганско поведение на Захариев. Няма никакво съмнение, че Босилеград най-много пострада именно по време на неговото управление. Но нека да не сме наивни - това управление е неделимо свързано с политиката на Демократичната партия на Сърбия и изобщо, сръбската политика към българското национално малцинство. Владимир Захариев е послушен ученик именно на тая политическа школа

и верен проводник на тая зловеща политика. Защото без ДПС и Кошуница той щеше да си остане анонимен дребен търговец на контрабандни дрехи или евентуално, бръснар. Неговата политическа кариера, с всичките ѝ катастрофални последици за Босилеград е дело на Демократичната партия на д-р Воислав Кошуница която го направи депутат и кмет и го превърна в „икона“, както пише

неговия бивш съпартиец Бакарец. Защо ли? Не е ли затова, че той беше ефикасно средство за политическите цели набелязани още по времето на Гарашанин, Новакович, Пирочанац и др. и новите сръбски националисти по време на разпадането на Югославия? Личните слабости и недостатъци на Захариев, властолюбието, комплексите и пр., всичко това допринесе за ефикасно и бързо обезлюдване и обезбългаряване на Босилеград. Но ако това беше израз на личните му слабости и недостатъци, защо неговата партия и държавата Сърбия не го спряха? Имаше толкова много основания да го спрат. Те не само че не го спряха, те му простиха всичко и го оставиха да опустошава Босилеград, газейки всички възможни закони на Сърбия. Същевременно, в ДПС и в сръбските медии, лъскаха имиджа му и го правеха на „икона“! От статията на г-н Бакарец научаваме и такива бизарни подробности, че броят на гласовете за Захариев за член на председателството на партията, са били повече от гласовете за Кошуница за лидер, въпреки че той простосърдечно си е признавал, че „не разбира от политика“, но им е предан, верен, „техен“ и е готов на всичко за тях, (включително и да опустоши Босилеград), защото много добре си знае, че благодарение на тях, а не на „народца“, от прашният босилеградски тротоар се е издигнал до депутат в Скупщината на Сърбия и до кметския стол. Неговата отговорност за опустошаването на Босилеград не подлежи на съмнение, тя е огромна и тежка, но истинската политическа отговорност е за сметка на ония които го създадоха, които го използваха за целите на своята политика и го оставиха да опустошава Босилеград цели 15 години въпреки че „нищо не разбира от политика“.

Анализирайки статията на г-н Бакарец, прави впечатление, че той много по-малко внимание посвещава на управленските провали на Захариев довели до плен срив на икономиката, миграцията на населението, прогонване на инвеститорите, неуважение към институциите, безаконие, своеволие, разпиляване на държавни средства за

започнати и недовършени обекти и пр. За асимилацията, т.е. сърбизацията на българите – изобщо не споменава! За престъпния механизъм с който печели изборите също не става дума. Вероятно затова защото тайната на изборите в Сърбия е защитена марка – те навсякъде се печелят по един и същ начин, с манипулации и фалшификации.

Много повече внимание е посветено на това, че Захариев е предал ДПС и е направил собствена „малцинствена“ партия, макар и с една неспособна и неграмотна, „еврофанатична“ и „натофилска“ програма, че бил имал българско гражданство, че уреждал българско гражданство, че уреждал медицинска помощ на ВМА в София, че „българските тайни служби“ му били събирали подписи за кандидатурата му за републиканските избори (???) , че се държи като че ли България му е „майка“, а Сърбия мащеха, че бил непостоянен и непоследователен, че имал спорна биография, че манипулирал с хората и ред други неща за някои от които нашия „Бюлетин“ подробно и на време е писал години наред, но никой не ни обръщаше внимание.

Личи си партийната острастеност с която е писана статията по време на предизборната кампания с очевидната цел Захариев да бъде компрометиран и вниманието на неговите избиратели да се насочи към друга партия. Не че това е лошо, напротив. Само че сменяването на Захариев може да има смисъл само ако се промени характера на политиката и управлението в Сърбия и Босилеград.

Критиките срещу Захариев са по-скоро заради това, че е напуснал ДПС и се е обявил за лидер на друга „българска“, „еврофилска“, „натофилска“ и „русофобска“ партия, а не затова, че е „опустошил Босилеград“ и го е спуснал на нивото на петте икономически най-изостанали общини в Сърбия. И ако имаме предвид, че той „нищо не разбира от политика“, следва въпросът: Не е ли тази „малцинствена“, „българска“, „еврофилска“, „натофилска“ и „русофобска“ партия, поръчковият убиец който трябваше да довърши сатанинското дело за окончателното „опустошаване“ на Босилеград във времето когато ДПС вече я няма? Нека да не си правим илюзии, „Това сме ние – природно движение“, при всичката си неспособност, е създадена с разрешението, средствата и инфраструктурата на ДПС – тя му събра подписите за кандидатурата за депутат в сръбската Скубщина и то в Белград! После се оказа, че от необходимите 12 000 подписа, 4 000 са били фалшифицирани заради което неговата листа бе отхвърлена от Републиканската избирателна комисия. Несериозна е препратката, че „българските тайни служби са му събирали подписите“?! Това е вече в сферата на класическата сръбска параноя от „чуждестранните служби“ които били разорили Сърбия. България като европейска страна, няма абсолютно никакъв интерес да подкрепи Владимир Захариев – последовател на консервативния сръбски национализъм на Гарашанин и Новакович, който, както знаем, е нанесъл непоправима вреда на българите в Македония и Западните покрайнини.

Днес тия националистически партии са тежко бреме на Сърбия по пътя ѝ към Европейския съюз. Докато тя не се освободи от това бреме, включително и от личностите в управлението олицетворяващи тази политика, сръбския народ ще си остане заложник на националистическата идеология от 19 век, докато младите един по един ще напускат страната в стремежа си да се докопат до 21 век. Същото важи и за Босилеград. Докато Захариев, изпаднал в транс, води поредното си хоро, децата на Босилеград масово оставят родните си къщи, пълни от мазето до тавана и дават мило и драго за гарсонiera под наем в големите градове където все още могат да си намерат работа.

Иван Николов

Моята цел е Босилеград

Иван Николов е поет, писател, журналист, основател и редактор на списание „Бюлетин“. Посветен на борбата за човешки права, мир, свобода, демокрация и опазване на идентичността на българите в Сърбия. Участва в създаването и ръководството на двете най-активни български организации в Сърбия – Демократичен съюз на българите в Сърбия и Културно-информационен център на българското малцинство „Босилеград“. Смело и безкомпромисно отстоява каузата на българите в Сърбия. Работи за развитието на трансграничното сътрудничество между България и Сърбия и участва в реализация на европейски проекти. Решаването на проблемите застрашаващи живота на българите в Сърбия и стабилизирането на българо-сръбските отношения вижда в диалога между двете държави и членството на Сърбия в ЕС. Дописен член на Българската академия на науките и изкуствата. Член на Световния парламент на българите, на Асоциацията на българите по света и на Македонския научен институт.

- Г-н Николов, по предложение на г-н Андрей Ковачев и групата на българските евродепутати, Европейския парламент ви присъди наградата „Европейски гражданин за 2016“. Най-напред честито за това високо признание. Какво представлява за вас тази награда?

- Всеки който ме познава, знае, че аз лично никога не съм работил за награди и признания. Моята цел никога не е била аз да стана европейски гражданин, а Босилеград и Цариброд да станат европейски места за живот. Просто правя, говоря и пиша това в което вярвам. Изкушавам се да мисля, че това е чуто, разбрано и оценено, въпреки че все още не виждам така желаните промени към по-добро. Независимо от това, благодаря на г-н Андрей Ковачев, на г-н Джамбазки и цялата група на българските депутати в Европейския парламент които предложиха и защитиха моята номинация. Това е признание и за всички съмишленици и приятели с които повече от две десетилетия, всеотдайно и безвъзмездно работихме за каузата на българите в Западните покрайнини, за афирмацията на европейските ценности и за правата на човека и правата на малцинствата.

Смятам, че признанието на Европейския парламент идва да покаже, че именно това което сме говорили, писали и правили, е израз на европейската култура и път който българите в Западните покрайнини трябва да извървят за да станат достойни граждани, а крайграничните общини населени с българи – по-прилично място за живот.

Това е послание и към ония наши сънародници в Босилеград и Цариброд които все още залитат по сръбските националистически партии и чакат милост от тях за наболелите проблеми на българското малцинство. Послание и към Правителството на Р Сърбия, че трябва много по-внимателно да се вслуша в автентичните сигнали които КИЦ „Босилеград“ и Демократичния съюз на българите непрекъснато изпращат. Ние успяхме да извадим българското малцинство от анонимност и да докажем, че то е застрашено икономически, културно и демографски. Преодоляването на тази заплаха и създаване на нормални условия за живот по начина по който това се прави в европейските държави, е не само път за пълноправно членство на Република Сърбия в Европейския съюз, но и за искрени и трайни добросъседски отношения между Република Сърбия и Република България и преди всичко, за модернизирание на българските общини край границата в които живее българското малцинство.

От друга страна, признанието на Европейския парламент е морална победа срещу всички които, от позициите

да стане европейско място за живот

на отживелите комунистически и националистически идеологии, злоупотребяват държавната власт за да оспорват, пречат и компрометират дейността на КИЦ-а за утвърждаване на националните и европейски културни ценности каквито са правото на обучение на майчин български език, свободата на словото, свободата на движението, свободата на политическите убеждения, демокрацията, правовата държава, свободата на предприемачеството и опазване на българското културно наследство в Западните покрайнини.

- Казахте, че признанието на Европейския парламент е послание към нашите сънародници които на изборите упорито работят и гласуват за сръбските партии с надеждата, че нещо могат да променят. За какво послание, според вас, иде реч?

По принцип, за да има обществен баланс в едно плуралистично демократично общество, са не само допустими, но и трябва да са представени всички политически опции. В нашия случай са представени всички други политически опции, освен нашата – автентичната политическа партия на българите която още в началото на демократизацията разпозна и постави на дневен ред проблемите на българите. Историята показва, че сръбските партии, в целият им спектър от ляво на дясно, са част от нашия проблем, но не и част от решението. Между другото, те са проблем и за самите сърби. Тези партии никога не са защитавали нашите интереси. Напротив. Те винаги са преиначавали и подменяли вота според целите и задачите на великосръбската идеология от началото на миналия век. Тази идеология и произтичащите от нея програми на сръбските политически партии имат целта да асимилират, тоест да сърбизират българите в Западните покрайнини и Македония. Страшното е, че заедно с българщината те унищожиха и народа – останаха съвсем малко хора и то на доизживяване. Следователно, ние от тях не можем да очакваме нищо добро. Досегашните социално-икономически, културни и особено демографски резултати ясно и недвусмислено показват какви са целите и задачите на сръбската политика към нас. Ако тя искаше да ни чуе и да ни помогне, тя щеше да разчита на нас и да ни включи в политическата система а не да води компроматна война с цел да ни изолира от обществото. С това признание, Европейския парламент изпраща ясен сигнал към сръбските власти, но и към всички наши сънародници, че нашите искания, каквито и да са те, са напълно легални и легитимни, че не бива да се страхуваме да ги кажем и че Република Сърбия е длъжна да ни чуе ако иска да бъде част от съвременната европейска цивилизация.

- Сръбските държавници и политици непрекъснато подчертават, че искат Сърбия да се интегрира в ЕС, кандидатурата ѝ бе приета, предстоят преговори. И въпреки това...

И въпреки това, няма видим напредък. Да, така е. Сърбия все още изпраща доста конфузни и разнопосочни външнополитически послания - към Европа, Евразия, Русия, Китай и във всякакви други посоки. Има своите анти-европейски или евроскептични партии които още повече се засилиха след Брексита и кризата която той предизвика в ЕС. Въпреки всичко, продължавам да мисля, че независимо от съдбата на ЕС, балканските страни най-много

имат нужда от вътрешна европеизация, тоест от национално помирение, усвояване на европейската демокрация, свободата на словото, правата на човека, свободата на движението, правова държава, пазарна икономика и пр. Впрочем, европейския проект е проект за мир. Проект изграден върху преосмислянето на резултатите от Първата и Втората световна война чиято цел е трайно омиротворяване на Европа. Следователно, това е проект за омиротворяване и на Балканите. Омиротворяването на континента, подразбира решаване на всички междудържавни, етнически и всички други спорове които внасят напрежение между държавите или са източник на конфликти. Европейския съюз е шанс за развитието на континента в бъдеще. Ето защо със средствата на европейската интеграция трябва да решаваме проблемите от миналото и да се преборим за по-нормални условия за живот които да гарантират нашето материално, културно и политическо развитие в бъдеще.

- В този дух, вие през 2013г. положихте сериозни усилия да обедините българските организации в Сърбия около Платформата за защита на правата на българите. Каква е съдбата на този документ?

Тази Платформа за пореден път изброи проблемите на българите в Сърбия и призова Правителствата на Р Сърбия, Република България, Европейския парламент и политическите представители на малцинството да обединят усилията си за решаване на проблемите на българите в Западните покрайнини. По начина по който това се прави между европейските държави. Този документ бе високо оценен като конструктивен, добронамерен и приемлив за всички. Исканията от този документ бяха интегрирани в едно изследване на Центъра за международни въпроси и въпросите на сигурността от Белград и Фондация Фридрих Еберт като препоръки към Сръбското правителство с оглед на предстоящото членство на Сърбия в ЕС. На основата на тази Платформа се водиха разговори между президентите Плевнелиев и Николич в Белград и доколкото съм запознат, са се съгласили, че на базата на този документ могат да се решават проблемите. Но от тогава изминаха цели три години и все още няма никакви положителни сигнали в тази посока. Омаловажаването и отхвърлянето на този документ би означавало отказ от цивилизовано решаване на нашия проблем и продължение на старата колониална политика за обезбългаряване и обезлюдване на територията завоювана с Ньойския договор. Има прекалено много индикации за това, че Република Сърбия не иска да промени тази политика.

- Кой са те?

Ние продължаваме да живеем в едно изолирано пространство между двете държави, в една изостанала полуфеодална система в която хората или стават икономически все по-зависими от местните феодали, или гледат да избягат навън търсейки свободата си и по-добро място за лична реализация. Защото Западните покрайнини, и конкретно Босилеград е място където няма работа, няма здравеопазване, няма правова държава, няма образование на роден език, това е мястото на беззаконието, на корупцията, на епидемиите. Местната власт печели и използва властта по един унищожителен за нас начин, а сръбското правителство не направи нищо за решаване на проблемите

Иван Николов

които трябваше да ни освободят от оковите на миналото и да ни европеизират.

Сръбските държавници и политици, учените, хората на мисълта и изкуството като че ли не осъзнават необходимостта от преосмислянето на миналото и осъзнаването на новите реалности, опасности и предизвикателства. С други думи, постановките на тоталитарната култура създавана по времето на бивша Югославия и особено по времето на комунизма не позволяват опознаването и осмислянето на новия свят който неусетно ни заобиколи отвсякъде.

Имаше обещаващи предизборни изказвания в тази посока, но в крайна сметка обществото не можа да се мобилизира около ценностите на демократизацията, свободата на словото, обучението на майчин език, опазване на нашата култура, свободата на предприемачеството, свободата на движението, свободата на вероизповеданието и пр. – все доказани и общоприети европейски ценности. Ние в Босилеград, бяхме свидетели как един опит за приватизация на една бензиностанция и на един фалирал социалистически завод изправи на нокти цялата общинска администрация, правосъдието и полицията в региона. Бяхме свидетели на мащабни изборни фалшификации и никой не бе извикан на отговорност. Местната власт не е в състояние да измете улиците а от нея се очаква да провежда европейски реформи?! Това са симптоми на едно остаряло, болно общество което продължава да живурка в началото на миналия век и което не иска да се променя.

- Вие непрекъснато алармирате, че българското малцинство в Западните покрайнини е застрашено и е изправено пред перспективата напълно да изчезне. От време на време, в България все още се чуват гласове, че Западните покрайнини просто трябва да се върнат на България. Вие какво мислите по този въпрос?

- Това, че българското малцинство е застрашено, не се нуждае от доказателства и се вижда с просто око, стига да се погледнат демографските и икономическите процеси. Ако ние загубим битката и българското малцинство завинаги изчезне от етническата карта на Балканите и то пред очите на България, Сърбия и Европа, това ще бъде победа на великосръбския национализъм срещу българската външна политика и срещу всички принципи, ценности и норми върху които е създаден Европейския съюз. Победа и легитимиране на завоевателната политика чрез окупация и колонизация на чужди територии. Легитимиране на унищожаването на националните култури и насилствено насаждане на чужди. Предателство на българската политика към Западните покрайнини. Предателство на Европейския съюз към България като нейн лоялен член. Предателство на Европа към собствените си принципи и ценности. Провал на политиката на европеизация на Балканите. Престъпление срещу едно невинно малцинство пред очите на целия цивилизован свят.

Именно заради спасението на Западните покрайнини и именно заради спасението на основополагащите принципи върху които е изграден Европейския съюз, се налага да преосмислим миналото и да потърсим нови решения. Ако приемем, че правото на живот, правата на човека и правата на малцинствата, са върховната ценност от която зависи мира и стабилността на континента, тогава всички средства за тяхното постигане са необходими и нужни. В исторически план, българите в Западните покрайнини са жертва на югославският експеримент направен от силите победителки в Първата световна война. Този неуспешен експеримент по същество беше опит за създаване на Велика Сърбия чрез окупация на чужди територии и асимилация (сърбизация) на чужди народи и малцинства. И този експеримент се оказа вреден и опасен, защото доведе до Втората световна война и до гражданската война в

бивша Югославия. В края на миналия и началото на този век, след всички видоизменения, Югославия се разпадна а повечето нейни народи с цената на огромни жертви и материални разорения поискаха и извоюваха свободата и независимостта си. След две десетилетия, с изключение може би на Босна и Сърбия, някогашните югославски републики са успешни, проспериращи държави. Словения и Хърватска даже са членки на ЕС, Косово бе признато за независима държава. Войводина и Западните покрайнини чакат решението на статуса си след разпадането на Югославия, а българските, сръбските и международните фактори, включително и ние самите, продължаваме да си затваряме очите пред този проблем.

Когато говорим за Западните покрайнини, трябва непрекъснато да имаме предвид, че става дума за една насила откъсната от България територия която нито исторически, нито етнически, нито икономически, нито инфраструктурно, нито даже географски не принадлежи и не може да се интегрира в сръбския хинтерланд. Опити от последните почти 100 години показва, че ние нямаме никакви предпоставки за оцеляване и развитие в тази държавна рамка и в такива българо-сръбски отношения каквито са били в миналото, но и сега. Историята на 20 век това недвусмислено го показва – от 120 000 българско население, днес сме останали по-малко от 20 000! Ако анализираме състоянието на икономиката, инфраструктурата, все още затворената за свободно икономическо сътрудничество граница с България, липсата на инвестиции, възрастовата структура на населението, условията за живот, здравеопазването, низката раждаемост и високата смъртност, миграционните процеси – става ясно, че сме изправени пред перспективата да изчезнем. А това би било най-голямото престъпление и на Европа, и на България, и на Сърбия спрямо нас. Това би означавало отричане от всички ценности и основополагащи принципи върху които се градят цивилизовани отношения между държавите, отричане на самата Европа като цивилизационна матрица и отричане на целия корпус от човешки и малцинствени права като европейска ценност.

- Споменахте, че Западните покрайнини чакат решение за статуса си. Какво подразбирате под това?

Вижте, нека само да бъдем честни и откровени до край. Ние не можем да си затваряме очите пред фактите, че Европа и светът са се променили, че Балканите също са се променили. Че Държавата на сърбите, хърватите и словенците на която с Ньойския договор са дадени Западните покрайнини, след всичките й неуспешни видоизменения, вече не съществува. Няма я. На нейно място се появиха други международно признати държави. Западните покрайнини вече са ничия територия, и това в Сърбия много добре си го знаят, но си мълчат и чакат какво ще се случи. Това, че ние все още се намираме в Сърбия, се дължи на това, че българските правителства си затварят очите и не искат да поставят въпроса кой е правоприменик на Западните български покрайнини? Това се дължи на инертното комунистическото мислене – е, сега няма да си разваляме отношенията със Сърбия заради няколко песькливи баира! Това мислене не е държавническо мислене, то няма нищо общо и със съвременното европейско мислене. Върху такава ничия територия определено никой няма да строи, да инвестира, да настоява за повишение на жизнения стандарт. Елементарно е. Никой не е луд да строи къща върху чужд парцел. Следователно, спасението на Западните покрайнини минава през решаване на спорните въпроси за правоприменството. След като се установи кой ще ни стопанисва, може да се иска сметка за лошото стопанисване от стопанина.

За да се намери какъвто и да е смислен отговор за нашия проблем, преди това трябва да се постави въпросът.

Вярвам, че с един нормален и цивилизован двустранен диалог, може би и с посредничеството на Европа, може да се намери решение което да прекрати сегашната ни агония и да създаде предпоставки за нашето нормално съществуване.

Проблемът е, че България все още няма самочувствие-то на европейска държава и се държи като малка сестричка на Сърбия. Извинявайте, но не може с поразителния дух от националните катастрофи и с комунистическите прийоми от 20 век, да решавате проблемите на 21 век. Европейският съюз е общност от свободни държави и свободни граждани и ние не можем да влезем в Европа с бремето на окупирания територии и поробените народи и малцинства. Това е новата реалност. Да си я мисли кой както си иска, но нещата не могат и не бива да бъдат оставени на произвол.

- Не смятате ли, че вашите очаквания от Европа са прекалено големи? Тя също е в криза, както виждате.

Именно. Европа е в криза защото и ние сме в криза и не сме последователни и правим недопустими грешки с принципите и целите които поставиха творците на Европейския съюз. Европа на отечествата, Европа на нациите, на общата икономика и общите икономически правила, на християнските ценности, на отворените граници и свободното движение на хора, идеи, услуги, стоки и капитали, на равномерното икономическо развитие сякаш се изроди. Свободата на движението е еднопосочна – младите и образовани специалисти тръгнаха към Западна Европа оставяйки Източна Европа да тъне в беда и мизерия. От Запад дойдоха големите търговски вериги и компании които доунищожиха местното производство и си прибраха печалбите, което още повече изостри ситуацията у нас. Изостана процеса на вътрешната европеизация на държавата и обществото. Вместо свободни и обществено активни граждани, ние се превърнахме в заложенници на циганската престъпност и купуването на гласове.

Европейските грешки на международен план, предизвикаха нашествието на исляма, на бежанците, на тероризма. От европейските институции се очакваше много повече, а те се превърнаха в символ на нищоговоренето и нищоправенето. Това обтегна отношенията между държавите членки. Разумните гласове бяха заглушавани, проблемите се разрастваха и това естествено доведе до ескалирането на национализмите. Излизането на Великобритания от ЕС беше изненада само за ония на които им беше удобно да не виждат истината. И продължават да не я виждат. Плъзгат се по повърхността, намират си оправдания, обвиняват англичаните че били такива и онакива, че били подведени и манипулирани да гласуват против ЕС на референдума и пр.

Аз все пак вярвам, че този удар ще подежда отрезвяващо върху останалите европейски държави и ще ги мобилизира да преосмислят и да поправят грешките си. Защото от решаването на кризата в ЕС зависи не само нашата съдба, но и съдбата на целия свят. Тази криза не може да се реши с едни безсмислени директиви колко да са криви краставиците и бананите, за казаните за варене на ракия и пр. Защото докато някой се забавлява да си пише директиви за колене на прасета и кокошки по селските дворове, по площадите на европейските столици вилнеят терористи и се търкалят трупове. Европейският съюз е прекалено сериозно нещо за да го оставим в ръцете на несериозни хора. А още по-малко – в ръцете на радикалния ислям. За да оздравее Европа, нейните граждани трябва да уважават най-високите ценности на европейската култура, интересите на всяка европейска държава и всеки европейски гражданин поотделно.

Агенция „БГНС“

Между надеждите и отчаянието

В края на май благодарение на чуждите медии научихме, че премиерът Вучич е отпътувал в Москва на „частно“ посещение и се е срещнал с Путин?! Посещението, както виждате, хем е частно, хем не е. Но изявлението на Путин е всичко друго само не и частно: „...знам, че в близко бъдеще ще формирате ново правителство. Изразявам надежда, че без оглед на състава на бъдещето правителство, в него ще намерят достойно място хора които ще обърнат сериозно внимание на развитието на отношенията между Руската Федерация и Сърбия“.

Сръбският сайт Телепромтер обяви, че Вучич е отпътувал в Москва заради „лекарски прегледи“ и се е срещнал с Путин?! Вучич пък бил заявил, че бил благодарил на Путин за подкрепата на Русия „за опазването на териториалната цялост на Сърбия“!? Това последното от устата на Вучич може да прозвучи и подигравателно, защото точно Русия излъга надеждите и не си помръдна и пръста да защити териториалната цялост на Сърбия когато Косово обяви независимостта си. Центърът за евроатлантически интеграции на Сърбия заяви, че за посещението на Москва сръбската общественост е трябвало да бъде осведомена от кабинета на премиера а не от руския портал „Спътник“.

Според самият Александър Вучич първоначално обяви, че новото правителство трябваше да бъде формирано до средата на юни, като в руско-сръбските отношения „...едно от важните неща за нашата страна ще бъдат приятелството и конкретизирането на най-добрите политически отношения в следващия период. И чрез икономическото сътрудничество да направим много полезни неща за двата народа“.

Радио Свободна Европа обяви, че „по всичко личи“, че с Вучич в Москва са отишли и шефа на полицията и лидера на социалистите Ивица Дачич в „навечерното на конституирането на новото правителство непосредствено преди началото на изслушването на наркообооса Дарко Шарич който се свързва с някои политически личности от обкръжението на Дачич и по средата на Кримската криза за която Сърбия не се е изяснила и която Москва сравнява с косовския прецедент“.

Външнополитическият коментатор Бошно Якшич пише, че е възможно Русия да иска да опази Дачич заради своите интереси защото без Дачич влиянието на Москва може да отслабне.

В последно време Вучич от време на време настоява за членството на Сърбия в ЕС. На думи, руснаците нямат нищо против, обаче ясно казаха, че Сърбия трябва да забрави за НАТО. Русия има интереси да влияе върху сръбската поли-

тика. Ако имаме предвид, че колкото повече Сърбия се приближава към Брюксел нейните задължения стават все по-големи, може да се сметне, че Русия води една превантивна акция за предотвратяване на сръбският ентузиазъм за ЕС. Според Якшич „...Москва не се е отказала от влиянието си на Балканите, особено Русия на Путин, която очевидно иска да съживи съветското пространство и която, както използва Сирия да опази влиянието си на Близкия изток, с всички сили ще се опита да запази Сърбия като своя опора на Балканите“.

Пак според Радио свободна Европа президентът Николитч през март в Москва е награден с награда на „Международния обществен фонд за единство на православните народи за 2015“. Това е „Сигнал на Москва за външната политика на Сърбия“. Путин и Николитч са „обсъдили положението и перспективите за стратегическо партньорство“. За руските медии Николитч е заявил, че: „Сърбия и Русия имат ексклузивни политически отношения, а Москва знае, че гражданите на Сърбия не искат НАТО“.

Зам.председателя на Центъра за външна политика Драган Джуканович смята че: „Русия всякак ще иска допълнителни гаранции, че Сърбия по пътя към Европейския съюз няма да ревидира отношението си към официална Москва“. Тема на разговорите е бил и статута на хуманитарния център в Ниш за който Москва иска дипломатически статус.

Като се има предвид всичко това, многобройните вътрешни проблеми и сложната международната ситуация след Брексит и опита за преврат в Турция става ясно, че европейската ориентация на Сърбия заиклява все повече и повече. Въпреки че премиерът Вучич и президентът Николитч все още преповтарят, че членството на Сърбия в ЕС няма алтернатива, факт е, че евроскептичните и антиевропейски настроения в Сърбия се повишават и според социологическите агенции, вече надвишават 50%! Въпреки проевропейската риторика на сръбските държавници, двете непримирими геостратегически концепции все още се оспорват в Сърбия.

За това говори и необичайно дългото протакане при формирането на новото правителство. В публичното пространство се промъкнаха изказвания, че това било поради външен натиск?! Не малко анализатори считат, че Русия и САЩ си оспорват влиянието на Балканите. За това свидетелстват и намечите и внушенията които се прокарват чрез проруските партии, заедно с президентските избори през 2017г. да се проведе и референдум за членството на Сърбия в ЕС и НАТО?!

Брексит беше дочакан триумфално и еуфорично в сръбските консервативни интелектуални среди, евроскептичните партии и десните движения и групи в Сърбия. Именно те и около половината от общественото мнение считат, че ЕС вече е безперспективен пък и членството на Сърбия е неизвестно и далечно. Сред парламентарно представените партии има и такива които смятат, че пътят на Сърбия в ЕС води към „безпътица“ и че ЕС вече е една „шарена лъжа“.

В такива сложни външнополитически обстоятелства, вътрешните проблеми ще се усложнят още повече. Ако въпреки всичко европейския проект за омиротворяването на континента се провали и Сърбия в скоро време не направи необходимите реформи с които да се преустрои в модерна просперираща държава, тогава можем да очакваме отново да се върнем далеч назад във времето на партиархалната култура, ксенофобията, все по-голямата икономическа изостаналост, обтегнати отношения със съседите и все по-низък стандарт на живот.

За по-малко от половин век пред очите ни се случиха толкова много неща: срив на комунизма, Берлинската стена, разпадането на СССР, Югославия, Чехословакия, обединението на Германия, десетки малки и големи войни и сега – кризата в Европейския съюз. За пореден път става ясно, че идеологичите са временни – идват и си отиват. Ние оставаме. Да преосмисляме миналото и да търсим пътища към бъдещето. И да се надяваме, че във времето на безумието ще намерим умни решения за тежките предизвикателства и проблеми.

Иван Николов

Бомбардиране

Държавното насилие над цивилното население е било въведено във войната която е започнала преди моето раждане, а самата война в най-различните си видове продължава през целия живот на моето поколение. Отбелязването на годишнината от началото на бомбардировките на СРЮ сред поколенията родени през осемдестте и деведесетте, и тази година ще предизвика смут и ще задълбочи незнанието на младите в Сърбия за бомбардировките и „войните в бивша Югославия“.

Когато на тия хора им споменете война те са убедени, че им говорите за НАТО бомбардировките. Малко са тия които знаят, че преди това е имало война в Словения, Хърватска, Босна и на Косово. Общото впечатление е, че не се знае за истинските причини поради които се стигна до тия войни и до бомбардирането на СРЮ и каква е връзката между тия събития. Държавата се старее да опази това съзнание, но не пропуска да внуши, че годишнината от бомбардирането е само един от многото помени с които се отбелязват „страданията на сръбския народ“.

Част от тази картина са и развалините в Белград, сред които израстват младите които гордо ги възприемат като част от националния и градски декор. Съединявайки несвързаните събития (примерно съюзническите бомбардировки над Белград 1944 и НАТО интервенцията 1999) и тяхното поотделно изкривено тълкуване засновано на пропагандата а не на историческите факти, освен че произвежда раздражителна какафония, впоследствие промовира тезата за невинния сръбски народ, невинната жертва на многовековния заговор на Америка, целия западен свят, Ватикан, английската кралица и т.н.

Това за което в Сърбия упорито се мълчи, са обстоятелствата под които се случват войните и бомбардировките над СР Югославия. Това не е чудно, защото сред домашната общественост малко се говори за отговорността която някогашното ръководство на тази държава има за войните в бивша Югославия, както и за нейната дезинтеграция. Това, между другото, произлиза от факта че наследниците, идеолозите, сътрудниците и бившите членове на това същото ръководство са все още политически активни и се намират на най-високите държавни и други обществени постове. Така се постига обща конфузия в която средностатистическия гражданин се хвърля във водоврата на противоречиви информации и тълкувания от които той уморен и незаинтересиран се връща към всекидневните проблеми които всичко заедно успешно прикрива престъпленията и амнистира престъпниците.

Значи, мълчи се за обстоятелствата които са довели до „всичките жертви“, на които тия дни белградската власт издига паметник, с което на поколенията които не се интересуват от политика, към които принадлежи и моето (родени в СФРЮ, израснали в СРЮ), а не си спомнят войната, се изпраща посланието, че за войните през 90-те всъщност са виновни всички, че ние няма от какво да се срамуваме, напротив, че истината е там някъде далече, неизвестна и недосегаема, че историята и политиката са абстрактни области от живота и че всичко това заедно е прекалено сложно за да се разбере. Все пак, те не пропускат с морбидни тържества на военните годишнини да подчертаят правилността на великосръбската националистическа политика и невинността на „нашата страна“. Много лица и групи, с благоволенieto на повечето медии, и тази година няма да

За начинаещи

пропуснат възможността да представят бомбардирането на Югославия в контекста на несправедливата и с нищо непредизвикана агресия срещу Сърбия и „всичко което е сръбско“. Онази част от обществеността която публично говори за истината за нашето военно минало, ще остане и по-нататък маргинализирана и без възможност да повлияе на публично премълчаната и фалшифицирана съвсем близка история.

Бомбардирането на СРЮ в сръбската общественост години наред бе представяно като едностранен акт на насилие, агресивен заговор на държавите на Европа и Америка срещу Сърбия, с цел „да ни вземат Косово“, но нещата са съвсем другояче.

Контекст

Завеждането на полицейска държава на Косово последвано от жесток държавен терор, етническо прочистване и прогонство на албанците, имаше своите фази, развитие и последици. Това, което в домашната общественост често се сочи като „началото на края на косовската криза“, бомбардирането на Югославия не се разглежда в контекста на събитията които ги предшестваха и които в определен смисъл представляват основата върху която беше възможно Милошевичевото разпарчетосване на Югославия и масовите престъпления срещу цивилното население на Косово – които накрая доведоха до военната интервенция на НАТО 1999 година.

След смъртта на Тито, над 77 процента от населението на Косово бяха албанци. Тогава все още важеше Конституцията на СФРЮ от 1974, която много сръбски интелектуалци смятаха за „джелат на Сърбия“, защото от една страна не позволяваше на сръбските власти да доминират в Югославия, а от друга, децентрализацията предвидена в Конституцията на Войводина и Косово им даваше правомощия близки до тези на югославските републики, което сред интелектуалния и политически елит в Сърбия предизвиква недоволство.

1981 в Сърбия все по-гласно се обсъжда промяна на Конституцията. Същевременно, на Косово през март 1981 студентите от Университета в Прищина организират мирни демонстрации на които за пръв път се издига лозунгът „Косово Република“. Демонстрантите искат равноправно положение на албанците в рамките на Югославия и признаване на албанска народност вместо дотогавашния статут на национално малцинство. Югославската власт отговаря с изпращане на армия срещу демонстрантите когато бяха убити десетина ученици и студенти.

В следващите години започва въвеждане на военно управление в Косово последвано от масови арести и репресии срещу ония които искат независимостта на Косово. Паралелно с това, сръбският политически, интелектуален

и духовен елит оживяват косовския мит и започват да разпространяват говора на омразата срещу косовските албанци и теорията на заговора за „геноцид срещу сърбите на Косово“.

Показателен пример е Апелът за защита на сръбското население и неговите светини на Косово и Метохия от 1982, който подписват основно свещени лица, сред тях и Амфилохия Радович и Петиция 2016 от гражданите на Косово от 1985 година в чието създаване участва и Добрица Чосич. Влиянието на сръбският националистически елит кулминира една година по-късно, през септември

1986 когато е публикуван Меморандумът на Сръбската академия на науките и изкуствата, който се счита за идеологическа основа, свято писмо на националистическата политика на Милошевич, чиято цел беше етнически чиста, велика Сърбия. В този документ исканията на албанците за равноправие се тълкуват като „физически, политически, правен и културен геноцид над сръбското население“.

В резултат на дългогодишната кампания през април 1987, косовските сърби на Косово поле организират демонстрации срещу „албанското ръководство на покрайнината“. В симулирано стълкновение с покрайнинската полиция, Милошевич произнася прочутото изречение „Никой не смее да ви бие“ с което печели доверието на сърбите на Косово. Същата година е проведено Осмото заседание на Съюза на комунистите на Сърбия, на което побеждава националистическото крило на Слободан Милошевич когато той фактически поема цялото влияние и власт в партията. Две години след тези събития са достатъчни Милошевич да се издигне на вълната на националистическата истерия като нов национален лидер, да централизира властта и в началото на 1989 година насилствено да премахне автономията на Косово. На Косово е заведено извънредно положение, армията и полицията задушават всяка съпротива, а според Human Rights Watch полицията убива 24 лица. Три месеца по-късно в рамките на тържеството по повод 600 години от поражението на сръбската армия на 28 юни 1389 в Косовския бой, Милошевич произнася слово на Газиместан в което заявява, че за постигането на целите на неговата политика не са изключени и въоръжени средства. („Отново сме пред битки и в битки. Те не са въоръжени, но и такива не са изключени.“)

Пет месеца по-късно, пада Берлинската стена и настъпва края на студената война. Два дни след падането на Берлинската стена, на изборите за президент на президентството, гражданите на Сърбия му дават пълна подкрепа и го избират за нов национален лидер – получава 86 процента в Сърбия, 92 процента в Белград, 98 процента в Ниш, 99 процента в Куршумлия. Веднага след изборите

на 14 ноември 1989 година в интервю пред Ройтерс, Милошевич пръв изговаря известното изречение „Косово е сърцето на Сърбия“.

В домашните медии продължава истерията, говора на омразата и насъскването срещу албанското население на Косово. Гражданите на Косово се наричат сепаратисти, шиптарски терористи, злосторници, убийци. През юли 1990 година, Милошевич насилствено премахва автономията на Косово, а Събранието на Косово гласува Конституционна Резолюция с която Косово се обявява за независима република в рамките на Югославия. Три дена по-късно Сърбия разпуска парламента на Косово и сменя редакторите на медиите на Косово. По това време се създават паралелни косовски институции които работят нелегално. 1991 година правителството на Косово в сянка, разписва референдум за независимост, обявява независимостта на Косово и формира редица паралелни институции (училищна система, здравеопазване, данъчна система и т.н) които директно се противопоставят на официалните институции които са под контрол на Сърбия.

Следващите години политиката на Милошевич е фокусирана върху разпарчетосването на Югославия и войните в Хърватска и Босна, а на Косово е заведено полицейско управление. След като властите завземат институциите на Косово, стотици хиляди косовски албанци са уволнени от държавните институции и фирми. Повечето училища на албански език престават да работят, а албанските ученици и студенти учат на майчин език нелегално, в частни апартаменти и изоставени сгради. Милошевич се бори срещу всеки опит за организиране сред албанците и сръбската полиция на Косово по навик ги привежда, малтретира и злепоставя. Политическите представители на косовските албанци предвождани от Ибрахим Ругова дават пасивна, мирна съпротива на сръбските власти отказвайки да участват в официалните политически структури.

До края на войната в Босна 1995 година, стратегията на ненасилствена съпротива има широка подкрепа сред албанското население. По време и особено след войната в Босна, започват да се създават паравоенни отряди на косовските албанци които предприемат насилствени действия спрямо косовските сърби и представителите на институциите на официална Сърбия на Косово. 1996 година Освободителната армия на Косово (АОК формирана 1994г.) започва да се сблъсква със сръбската полиция и цивилното население. Сблъсъците между АОК и сръбските специални полицейски и паравоенни части настанали по време на войните в бивша Югославия 1998г. ескалират в тнр. Косовска война с още неустановен брой жертви. Според данните на Фонда за хуманитарно право става дума за около 15 000 убити и безследно изчезнали само в периода 1998-2000.

През 1999 година политиката на Милошевич провежда кампания за „изтриване на идентичността“, в която на косовските граждани от албанска народност са отнемани и унищожавани личните документи и доказателствата за гражданство. Унищожават се избирателни списъци, общински архиви и граждански регистри. По този начин много албанци от Косово остават без доказателства за идентичност. Убийствата и масовите прогонства са последвани от грабеж и изнудване од страна на сръбските паравоенни формации, които „минавайки“ през албанските селища оставят пустош след себе си. Сръбски служби за сигурност принуждават албанците да копаят окопи, бункери и други тежки физически работи, използват ги като човешки щит в стълкновенията, а по време на интервенцията на НАТО поставят и около 50 000 пехотни мини.

Над 850 000 албанци са прогонени от домовете си през 1998 и 1999 година. Правителството на Джинджич 2001 година обявява данни за откриването на масова гробница при Батайница, последвана от откритието на още четири масови гробници с около 1 000 убити косовски албанци докарани от Косово и погребани в Сърбия с цел прикриване на престъпленията срещу цивилното население. Има съмнения за още няколко масови гробници на територията на Сърбия. Техният брой и място засега не са известни въпреки че за тях основателни съмнения. Масовите нарушения на човешките права които провеждаше режима на Милошевич бяха причината международната общност да се намеси в сблъсъка и да направи опит да бъде медиатор в неговото решаване.

Рамбуе, бомбардиране, Куманово

През цялата 1998 международната общност, сега вече с дългогодишен опит в мирните преговори с режима на Милошевич, се опитва на разни начини да спре вилнеенето над цивилното население и етническото прочистване на Косово, което в сръбските държавни медии бе представено като „война на сръбските сили срещу терористичната АОК“. Убиването на албанските и сръбски цивилни на Косово продължава в открита война между сръбските сили и АОК през цялата година.

През септември 1998 година Съвета за сигурност при ООН гласува Резолюция 1199 с която от сърбите и албанците се иска да прекратят борбите и да започнат преговори. Паралелно с това, НАТО съобщава, че е повдигната бойната готовност на алианса и излиза с Акт за предупреждение като уведомление за въздушни операции на Косово. Когато през октомври става известна акцията на алиансата на НАТО, в Белград пристига делегация предводена от специалният пратеник на САЩ Ричард Холбрук като последен опит да убеди Милошевич да се подчини на Резолюцията 1199. След няколко дни интензивни преговори, на 13 октомври 1998 бе постигнато споразумение с което бе отложена военната интервенция на НАТО. Според споразумението Милошевич трябваше да оттегли от Косово специалните полицейски части. Белград се съгласи да допусне 2 000 цивилни наблюдатели на ОЕБС със задача да надглеждат и потвърдят прилагането на споразумението.

Въпреки че американските представители подчертаваха, че споразумението Холбрук-Милошевич дава възможност за някакъв вид автономия на Косово, Милошевич описа споразумението като гаранция за сръбската териториалната цялост и контрола над Косово. Представителите на косовските албанци изразиха съмнение, че довеждането на международните наблюдатели може да спре стълкновенията, а Ибрахим Ругова призова НАТО веднага да изпрати военни части на Косово което, според него, бе единствената възможност албанците на Косово да се отбраният от сръбските специални части. По пръв път след Втората световна война, на 5 октомври 1998 в СРЮ бе обявено непосредствено военно положение.

По средата на месеца в Белград пристигат представителите на НАТО за подписване на окончателно споразумение постигнато по време на разговорите Милошевич-Холбрук. Обаче, Милошевич тогава не сключва споразумение а се опитва да избегне прилагането на определени точки от това споразумение. По това време, на заседанията на Генералщаба на Югославската армия се говори за хода на преговорите с Холбрук, а началника на генералщаба Момчило Перишич публично заявява, че опасността „от

военна интервенция все още не е отклонена“. Към края на годината, стълкновенията на Косово ескалират, комендант на силите на НАТО за Европа Уесли Кларк отново пристига в Белград, разговорите с Милошевич приключват без конкретни резултати.

На 15 януари 1999 година в косовското село Рачак са открити 45 трупа на убити косовски албанци. Петнайсет дена по-късно Съвета на НАТО издава съобщение в което настоява за продължение на преговорите, прекратяване на насилието и същевременно опълномощава генералния секретар да „разреша въздушни удари по целите в Югославия заради предотвратяване на хуманитарна катастрофа“. Това са обстоятелствата в които започват сръбско-албанските преговори в замъка Рамбуе в Париж през февруари 1999 година.

Преговорите са инициирани от Контактната група за Балканите (САЩ, Велика Британия, Франция, Германия, Италия, Русия) и продължават 17 дни. Международни посредници са Кристофер Хил (САЩ), Борис Мафгорски (Русия) и Волфганг Петрич (ЕС). Сръбската делегация в Рамбуе има 13 члена които предвожда вицепремиера Радко Маркович. На чело на албанската делегация е Хашим Тачи, сегашният премиер на Косово, а в тази делегация е и Едита Тахири която днес води преговорите с Белград.

Сръбската делегация отказва да „говори с терористите“, така че в Рамбуе се преговаря от различни помещения, с писани бележки и чрез посредници. Прищина усложнява подписването на споразумението с референдум за самоопределение, а Белград не допуска чужди военни сили както и референдум за самоопределение на Косово. Преговорите приключват с условно приемане на споразумението въпреки че страните не са се изяснили по най-важните въпроси. Белград принципно приема широка автономия на Косово, но решително отхвърля анекса към военното споразумение чието прилагане „практически означава окупация и ограничаване на суверенитета на СРЮ“.

На 15 март 1999 в Париж започва още един кръг преговори за решаване на косовската криза, но след няколко дни и тия преговори пропадат. Холбрук за последен път идва в Белград. Разговорите с Милошевич са кратки, а самият Холбрук на пресконференцията съобщава, че отговорът на югославската страна е отрицателен. Холбрук съобщава, че от Белград пътува за Брюксел да информира генерал Уесли Кларк за съдържанието на разговорите с Милошевич, което означава, че бомбардирането е въпрос на дни. На края на пресконференцията, Холбрук съобщава, че неговият телефон „все още е достъпен и властите в Белград знаят неговия номер“. Президентът на Сърбия Милан Милутинович преди това в Париж на журналистически въпрос дали Белград осъзнава, че отхвърлянето на споразумението води СРЮ във война с НАТО, отговаря: „Que sera, sera.“

Два дни след отпътуването на Холбрук от Белград, на 24 март 1999 започва военната интервенция на НАТО под название Операция на съюзните сили, която сръбските държавни медии назоваха Операция милосърден ангел. Бомбардирането на СРЮ продължи 78 дни. По време на 11

седмици военно положение в СРЮ, режима на Милошевич организира публични събрания, тнр. митинги на свободата и злоупотребявайки медиите, води кампания за „успехите на югоармията срещу силите на НАТО“, тържествува „победа на невинния сръбски народ“ и води особена медийна война срещу целия свят. В стремежа си още повече да укрепи подкрепата на гражданите и същевременно опитвайки се да измами международната общност за „масово избиване на граждани от страна на НАТО“, освен жестока всекидневна кампания, режима на Милошевич жертва и 16 работници на РТС в края на април 1999. Според достъпни информации, официален Белград е освободен, че сградата на РТС ще бъде бомбардирана и въпреки това не е била евакуирана. Семействата на жертвите години наред се борят за истината за смъртта на работниците на РТС. Това не е единствен опит на режима на Милошевич

да припише собствените жертви на НАТО; един от примерите е и масовото избиване на затворници в затвора Дубрава през април 1999. Непосредствено преди и по време на бомбардирането, кампанията за етническо прочистване на косовските албанци от страна на режима на Милошевич може да се опише с три думи – да се изгони или убие – в

обществеността известна като операция Подковница.

Във военната интервенция на НАТО тежко е повредена инфраструктурата на страната, жертвите никога не са изброени, а според преценката на Фонда за хуманитарно право са пострадали над 9 000 души. Те се придружават към стъгичите хиляди пострадали във войните в бивша Югославия. Бомбардирането престава на 9 юни 1999 с подписването на Кумановското споразумение, с което се предвижда изтегляне на югославските служби за сигурност от Косово, разместване на силите на НАТО по цялата територия на Косово и поставянето на УНМИК, цивилна мисия на Обединените нации. Това споразумение което навсякъде е оценено като капитулация на Милошевич и откриване на пътя към независимостта на Косово, Милошевич оценява като победа на СРЮ и неговата политика. На другия ден Съвета за сигурност при ООН гласува резолюцията 1244.

През следващите години режима на Милошевич губи подкрепата на гражданите на Сърбия, което е увод на неговото поражение на президентските избори на 24 септември 2000 година. За Слободан Милошевич тогава гласуват над милион и осемстотин и двайсет хиляди граждани на Сърбия, докато кандидат-президент на опозицията Воислав Кошунница, има 640 000 гласа повече. Милошевич не признава изборните резултати и цяла Сърбия е обхваната от масови протести които кулминират на 5 октомври 2000 година в Белград. Тогава и официално приключва управлението на Милошевич което оставя след себе си разбита Югославия, четири войни за десет години, стотици хиляди убити, неустановен брой злепоставяни, разселени и изгонени, а според Международната комисия за изчезнали лица, около 14 000 души се водят като изчезнали.

Джордже Суботич

Войводина като единственият изостанал нерешен въпрос

Нужна е обща акция за връщането на конституционните права на Войводина. И тя трябва да тръгне от Войводина.

Изминаха 24 години от провеждането на Международната конференция за бивша Югославия (Лондон, 26-28 август 1992 година), на която участваха Генералния секретар на ООН-е представителите на петте постоянни членки на Съвета за сигурност, дванайсет държави на тогавашната Европейска общност, Съюзна Република Югославия (съставена от Сърбия и Черна Гора) и четирите бивши югославски републики (Босна и Херцеговина, Македония, Словения и Хърватска, съседните страни, както и Канада, Япония, Турция, Саудитска Арабия, ОСЦЕ, Конференцията на ислямските държави, Международния червен кръст и други.

В главата която се отнася за Сърбия и Черна Гора, Сърбия се задължава със заключение „... на гражданите на Косово и Войводина да върне всички граждански и конституционни права и да осигури спазването на правата на жителите на Санджак...“

Двайсет и четири години по-късно, Сърбия отвори процеса за присъединяването към Европейския съюз, но на гражданите и гражданките на Войводина не са върнати конституционните права. В процеса на присъединяването, във връзка с отвореният войводински въпрос и връщането на правата – особено конституционните – интересни са скоро отворените глави 23 и 24.

На гражданите и гражданките на Войводина не само че не са върнати конституционните права, така както са дефинирани с Лондонската конференция, но и допълнително са съкратени с актуалната Конституция. Гражданките и гражданите на Войводина разпознаха това решително казаха „не“ на такава Конституция (56,07% не подкрепи Конституцията). В конституционното насилие и терор върху гражданките и гражданите на Войводина започнало с „айрановата революция“ и продължило с конституционните амандмани 1989 и конституциите от 1990 и 2006 година, преди четири години се придружи и Конституционния съд с оспорването на разпоредбите на Закона за правомощията и Устава на АПВ. Въпреки че дори и такава Конституцията на Сърбия в член 12 гарантира на гражданите правото на автономия, Конституционния съд я оспори!

Лондонската мирна конференция обсъждайки бившата СФРЮ констатира фактическото конституционно положение

и установява, че Косово и Войводина – както и шестте републики – са конститутивна част от югославският федерализъм. Днес, 24 години по-късно, само въпроса с Войводина остана конституционно нерешен.

Съкращаването на конституционните права доведе до обедняването на Войводина. Заради съкращаването на конституционните права на Войводина, която някога със Словения и Хърватска бяха най-развитата част от бившата СФРЮ, сега е на границата на бедата и изостава в икономическо, цивилизационно и културно отношение.

Крайно време е да се върнат конституционните права на гражданките и гражданите на Войводина съгласно решението на Лондонската конференция с възстановяването на конституционна правосубектност на Войводина. Това означава отново да се възстанови федералния статус на Войводина в сложната държава Сърбия, разполагане със законодателни, съдебни и изпълнителни правомощия които да бъдат заложени в Конституцията на Войводина, разполагане с природните и придобитите с труд ресурси, собственото имущество и изворните доходи. Идеята за автономия бе похарчена и ополчена с актуалната Конституция, тоест тази Конституционна, „несъществена“ автономия е най-обикновено симулиране на автономия на Войводина.

Войводина има нужда от нова идея, идея за свобода, права и равноправие, а това е Република Войводина в Съюзна Република Сърбия. Значи, нова конституция на Сърбия, която да се донесе на конституционна скупщина и която няма да създават само партиите. Нужна ни е гражданска, а не само (много)партийна конституция. Сърбия трябва да промени конституцията заради присъединяването си към Европейския съюз. По-целисходно е в една демократична процедура да се донесе нова конституция защото сегашната е толкова лоша и е непоправима.

Необходима е обща акция за връщането на конституционните права на гражданите на Войводина. И тя трябва да тръгне от Войводина. Зачитането на решенията и заключенията на Лондонската конференция и връщането на конституционните права на гражданките и гражданите на Войводина е задължение и на международната общност и на Сърбия. Процеса на присъединяването към Европейския съюз, особено глави 23 и 24 са истинска възможност за това. Особено с оглед на ситуацията, че дефинирането на становищата на мирната конференция в Лондон до значителна степен са участвали и представителите на тогавашната Европейска общност, или днешния Европейски съюз.

Декларация от IV Конференция посветена на Западните покрайнини

На 18 май 2016 г. в София се проведе IV конференция организирана от Обществено движение „Западни покрайнини“ и КИЦ „Босилеград“ посветена на Западните покрайнини. На конференцията бяха обсъждани въпросите свързани с появата на Западнопокрайния въпрос вследствие на събитията от Балканските, Първата и Втората световна война и последвалите международни конференции в Ньой и Париж на които са откъснати части от държавната територия на България. След представяне на основните доклади, се проведе задълбочена дискусия.

Участниците се обединиха в своите виждания и предложения в следното:

1. На конференцията бяха представени изследвания, нови документи, факти и идеи за изясняване на причините на сложните исторически събития довели до нелепото братоубийствено противопоставяне между българският и сръбският народ, породено от интересите и интригите на империалистическите държави от края на XIX и началото на XX век. Участниците се съгласиха, че е необходимо да продължи научно-изследователската работа за обективно и добросъвестно изучаване на миналото за да се преодолее историческите фалшификации като средство за пропаганда на омраза, национална нетърпимост и насилие между народите.

2. Участниците в конференцията решиха да представят материалите от конференцията в публичното пространство и

да призоват държавните институции изследват проблемите на Българската история да координират изследователската си дейност за научно и документално обосновано представяне на сложните исторически процеси и събития, които да обяснят причините довели до тежки противоречия в междудържавните отношения. За да могат бъдещите поколения да се предпазят от злоупотребите с историята като средство за продължение на войните чрез учебниците по история, историята на войните трябва да бъде научно, обективно и безпристрастно представена.

3. Участниците в конференцията призовават обществените, научни, църковни и културни организации и институции в двете държави да обединят усилията си за изнамиране на исторически документи и материали които да бъдат публикувани общодостъпно, с цел да се разобличават всевъзможни фалшификации на историческото минало. Преиначаването на историческото минало е тежко криминално деяние в морално и политическо отношение. В тази връзка призовават за цивилизован диалог и преосмисляне на миналото, което на базата на историческата истина трябва да учи и възпитава бъдещите поколения в дух на мир, разбирателство и надмощване на омразата в международните отношения.

ОД „Западни покрайнини“
КИЦ „Босилеград“

Западните български покрайнини „освободени“ или „окупирани“ - от кого?

„Ние лъжем, да, лъжем себе си за утеха на другите; ние лъжем за милост, ние лъжем, за да се преборим със страха, за да се поощряваме и да се скрием от чуждото нещастие. Ние лъжем за любов и честност. Ние лъжем в името на свободата. Лъжата е черта на нашия патриотизъм и доказателство за вродено остроумие. Лъжата е творческо въображение, находчивост.“

Добрица Чосич, сръбски писател и президент на Съюза на република Югославия

Защо беше важно да проведем тази среща и отново да припомним за някои исторически събития от Първата и Втората световни войни и различната им интерпретация във времето?

Българите в Западните български покрайнини за едни и същи исторически събития изучават две паралелни истории, които според сръбската историография са описани като „окупация“ а според българската като „освобождение“ или обратно. Това разглеждане описване и тълкуване на миналото, създаде една двойствена, шизофренична култура сред българите в Западните покрайнини, която се основава не на факти и на общоприети човешки ценности, а на страх, омраза, насилие, отнародяване и асимилиране, тоест, сърби-зиране на българите в Сърбия.

Изкуствено създадената историческа бариера между Западните български покрайнини и България, укрепена чрез дългогодишната управленска, военна, културна и икономическа политика, нанесе непоправима вреда на българите в Западните български покрайнини и Македония. Тя винаги е обременявала българо-сръбските отношения, а напоследък и напредъка на преговорния процес на Р Сърбия за членството ѝ в Европейския съюз. Изкривената интерпретация на историята е сериозна пречка за развитието на добросъседството и разбирателството между Р Сърбия и Р България, а напоследък и за обективната необходимост от все по-налагащото се трансгранично сътрудничество. Днес етническите българи от двете страни на границата се намират в различни цивилизационни светове и изповядват различни ценности.

Десетилетия наред в сръбските исторически среди и особено в учебниците по история, историческите събития и факти от Първата и Втората световна война тенденциозно се изкривяват, с цел България да се представи като вражеска, окупаторска, фашистка и престъпна страна и с това да оправдаят притежанието на Западните покрайнини присъдени от Великите сили като „справедлива“ военна репарация. От друга страна, българските историци, политици и дипломати или премълчават или се отнасят пренебрежително и с насмешка към тези фалшификации. Те доста по-остро реагират когато става дума за посегателствата на македонските „историчари“ върху българската история, но не и за посегателствата на сръбските историци. Не се отчита обстоятелството, че фалшификацията на българската история в Македония и в Сърбия се ръководи от един същ център – Белград.

Както знаем, България нямаше проблем с историята си по време на преговорите за членството ѝ в Европейския съюз. Сърбия и Македония очевидно имат такъв проблем и това налага необходимостта от сериозна научна дискусия за различните аспекти и интерпретации на историческите събития от

Първата и Втората световна война които не само са предмет на спор и неразбирателство, но и генератор на тлееща национална омраза и нетърпимост.

Разбира се, това не е никакъв призив за прекрояване на историята. Историческата истина трябва да се утвърди по един безспорен, научен и общоприет начин, да се очисти от идеологическите наслоения, да се приеме и признае от всички, да се отдаде почит на всички жертви на войните по един цивилизован начин, за да може страниците на историята да се затворят веднъж завинаги и да започне процес на национално помирение и преодоляване на предразсъдъците и враждебността между българи и сърби. Едва тогава може да се създаде една по-нормална атмосфера за живот на българите в Сър-

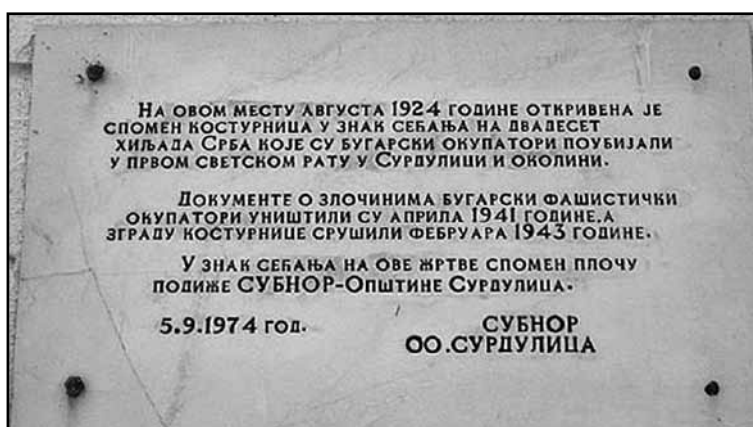
бия, българо-сръбските отношения да се поставят върху основите на взаимното уважение и разбирателството и Сърбия да напредва в преговорния процес за членството в Европейския съюз.

КИЦ „Босилеград“ и Демократичния съюз на българите винаги категорично и аргументирано протестираха и предупреждаваха българските държавни институции и обществеността за опасността от грубите посегателства, преиначаване и изкривяване на фактите от българската история, и особено за вредните културни последствия които тя носи за българите в Сърбия и сръбско-българските отношения.

След Втората световна война и даже след 2 000 година по линията Пирот - Цариброд – Лесковац – Власотинци – Бойник - Църна Трава – Сурдулица – Владичин хан – Враня бяха повдигнати серия от паметници и паметни чешми с откровени антибългарски послания. Най-напред се появи една крайпътна паметна чешма до Църна Трава на която бяха изобразени български войници как убиват ранени партизани. Една година след откриването на паметника на Левски в центъра на Босилеград, на три крачки от него бе построена паметна партизанска чешма на която ежегодно се чества 8 септември „Ден на освобождението на Босилеград от българския фашизъм“?! На 29 май 2010г. в двора на Техническото училище в Сурдулица бе открита паметна костница на тнр. „сръбски мъченици избити от българските окупатори през Първата световна война“ от Вранската митрополия, църковна община Сурдулица и Сдружение „Стара Сурдулица“. Последва друг паметник на „българските зверства“ в гробището във Владичин Хан. Във Враня, Прокупле, Куршумлия, Власотинци и други градове в Сърбия също има такива антибългарски паметници на които редовно се провеждат възпоменателни чествания и се полагат венци и цветя

Същевременно, реалните български военни паметници, мистериозно изчезваха един след друг като например българското военно гробище в Цариброд, надгробните паметници на българските войници и офицери в Босилеградското гробище от 1913г., българските военни гробове от лятото на 1913г., надгробните паметници на гражданите жертви избити от четата на Коста Милованович Печанац и други. Гражданите и организациите които възстановиха няколко надгробни паметници на български войници и офицери бяха подложени на преследване, без да има съответни защитни реакции от българска страна.

След 2009г. в Р Сърбия се проведеха редица научни конференции, комеморации и изложби с участието на най-високи

държавни представители, представители на сръбската историческа наука и особено на Сръбската православна църква и до 2013г. се напечатаха редица публикации и книги по повод 100 годишнината от Балканската война в които българската армия се обвинява за терор, избиване на над 30 000 сърби, интерниране на 150 - 180 000 души сърби в България, насилствена мобилизация в Българската армия, българизация на сръбското население с налагане на българска националност, български език и писмо, богослужение на български език в църквите и изгаряне на сръбски книги, учебници и даже ученически тетрадки. Според сръбските историци, масовото избиване, мобилизацията и депортацията на сръбското население предизвикало спонтанна съпротива и избухване на Ябланишко-Топлишкото въстание в околността на Куршумлия, Прокупље, Пуста река, Ябланица и Рибарска баня под водачеството на Коста Войинович „Косовац“ което било потушено в кръв от окупационните австроунгарски, български, германски войски и платени албански банди от Косово. Съпротивата на народа на Сърбия и Черна гора се била изразила в нападенията на комитски чети срещу австроунгарските и българските окупационни сили.

В края на 20 и началото на 21 век, в сръбските медии се появиха множество нови публикации в които се говори и пише за престъпления на българската армия по време на Първата и Втората световна война в Сърбия. България се обвинява за геноцид срещу сръбския народ и масово избиване на сърби в района на град Сурдулица като се спекулира с различни бройки от 2 000 до 30 000 души.

През 2015г. от 31 октомври до 2 ноември - в градовете Сурдулица и Лесковац, се проведе „научна среща“ с международно участие на тема „Българската окупация на Южна Сърбия в Първата световна война“. Участваха Сръбската православна църква – Епархия Вранска, Философския факултет в Ниш, Народния музей в Лесковац и Институтът за съвременна история в Белград, но и представители на президента Томислав Николитч, на армията, жандармерията, държавната сигурност, ветераните от войните, лидери на партии, областни управители, градоначалници, ректори, декани, представители на общини, училища и даже предучилищни заведения и разбира се, журналисти.

Всичките те защитаваха предварително поставената теза за „...терора и престъпленията на българските окупационни сили над свещенството, чиновниците, учителите, видните граждани и останалото население от 1915-1918г“. След три дни заседания, участниците в срещата излязоха със заключение, че всичко е вярно, остава само да се намерят доказателства във фондовете на българските архиви?!

Въпреки очевидната липса на доказателства за толкова мащабни престъпления, Сръбската православна църква на „научната среща“ излезе със заключение, че „било желателно църковните реликви, документи, архивни единици, библиотечен фонд и други културни и материални предмети отнесени по време на окупацията на югоизточна Сърбия да се евидентират още веднъж и да се иницира връщането им на собствениците“?! И на края: „организаторите и участниците ще отправят молба на Светия Архиепископски Събор на Сръбската Православна Църква, Сурдулишките мъченици от Първата световна война да бъдат канонизирани и включени в календара на Сръбската църква, а от тук и на цялото Православие!“

По този повод, КИЦ „Босилеград“ реагира остро в медиите и на три пъти покани БАН, Софийски, Великотърновски, Благоевградски и Пловдивски университет, Военна академия, Военно исторически музей, Националния исторически музей и Държавния исторически архив, настоявайки Българската наука да представи своята позиция, тъй като това пряко засяга не само нашата работа в Сърбия свързана с обществено-културната сфера, но и търпим тежките последици от нападките и унижителното отношение към нас на място.

Тезата за „Българската окупация на Южна Сърбия“, измества тезата за безспорната окупация на Западните покрайнини и я оправдава като част от военните репарации за „престъпленията“ на българската армия по време на Първата све-

товна война. За които престъпления сръбската историческа наука страда от липса на надеждни исторически източници.

С изключение на някои медии, никой не прояви интерес към поканите на КИЦ-а. Затова пък кампанията продължава и сега в медиите и сръбските научни среди. На практика, тя нагнетява национална омраза и нетърпимост срещу българите и това практически ограничава възможностите за тяхната свободна национална изява в Р Сърбия. В такава една атмосфера, при това и с тежкото историческо наследство от времето на комунизма, българите са принудени да се прикриват не само по време на преброяване на населението, но и по време на тнр. анкети на кой език да се учат първолаците и даже във всекидневния живот. Интересното е, че даже краеведски изследвания които по същество свидетелстват за българския характер на Босилеградски район се пишат и печатат на сръбски език. Да не говорим за вредните последици върху демократизацията на малцинството и включването му в политическата система на Р Сърбия.

Не можем да отменим и „белите страници“ в историята на сръбско-българските войни. Една от тези страници е тази за сръбско-българските бойни действия през лятото на 1913г., (6 години преди Ньойския договор!) когато в ожесточени боеве в продължение на 20 дни на българска територия в Босилеградско са загинали над 400 български войници и според някои данни, около 40 души местни жители. Броят на загиналите сръбски войници все още не се знае, но с оглед на това, че сръбската армия тогава е изгласкана от българската армия, вероятно сръбските жертви са били много повече от българските. Сръбските историци нищо не споменават за тия боеве, вероятно защото не отговарят на излъсканият образ на сръбският войник, който, според сръбската историография, „никога не бил воювал за чужди територии“.

До скоро и българската историография някак си замиташе под килима това историческо събитие, вероятно пак поради „интернационални“ идеологически съображения „да не се дразни братския сръбски народ“ и да се осъди българската „буржоазия“ като главен виновник за войните и националните катастрофи. Ние днес не знаем, къде са погребани загиналите тогава български и сръбски войници. Знаем само за гробовете на петимата престъпно разстреляни на 28 юни 1913г. български офицери: полковник Иларий Танев, пор. Стефан Котев, пор. Станислав Стефанов, пор. Христо Владов и пор. Асен Минков (брат на писателя Светослав Минков) в Босилеградското гробище, чиито надгробни паметници са били потрошени и захвърлени през 80-те години на миналия век. След двегодишни безуспешни усилия да заинтересуваме двете държави да възстановят техните надгробни паметници, КИЦ „Босилеград“ и Демократичния съюз на българите, рискуваха и възстановиха надгробния паметник на поручик Генчо Неделчев в двора на черквата в село Божица, два надгробни паметника на гражданите жертви на Коста Милованович Печанац - Стою Аначков Попов и Рангел Гергинов и пет надгробни паметника на българските офицери разстреляни в Босилеград на 28 юни 1913г. от сръбската армия и винаги трябваше да даваме показания в полицията! Бил съм свидетел на малодушието на български държавни представители които ни упрекваха, че с това едва ли не ще застрашим българо-сръбските отношения?

Това показва, че 100 години след Балканската война ние все още не сме готови да се изправим пред историческата истина и предпочитаме да живеем с лъжите и заблудите за „освободени“ и „окупирани“ които един век отравят отношенията между българският и сръбският народ и създават непоносима атмосфера за живот на българите в Западните български покрайнини. Ние смятаме, че само утвърждаването и признаването на обективната историческа истина може да ни освободи от миналото и върху такава основа да градим нови и стабилни междудържавни отношения на Балканите. В противен случай ние ще си останем роби на историята и няма да можем да направим нито крачка напред.

Опорните точки на сръбската историография в по-новата история (от които за съжаление се влияе огромна част от

нашата малцинствена, но и българска интелигенция) са: че българската армия е агресор и окупатор в „Южна Сърбия“ по време на Първата световна война, че е провеждала геноцид срещу цивилно сръбско население, че с това е предизвикала тнр. „Топлишко въстание“ което после е потушила с кръв и огън и с това е предизвикала наказателната операция на Коста Милованович Печанац и опожаряването на Босилеград, че Цариброд и Босилеград са „присъединени“ или „освободени“ (не се казва от кого) през 1919г., и че тази територия всъщност е отнета и предадена от Великите сили победителки в Първата световна война като част от военните репарации за „престъпленията на Българската армия в Сърбия“.

Няма спор, че повечето от тия исторически описания на конкретните исторически събития трудно биха издържали една обективна научна историческа проверка. Повечето от тях са правени не в името на историческата истина, а в името на политическата и военната пропаганда и нагнетяване на национална омраза, сатанизиране на образа на българският войник и предизвикване на пълно отвращение към България и българщината сред подрастващите поколения на българите в Сърбия.

Но и това не е всичко. През Втората световна „фашистка“ България отново „окупира“ и провежда терор срещу мирното цивилно население и сръбските партизани до „освобождението“ на 8 септември 1944г. и повторно ни завръщане в границите на Югославия.

Това, най-накратко, е историята която е заложена в сръбската образователна система и е задължителна и за учениците от българска народност в Р Сърбия.

Уверявам ви, че в крехката и чувствителна психика на едно дете от българска народност, тия лекции оставят следи за цял живот и никак не работят за опазване на българското национално самосъзнание и уважение към българите.

Моите наблюдения са, че и в психиката на едно дете от сръбска народност това остава трайни следи от възмущение, омраза, презрение и отмъстителност срещу българите, но и срещу хърватите и албанците за цял живот. Бяхме свидетели как така образованите деца, вече като възрастни войници и офицери се срещаха на бойното поле с цялата си натрупана омраза и желание за мъст и оставиха опустошителни последиствия след себе си.

Като българин роден в Сърбия имах нещастие да премина през сръбската образователна система и да изпитам върху себе си ролята на историята като средство за дебългаризация. Днес си давам сметка, че тя беше средство за продължение на войната срещу България и срещу националното самосъзнание на българите в Сърбия. Много рано разбрах, че в учебниците по история беше заложена онази версия на историята от която сръбската политика имаше нужда. И не само историята, но и военната доктрина, литературата, театъра, киното, изкуството, богослужението – всичко това имаше цел да възпитава и образова поколенията в духът и величието на Югославия и „югославянството“. И разбира се, да омаловажи и унизи България като „окупаторска“ и „фашистка“ до степен да се срамуваме от нея и да я мразим. В крайна сметка, този югославски експеримент се провали, но това не може да утеши ония които загубиха самоличността си, домовете и близките си в мирно време и в последните войни в бивша Югославия.

Във времето на интернет и модерните технологии, ние които се интересувахме, бързо разбрахме, че историческата истина е обратното на това което пише в сръбските учебници за България, но това не промени нещата в сръбското образование – учениците са длъжни да учат и да вярват на това което им се преподава. После настъпва по-големия проблем – как

да се отърсиш и да преосмислиш така натрупаното знание.

Двете противоположни и взаимно оспорващи се тези за „окупацията“ и „освобождението“ на Босилеградско и Царибродско, в зависимост от семейната среда и интелектуална устойчивост на учениците от българска народност, продължават да създават двойни личности, национално индиферентни или тнр. „сърби“ по убеждение, откровени „еничери на българщината“. В сръбската интерпретация на историята, поднесена по един спекулативен начин, на парчета, без да се навлиза в причинно-следствено обяснение на историческите събития в контекста на геополитическото отношение на силите в конкретното време, България и до днес се описва като окупаторска, фашистка, престъпна и опасна съседка с териториални претенции към Сърбия?!

Историята непрекъснато тече и е много трудно да се установи кога започват и кога престават историческите процеси. Дали Първата световна война е престанала с подписването на примирието на 11 ноември 1918г., или продължава и днес

на Балканите? Отбелязването на 100 годишнината от Балканската и Първата световна война недвусмислено показва, че тези войни продължават в тълкуванието и пренаписването на историята а от там и в съзнанието на хората и по-нататък в политиката, образованието, литературата и изкуството. Една част от историците, чест на изключенията, все още са окопани в националните си окопи и продължават да воюват срещу противниците си обучавайки младите поколения да преследват поставените в края на 19 век национални цели дебнейки момента кога да унищожат противника, да

завладеят не само територията му, но и душите на населението му.

След разпадането на Югославия настана криза на сръбската национална идентичност и по абсолютно същия образец, започна ново прекрояване и пренаписване на историята и производството на „ново“, „по-старо и по-хубаво минало“, за да се обясни и оправдае войната като уж единствен възможен изход и да се амнистират от отговорност нейните творци. Историците в Сърбия, но и в останалите бивши югославски републики, отново получиха ролята на лабораторни специалисти, които, променяйки съотношението на внесените елементи, се опитват да променят крайният резултат. Обучението по история в училищата се превърна в един вид „предвойнишко обучение“, в основа на „национална идентичност“ и героизиране на миналото само по себе си. Изостана другата, тъмната страна на историята с демографските, здравните, икономическите и други последиствия за държавата и обществото. Изостана равностметката колко струват временните териториални придобивки на Сърбия в рамките на Югославия и как всичко това се е отразило на съвременното положение в Сърбия. Учебниците по история, издадени от Завода за издаване на учебници на Р Сърбия в който седят най-доверените на властта хора - най-добре разкриват стратегическите цели и виждания на съвременния сръбски естаблишмент. Те са продължение на историческите блянове на сръбската националистическа интелигенция от края на 19 и началото на 20 век. Историческото съзнание за миналите времена, особено в такива патриархални общества кавото е сръбското, стана мерна единица за настоящето и по инерция предлага решения на днешните проблеми от някакви предишни исторически ситуации. Формират се самостоятелни представи за обществото с отложено действие във времето които пречат на сръбското общество да се промени и да тръгне напред. Анахроните исторически представи навлизат в съзнанието на хората и спират промените и развитието на обществото.

Историята отново е в служба на нацията и патриотизма и

саганизиране на другите и различните. Там където липсват исторически факти и аргументи за да се докаже предварително поставена теза, на сцената излиза литературата, театърът, киното, изкуството и накрая - Сръбската православна църква. В името на Бога ти трябва да повярваш, че именно тази полуистина или откровена лъжа изречена от амвона - е самата истина която не подлежи на съмнение!

Деца на българите в Югославия и в днешна Сърбия, все още растат с уроците, че Сърбия ги е „освободила“ на 27 ноември 1919г. от България?! Така пишеше и в моите учебници по история. За Първата световна война била виновна Австро-Унгария, а българите коварно ударили в гръб сръбската армия, която през зимата на 1915г. трябвало да отстъпи през Албания оставяйки след себе си десетки хиляди починали от глад и студ, но тя мъченически извървяла своята Голгота и благодарение на съюзниците се спасила, консолидирала и после завръщайки се от Корфу, геройски разбила българската армия на Солунския фронт, Каймакчалан и пр.

Особено внимание бе посветено и на тнр. „Българска фашистка окупация“ по време на Втората световна война, която заедно с фашистка Германия била окупирали и разпокъсала Сърбия. Ние бяхме деца на 8-9 години когато трябваше да учим лекциите за „зверствата“ на българските фашисти в Бойник, за изкланите сръбски ранени партизани в партизанска болница в Църна Трава, за невинно избитото цивилно население във Враня, Владичин Хан, Власотинци, Лесковац, за българския концентрационен лагер в Ниш и пр., и да посетим многобройните партизански паметници, паметни плочи и чешми на които все още стоят зловещи надписи и илюстрации на „българските фашисти“. Образа на българският войник винаги бе представен като кръволок, убиец на невинни деца и ранени партизани. България – като враг, коварен и вероломен съюзник който винаги се прикланя към силния в геополитиката. Там където историята не смогваше, продължаваше литературата. В моята Христоматия за IV клас, която в интерес на истината беше на български език, имаше един разказ в който се описваше как български фашисти преледват партизанска чета и питат две овчарчета накъде са отишли „шумкарите“, и след като те казват че не знаят, им дават лопати с които да си изкопаят гробовете и после растрелват едното овчарче, нареждат на другото да го погребее и после убиват и него! Ако анализираме лекциите за седемте Титови офанзиви, за битките на Неретва и Сутийеска, за Независима държава Хърватска и усташите на Анте Павелич, за концентрационните лагери в Ясеновац, Ядовно, Стара Градишка, масовите убийства и пр., литературата на Добрица Чосич, Михаило Лалич, Матия Бечкович, киното, изкуството на Милич от Мачва и много други, ще си обясним неизбежната логика на престъпленията които след половин век се повториха по абсолютното същия начин във Вуковар, Борово село, Сребреница, Сараево, Рачак и пр.

Хаоса бе още по-голям когато една такава учебна програма дойде в противоречие със семейната среда в която дядото е участник в Балканските и Първата световна война и знае, че сръбските учители и учебници безочно лъжат внуците му. Родителите не могат да кажат на детето, че това което преподава учителят и това което пише в учебниците не е истина, защото по този начин ще унищожат бъдещето му. Ако му кажат истината, това също може да се окаже опасно за него. Между тия две противоречивы крайности за „освобождението“ и „окупацията“ се формираха възгледите на цели поколения роби от български произход. Видяхме колко е опасен този омагьосан кръг и колко е трудно да се намери изход от него. Такива исторически постановки фиксират настоящето като минало и определят бъдещето отношение към днешните събития.

В това отношение, по-възрастните хора в Босилеградско които нямаха допир със сръбската образователна система, благодарение на здравите български традиции и богатия житейски опит придобит на служба в българската армия по време на Балканските и Първата световна война, бяха много по-наясно с истината. За тях нещата бяха много по-подредени

– 19 април 1941г. беше освобождение от сръбската окупация започнала на 6 ноември 1920г. Периодът на Втората световна война, за тях беше време на свобода и напредък. Още с първите изстрели на границата от българска страна, сръбските граничари отстъпват и си заминават. Българската армия е дочакана с неописуем ентузиазъм и повичи „Да живее Цар Борис“. Въпреки войната, Босилеградско преживява кратко-траен, но силен подем в просветата, земеделието, животновъдството, овощарството и пътната мрежа. Училищната мрежа е възстановена почти във всички села като бързо се преминава на обучение на български език. Открита е гимназията „Княгиня Мария Луиза“ в която преподават известни преподаватели от България. Открити са гимназии и прогимназии в Пирот, Цариброд и Клисурса. Основани са редица граждански дружества като например запасно подофицерско дружество „Цариброд“, женско благотворително дружество „Царица Йоанна“ в Цариброд, читалище „Отец Паисий“, ветеринарни лечебници, здравни амбулатории, земеделски кооперации и пр. България полага особени грижи за просветния и културен живот в Добруджа, Беломорието и Западните покрайнини включващ администриране на училищата, опреснителни курсове на заварените учители, ремонти и строежи на училищни сгради, повдигане на народността дух на младежта и създаване на контакти между учениците, взаимни посещения на учениците, пренасяне на свещен огън от Преслав към новоосвободените земи, пренасяне на пръст от новоосвободените земи в сърцето на България – София, размяна на писма между учениците от вътрешността на страната и новоосвободените земи, вечерни курсове за неграмотни, специални курсове по стопански въпроси, конференции за учителите и пр. Между войните българската църква в Западните покрайнини вече не действа, а религиозните празненства по време на сръбската власт отстъпват пред световните забавления в частни салони и кръчми и това е оказало пагубно влияние върху традиционния български морал.

Държавните и общинските власти започват ефективно да прилагат законите на Царство България с формиране на съдилища. Населението посреща действията на властта със спокойствие и стремеж за изпълнение. Възстановени са и изградени нови телеграфни и телефонни линии. Полагат се усилия да се подобри снабдяването със стоки от първа необходимост. В земеделието дървените рала за първи път са заместени с железни плугове. Внасят се нови, по-продуктивни сортове жита (пример с „германската“ ръж и „италианската пшеница“ и нови раси добитък. Пазарите в Кюстендил поемат цялата земеделска, животновъдна и овощарска продукция което още повече насърчава производството и трудолюбието на хората. Построени са по-добри дървени мостове на реките които пречистват Босилеградско. По това време е построена сградата на общината, полицейският участък, възстановено е читалището и други сгради. Отново се възстановяват чисто човешките и роднинските контакти. Прояви на масово недоволствие сред населението почти няма. Само единични хора са обладани от сръбската пропаганда и недоволство. Това са предимно чиновници и пенсионери поради закъсняване на югославските пенсии и хора които се увличат по комунизма и югославянството. През 1941-42г. все още не се забелязват прояви на комунистическа или друга противодържавна пропаганда. Възрастните хора десетилетия след това, през 1970-90г., откровенно споделяха, че периода на българското управление е „най-щастливият период от живота им“.

През 1943 година вече са регистрирани и първите опити за нелегална комунистическа пропаганда и действия на сръбски нелегални партизански и чети на Дража Михайлович в Пирот и Бабушница които са правили опити да проникнат откъм Сурдулица в Босилеград, и от други направления в Цариброд и Пирот. След няколко неуспешни полицейски и военни операции се изтеглят в труднодостъпните райони на запад от река Морава и в планината Кукавица.

Партизанското движение в Западните български покрайнини също идва от България – Босилеградският партизански отряд „Георги Сава Раковски“ е формиран с решение на Бъл-

гарската комунистическа партия и по-късно е прехвърлен към Народно-освободителното движение на Югославия.

След 9 септември 1944г. вече пробива комунистическата и югославска пропаганда и надеждите за обединение с България полека отстъпват пред перспективите на комунизма и Югославия. Пред опасността отново да попаднат в онази Югославия която те много добре си спомнят от преди, много българи от Босилеградско напускат родните си места и тръгват към България. За съжаление, не всички са могли да се настанят в България. Комунистическата власт в България не проявява разбиране към тях и отдава бягството им на „фашистка пропаганда“ и „провокационни слухове“ и за да не наруши отношенията си с „братска Югославия“ издава заповед за спиране и връщане на бежанците от Босилеградско и Царибродско. На българите в Западните покрайнини отново е определена съдбата да останат в границите на Югославия, и според думите на Георги Димитров, да бъдат „жив мост между София и Белград“. След резолюцията на Коминформбюро и нарушаване на

отношенията между югославската и българската комунистическа партия, българите в Югославия отново стават жертва и под маската на борбата между Сталин и Тито по въпросите на комунизма, всъщност започва преследване на национално мислещата българска интелигенция която масово е депортирана в югославските концлагери Голи Оток и Св. Гьргур. Българите политически затворници в бивша Югославия са на второ място, веднага след черногорците. Започва преследване на българските учители, засилва се пропагандата срещу България и българите отново попадат в ножиците на сръбския национал-шовинизъм.

Натрупаната омраза от нанесените поражения от българската армия през войните, от безсилието да завладеят нови български територии в името на националния блян за „Велика Сърбия“ и съзнателно възпитаваната омраза в системата на образованието – всичко това създаде неблагоприятна среда за национална изява на българите в Сърбия. Заедно с другите елементи от асимилационната политика в образованието, културата, религията и икономиката това доведе до стопяване на българското малцинство в Сърбия от 100 000 на по-малко от 20 000, а Западните български покрайнини днес са икономически най-изостаналият район в Сърбия

Историята е процес в който миналото и настоящето взаимно са свързани и обусловени. Настоящото без своето минало нямаше да бъде такова каквото е сега. Миналото се разбира по-добре едва когато се разбере как то се е отразило на настоящето. Творецът на този методически подход, Мишел Фуко смята, че именно историкът може да даде генезиса на днешните феномени и да обясни защо настоящето е точно такова каквото е. Диагнозата на настоящето произлиза от анамнезата, историята на болестта. За да разберем причините за днешните проблеми, трябва да научим кой и кога е взел решенията които са ни довели до тука. Задачата на историка е не само да описва случилото се, а да търси обяснение за сегашните проблеми в миналото. Да проникне какво е трябвало да се случи и какво да не се случи за да стигнем там където сме сега. Според Фернан Бродел, историческите процеси имат отложено действие във времето и определят развитието на обществените процеси в настоящето и в бъдещето. Нерешените въпроси от Освобождението отново се поставят през Първата световна война и не намирайки своето решение, предизвикват Втората световна война. Грешките от Втората световна война

закономерно доведоха до войните в бивша Югославия в края на 20 век. Вероятно и тия войни са посели семето на някои бъдещи войни и конфликти които лесно могат да се повторят. Още повече, че в Сърбия никой и до днес не си направи равностойност, не призна поражението и не пое отговорността и вината за войните през изминалия век. Милошевич бе свален от власт, но не затова, че предизвика и води четири войни а затова, че ги загуби. Ето защо жаравата на войната продължава да тлее и сега, а нейните протагонисти продължават да са на власт и никой не се замисля колко опасно е това.

В този смисъл можем да се запитаме, дали историята е нашата съдба, дали тя твърдо предопределя настоящето и бъдещето ни? Може ли, от гледна точка на историята, да се направи нещо за да се избегне тази фатална предопределеност? Самите историци също са част от историческите процеси и са подложни на влиянието на времето в което живеят. Историята по начало е наука, но на практика тя често се превръща в средство на националните и политически идеологии, злоупотребява се,

изкривява се, губи обективната си научна стойност и се превръща в част от пропагандата на нови войни и насилия.

През 20 век Ньойският и Парижкият мирен договор с които Западните български покрайнини попаднаха в новосъздадената Държава на Сърби, Хървати и Словенци преминаха през следващите седем югославски държавни формирования. Разпадането на последното държавно формирование Сърбия и Черна гора

подведе под въпрос всички дотогавашни международни договори върху които почиваше статуквото на Балканите. След изчезването и на последното формирование Държавна общност Сърбия и Черна гора, от българската наука, от политиките и държавниците се очакваше да отговорят на въпроса кой е наследник на Западните покрайнини като част от югославското наследство. Имаше опити да се постави и даде такъв отговор, но гласът на науката отново бе заглушен от неясни политически съображения. Този въпрос остана отворен и българските специалисти по история и международно право рано или късно трябва да се произнесат по него. Омаловажаването на проблема е възможно най-голяма грешка която могат да направят.

Едно от смислените неща на всички нас които се интересуваме от история е, че ако вече не можем да повлияем на миналото, то като историци на настоящето, като индивиди или групи можем да се опитаме да отворим историческите теми, да си ги обясним, и да вземем някакви решения които да пренасочат днешните процеси които определят бъдещето. Ако приемем, че историята не е съдба, тогава реконструирайки времето когато са взети едни решения, можем да анализираме причините които са ни довели до тука. В този смисъл, може би може да се „поправи“ настоящето и да се избегнат грешките за бъдещето. Историята не винаги се повтаря.

Сръбските историци като че ли нямат сили да излезнат от историческите лъжи които самите те си написаха и повярваха в тях. Ние в никакъв случай не бива да повтаряме техните грешки. Нека да защитаваме историята си със самата история. Дори ми се струва, че би било опасно да влизаме в обяснителен режим със сръбските историци и то на техния терен - фалшификацииите. Така само ще ги легитимираме. Нека историята да си остане такава каквато е била. Ние трябва да приемем, че смисъла на изучаването на миналото е придобиване на способност за по-гъвкаво мислене и изнамиране на нови възможности в бъдещето.

(Доклад от IV Научна конференция за Западните покрайнини)

Българското администриране в Моравско през

д-р Валентин Янв

„Цялата документация, дадена ни от някои от нашите съюзници при сключването на мира беше лъжлива и фалшифицирана, и ние сме отговорни пред света че си затворихме очите за истината“.

Лойд Джордж, 1928 година.

Военният разгром на Сърбия през Първата световна война осъществен най-вече благодарение включването на България във войната, изправя страната ни пред необходимостта, както да продължи бойните действия на различни фронтове срещу страните от Антантата, така и да организира управление в земите с преобладаващо българско население считани винаги за част от българското етническо пространство, а именно Моравско, Македония и Добруджа. Това се заема да направи и българското правителство. Темата на настоящия материал е единствено администрирането организирано в Поморавието след 1915 година до края на българското участие във войната. Този период от нашата история не е достатъчно добре осветлен в историографията ни. Непосредствено след Първата световна война в наказана и оштетена България тази тема по подразбиране не е била на дневен ред. Натискът на Антантата да се търсят и наказват виновни всред средите на нашите военни, тежката вътрешно-политическа обстановка изразяваща се в яростни партийни борби и търсене на вина и виновници за случилата се национална катастрофа не са благоприятствували един обективен исторически анализ за периода 1915-1918 години. Единствено издадени спомени и мемоари на български военни участвували във войната хвърлят откъслечна светлина върху случилото се по тези земи. Но и те отразяват предимно бойните действия на армията ни по тези земи. По-късно, по време на социализма, този период на администрирането ни в Моравско продължава да е „бяло петно“ поради идеологически съображения. Нежелателно е било да се изтъква блестящата военна кампания на българската армия заличила за два месеца сръбската държава от картата на Европа и последващото успешно администриране в пределите на старите български земи. Това би нарушило както Българо-Съветските отношения, така и Българо-Югославските поради неизбежно отличната оценка която би трябвало да се даде на „империалистическата“ армия на Царство България.

Трябва да отчетем и външните причини за това, че този исторически период е премълчаван от нашите историци и същевременно фалшифициран от сръбски, френски, английски такива по онова време. Но не само премълчаване, а направо изопачаване на историята залива сръбското общество и историографията в Западна Европа веднага след края на Голямата война. Началото на това изопачаване на историческите факти се корени още по времето на оформянето и подписването на системата от мирни договори в Париж сътворили несправедливата Версайлска система на следвоенна Европа. Сърбия е била заинтересована да представи пред съюзниците си българската армия и нейното управление във възможно най-лоша светлина като период изпълнен с масови убийства, геноцид и опустошаване на земите донесло трудно заличими загуби на стопанството им. Тази теза намира подкрепа пред Франция и Великобритания с изключение единствено на САЩ. Това не е мирът на Удроу Уилсън! Сърбите намират и неочаквано добър съюзник в самата ни страна в лицето на земеделците на Александър Стамболийски и въобще на набирашите сила леви партии-социалдемократически и болшевишки фракции разширили влиянието си в следвоенна България поради настъпилата мизерия и пораженчески дух. Така още в омази 1919 година се натрапва мита за „българските зверства и масови убийства в южна Сърбия“, който продължава да битува през всичките следващи десетилетия.

През изминалите сто години сръбските историографи не се отдалечиха от тези свои позиции и поддържаха този мит за да постигнат окончателно обезбългаряване на Поморавието и чрез насажданото чувство за виновност сред българския етнос там. Така елементите на вина, страх, малоценност и изкупление чрез постоянна преданост към сръбството работеха безотказно през годините за да се постигне накрая успешно отродяване на това старо българско население и даже да се развие у него един своеобразен „еничарски“ комплекс превръщай ги в по-големи българофоби от самите сърби.

Последна проява в тази посока е проведената през октомври 2015г. Конференция в Сурдулица и Лесковац посветена на 100 годишнината от „Българската окупация на Южна Сърбия в Първата световна война“. Същата е организирана от Сръбската Православна Църква, Философският факултет в Ниш, Народен музей Лесковац, Институт за съвременна история Белград. Демонстрирана е и внушителна институционална подкрепа в лицето на Президентството, Правителството, Министърът за Косово и представители на армията и жандармерията.

Конференцията стъпва върху неподкрепени документално твърдения на свои и чужди историци и съвременници от онези години чрез които подновява старите исторически фалшификации разпространяване вече цял век.

Основната теза е, че българските окупационни военни части в периода 1915-1918 година са осъществявали в Южна Сърбия повсеместен терор, масови убийства на сръбска интелегенция-учители, свещенници, чиновници, имотни граждани. Извършвани са масови интернирания и изселвания на цели групи и практически е осъществяван геноцид над цялото население.

Ще се спра на част от изнесените „исторически“ данни на които се опират сръбските историци и други, изникнали неочаквано сега като принос на тази конференция. Данни, които били, видите ли, скривани досега от сръбския народ заради някакви криво разбрани политически съображения на техните управляващи в името на бъдеща голяма Балканска федерация. И сега, в началото на XXI век тези исторически фалшификации продължават да се разпространяват във вестници, списания и в Интернет пространството, което способствува за манипулиране предимно на общественото мнение в Сърбия. Защо и кому е нужно да се предвкват отдавна отминали исторически събития и то по познатия ни начин на изопачаване и фалшифициране на историческите факти? Ако в онова далечно минало Сърбия се е стремяла по този начин да откъсне повече български територии и да получи големи репарации от България /и е успяла/, то какво цели сега в наше време?

Впрочем ето сръбските данни за които става дума.

- Информация от вестник: „Дейли Телеграф“ от март 1916г твърдяща, че 700 000 сърби са станали жертва на задушаване с газове използвани от български и австрийски чрез машини за производство на задушлив газ! С тях българите задушили много сърби в Ниш, Пирот, Призрен и Неготин! Същата е препечатана от австралийския вестник The West Australian“. Така се тиражират лъжите.

- Българите са пленили 8000 девойки от района на Лесковац и са ги продали в Турция за да обслужват харемите там!

- Българите са интернирали 600 девойки, които са били изнасилени и побити на колове в близост до София!

Своеобразен съвременен „принос“ подкрепящ дискретно тезата на сръбските историци за този период дава и младия български историк Мартин Вълков в свой автореферат, където един от изводите му е:

„От ноември 1915 г. до февруари-март 1916 г., по нареждане на главнокомандващия на действащата армия ген. Никола Жеков, българските войски извършват множество убийства над „шпиони“, „съмнителни лица“ и „вредни елементи“, а сръбската интелегенция е колективно разглеждана като опасна и е целенасочен обект на репресии. Логиката на войната налага поредица от репресивни мерки, възприемани като изключителни по характер и краткосрочни по време. Ма-

Първата световна война – митове и реалност

совият характер на въоръжения конфликт с тенденции към „тоталност“ води до огромен брой цивилни, интернирани в пределите на Стара България.” Въпросният историк М.В. счита, че Сръбската историография има два основни недостатъка. Първият е фактът, че тази теза за брутален окупационен режим, основан на терор и насилствена българизация не е подплатена с български източници.

Да анализираме горе представените твърдения, които zakлеймяват българската армия като окупационна, варварска, безчовечна, извършваща масови убийства, терор и направо геноцид над съвкупното цивилно сръбско население.

1. Изнесеното в двата вестника – английски и австралийски представя „неограничените” възможности на българската армия да воюва едновременно на няколко фронта срещу Антантата /Солунският и Добруджанския/ отделяйки същевременно ресурс за унищожаване на повече от половин милион цивилно население чрез съвсем новия за времето си способ за обгазяване на противника чрез съответни технически устройства. Всеки здравомислещ човек ще си даде сметка, че такова нещо е било невъзможно да се осъществи с наличните за времето технологии и за такива срокове. Питаме: Къде са погребани тези 700 000 хиляди обгазени сърби? Какви са тези технически устройства и в какво огромно количество трябва да са били доставени на българската армия за да успее да отрови с тях повече от половин милион цивилно население в продължение на две години? Документални, физически и фотографски доказателства на тези въпроси няма представени.

1. По отношение на твърденията за продадените 8000 девойки и изнасилени други 600 и побити на кол край София използваме от областта на историографията и навлизаме в сферата на психопатологията, защото само болни мозъци могат твърдят подобно нещо. Създаването на масова психоза в сегашното сръбско общество срещу всичко българско е сигурният резултат от подобни налудни твърдения. Няма абсолютно никакви данни в турските архиви за приписваното ни деяние. Няма нито една снимка, нито един ред, нито една дума на хората живеещи в Софийско, които да потвърждават тази описана бруталност спрямо някакви 600 сръбски девойки. Зверства в такива мащаби не могат да се скрият и от цивилното население.

2. Що се отнася до недостатъците на сръбската историография, те се коренят не в липсата на подкрепа в български източници, а в липсата на собствени, обективни, исторически документи като например списъци на стотиците хиляди избити лица, фотографии на екзекуции и екзекутирани, открити масови гробове на подразбира се голяма площ, описания на очевидци за масови избивания с дати, места, начини и брой на убивани и прочие. Конференцията в Сърбия няма как да представи подобни доказателства, защото такъв геноцид просто не се е случвал. Поради тази причина не ги откриваме и в българските архиви, които щателно изследвахме.

3. Цитираните от историка М.В. нареждания на ген. Никола Жеков за извършени множество убийства не съответствуват на открити архивни документи говорещи точно за обратното. Цитирам един документ:

Сведение: Дело №48 ч.І стр.504 Приложение №5
„ за числото на екзекутираните и убити разбойници от Туларската, Редкоцерска общини и гранични села на Куршумлийска околия и заловено мъжко население.

1. Убити в боеве.....42 души
2. Екзекутирани като разбойници,
3. Инспиратори и други ...139 души
4. Пратени годни за работа мъже около 700 души

За Началник щабa /подп./ Капитан Панов.

Съдържанието на този архивен документ показва, че убийства и екзекуции е имало, но те са били или в условия на боеве или само целенасочено срещу сърби, които са действували в тила с оръжие в ръка в партизански акции, саботажи и терор. Тоест не издържа твърдението на историка М.В. за множественост и колективност на репресиите и убийствата срещу цели категории население.

Дело № 48 ч.І стр.504.

47

Приложение № 5.

С В Ъ Д Ъ Н И Е

за числото на екзекутираните и убити разбойници от Туларска, Редкоцерска, общини и гранични села на Куршумлийска околия и заловено мъжко население.

1. Убити въ боеве.....	42 души
2. Екзекутирани като разбойници, инспиратори и др.....	139 "
3. Пратени годни за работа мъже около.....	700 "

За Началник Щабa,

/подп./ Капитанъ Пановъ.

При завършека на споменатата Конференция в Сърбия е изказано съжаление, че сръбските историци нямат достъп до български архиви и документи за да се потвърди тяхната теза за геноцид над сръбското цивилно население. Участниците в конференцията си пожелават да получат достъп до тези архиви за да се докажат техните твърдения.

Аз ще се отзова на тяхното желание и ще продължа да изнасям обстоятелства и факти от българските архиви с които ще осветля обективно доколкото ми е възможно този период от нашата история.

След завършека на успешната военна кампания на българските войски в края на 1915 година довела до пълен разгром на милионната сръбска армия единствено оцеляват като организирана военна сила около 140 000 сръбски войници и след почти хаотично отстъпление през Албанските планини са превозени накрая с френски кораби от албанското пристанище Дуръс до остров Корфу. Други стотици хиляди от тях дезертират захвърляйки военните си дрехи и снаряжение, а сто хиляди сърби са пленени от българската войска /най-вече след битката на Косово поле/, обезоръжени и отново пуснати на свобода. Подчертавам освободени, а не избити! Завзетите в резултат на успешно проведената военна кампания територии са с изключително и/или преобладаващо българско население - Македония и Моравско. Годината е 1915г, а това е само няколко години след зверствата и жестокостите извършени на същите територии по време на Балканските войни от гърци и сърби. И тези масови избивания, изнасилвания, прогонвания и изгаряния на десетки селища са наистина документирани. Знаят се десетките опожарени български села и хилядите изклани и прогонени българи от гръцките войници настъпващи в Беломорска Македония. Техните потомци сега живеят в пределите на България и пазят родовата си памет. Да, потърпевши в двете Балкански войни са били и турци и гърци и сърби, но най-вече е пострадало българското население. Този извод не е произволен, а потвърден в известната Карнегиева анкета- цитирам:

Няма съмнение, че едно пространство от 140 км, населено с българи, е било напълно опустошено и почти всички села в него изгорени. Пък и не може да се каже, че това е станало от военна нужда.” “Нищо не може да извини тези действия: и няма друго средство, освен то да се отрича.” И още: „Между балканските народи няма невинни за зловещите събития, но българите са най-малко виновни“, заключава докладът.

Представям и една нищожна извадка от заловената гръцка поща с писма на гръцки войници до техните близки в Гърция,

която да онагледи изводите в Карнегиевата анкета:

Вулгарос нами мини! Българин да не остане... девизът на гърците. Извадки от писма, намерени в пощата на 19-ия полк на VII-та гръцка дивизия, хваната от българските войски в Разлога на 14 юли 1913 г. Г-н Захари Калианис Ерфос-Милипотамос Ретимнон в Крит Родопи, 13 юли 1913 Опожаряваме всички превзети български села и убиваме всички българи, които ни паднат в ръка. Превзехме Неврокоп, хубаво посрещнати от турците, от които мнозина дойдоха при нас, за да се бият срещу българите. Нашата армия се срещна със сръбската и румънска армии, които са на 32 километра от София. Колкото за нас, ние се намираме близо до старата граница. Ф. 3. Калианис -----

Юли, 15 1913. Брате Сотире, До момента, в който ти пиша, аз съм, слава Богу, добре. Ние се намираме на границите на България и Тракия. Колкото се отнася до войната, не мога да ти опиша положението и това, което става: работите, които се вършат, не са вършени след Исуса Христа: гръцката армия опожарява всякъде, гдето намери български села и коли всички, които среща. Това, което се върши, е неопишуемо. Господ знае, как ще се завърши тази история, времето да.... се е повърнало за да се изядем помежду си. Целувам те твой брат Панагис Бегликис

Ето на това се казва геноцид, изнасилвания, масови убийства, опожарявания на селища. Крайна цел – обезбългаряване на завзетите територии – брутално, моментално и безмилостно. Тук не става дума за окупация, администрация и въобще някаква политика, а за звероподобно отношение към българския етнос и провеждане тактиката на изпепелена земя! И точно това не трябва да се пренебрегва, когато се отчитат действията на българските войници завзели през 1915 година същите територии. Всъщност българските войници не са имали никаква мотивация да извършват подобни зверства, защото са знаели много добре, че навлизат в земи с българско население, които идват да освобождават. Та нали за това България участва в крайна сметка в три войни до момента. Националният идеал за освобождение и обединение на всички българи все още не е претърпял крушение. Не е истина, че българското население по онова време е вече било изцяло сърбизирано. Националното им съзнание е било „разклатено“ от упражнявания в Поморавието пък и в Македония веднага след Балканските войни терор, но не излично. Та само до преди три години именно с българското оръжие /в най-голяма мяра/ са изтласкани турците до подстъпите на Цариград и това местните хора няма как да не са го знаели или да са го забравили.

Много важен факт, който не бива да се подминава е, че след като сърбите са били изтласкани от Косово местното албанско население добре се е въоръжило със захвърленото от дезертиралите и бягащи сръбски войници оръжие и е започнало да извършва безчинства, грабежи, убийства и прогонвания на християни /независимо дали става дума за сърби или българи/ от селата им. Явно са решили, че настъпва вакуум във властта и сега е дошъл техният час да си направят етническото прочистване. Всъщност в Прищински окръг през 1917 година местното население се е обособявало не на етнически, а на религиозен принцип. Хората са се делили на мюсюлмани и християни. Мюсюлмани са били изключително албанците. Християните обаче са били разнородни. Имало е българи, сърби, черногорци и прочие. Албанският натиск е бил упражняван върху цялото християнско население. За това свидетелствуват едно: Изложение за състоянието на Прищинския окръг през 1917 г. от Окръжния управител Ст. Брадестилев

В него окръжния управител прави именно извода за водещия религиозен принцип на обособяване на хората, а не етническата им принадлежност. В така създадената обстановка на несигурност, терор на сръбски чети, неутвърден ред от отскоро организиращата се българска администрация, албанците започват задружно и целенасочено да изтласкват християните от местата в които са живели съвместно с тях. Повишаване в запас млади албанци побягват в горите и стават разбойници по нищо не различаващи се от сръбските такива. Наричат ги качаци. Групираны в чети те подлагат на истински терор мирното християнско население. Става дума най-вече

за окръг Прищина и прилежащата му Гнилянска околия. Това скоро бива отчетено от българските военни намиращи се в района на Косово и те започват акция за обезоръжаване на албанците. За това свидетелствува един

„Отчет по обезоръжителната акция на Гнилянската околия, Прищински окръг.“

Прѣписъ.

О Т Ч Е Т Ъ

ПО ОБЕЗОРЪЖИТЕЛНАТА АКЦИЯ НА ГНИЛЯНСКАТА ОКОЛИЯ ПРИЩИНСКИ
О К Р Ѹ Г Ѹ.

Мотивитѣ, които наложили тези акция бѣ догото положение на цѣля Прищински окръгъ, гдѣто властитѣ сѣ били безсилни да издигнат прѣстѣжа на властѣта и да гарантиратъ живото и имото на гражданитѣ. Така, споредъ доклада на Прищинския окръженъ управителъ се вижда, че въ периодъ отъ 14-и юлий до 14-и декемврий 1916 г. имало 109 пронашествия, три които сѣ убити 57 албанци, 46 сърби и 49 българи. Ранени 12 албанци и 17 сърби.

Многото убийства и създадената несигурност сѣ поставили особено християнското население въ изключително положение, да не смѣе да излиза отъ села, било за полска работа, било на пазаръ. Тези несигурностъ е била въ турско време, продължила е въ сръбско време, когато антагонизма между албанци и християни е достигналъ крайни прѣдѣли.

Въ 1916 г., следъ изгонване на сръбскитѣ власти откъмъ насъ сѣ били извършени отчасти, гдето присѣтството на силни наши гарнизони. Въ послѣдствие, било въздѣствие слабитѣ гарнизони, било борбата усилена търговия и натрупване голѣми богатства, въздѣствие сѣжко купуване храни и фуражъ отъ водсковитѣ части, а отъ друга страна глѣда и мизерията изостриха хиляческитѣ истинности на албанцитѣ за грабежъ, който лесно се развѣи и лѣде журажъ за убийства.

Многото бѣже, които сѣ станали въ този районъ, а особено дезорганизираното отстъпление на части отъ сръбската армия, дѣдоха възможностъ на албанското население, да се снабди богато, както съ оръжже, така и съ всѣвъможни бойни припаси. Обезоръженитѣ, които сѣ прѣдприемами отъ административни и военни власти, сѣ имали слабъ резултатъ, особено по обезоръжението на албанцитѣ.

Недовѣрието на нашитѣ военни власти къмъ християнския елементъ и съчувствието къмъ албанцитѣ, като сподвижници въ борбитѣ съ сърби, бѣ причина да се остави почти цѣлото християнско население безъ оръжже, а албанцитѣ, благодарение на своята скритостъ и голѣма страсть къмъ оръжже запълнаха въ болшинството сѣ, почти всичкото сѣ оръжже. Албанцитѣ сѣ свикнали да навикватъ на своитѣ въздѣлжения къмъ държавата отъ турско

Отчетът е изготвен от Началник на планинска дивизия полковник Тананов и капитан Панов. Тези данни от архивите показват, че в Прищински окръг е имало наченки на хаос с масови убийства и терор, като подбудители са били мюсюлманите албанци. Чест прави на българската армия, че е пресекла навреме тази тенденция прилагайки сурови мерки спрямо непокорните качаци и други разбойнически елементи излизащи от албанските среди като ги е обезоръжила и по този начин е защитила живота и честта не само на българите, а на всички християни живеещи в Прищински окръг.

Стигаме до следващ съществен документ:

Впрочем, за сведения на сръбските историци този важен архивен документ винаги е бил достъпен в Интернет пространството и е от архива на генерал Стефан Нерезов началник именно на Моравската военно-инспекционна област по същото време.

ЗАПОВЕД ПО МОРАВСКАТА ВОЕННОИНСПЕКЦИОННА ОБЛАСТ ЗА БЪЛГАРСКАТА НАЦИОНАЛНА ПОЛИТИКА В ПОМОРАВИЕТО, НИШ 29 май 1918 година № 13

По вътрешната политика в областта - Поверителна оперативна

Началник на Инспекцията Генерал-Лейтенант Нерезов

„С постепенното развитие на окупационната организация в Моравско и постигнатите резултати по всичките отрасли на управлението налага се в областта да се изработят основите на една целесъобразна вътрешна политика. Една вътрешна политика, която да ни даде възможност не само да осигурим най-здраво вътрешния ред, но и постепенно и решително да почнем да завладяваме сърцата на местното население, за да му докажем с дела, че то е близко по кръв и историческо ми-

нало нам, да го бедим, че то е плът от нашата плът и че обединението му в пределите на България е един факт свършен за нас. За постигане тая висока цел, естествено, не са достатъчни само платоническите желания, устни агитации, беседите и печатното влияние. Тук нуждни са по-могъщи лостове и дела от много по-силно морално влияние. Тук е нужна една цяла система, един обширен план, засягащ всички фактори и всички страни на човешкото съществуване. Завладяването душата на едно население, което през последните 40 години е било систематически отчуждавано от нас, е едно дело, изискващо напрежение и използване на всички наши енергии и средства. Опитът показва, че между всички видове средства, тия от материален характер са най-действителните за постигане бързи и надеждни резултати. А между това, именно тая страна на дейността и средствата досега е била най-слабо, да не кажем съвсем не засегната”

В съдържанието на този текст се вижда философията, идеите, стратегията на генерал Нерезов за това как трябва да се осъществява военното и и цивилно администриране на България в Поморавието.

И по-нататък четем:

„ ПО ЦЕЛИТЕ НА НАШАТА ВЪТРЕШНА ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА.

Задачите на нашата вътрешна политика са:

1-о. Да осигурим спокойствието и реда в Областта по начин надежден и в същото време, който ни позволява да завладеем сърцата на всички.

2-о. Да благоприятствуваме, до колкото условията на войната позволяват, економическото и духовното развитие на населението, и

3-о. Да възвърнем същото население към неговото българско съзнание, като възбудим у него искрена привързаност към България, към Българската култура, българския език, българската история, българското настояще и българското бъдеще.

Първата задача съставлява главна цел на окупационните войски и административните власти и, както опита показва, постигането на тая цел налага твърдост, ловкост, такт, организаторска дейност и инициатива. Втората задача съставлява главна цел от една страна на интендантската организация, от друга на училищата, църквата и културната дружба и общо взето на всичките български власти и учреждения. Тая задача налага основателно познаване на условията, грижливо проучване на хората и искрена преданост на делото.

Третата задача трябва да съставлява цел на всички български сили и на всички българи в Областта. Тая задача трябва да се преследва настойчиво, искрено, целесъобразно и по един от по-рано установен план. От всички тия цели, третата, последната, съставлява в сегашния момент и в бъдеще най-важната задача, която трябва да погълне нашето внимание и нашите усилия. За постигането на тая задача ние не трябва да жалим нито средства, нито труд, нито време. Защото всеки успех в това отношение ще бъде успех и за постигане на другите две цели и защото, ако ние сполучим да възобновим напълно българското съзнание на населението, с това осигуряваме в същото време и реда, и спокойствието, и духовното, и економическото развитие на същото население.”

Всъщност прочитайки цялата Заповед не се открива нито ред призоваващ към групиране цивилно население по някакъв признак с последващо настаняване по концлагери или масово екзекутиране.

-Изселвания, интернирвания на хора представляващи заплаха с поведението си – ДА.

-Но систематично избиване на цели социални групи- НЕ.

Даже напротив, предвиждало се е тези интернирани представители на интелигенцията да бъдат назначавани на служба в Стара България по възможност отговаряща на тяхната професия. Това е решавало едновременно два проблема. Тези лица сами да осигуряват поминъка и същевременно да бъдат под контрола на държавата.

Разбира се в Моравско през тези години не е царувало ежедневие белязано със спокойствие, материална осигуреност и повсеместно доволство сред всички слоеве на населението. Далеч съм от опити за такова внушение. Обстановката е била сложна и тежка.

Поморавието е една обширна полупланинска област. Същата е представлява тил на Солунския фронт. В планините и горите са се криели десетки хиляди въоръжени, дезертирали сръбски войници. Една част от тях са били организирани в бойни чети. Друга част от дезертърите са захвърлили военните си дрехи и са се разпръснали сред местното население по селищата. Широко разпространена практика е било снабдяването с фалшиви документи удостоверяващи, че притежателят страда от заболяване, което го е освободило от мобилизация в сръбската армия. Във всички селища четниците са имали верни ятаци най-вече от средите на преселените от Шумадия сърби. Сръбските свещеници и учители са били естествени подбудители и водачи на недоволство и съпротива срещу българските окупационни власти. Те са саботирали всякаква българска политика. Както казах по-горе населението в своята цялост е имало все още съхранено българско самосъзнание, но се е плашело да го изявява активно поради страх от предатели в собствената им среда и поради неяснотата от крайния изход на войната. Още са били пресни спомените за сръбските жестокости по време и след Балканските войни. И са били прави, защото след оттеглянето на Българската армия от Поморавието поради станалия пробив при Добро поле и завърналите се сърби и сръбската администрация подлагат на повсеместен терор българите осмелили се да изявят българското си самосъзнание пък и не само тях. Но за това сръбските историци гузно мълчат и не изнасят никаква информация. А точно за този период ние можем с основание да кажем – отворете архивите си да видим какво се е случило с българите живеещи там след оттеглянето на нашите войски!

Запознавайки се с протоколи от заседанията на Министерски Съвет при управлението на Васил Радославов по онова време, не се открива абсолютно никаква информация за извършвани масови убийства в Поморавието и Македония. Ако такова нещо се беше случвало, то неизбежно щеше да бъде обект на обсъждане по време на тези заседания. Нещо повече, Министър-председателят Радославов щеше да доложи за това на Цар Фердинанд за да обоснове изземването властта от военните във Моравска военноинспекционна област за сметка засилване тежестта на гражданското управление там. Известен е спора между военните като управляващи двете създадени инспекционни области-Македонска и Моравска и правителството с неговите министерства като осъществяващи гражданското управление на областта. Това двувластие е продължило през цялото време в условия на съперничество и противоборство коя от двете институции да бъде върховна при администрирането. И все пак данни за масов терор, убийства и геноцид в Моравско няма никъде в протоколите от заседания на Министерски Съвет. Но за сметка на това в архивните документи се откриват такива, които свидетелствуват за упражняван терор от страна на сръбските четници върху местното цивилно население, за да го принудят да им сътрудничи във въоръжената съпротива срещу българските окупационни власти. Цитирам един такъв документ:

От Началник щаба на действащата армия Полковник: Луканов

До: Ниш

Началнику Моравската Областна Военна Инспекция

От достоверни сведения се установи, че сръбските четници избиха твърде голяма част от сръбското население с цел да вселят у него терор и да го подтикнат към въстание. От заловените четнишки писма се вижда, че сръбските четнишки войводи със зверска жестокост постоянно разпореждат за избиване невинно сръбско население и на подчинените им четници с единствената цел, за да ги държат здраво в ръцете си и да не ги оставят да живеят мирно и спокойно под нашата власт. Има много случаи, дето сръбското население, възмутено и недоволно от четнишкото движение, което му причинява само нещастие и разорения, енергично реагира против четниците, като ги напада и ги избива. Разпоредете да се държи най-точна статистика за числото и поименно на убитите измежду мирното население от четниците, а така също и на убитите четници от самото сръбско население. Тези данни са необходими за да изтъкнем пред света, че нещастията на

селението се причиняват от сръбските четници и че населението като недоволено от четнишките размирици само реагира против четите.

№6408. 31/V 1917г. Гр. Кюстендил.

218E

К И П Ъ

Началнику Моравската Областна Военна Инспекция

Отъ достоверни сведения се установи, че сръбските четници кобиха твърди голяма част отъ сръбското население се цѣль да воюватъ у него тероръ и да го подтикнатъ къмъ въстание. Отъ заловените четнишки писма се вижда, че сръбските четнишки войводи съ забрѣка населението постоянно разпореждатъ за кобиване невинно сръбско население и на подчиненитъ имъ четници съ единствената цѣль, за да ги държатъ здраво въ рѣцѣтъ си и да не ги оставятъ да живѣятъ мирно и спокойно подъ нашата властъ.

Има много случаи, дѣто сръбското население, възмущено а недоволено отъ четнишкото движение, което му причинило само бедствие и разорения, енергично реагира противъ четниците, като ги напада и ги кобива.

Разпоредете да се държи най-точна статистика за числото и поименно на убититъ измежду мирното население отъ четниците, а така също и на убититъ четници отъ само сръбско население.

Тѣзи данни необходими са да изтъкнемъ прѣдъ васъ, че бедствията на населението се причиняватъ отъ сръбските четници - разбойници и че населението, като недоволено отъ четнишкитъ размирици, само реагира противъ четитъ.

Прѣдставете въ Цѣба на Дѣйствуващата армия подробенъ отчетъ за числото и поименно на досегашнитъ случаи за убийства измежду населението отъ четниците и на убийства на четници отъ самото население ... № 6408. 31/V 1907 г. гр. Кюстендилъ.

Началникъ Цѣба на Дѣйствуващата Армия,
Полковникъ: Лу к а н о в а н

Ето господа сръбски историчари желани и търсени от Вас документи. Искяхте информация от българските архиви, ето Ви тази информация, която по един категоричен начин показва кой всъщност е извършвал зверства и жестокости над цивилното население в израз на своята военна безпомощност! Но на война като на война. От архивите излезе още един документ показващ кои лица всъщност са били разстрелвани и въобще наказвани от българските военни окупационни власти.

Документът е :
ЗАПОВЕД ПО МОРАВСКАТА ВОЕННО ИНСПЕКЦИОННА ОБЛАСТ №10
гр. НИШ 6 и март 1917г
Издадена е от временния началник на Моравската Военно Инспекционна област.

Полковник Протогеров
В тази заповед ясно се обозначава кои лица ще бъдат разстрелвани в Моравската военно инспекционна област, по онова време и при онези обстоятелства, а именно:

- всеки който не предаде оръжието си и такова се намери у него в дома му или в близост до него.
- разбойници напуснали домовете си и криещи се в гората отказващи да се предадат.
- войници-дезертьори или укривачи се от мобилизация отказващи да се предадат на административните власти.
- ятаците даващи убежище на горните групи хора, чиято цел е въоръжена съпротива срещу българските власти.
- На гореизброените групи хораще бъдат запалвани къщите, конфискувани имотите и близките им ще бъдат интернирани в пределите на Царство България. /когато самите те са избегнали задържането си/

В случай, че всички гореизброени категории лица изпълнят така издадената заповед в рамките на точно определения в Заповедта срок, няма да се прилага горепосочените наказателни мерки-разстрел, конфискация на имот, запалване на къщи, интерниране на близките им и други.

Както се вижда от наредбата, потърпевши се оказват само

онези лица, които са в основата на въоръжена съпротива срещу българските власти. Дава им се и краен срок за изпълнение на тази Заповед. Никъде не се разпорежда да бъде масово избивано цивилно, мирно население. Отново никъде не става дума за концентрационни лагери, където хиляди хора да се трудят принудително до пълно изнемошаване и смърт. Никъде не става дума за масови изселвания от типа на тези в болшевишка Русия от Сталиновия режим, където цели народности са били изселени от родната им земя и запрашани на хиляди километра в азиатския безкрай. Напъните да се представи българското военно администриране в такава мракобесност и безчовечност са обречени на провал, не защото няма доказателства, а просто защото не са се случвали.

В съвременната сръбска история Сребреница се превърна в масова гробница на 8000 мъже и момчета избити като добитък в кланица и нахвърляни в общи ями от същите тези сърби, които сега се представят за жертва на някакъв геноцид. А тук един български офицер в официален документ, слагайки собственоръчно подписа си определя точно кои лица подлежат на разстрел давайки шанс на всеки един от тях да избегна тази наказателна мярка правейки своя избор.

Мога да обобща, че анализирайки горепосочените архивни документи и прочитайки още ред други, които е невъзможно да бъдат публикувани в своята цялост в настоящия материал, стигам до един закономерен извод.

- Управлението което България установява в Моравско, Македония и Косово не е целяло да разруши местната инфраструктура.

- Не е целяло да експлоатира безконтролно природните богатства на земите.

- Не е целяло по пътя на масови убийства и изселвания да промени етническия състав на областта и съотношението между българи, сърби, турци, албанци, гърци.

Генерал Нерезов като Началник на Моравската инспекционна област е бил превъзходно запознат с натрупаните исторически проблемите и настоящите демографски, военни, политически и етнически такива. Именно това му позволява

ЗА П О В Е Д Ъ
на
МОРАВСКАТА ВОЕННО-ИНСПЕКЦИОННА ОБЛАСТ
№ 10.
гр.Ниш, 6-и мартъ 1917 год.

ПО ВЪДВОРЪВАНЕТО РЕДА И СПОКОЙСТВИЕТО ВЪ МОРАВСКАТА ОБЛАСТ

За голямо съжаление несползихъ въ някои отъ населенитъ пунктове на Моравската областъ сѣ се явили разбойници, които на места дѣйствували въ оргнизирани чети съ извършили усойства и вързу български чиноци, войници и стгармери.

За отстранение причинитъ не тия безоредие, за възворване реда и спокойствието въ всички околии на областта, за гарантиране живота, запазиене честата и имота на населението,

ЗА П О В Е Д Ъ М Ъ :

1. Всичкото население отъ областта да предаде всичкото оръжие, което има, като пушки, револвери, патрони, бомби и други подобни материали чрезъ комисиянитъ на местноститъ или полицейскитъ тръжати по описъ въ полицейскитъ участъци.
2. Който не предаде оръжието си до 15-и мартъ т.г. 6 ч.сл.пл. и се намери оръжие у него, въ къщата му, на около нея, ще се счита като разбойникъ и ще бъде тутакси застрѣлянъ, къщата му ще се изгори, имота му ще се конфискува и семейството интернира.
3. Ако въ района на селото се извърши усойство, то на селото да се наложи контрибуция отъ 5000-10000 лева, които да се събере отъ ивица, а ако няма той - отъ цѣлото село. Тая събрана сума да се предаде на семейството на усойта.
4. Ако се случи грабежъ, то за обезщетяване на ограбенитъ да се събере сѣкъва сума отъ грабителъ, а ако той няма сѣкъвата или грабителъ не бъде откритъ, то сумата да се събере отъ цѣлото село и се предаде на ограбенитъ.
5. Всички разбойници и тия, които макаръ и временно да се напуснали домоветъ си, да се предадатъ доброволно до 15 т.м. 6 ч.сл.пл. на административнитъ власти. Ако до този денъ тѣ не се предадатъ, до се считатъ за разбойници.
6. Всички взети за войници или подложени на наборъ, както и тия, които се напуснали частитъ си, да се предадатъ на административнитъ и общински власти до 15-и мартъ т.г. 6 ч.сл.пл., следъ която дата, ако не се явятъ, да се считатъ за разбойници.
7. На всички лица упомянати въ пунктове 5 и 6, ако не се предадатъ въ опредѣления срокъ до 15-и мартъ т.г. 6 ч.сл.пл. и обхващатъ сръбшу лична и материална гаранция да станатъ добри и мирни граждани и добри войници, да се изгертъ къщитъ, да се конфискуватъ имотитъ имъ и семействата имъ да се интерниратъ /когато имъ/ воната въ пределитъ на Царството.
8. На всички досегашни разбойници, ако не се предадатъ до 15-и мартъ т.г. 6 ч.сл.пл. да се конфискуватъ имотитъ имъ, да се изгертъ къщитъ и семействата имъ да се интерниратъ съгласно пунктъ 7.
9. Всички лица, които знаятъ гдѣ и кой крие оръжие и не обхващатъ на административнитъ власти; всички омиа, които даватъ убжище на обгъщитъ и разбойничитъ и тия които заблуждаватъ властитъ въ търсенето на оръжието и разбойничитъ да се считатъ за съучастници /тащи/ и да се трѣждатъ като разбойници. Съ тѣхъ и семействата имъ да се постъпятъ съгласно пунктъ 7.
10. Всѣки, който не се явира въ къщата си или не може да оправдае отсъствието си да се счита за разбойникъ или тѣхенъ съучастникъ и като такъвъ да се прѣсѣжда съгласно пунктъ 7.
11. Настоящата ми заповѣдъ всички коменданти и административни власти непрямено и годъ на 2-голяма гласностъ съобщаватъ на населението.
12. Прилагането ми на настоящата заповѣдъ въ всичката ѣ строгостъ да става до втора моя заповѣдъ.
13. Въ разбудителитъ се сега за приложението на тая ми заповѣдъ да се дава срокъ отъ 24 часа.

Вр. Началникъ на Моравската
Военно-Инспекционна областъ,

/подп./ Полковникъ Протогеровъ.

да разработи такава всеобхватна културно-просветна програма и цивилизационна политика в Моравско. Цивилизационна и все пак българска, за възбуждане българщината „подсечена“ на два пъти в близката ни обща Балканска история. Единият път с Берлинския Договор от 1878г и втория път с Балканските войни от 1913година. Тази културна политика е трябвало да се провежда от различни структури: окупационните власти, административни организации- училища, църкви, държавни учреждения, новосновани културни дружби, вестници, читалища, певчески хорове, театрални трупи. Подходът към различни групи от местното население е бил различен според възрастта, пола, образованието, имотното им състояние и образованието, но без елементи на насилственост и жестокост, присъщи на други два етноса на Балканите каквито са турците и гърците.

При това положение от само себе си се разбира, че няма как да бъде съчетавана политика на масови убийства и геноцид с провеждането на културно образователна такава, защото двата подхода са взаимно изключващи се.

В заключение:

Ако исторически фалшификации като тези са израз на стремежа на сърбите да възстановят накръненото си историческо самочувствие от катастрофално загубената война и държавност във военния сблъсък с българската армия през 1915-1916 година бих ги разбрал донякъде с известно снизхождение.

Ако тези фалшификации целят да отвлечат вниманието на цивилизована Европа от собствените им военни престъпления по време на войните на Югоразпада, това е неприемливо.

Ако тези фалшификации целят настройване на общественото мнение в Сърбия срещу българите и България и ние ставаме „враг“ за вътрешна употреба това е лошо.

На ако това е елемент от националистическа външна политика основана на стремеж за създаване на „Велика Сърбия“ по Шешеловски модел, това вече е много лошо!

Бих посъветвал сръбските историци да препрочетат внимателно и обективно близката си история! Когато си дадат сметка за историческата грешка, която са допуснали в стремежа да вкарат в изкуствената държавна конструкция Югославия почти всички Балкански народи, ще разберат по-добре настоящето си. Това би им спестило създаването на нови врагове по протежение на границите с обкръжаващите ги съседни държави. Би им помогнало да се отърсят от „великосръбския си и югославянски синдром“, за да се превърнат в една нормална европейска държава живееща на равноправни начала с всички свои съседи и приемаща политическите реалности такива каквито са. Разбирам че сърбите преживяват сега своя „Ньой“, така както ние и унгарците го преживяхме в онази 1919г. Тогава ние нямахме право на избор и онзи мирен договор не беше никакъв договор, а един брутален Диктат. Сега сърбите все пак имат възможност да избират: Европейски Съюз, Русия, неутралитет или... доразпад на държавата си и свиване в етническите си граници от времето преди Първата Световна Война. Изборът е техен.

Д-р Валентин Янев

Документални източници:

Държавна Агенция Архиви

Архивен фонд генерал Стефан Нерезов Фонд№378К
Опис№1 АЕ 2067;247;225;266;265;

Фонд№27К Опис№2 АЕ319

Архивен фонд генерал Александър Протогеров Фонд№1909К Опис№2 АЕ 131;140;143;

Архивен фонд Българска легация в Париж Фонд№382
Опис№2 АЕ 707

Автореферат М.В.Вълков

Архив Карнегиева Анкета

Архив началник щаб на действаща армия полк. Луканов
Поща на 19 ти поч на VII гръцка дивизия/14.07.1913г.

(Доклад от IV Научна конференция
за Западните покрайнини)

Политиката на България спрямо Македония

Андрей Ковачев

Европейският съюз бе удостоен с Нобеловата награда за 2012 г. Той я получи като признание за това, че европейският проект е мирен проект, доприносил за трансформацията на Европа - от сцена на кървави войни и диктатури към континент основан на взаимно разбирателство и намирането на компромис. Гарантирането на основните човешки права, сигурността, стремежът към справедливост, върховенството на закона и високият жизнен стандарт имат притегателна сила за много близки и далечни държави.

Страните, присъединили се към ЕС през 2004 г. и 2007 г., извървяха своя дълъг и горчив път на прехода от тоталитарна комунистическа диктатура към демокрация. Те направиха опит за историческо помирение и обективен поглед върху най-новата история. Голяма част от този път не е още извървян на територията, на която се намира обявилата независимост през 1991 г. Република Македония.

България винаги е подкрепяла югозападната си съседка - първи признахме независимостта ѝ, подкрепяхме я по време на войните в Югославия, като ѝ осигурихме енергиен достъп през България и ѝ дарихме военна техника. Винаги сме отстоявали позицията, че Република Македония трябва да стане част от ЕС и македонските граждани да бъдат и европейски граждани. Това е логична позиция поради факта, че не са много държавите в Европа с обща история, език и култура.

Наш ангажимент е да помагаме на гражданите на Република Македония по пътя им към европейска интеграция и пълноправно членство в ЕС и НАТО. Това е от полза за всички, без значение от коя страна на сегашната българо-македонска граница живеят.

Днес обаче Република Македония е единствената страна, където е опасно да се наречеш българин. Докато Европа досега следеше предимно етническата ситуация с албанското малцинство, властите в Скопие дискриминират онези свои граждани, които имат смелостта открито да заявят българската си идентичност и корени и не се страхуват от истината. Съзнателно се унищожават и подменят всички исторически паметници, свързани с българското културно и историческо наследство. Историята открито и безпардонно се манипулира за политически цели и постигане на успех на избори. Това е опасно. Това не е европейски подход. Това не са европейски ценности!

Европа и Балканите познават добре тежките последствия от подобни дискриминационни и националистически политики.

Същинският ангажимент на България е да подкрепя европейското мислене и действия с цел преодоляване на изкуствените разделения и излекуване на раните от тоталитарното минало, особено между хората от двете страни на границата.

България не иска да спира гражданите на Република Македония, напротив иска да им помага, но ключът за тяхната европейската интеграция не е в Брюксел, София или Атина, а в Скопие и в готовността за реформи и промяна на политиките от миналото. С нашата твърда позиция ние посочваме на македонските граждани точно това.

Не мога да се съглася, че в Европейския съюз може да

се влезе с една националистическа риторика, откровени манипулации, провокации и фалшифициране на историјата, основано на една отхвърлена тоталитарна идеологија. Тази идеологија за съжаление промени - в началото чрез насилие и терор, а по-късно и чрез други форми на пропаганда и натиск, етническото самоопределение на една част от днешните граждани на Република Македонија. А една част от тези, които знаат каква е истината, се страхуват открито да ја споделят.

Несериозното отношение към препоръките на Европскиот парламент за честване на общата ни историја буди недоумение. Управљиващите в Скопие заявјуваат, че треба да „оставим историјата на историците“, а строят навсякаде паметници на личности и герои, присвоени нај-вече от Бугарија, организират изложби с манипулативна интерпретација на историјата и финансираат пропагандни филми.

Ако македонските управљиващи, медијна и академична общност наистина искат да работат за интересите на огромната част на македонските граѓански, то треба да започнат с објективни прочит на историјата и да престанат с фалшификациите. Неопходно е да се прекрати дискриминацијата срещу бугарите и насаждането на омраза срещу соседите; нужно е да се променат учебниците, по коишто учат новите поколения и да се превзгогнат практиките от миналото, насаждани от југославската, а преди тоа србска доминација, инфилтрирани от агентурата на комунистическата власт.

Ние не сме наивни и разбираме, че тоа не може да се случи бързо. Все пак повече от двадесет години чакаме да видим поне некакви сигнали в тази посока. За съжаление реалноста е точно обратната на нашите очаквания и на тези на голјамата част от општеството в Македонија. Концепцијата за македонската идентичност, којта избрала да наложат македонските управљиващи, води до точно обратното - засилване на проблемите със соседните држави и затруднявање на европескиот път на Македонија.

Днес Бугарија има јасна, тврда, разбираема и добре представена във всички институции позиција - Европеската комисија, Европескиот съвет и Европескиот парламент. За тоа имаат заслуга како бугарските евродепутати, така и бугарското Народно събрание, президент и правителство. Да, искаме разширяването на ЕС да продължи и да видим граѓаните на Република Македонија в обединена Европа. Тоа може да стане обаче единствено при наличието на добрососедски отношения.

Разрешаването на спора с Грција е само върхът на айсберга. Пътят на Република Македонија към Европа минава през скъсване с манипулирането на историјата и граденето на нова национална идентичност на грба на културата и историјата на Бугарија.

Европеската интеграција е единствениот начин да се преодолее раните и несправедливостите от миналото. За да се стигне до там е нужно властите в Скопие да извърват свој път към трансформацијата и да поемат протегнатата рџка на Европа и на Бугарија не само с разменјето на писма и обещанија, а с действия, така како направиха страните в Западна Европа след Втората световна война.

Самите преговори за членство до голјама степен са технически преглед на законодателство, извършван от европески чиновници. Даването на дата за започването им е политическа оценка, којта може да бџе получена само кога то е сигурно, че страната кандидат не само на думи, но и на дела е загрбила практиките на тоталитаризма и дискриминацијата; само кога то е сигурно, че е престанала с насаждането на страх и дискриминацијата на тези, кои то открито заявјуваат бугарска етническа идентичност.

Моето мнение е, че преди да започнат преговорите треба да сме убедени, че рефлексите от миналото са преодолени. Ето защо смятам сегашната бугарска позиција за правилна. Не може да правим компромис нито с основни демократични ценности, нито с историческата истина.

Жестоки анти-

М. Сърбиновски

- Абе, Ани... В този момент, кога то хората колективно се въртат по слнчевите скари и изпитват тежки мъки от тоа, дали бирените им коремчета са намалели и видим ли е ефектът от скъпите антицелулитни кремове, ние треба да проявјаваме съчувствие към проблемите им. Не си ли въобразяваме, че искат да четат тџко нас? Не, изобщо не си въобразяваме! Само виж колко са четени и препечатвани и по други сайтове, а и коментирани, предишните ни интервјуа... Затова веднага ти отговарям. Този хаос в Македонија е междумакедонистки сблъсък, междудубашки сблъсък или, како казва народът, междусърбомански сблъсък. След 2001 година кога то станаха и военниот конфликт с албанските паравоенни формации, и изгубената война на македонските въорџени сили, се подписа Охридскиот рамков договор. И толкова самохвалната АСНОМСКА, Второилинденска, удбашка Македонија се превърна в губеща. Сама себе си обезсили и оттогава сме “рамкова“ Македонија. Според новата Конституција, след войната ние сме само нај-многобројната македонска етническа общност. Всемогъщата свирепа УДБА тогава, губещо, се раздели на два поляризирани табора: властимащата ВМРО-ДПМНЕ, русофили, хард македонисти, чрез Белград за Москва и опозиционерите СДСМ, софт македонисти, проамерикански настроени, чрез Белград за Вашингтон. Разбира се, те - и едните и другите - са жестоки антибугари. За технија антибугарски шовинизъм аз сам нај-доброто доказателство.

- Но македонската криза се задълбочи?

- Да, целта е как отново Македонија да се върне от “рамкова“ в АСНОМСКА држава, от македонска етническа общност - пак на македонски народ и национални малцинства в соседните држави. И всичко тоа Европа да го възприеме и като македонисти да влезем в НАТО и ЕС! В тази безизходица Груевски донкихотовски се заигра с картата на антиквизацијата. Хвърлиха милиарди за пропагандни спотове, книги и филми, че сме нај-стариот народ на света, че сме антични, довеждаха ни от Хималаите некакви мургави наши крале, създаваха нова идентичност, преименуваха улици и летища, а връх на всичко е, разбира се, проектът Скопие 2014 за цялостна промяна на образа на Скопие, којта още не е завършила, но вече хубаво се вижда и тоа подмолно безчестие.

- Да не забравим и факта, че съзнателно или не, но Груевски отвори фронт и с Грција.

- Точно така. И не само с Грција. С всичките, освен със Србија и Русија. Кој от албанците би приел пак да бџе национално малцинство в Македонија? Бихте ли позволили вие и грците при вас да се търсят национални мал-

българи са и ВМРО-ДПМНЕ, и СДСМ

цинства? Пък дори и Сърбия, която е исторически ментор на македонизма, а самата тя е застрашена пряко от него и не ни признава автокефалността на Македонската православна църква. Това е вътрешният междумакедонистки стратегически сблъсък между абсолютните губещи. Под закрилата на югославянството и блоково поделената Европа македонизмът от 1944 г. имаше своите Пирови победи срещу България, но с отворения втори фронт срещу Гърция цялата международна общност видя какво се е случвало и се случва в Македония и всички се обърнаха срещу нас. Крадем гръцката история, трябва да си сменим името, фалшифицираме нашата и ваша, общобългарската средновековна история, трябва да подпишем договор с вас за добросъседство... Добре прикритите зад името ВМРО македонисти, ни доведоха до всеобща катастрофа, от която никой не знае как ще излезем.

- *"Бомбите" на Заев сякаш кацнаха като ягодка върху тази македонска политическа сметана?*

- Заев, лидерът на опозицията, миналата година разпространи тайни телефонни разговори за невероятни противозаконни и криминални действия на властта. С това опозицията смяташе, че управляващите са "сготвени", а те пък очевидно са си мислели че техните мътни деяния никога няма да излязат на светло пред гражданите. Тук и двете страни сбъркаха и сега Македония е институционално обезсилена. Че ни подслушват е ясно, но също е ясно и, че, когато ВМРО-ДПМНЕ е на власт, се вършат най-големите мръсотии. Припомнете си за проекта на Любчо Георгиевски и Македонската академия на изкуствата за построяване на стена между нас и албанците.

- *Скопие е залято от протести. Протестиращите искат свобода на медиите и прочистени изборни списъци. Има ли кой да ги чуе, да удовлетвори исканията им?*

- Един ден и това ще приключи, но, както и да ни въртиш нас, Македонците, (с голямо М) македонските Славяни, македонските Българи, античните Македонци, Хунзи, Калаша, Ендопи, мнозинството от населението, наричай ни както искаш, ние, сме тотално губещи. Разселени, осиромашали и един господ знае как ще се възстановим, ако след оттеглянето на Груевски изобщо се възстановим. Опозицията излезе на улицата. Това са тези, които най-жестоко фабрикуваха за мен и за такива като мен всякакви измислици, и ни отвориха политически досиета. Само колко са ми симпатични, когато плачат, че били малтретирани, изхвърляни от работа, че искали правда!... Да, правят някаква Шарена революция и имат боя за боядисване. Но думи нямат! Как да кажат, че общоподписаният договор от Пържино е за нови отстъпки, че албанският език трябва да се говори на цялата територия на държавата, че трябва да се смени името. Как да намерят думи и да опишат нашето македонско дередже, без да бъдат обвинявани за чуждестранни, платени соросоиди? Американското посолство на скопското Кале наистина е силно, но и УДБА, и руските сили в голямата бяла седеметажна барокова сграда в центъра на Скопие под фирмата ВМРО-ДПМНЕ не се предават лесно. Македония отдавна е бремна в деветия месец и вече няма възможности за аборт. През досегашните 26 години македонска независимост, вместо да защитаваме държавата, двете политически сили драконовски защитаваха македонизма. И сега имаме македонизъм без държава.

- *Ще използвам един твой цитат. Казваш че Македония е една болна клонка от българското етническо стъбло. Какво лекарство ѝ трябва, за да оздравее?*

- Малко ли се правих на умен досега, та още? Това и всичко друго трябваше да ме питаш, когато бях млад. Само младият човек знае всичко и аз тогава също всичко знаех. Сега съм на години, когато все по-малко зная и все повече се учудвам. Посоченото изречение го използвам, но не е мое. От един български учен съм го прочел. Но е точно до болка. Има една страхотна Шекспирова фраза от Тимон Атинянеца от едноименната му драма, "Трехът не е наследен" и него трябва да го използваме поне толкова колкото и Хамлетовите стихове, "Да бъдеш или не, това е въпросът сега".

- *Ти си роден във Вруток, Гостиварско. Ходиш ли из твоя роден край. Променил ли се е той днес?*

- Как не ходя, как да не ходя? Това е моята Шангри-Ла, както казват индийците, раят, откъдето съм дошъл, моят зелен рай. Аз съм тамошна ситна пращинка, капка вода от извора на Вардар. Но, хайде, нека да не е всичко толкова романтично, макар че сега е лято. Аз съм левичар, по-рано левичарите се срещаме по-рядко и най-напред там, къщи и на училище, усетих отчетливо първия натиск върху себе си заради това, че по нещо отстъпвам на останалите... Разбира се, и там работите вървят на зле. Много неща за това място съм написал, но колко съм успял да ги издигна до универсалното, това нека кажат читателите. И сега имам гостиварска лична карта и паспорт. Брат ми е лекар там и скоро ходих натагък. Уж да му помагам да насечем дървата за зимата. Забавлявахме се като богове... След Втората световна война на измъченото и гладно население от тоя край му изнасяли политически речи и му казвали, че Господ вече няма, затова гостиварската църква ще бъде превърната в пшеничен склад. Щели да го напълнят до върха, чак до кръста. Хубаво сте намислили, ама не бива чак толкова, па макар и пшеница да е. Оставете малко празен простор под камбаните, светците ще задушите, казала тогава баба ми. Всеки път, за всяко нещо трябва да се оставя по малко простор. Това е просторът на духа. За сега само ходя натагък във Врутошко, но един ден знам, че завинаги ще се върна. Тъкмо за този празен простор над житото в църквата.

- *Винаги си бил на мнение, че помирение с македонизма няма да има. Продължаваш ли да смяташ така?*

- Нима не виждате, че македонизмът е раково образувание като държавна политика, която, докато уж систематически унищожава българското национално съзнание, унищожи и народа, изгубихме и държавата? Ако искаха помирение, нямаше да настроят толкова паметници и да правят останалите дандани. Завършиха филма "Освобождението на Скопие", но той очевидно е провал и не отиде на никой от големите международни филмови фестивали. Тази есен ще го пуснат на филмовия фестивал в Битоля, а вече започват следващ, нов филмов проект "Цар Самуил". На този губещ македонизъм българщината му служи за измиване на ръцете. Тези дни дочакахме даже Шешел да хвали ВМРО-вците Груевски и Иванов в едно телевизионно предаване.

- *Младене, това е много тъжно. Наближава Илинден, всеки ред, написан от теб, всеки път е бил за помирение...*

- Аз още вярвам в помирението.. Преди двадесет го-

дини написах есето "Балканската кошница копнеж". И не само това. Припомнете си текста за помириенето на Мара Бунева и Велимир Прелич, за който разказа тъкмо вашият сайт. И вместо да ме похвалят, едва ли не публично ме линчуваха. Последното нещо, за което биха помислили анахронните македонистки интелектуални и политически сили, е помириенето. Не ги бива в това и толкова. За какво им трябваше да строят Офицерският дом в центъра на Скопие? ВМРО да възстановява Офицерския дом в Скопие е като евреите да възобновят Райхстага на Хитлер. Дори да им бяха пошепнали нещо подобно от Белград, тук така и не се намери мъдрец, който да им каже - недейте, не бива да се възстановява тази разрушена от земетресението през 1963 година сграда. Офицерският дом е символ на междувоенното, диктаторското, жандармерийското Скопие, това е негероичният период от историята по тези земи. Тази сграда е компромат на вашите сръбски победи от Първата световна война, с които толкова много се гордеете. Има много сръбски умни хора там, които, убеден съм, ще разберат това. След земетресението, в разрушеното Скопие за пръв път след Втората световна война, наред вихрещата се Студена война между блоковете, едни до други, на едно място, са съветски и американски войници. Заедно разчистват, заедно помагат на скопяни, заедно пият... Но ние тази история изобщо не я ползваме. Вместо да станем център на помириенето, на балканското пък и на всеобщото, упорито играем ролята на вечната ябълка на раздора.

- А как гледаш на това, че младите бягат в чужбина? Това е неизлечима българска болест, но сигурно и македонска?

- И не само българска, и не само македонска... Задаваш ми, Ани, хубави въпроси, а трябва да спрем. Това е тема и болка за отделно интервю. За роман! Предлагам само върху тази тема след време да поговорим. Преди два месеца бях на литературен фестивал в Хасково. Чудесен град и прекрасни хора. Видях много хубави неща, видях как се движите напред. Не видях обаче много магия. Хората идваха да гледат магията над пшеницата, ние, писателите и журналистите, очевидно не им я създаваме. Изтрихме магията от нашите животи. Това е време на изпразнен живот, на книги без катарзис. Триумф на нищото. И заради това също бягат младите...

- Знам, че окончателно си завършил последния си роман "Нюйоркчани". Ще повдигнеш ли малко завесата за читателите на Фрогнюз, за какво се разказва в него?

- "Нюйоркчани" започва с градежа на теснолинейката в тила на фронта от времето на Първата световна война - от Скопие до Охрид - от българските военни сили, от местното население и от сръбските военнопленници. Но това е само рамката за обширното действие, което се простира от това "вълчо вървище", моя роден край, до Ню Йорк, а във времевия план - от памтивека до днес. Искам да водя диалог с времето чрез образите с техните действия, тежнениа, любови, омрази и мечти, раздирани от вълчето в самите тях и от глутницата вълци, която ги дебне отвън. И като един калугер без манастир, в пълна самота, ето, след три години събиране на сили, приключих с това ново четиво. Както и останалите мои романи, и "Нюйоркчани" е писан от онзи свободен простор на препълнената с жито църква. От моята имагинерна църква с образи по стените, които аз създавам, пред които аз се моля, на които аз покорно служа, които защитавам и върху чиято съдба плача и се смея.

Интервю на Ана Кочева

Македонските българи са най-

Мирослав Ризински

Преди три години, в студиото на предаването „Под лупа“ на Телевизия „Европа“, сподели своите виждания за отношенията между България и Македония. Политиката, водена от тамошните власти, е пропаганда, като се слага ръка на свободата на словото. Според него македонските българи са най-големите македонски патриоти и не е случаен фактът, че исторически те са дали идеята за независима Македония.

- През 2008-2011 година вие излежавате една тригодишна присъда след скалъпени обвинения в корупция. Вие сте човек, който е изпитал на гърба си как действат службите в Македония. Имаше случай в началото на годината (2013г. бел. моя) в Струмица, при който 6 души бяха задържани след проверка за фалшифицирани документи. Има ли общо между двата случая?

- Разбира се. Това е още един от поредицата случаи, в които македонските власти репресират хора с българско самосъзнание. Тази година има годишнина от „кървавата Коледа“ в Македония. Всички трябва да знаем, че този процес на македонизация и грубо фалшифициране на българската история е започнал с арестуването на над 30 000 души с българско самосъзнание в Македония и около 120 000 българи, които издържат наказания в бивша Югославия. Целият този процес не се е случил самovolно, а с насилствени методи. Всеки един в Македония, който отстоява българския си произход по някакъв начин, е голяма заплаха за една идеология, която се отстоява само на антибългарска основа. Тази поредица от неща, които се случват срещу българи, са само още едно доказателство на една политика, провеждана, както в бивша Югославия и за съжаление, сега и в независима Македония. Аз бих казал, че 2008 година, преди да се отвори този процес срещу мен, аз бях като гост на МПО - старата македоно-българска емиграция в САЩ и Канада. Там имах възможност да се срещна със сестрата на Мара Бунева и може би най-точната дефиниция за Македония е в нейното изказване: „Слава Богу, Македония стана независима държава, но за съжаление, още не е свободна“.

- Вие сте един от основателите на гражданското сдружение „Български културен клуб“ в Скопие. След като започнахте вашата дейност ли започнаха проблемите ви с властите в Скопие?

- Моята активност по отношение на отварянето на истината за българската история в Македония, за правата на българите, е даже и преди това. Аз съм един от учредителите на партията ДРУМ, на която беше лидер Доста Димовска. Бях и кандидат за депутат на едни от изборите. Аз винаги съм организиран прояви, свързани с историческите дати на българите в Македония. Аз от дълго време отстоявам българщината.

- В едно кафене в Скопие, преди да знаете изобщо, че срещу вас ще има процес, са ви подхвърлени няколко хиляди евро. След това ви арестуват, осъждат ви и влизате в затвора. Там имате някакви предложения от страна на властите в Скопие. Кажете ни повече за този случай.

- Точно така. Целият процес беше изпълнен с груби процесуални нарушения. На нито една инстанция не бяха взети предвид очевидните доказателства, които бяха приложени от мен и моята защита. От юридически аспект,

ГОЛЕМИТЕ МАКЕДОНСКИ ПАТРИОТИ

аз съм единственият случай на подкуп на държавен служител в Македонија, а който всъщност няма правомощия. Бяха приложени доказателства от моя директор, в които се твърди, че нямам правомощия за тези действия, в които ме обвиняват. Всички, които работят в моята институция, също твърдят това в писмена форма. Имаше доказателство от Министерството на финансите, където се казва, че единственото упълномощено лице в институцията е директорът. Има строго описана процедура как един държавен служител може да бъде упълномощен.

- След като България втвърди позицията си спрямо Македонија за присъединяване към ЕС, има ли отстраняване от страна на властите в Скопие, според вас?

- Аз мисля, че от това правителство не може да се очаква нещо положително да направи в отношенията с България. Най-интересният въпрос може би, който можем да си зададем, е дали с това втвърдяване на българската позиция в македонското общество ще се отвори дискусија на тази тема. Ако е истинско желанието на македонските граждани да се приобщават към евроатлантическите асоциации, тогава непременно трябва да погледнат и към другата позиция. Досега към проблемите винаги се е подхождало много едностранно, пропагандно. На всяко едно разумно изказване, било то от България, се отговаря пропагандно, защото и медиите са под пълния контрол на правителството. По този начин съседите се виждат като врагове, това е една политика, изградена още по времето на Югославия.

- Свободата на словото е едно от основните условия за приобщаване към ЕС. Има ли подобряване в тази сфера, според вас?

- Не, напротив, аз мисля, че нещата са много по-лоши отпреди. Повече от видими са намеренията на настоящото правителство да сложи ръка на всички медии, които съществуват в Македонија. Налице са едни всекидневни партийни кампании, това е неприемливо в едно демократично общество. Съществува цялостен контрол върху медиите от актуалното правителство в Македонија.

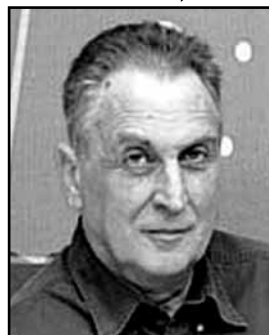
- Има репресии от страна на властите в Скопие към хората, които искат да имат български паспорти. Не се ли случва това, защото по този начин ще изтича населението от Македонија към България и ЕС?

- Политиката, която води актуалното правителство в Македонија, може да бъде разбрана от това, че всеки ден македонски граждани, които осъзнават своя български произход, си подават документи за получаване на българско гражданство. Това означава, че македонските граждани имат европейска ориентация, все по-често осъзнават своя български корен и произход. Аз мисля, че точно този процес, който се случва в момента, трябва да го погледнем и по друг начин. Какво ще се случи тогава, когато този голем брой хора имат български паспорт - те стават малцинство в собствената си държава. Това е една заплаха. Правителството в Скопие предприема неразумни политически действия, с които показва, че те нямат интерес да влизат в ЕС и НАТО.

- Ще има ли една дискусија по въпросите за проблемите на хората с българско самосъзнание вътре в Македонија?

- Ние се опитваме по някакъв начин да покажем на македонското общество, че македонските българи са най-големите македонски патриоти. Те са тези, които исторически са дали идеята за независима Македонија. Не случайно България е първата държава, която признава Република Македонија. Македонските българи до някаква степен са тези, които могат да дадат идеи как да се разрешат проблемите с Гърция.

Два Илиндена са много, но един не стига

Владимир Перев

В Македонија честването на Илинден винаги е било съпътствано с многобройни недоумения, мъглявини и неизчистени позиции и мнения.

Илинден се представя като "борба на македонския народ за свобода и независимост". Илинден се представяше и като борба за собствена национална и етническа – народностна изява, потвърдена от саможертвата на героите в самата борба. По-точно казано, идеите, идеалите и залагането на македонското население

за собствената свобода и етническа принадлежност, така недвусмислено показани в първия Илинден от 1903 г., оставаха засенчени и замъглено изкривени в пушилката, вдигана от вторият коминтерновски Илинден от 1944 г.

Няма съмнение, че Илинденско – Преображенското въстание от 1903 г. е акт на самосъбуждане на македонското население, акт на съзнателна саможертва върху олгара на свободата като показно дело на себеопознаване и самодоказване. Дълбоко в себе си, в дълбините на своята националност, въстанието е македонско и българско, македонско на народът който го провежда за собственото си освобождение в Македонија и Одринско, но и българско, като ясен израз на своята етническа принадлежност на този "въоръжен народ", който иска да се присъедини към обществото на своите вече освободени братя в съществуващата но тогава недостижима родина България.

Записаните спомени и сведения на оцелелите ясно говорят за "въстаналия въоръжен народ", за многобройните жертви, за идеите и идеалите не само на въстаниците, но и на целия разбунтувал се народ.

Не такова е положението към края на Втората световна война, когато малобройните македонски комунисти, подтикнати от КПЮ и с цялостната дисциплинирана подкрепа на коминтерновците в София и Москва се събират в манастира „Св. Прохор Пчински“ на 2 август 1944 г. на заседание на което трябва да начертаят по-нататъшния път на македонския народ. Това отново и целеше се случва пак на Илинден и заради това коминтерновската болшевизация на страната се прославя като "Вторият Илинден". До ден днешен тази втора постановка е непозната и не разпозната в целия свят, даже и във всички бивши югославии.

Вторият Илинден от 1944 г. не е общонародно въстание. То е притъкмяване към бъдещата комунистическа власт на едно локално подразделение в Македонија, което е част от ЮКП и нейните московски покровители. Това е сбирка за преразпределяне на бъдещата власт при диктатурата на пролетариата, а не битка за някаква народна или каквато и да я наричат демокрация. Това е само назначаването на власт на една авторитарна върхушка чиято легитимност се делегира от Москва и Белград. Тук вече свободата не е цел, а говорят за "освобождаване" с помощта на титовите партизани и съветската червена армия.

В името на коминтерновския интернационализъм се стига до провъзгласяването на новата македонска нация, със собствен "език" и "история", които тепърва предстои да бъдат написани и канонизирани.

Но още от самото събиране на лъжеилинденците в "Св. Прохор Пчински" е ясно, че те се съешават там, за да изтрият паметта и самосъзнанието за българската принадлежност, която този народ е носил векове наред и с това да направят място за „новомакедонската нация“ и измислици, които да придадат някаква външна легитимност и спойка на новата партийна върхушка и нейния човеконенавистен режим.

Отделно, че за паметните хора в Македонија по това време

е пределно ясно, че не става дума за нищо революционно ново, а просто за поредното издание на старите мераци на сръбските националисти осветени още от "Начертанието" на Илия Гарашанин. Провалили се в опита им да бъдат реализирани в периода на откритата великосръбска авантюра от 1918 до 1941 г. и най-безогледна окупация на Вардарска Македония.

За по-сигурно "новоилинденците" се опират на изпитани апаратчици от великосръбската репресивна система, която си остана непроменена и недосегаема в македонските предели дори и през времето на комунизма. Органите на новата власт олицетворени от репресивния апарат оглавен от УДБ-а не показват нищо ново. Те само продължават методите и жестокостите на стария режим от кралска Югославия.

За това, за да бъде по-ясен още веднъж ще подчертая "първият Илинден от 1903 г. бе македоно-български... вторият Илинден от 1944 г. бе македонистичен, антибългарски, просръбски и удбашко-полицейски". (Последното определение бе направено от М. Сърбиновски).

Дейците на първия Илинден изгубиха своите животи в геройска борба срещу отоманската тирания. По-късно някои изгубиха животите си и в братоубийствените разчиствания на сметки. Актьорите от втория Илинден в 1944 г. не изгубиха своите животи, не загинаха в битки или само разчистване на сметки. Те просто осребриха своето национално предателство с някакви ефимерни позиции в новата власт. Постепенно изчезнаха или слязоха от сцената на политическия театър в Титова Югославия, когато станаха ненужни на своите господари и кукловоди. Тяхната цел и на белградските господари, и на македонистките им „борци срещу българския фашизъм и ванчомихайловизъм“ бе Македония да остане под сръбска власт, па макар и комунистическа. Разбира се някои от „вторите илинденци“ паднаха като жертви на своята собствена идеология, а повечето станаха жертви и на собствените си заблуди за "свобода, равенство и справедливост".

Вторият Илинден, при още "неосвободената" Македония, затвори пътя към управлението и властта в новата югорепублика на истинските носители на идеята за свобода и независимост. Подобни елементи бяха използвани само в първата част на драмата, когато трябваше да бъде наложен антибългаризма. Бяха примамвани да подкрепят публично новата власт, за да послужат за живата демонстрация на уж естествената връзка между „два Илиндена“. Естественият финал на този двойно спрегнат Илинден бе формирането на македонистката държава, нация и език, присвоили си името Македонски за нова тоталитарна югоупотреба.

Само че тази връзка бе дотолкова "естествена" и "приемствена", че с разпада на Югославия се пропука в днешния не по-малко мъглив антично-македонски национална идентичност. В някои от своите крайни прояви югославият македонизъм също бе твърде спорен за самите "втори илинденци". За това някои от тях бяха брутално отстранени, други съдени, някои заточени или прогонени, а по голямата част от тях потънаха в сивотата на юговсекидневието.

Така "Вторият Илинден" от 1944 г. завърши за първия македонски председател Методи Андонов Ченто със съд. Последва затварянето в Голи Оток на Панко Брашнаров председател на манастирската сбирка самонарекла се АСНОМ – "Антифашистко събрание за народно освобождение на Македония". Така и е неизвестно къде са останките на този първи председател на събранието, захвърлени някъде на голия хърватски остров. В изгнание в Битоля, мизерстващ, премръзнал и гладен умира и съветския разузнавач Павел Шатев, който бе първият македонски министър на правосъдието (Иди после не вярвай, че на този свят има правда). Битовизмът на комунистическото общезитие изядоха Кирил Петрушев, Петре Пирузе, Еламинонд Попандонов, Щерю – Стерю Боздов, Бане Андреев, Емануил Чучков и други, всички те някога титулувани като министри или високи функционери в първото македонско правителство.

Вторият, асномскиот Илинден от 1944 г. в манастирската обител "Св. Прохор Пчински" е истински триумф на великосръбските националистични идеи на Илия Гарашанин и Стоян Новакович. Този "илинден" е истинско възплъщение на сръбската идея, македонският народ да бъде откъснат от своята българска среда и етническа принадлежност. Тези лъжеилинденци превърнаха македонците в не дефинирана и до днес етническа

маса, която трябваше с лекота да се претопи в сръбския котел на общо югославската нация. Разбира се водещата роля в югославизма и югославянството се полагаше на сърбите независимо дали са кралските пансърбисти или болшевишко интернационални. Но дори и в югославската си премяна великосръбския режим на Белград не живя дълго. Още приживе при Тито югорежима и сръбската власт в Македония дочакаха началото на своя упадък. Не можаха да ги спасят дори промените в югоконституцията от средата на 70-те години на миналия век.

Но антибългаризмът под формата на македонизъм, това кукувичо яйце снесено в съзнанието на македонските българи още дълго ще излюпва своята отрова, дори и след кървавия разпад на Югославската федерация. Антибългаризмът вкореняван във Вардарска Македония от сръбските окупатори им се върна на сърбите като бумеранг в тяхната днешна държава. Макар и все още жилаво антибългарски днес македонизмът еволюира в антисърбизъм. Македония не тръгна към своите естествени славянски корени, които също водят към „татарска“ Българи, а се запليا по неизвестните сокаци на античния македонизъм. Разбира се античният македонизъм в крайна сметка ще доведе до разпад на съвременната македонска нация, но това ще е и краят на гарашановите и новаковичите следовници. Това е ирония на историята. Македонизмът насаден във Вардарско от сърбите като антибългарско средство днес се прероди в оръжие срещу самите сърби. Бъдещите модификации на сръбския национализъм като антибългаризъм и антимакедонизъм са отдавна идейно ясни, познати и предвидими, като действия. Белград е вече отдавна изживяна илюзия за съвременните македонци, той е синоним на насилие, великоосръбщина и геноцид. Но македонците не могат да се върнат свободно към своите истински български корени.

За това е нужно ново себепознание на македонците, но в свободни условия, както и откровено себепознание на София с цялата истина за собствената и политика към Македония през последните 130 години. Неразумност, раздвоение между управляващата политическа класа и народа, русофилство за сметка на българофилството, тичането подир разни панславяни и православни интернационалисти, дори парламентарно и правителствено представени партии финансирани и координирани пряко от Москва са все фактори, които пречат на София да се отнесе отговорно към своята диаспора не само в Македония, но и по света. За 130 години в София така и не научиха, че политическото протитуиране към Москва е нещо което руската империя не цени и презира. Точно за това сърбите и гърците, а вече и унгарците и словаците винаги могат да изкопчат от Москва повече отстъпки и по-благоприятни условия, от колкото българите.

Но, да оставим глобалната политика. Днес 100 000 македонци имат български паспорти. Това не е само парче хартия, за мнозина това е билет за по-добър живот в Европа, за по-добро бъдеще за тях и семействата им. Въпросът е, колко от тях имат българско самочувствие? Колко от тях искрено осъзнават, че имат български корени или посягат към българските паспорти само от меркантилност? Но каквото и да се случи от тук нагатак. Въпреки пълното бездействие на българската държава, на която вече взе да и се харесва дори да дава паспорти на македонците, със сигурност повечето от хората в Македония с български паспорти в своите души чувстват или ще почувстват благодарност за получения шанс от България, чрез предоставянето на гражданство. Онази България която към македонските българи се отнасяше като мащеха или невярна възлюблена, най-накрая направи нещо за народът, който въпреки всичко остана край своите македонски огнища. Даде шанс на всички македонци, независимо от това дали дедите им в някакъв момент или под някакъв натиск не са устояли и са се отрели от своите национални идеали. Такъв жест изразява уважение към македонските българи, признание че въпреки всички насилия и промени македонците все още притежават малко човешко достойнство и чест.

Няма какво да се лъжем. Тези малобройни днес македонци с български паспорти, или техните потомци, един ден, нека си го представим това бъдеще, ще са новите строители на "Третия Илинден".

Да се надяваме, че поне тогава историята ще бъде милостива към нас и ще празнуваме един общ и единствен Илинден.

Амин!

Непознатото Костурско

Незабравимият Коста Църнушанов – български родолюбец, просветен деец, летописец и историк, познаваше добре красотите на природата и историята на Костурско. Може би на това се дължи и голямото му пристрастие към този край и неговото население. В многобройните му лекции, засягащи редица събития и личности, оставили диря в македонското освободително движение, които през последните 3-4 десетилетия на миналия век, изнасяше периодично в Македонския дом в София, той все намираще повод патетично да заяви: „Костурско е гранитна скала срещу попълзновенията на враговете на българщината”. Същата любов към този край продължи да внушава и след промените през 1989 г. в лекциите си, които не спря да изнася с младежко вдъхновение. А за битката, състояла се над родното ми село Дъмбени (сега Дендрохори) в местността Локвата и Виняри в планината Малимади, когато през май 1903 г. срещу малка група комити се въздържа над десетократно по-голяма сила на турския аскер, той с възхищение и учудване казваше, че „в европейската история не се срещат следи за такова сражение, предвестник на продължителна епична революционна борба”. За да получи по-ясна представа за мястото на сражението, беше ми поискал снимка за местността и аз му изпълних желанието. За съжаление сега Костурско си остава непознато за голяма част от българското общество. Надявам се, с текста, който предлагам, да успя да запълня поне малко тази празнота.

Габреш (Неос Икизмос), Дреновени (Краньона), Шештево (Сидерохори), Вишени (Висиня), Болгарцка Блаца (Окся), Черешница (Поликерасо) през планината Вич до град Воден (Едеса), Солун и Цариград. Ако погледнем картата на Южна Европа ще установим, че това е най-краткият път от Бриндизи (Италия) до Цариград. Не случайно кръстоносците от първия си поход (1096-1099), минават през Костур към Цариград.

Установено е, че българското присъствие в този край води началото си от времето на кан Пресиян и княз Борис I когато в средата на IX век влиза в границите на Първата българска държава. В 904 г. българският статут се препотвърждава чрез договор на цар Симеон I с Византия за определяне на границата. В 976 година отново е български, когато Самуил получава Южна Македония с център Костур, а по-късно Преспа. Тогава той насочва своите нападения на юг към Тесалия. В 1017 г. византийският император Василий II Българоубиец (Вулгарооктонос), наречен така заради ослепяването на около 14000 Самуилови войници, окупира Костур и градът минава отново във владение на Византия. Петдесет и пет години по-късно е направен безуспешен опит за връщането на града към България. След 1204 г. българите, възползвайки се от застой на Византийската империя, го завладяват за трети път. Общо взето през Средновековието Македония е била под българско управление около 220 години (в различни нейни граници)

Панорамна снимка на града с част от езерото.

Костурско се намира в Егейска Македония, Гърция и представлява най-крайната югозападна част на българската езикова територия. Граничи с окръзите Лерин (Флорина) Кожени (Козани), Гребен (Гревена) и с Албания. Град Костур се намира в Костурската котловина, на 703 метра надморска височина, заобиколен от планинска верига, в която най-високи планини са Вич и Грамос. Старата част на града се намира в каменист полуостров, заобиколен от едноименното езеро.

Градът се смята за един от най-красивите в Егейска Македония. От планините Вич и Грамос извира водите на най-дългата река в Гърция - река Бистрица (Алякмонас), която се влива в Егейско море южно от Солунския залив.

Направените от гръцки археолози в края на XX и началото на XXI век разкопки разкриват следи от наколни и други селища на брега на Костурското езеро в близост до село Дупяк (сега Диспильо) и в близост до село Брещени (Авги) от времето на неолита т.е. от 5600-3000 години преди н.е.

Недалеч от град Костур е минавал древният римски път Вия Егнатия от албанските градове Дуръс (Драч) и Вльора през сегашната албанско-гръцка граница, в близост до селата Смърдеш (Кристалопиги), Брезница (Ватохори),

През този век България е подложена на нови изпитания: вътрешните разцепления и размирици отслабват държавата. Тя понася ударите на варварски племена, дошли отвъд Дунава. Поради близостта си с Цариград тя понася удари както от византийци така и от кръстоносци. На западната ѝ граница срещу нея се изправя сръбското кралство. Моралната и религиозна криза, предизвикана от богомилската ерес, достигнала до Южна Европа, особено Южна Франция, изтощава страната, заставена да приема удари от много посоки. Около 1350 година Стефан Душан нахлува в Западна Македония и завладява голяма част от нея заедно с Костурско, включвайки го в силното по това време Душаново царство (1346-1355 г.).

В средата на XIV идват турците и България поема първия удар. Постепенно Османската империя организира войските си и установява господство в региона. Този факт е известен с това, че завоюването на Балканския полуостров от турците, не е еднократен акт от няколко години, а е траял повече от век (т.е. около 130 години), от средата на 14 век до 80-те години на 15 век. Една част от хората са загинали, друга са били прогонени или взети в плен и в робство зад пределите на родния край. Съдбата на градското население е била по-жестока. При завоюването на Цариград през 1453 година турският султан признава византийския патриарх Геннадий Схолоариос за църковен гла-

ва на всички православни християни, което слага началото на жестокото духовно робство над българите.

По сведения на Димитър Миладинов, тогава учител в Кукуш, още преди създаването на новогръцката държава през 1829 г. след подписването на Одринския договор, в град Костур около 1807 година фанариотите анатемосали „варварския“ български език и накарали жителите му да се погръчват, докато всички околни села, които по това време са били стотина, говорили майчиния си български език. Върхът на нашето Възраждане - борбата за самостоятелна българска църква и език е добре отразена в литературата ни.

Въпреки превратностите на съдбата, българският дух не е преставал да доказва своето присъствие. Доказателствата за това са много: От село Яновени (Янохори) е родът на патриарха на българската литература Иван Вазов. Сам поетът признава пред проф. Иван Шишманов, че пращадно му Кирко е от Македония². Българският журналист Петър Карчев в книгата си „През прозореца на едно полустолетие (1900-1950)“, преиздадена в 2004 г. на стр.274 препотвърждава този факт от личната си среща с големия поет. През XVI век след неуспешно въстание срещу турския поробител и особено в края на XVIII век по времето на безчинствата на Али Паша Янински, големи групи хора, особено от костурските села Яновени, Слимница, Сопот (изгорено село, намирало се по пътя между градчето Хрупища и село Желин), Вишени и др. са се преселили в сегашните предели на България³. Потомци на тези костурчани могат да се открият и сега в трънското село Костуренци, в градовете Брацигово, Клисурса, Пещера, Арбанаси, Перушица, Панагюрище и др. Професор Яранов открива 46 селища на преселници от Македония, значителна част от които са от Костурско. От Слимница е родът на героя от априлското въстание Васил Петлешков, от костурския род Футекови произхожда и Райна Княгиня⁴, от село Болгарцка Блаца е борецът за църковна свобода архимандрит Павел Симеонов, отличник на училището в Халки⁵, от там са героите от Илинденско-преображенското въстание Лазар Поптрайков, Пандо Кляшев, Лазар Москов, Васил Чекаларов, Митре Влаха, Кольо Добролицки, Кузо Стефов...От с. Загоричани произхожда и известният социалистически деец Димитър Благоев, от с. Косинец - академик Асен Киселинчев, от с. Мокрени е подло убитият бележит историк проф. Никола Милев и мн. други⁶. Между потомците на костурчани са и неотдавна починалите известни в цяла България артисти Наум Шопов (чийто род по негово признание е от село Смърдеш) и Сотир Майноловски (от село Косинец). Историкът Професор Георги Бакалов също покойник, е с произход от Костурско. Починалата през март 2016 година народна певица Любка Рондова е от село Шештево (Сидерохори), както и първият ни посланик в Гърция след Втората световна война - Коста Ламбрев от село Дреновени (Краньона), също са костурчани. Един от първите кинорежисьори на България, създал през 1931, по сценарий на Бончо Несторов, филма „Безкръстни гробове“, в който участват известни артисти от близкото минало като Владимир Трендафилов (Найден), Зорка Йорданова (Лиляна), Константин Кисимов (Рангел), Иван Димов (Кочо), Кръстьо Сарафов (Дойчин), Христо Коджабашев (Дядо Камен), Стефан Савов (Момчил), Елена Снежина (Милена), Богомил Андреев (Пройчо), Никола Балабанов (Райчо), е Борис Грежов от родното ми село Дъмбени, Негово дело са и филмите Момина скала (1922), Весела България (1928), След пожара над Русия (1929), За родината (1940), Шушу-мушу (1941), Изкупление (1947) и Той не умира (1949). От същото село е и известният на всички варненци д-р Ризов и много други.

Списъкът на забележителните личности от Костурско, преселници в различни периоди в сегашните предели на

България, след освобождението ѝ от турско робство, може да продължи... Но не може да не се спомене, че като истински творци, костурчани оставят трайни следи главно като строители - зидари. Църквите в гр. Костур⁷ и околните села през Средновековието, са тяхно дело. В близкото до града в село Кондороби (Метаморфози) се намира църквата (8-9 век) „Преображение Господне“, в село Галишча (Оморфоклия) църквата „Свети Георги“ (средата на 12 век). Само в град Костур има десетки църкви, някои от които са родово-семейни. Прави впечатление, че те нямат външна мазилка, а в стените им са наредени редуващи се тухли и камъни, тухлени розети, мраморни декорации и изписана с тънки тухлички буквата Ж8, понякога обградена в два кръга, напомнящ буквата О, като във вътрешния кръг се намира буквата Ж. Според някои автори това символизира мъжкото начало на живота. За това има различни тълкувания: задава се въпросът дали нашите букви са само знаци или йероглифи, излъчващи определени внушения за хоризонтална и вертикална симетрия и хармония. Някои автори вмъкват женски елементи, смятайки, че буквата „Ж“ наподобява дървото на живота, като страничните тухлички представлявали вдигнатите ръце към небето, а от разкрачената стойка като че ли от утробата се ражда рожбата (долната вертикална тухличка), а горната вертикална тухличка оприличава главата на жената, устремена към висините. Според изразеното мнение на арх. Н. Тулешков в труда му „Архитектурното изкуство на старите българи“ буквата „Ж“ може да бъде възприета едновременно като славянския „гръмен знак“, соларна розета и Хризма (миропомазване).

Ктиторът на църквата в Рилския манастир майстор Павле е от село Сничени, Костурско. Строителите на храм-паметника „Александър Невски“, Халите, Художествената академия и други обществени постройки в София в повечето случаи са също костурчани. Хотел „Славянска беседа“ в София е също тяхно дело. На входа му е поставен барелеф на един от строителите му Георги Киселинчев. Всичко това ни прави нас, костурчани горди и показва по безспорен начин духовната връзка на хората от този отдалечен край с майката родина - България. Сам Григор Пърличев в автобиографията си с голяма любов говори за костурските майстори, работещи в Атина по време на неговото следване там⁹.

Нравите, обичаите и празниците, като Великден и Коледа, Сирни заговезни, Трифон Зарезан и подрязването на лозовите пръчки, посрещането на пролетта и подаряването на саморъчно изработваните червено-бели мартеници, празнуването на бабин ден и др. са характерни и за Егейска Македония. Тези нрави и обичаи, особено подаряването на мартеници, не са известни в Южна Гърция.

Снимка на базиликата „Свети безребрници“ („Свети врач“)

Снимка на базиликата „Свети безсребьрници“ („Свети врач“) със забележителните стенописи на църквата от северозападната ѝ страна

Снимка на базиликата „Свети Стефан“

Те са уникални за българската народносна група в северната част на Гърция, окупирана от гръцките войски по време на Междусъюзническата война през 1913 г. и предоставена на Кралство Гърция съгласно Букурещкия договор, а след това и с Ньойския диктат (1919).

Нравите и обичаите са още едно неоспоримо доказателство, освен езика, който твърде малко се различава от литературния български език, за родството и за духовното единство на това население с българската нация. Езикът е най-важната спойка за взаимовръзката в една народносна общност. Ето защо основната атака на гръцките управници и в наши дни е насочена срещу езика на българското малцинство в Гърция.

Между многото премеждия, на които са подложени жителите на този край, особено място заемат събитията от втората половина на 40-те години на миналия век, когато развихрилата се в Гърция Гражданска война (1946-1949) нанася съкрушителен удар върху все още не емигриралите в задокеанските страни, в България и някои европейски страни българи. Азбучна истина е, че победата на едната страна от воюващите се страни е за сметка на нещастieto на победената страна. В случая тя засяга в немалка степен и гръцката левица, която в края на Втората световна война имаше превес над десницата, чиито ръководители бяха напуснали страната и бяха заминали в чужбина. Както във всяка война, така и в последвалата през 1946 г. Гражданската война, първите жертви са мирните жители и преди всичко старците и децата, които не само стават свидетели

на ежедневните сражения, но много често са обект на бомбардировки, осакатявания и смърт или лишения и глад. В резултат на това около 28 000 деца от Егейска Македония на възраст от 2 до 14 години, от които повече от 2/3 са от български произход, напускат родните си огнища и заминават в източноевропейските страни. По официални данни общият им брой заедно с техните родители и близки се смята на около 70 000. За голямото мнозинство от тях няма да има обратен път към родната страна - на тях не само, че няма да им се разреши да се върнат в родния край, поради дискриминационния за съвременна страна в края на ХХ и началото на ХХІ век «аргумент», че не са «гръци по род» („ми елинес то генос“). Те ще бъдат лишени от естественото право, което имат всички хора на земята - правото на родно място. На някои от тях ще им бъде разрешено посещение след почти 50 годишна забрана т.е. след 1997 г. И още нещо: Изградената и дълго функционираща мрежа от социални, роднински и приятелски връзки между съседните и по-далечни селища от района, вследствие на войната беше прекъсната безвъзвратно. Спойката с малоазиатските пришълци, особено при създалите се взаимоотношения и поради огромната разлика в културно отношение, не можеше да бъде трайна.

Ако някой посети понастоящем Костурско ще види опустошителните последици от Гражданската война по селата, където броят на останалите местни жители може да се преброи на пръстите на едната ръка. Считам, че последиците от тази война все още тежат не само върху гръцкото общество, но и върху обстановката на Балканите и Европа. Гражданската война раздели гръцкото общество за дълъг период от време, чийто рецидиви се наблюдават и понастоящем.

В навечерието на настоящия 21-и век, живеещите в Гърция българи най-после трябва да получат възможност за свободно национално самоопределение, свободно да ползват и изучават родния си език, да изповядват религията си на него, да изградят собствен културен живот. Това ще бъде доказателство, че скъсвайки окончателно с провежданата от векове асимилаторска антибългарска политика в Егейска Македония, южната ни съседка ще бъде в унисон с общоевропейския демократичен процес. Това ще бъде залог за издигане на по-високо ниво и решителен влог за укрепване на доверието между двата съседни народа.

Използвана литература:

1. В-к «ТО ВНМА» «Вима» («Трибуна») П. 09.1994 г. стр. Г12
2. Шишманов, Иван Д. «Иван Вазов. Спомени и документи.», С. 1976, стр.63.
3. Неделчева Цветанка: «Непознатият Вазов» София., Изд. «Български писател» С. 1995, стр. 48
4. Д-р Палчев: „Костуръ. Историческите борби на Костурско” В. «Мир» No 12 247, 6 юни 1941 год. стр.3
5. Дитчев, Христо: „Райна княгиня”, София.,1996 г. стр.13
6. Църнушанов, Коста: “Многократните изяви на националното самоопределение на македонските българи”, София, 1992 г. стр.72
7. Пак там, стр. 156
8. Νίκος Δόικος, ΚΑΣΤΟΡΙΑΝΑ ΜΝΗΜΕΙΑ, ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΚΑΗΡΟΝΟΜΙΑ. χρομιογραφί, 1995
9. Никос Чаусидис: По повод буквата „Ж”, Стожер - Вестник на писателите на Македонија, број 8-9 април - мај 1997 г.
10. Пърличев, Григор: «Избрани произведения», София, 1980 г. изд. Български писател. стр.273: «Когато костурските майстори вървеха к вечеру пред университета и си говореха българский, те (съучениците ми) казваха: «иду пернун та вода = ево ти минат воловете». Късаше ми се сърцето. Оскърбен в народното честолюбие, тлеех от гнева и не можех да го излеа...»

Коста Влахов

За депутатските мирогледи и МИР-ът „Чужбина“

В резултат на историческите обстоятелства още от времето на Турско робство (да ме извиняват теоретиците на „Турското присъствие“), но и на грешките на българските държавници и политици след Освобождението, Балканските, Първата и Втората световни войни, изконни български територии населени с българи остават извън границите на България. Отделно от тях, стотици хиляди българи между двете световни войни поемат пътя на емиграцията в търсене на подобър и спокоен живот. Пак поради некадърността на българските държавници и политици да осигурят нормален живот на своите граждани, в по-ново време още два-три милиона българи се изнесоха в чужбина. Въпреки че България се обезлюдва, българските политици не само не правят нищо за завръщането им обратно в България, но даже се и опасяват от тях! Що им трябва образознани, знаещи, можещи и предприемчиви българи от чужбина да им правят ядове на изборите. Те си имат евтин „електорат“ за 20-50 лева на глас!

През последните месеци бе провален опит на българите в чужбина да се самоорганизируют под някаква форма, да получат собствен МИР „Чужбина“ чрез който да бъдат достойно представени в Народното събрание, а не техните гласове да се преразпределят, примерно, на Бат Сали от Самоков или друг недоизбран анонимен депутат.

Българите в чужбина сме много и според някои изследвания сме повече от българите в България. И сме повече от работещите българи в България. Това, че живеем извън границите на България не ни прави по-малко българи, ние също имаме право на нашата майка България и българските политици не могат да ни подритват когато си поискаме българското гражданство, когато искаме да участваме в обществения живот на България или когато поискаме да се завърнем в родината си.

Пренебрежителното отношение на българските политици към българите в чужбина, включително и с последните изолационистки промени в Изборния кодекс, е обидно и отива към национално предателство. С тия промени България се изолира от българите в чужбина, ограничава им правото да участват в обществения живот на България и лишават самата България от подкрепата на българите в чужбина. Никакви конюктурни съображения не могат да оправдаят постъпката на българските депутати, които, гласувайки промените в Изборния кодекс, уж за да изхвърлят ДПС от управлението на страната, с мръсната вода изхвърлиха и бебето! Те трябва да си помислят дали силното влияние на ДПС се дължи само на Изборния кодекс, или може би и на корупцията, обръчите от фирми, недостатъците на българското законодателство, продажните медии и пр. Споменатите промени в Изборния кодекс, със сигурност няма да подобрят управлението на страната, дори и ДПС да излезе от Парламента. Сигурно е обаче, че всичко казано и постигнато по отношение на българите в чужбина, бе задраскано с един замах. Това определено не е израз на политическата воля на българския народ в страната и чужбина и никой няма право да вземе това решение от негово име. В крайна сметка, това е самоубийствено и за партията в НС които гласуваха за тия промени, особено за тия които претендираха, че са национално отговорни и уж защитаваха интересите на българите в чужбина.

След гласуването промени в Изборния кодекс, лъсна

истинския фалш на българската политика към българите в чужбина. Сега става ясно и защо напудрените министерски чиновници(чки) толкова се пулят и паникьосват пред несתיхвания поток от кандидати за българско гражданство и се чудят как да забавят или спрат този поток, брутално погазвайки Закона за българското гражданство и бойкотират всяка идея за приобщаване на българите в чужбина? То не бяха корупционни афери, безсмислени доказателства за български произход до девето коляно, изкуствено предизвикани административни задръствания, непрекъснато сменяване на изискванията към кандидатите за българско гражданство, чиновническо тормозене на кандидатите които понякога идват от десетки хиляди километри разстояние, изисквания за допълнителни документи, прекратени преписки, спорове и блокади

между ДАБЧ и Министерството на правосъдието (напоследък и ДАНС) като че ли всичките те не са органи на една и съща държава и не провеждат една и съща държавна политика, уж облечена в Национална стратегия за българските граждани и историческите български общности по света, Закон за българите живеещи в чужбина, Закон за българското гражданство и Правилник на ДАБЧ за издаване на удостоверения за български произход.

В днешно време да накараш един българин да напусне страната си е проста работа – събира си багажа и излита. Но да го приобщиш и да го привлечеш обратно е почти невъзможно. Въпреки демографската криза и опустошените от прехода и напоследък от циганските катунци български градове и села. На фона на политиката която непрекъснато генерира нови и нови българи в чужбина, „грижата“ на българската държава към българите в чужбина, трогателните снимки на политиците с българските дечица от Торонто или Чикаго и патетичните призови за българско лоби в чужбина, укрепване на връзките с майката родина или завръщане - звучат фалшиво и цинично.

Българските политици днес не могат да предложат на българите нищо от това което им предлагат чуждите държави. Те не искат да разберат, че чуждите държави са богати и уредени благодарение и на това, че привличат и ползват чуждите човешки ресурси, нещо което те не умеят да го направят и за собствените си граждани. Не че българите не обичат България и не искат да се завърнат в нея. Някога те идваха да умират за свободата на България. Днес бягат от България заради свободата си. Най-голямото престъпление на прехода е, че накара най-образованите и най-работливите българи да напуснат страната си именно заради вечният стремеж на българина към свобода, сигурност и по-добро бъдеще на децата си.

Всички виждаме колко е лесно да напуснеш България. Но ако решиш да придобиеш българско гражданство и да се завърнеш да живееш в родината на твоите деди – трябва да минеш през деветте кръга на ада. Никой не е тръгнал да иска българско гражданство от добро – всеки българин идва с мъката си, с грижа за бъдещето на децата си, със страхът от припламващите военни конфликти. И въпреки че в България е общоразпространено мнението, че България „безразборно“ дава българско гражданство и че тнр. „посредници“ печелят луди пари от това – ако обиколите опашките пред ДАБЧ и Министерството на правосъдието и поговорите с хората, ще се убедите, че съвсем не е така. Безпочвени са и обвиненията, че българите искат българско гражданство само за да отидат

на печалба в чужбина. Защото това го правят и българите в България. Не защото не са достатъчно българи, а защото България не може да им предложи нищо.

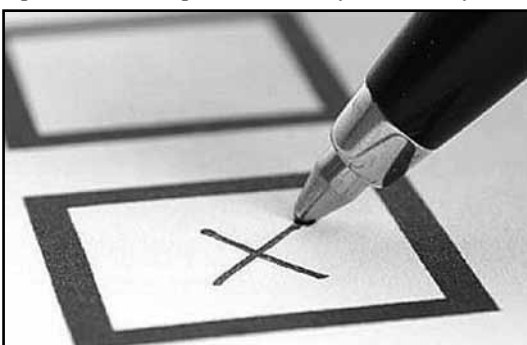
Ако искате да разберете каква е истинската политика към българите в чужбина, вижте какъв път трябва да извърви един кандидат за българско гражданство.

Всичко зависи от това дали в семейните книжа-реликви имате някакъв запазен български или чуждестранен документ с подпис и печат в който черно на бяло да пише, че някой от вашите предци е бил българин по народност. Ако тоя ваш далечен дядо е загинал от сръбските или гръцките чети или в „Кървавия Божич“ в Македония, или в Западните покрайнини е арестуван от ОЗНА или УДБА на Александър Ранкович и е изпратен на Голи оток, а баба ви в ония мрачни времена е трябвало да изгори всички български книжа и документи за да спаси живота на децата си – тогава вие нямате документ за български произход и ДАБЧ не може да ви издаде удостоверение за български произход! Ако сте потомък на българите от Украйна, Молдова, Албания или Косово, съвсем забравете за българско

гражданство защото няма как да имате документ удостоверяващ българския ви произход. В Закона е предвидено, че удостоверение за български произход може да ви издаде и българска организация в чужбина, но това няма да ви свърши работа. Защото чиновниците не се интересуват от кръвта на вашите предци, а от някакви стари, може и да са огризани от мишките документи забутани в раклата на баба ви! Ако имате такава. Бил съм свидетел как мъже като канари, българи, плачат пред гишетата в София. Не и не!

Та ако все пак имате някакъв документ доказващ българския произход на предците ви и ако сте достатъчно опитни с компютъра, намерете сайта на ДАБЧ и линка „он-лайн записване за подаване на заявления“, и вижте дали системата ще ви даде свободен ден за подаване на заявление. Примерно, ако сега решите да подадете он-лайн заявление, то няма как да стане до края на годината. И ако въпреки това след половин година все пак се доберете до ДАБЧ и предадете оригинален, преведен и легализиран акт за раждане, преведен и легализиран документ за български произход (освен ако не е издаден от български държавен орган или Българска екзархия), нотариално заверена декларация за българско национално самосъзнание, копие на паспорта и молба, трябва да минат още няколко месеца за да получите заветното удостоверение за български произход.

Към него трябва да прибавите още десетина документи от страната в която живеете (документ за самоличност, акт за раждане, медицинско свидетелство, удостоверение за съдимост, удостоверение от МВР че не сте под следствие, молба по образец, декларация по образец, автобиография, снимка, фактура за платена такса), после отново трябва да ги преведете и легализирате в България или в българските консулства в чужбина. Като съберете целия набор от документи трябва да потеглите в София и да се редите на опашка пред Министерството на правосъдието и ако имате късмет може и същия ден да си предадете документите. Ще ви кажат след една година да отидете на интервю. Ако успешно преминете и интервюто, започва да ви тече срока за придобиване на българско гражданство който в момента е 18 месеца, но с оглед на изкуствено предизвиканите задръствания, може да се проточи и до три години. Ще получите едни номера с които на сайта на Министерството на правосъдието в следващата година и половина ще можете от време на време да проверявате докъде е стигнала преписката ви. Сметките ви за разни такси, преводи и легализации ще са нещо около 150-200 евро, и ако имате късмет, даже и с помощта на някой приятел или посредник, ще се наложи да ходите поне три пъти в София. В по-лошия вариант пет-шест пъти. Колко ще ви струва превода, хотелите, храната и колко работни дни, зависи от много фактори, но никак няма да е малко.

Това разбира се, не е всичко. В следващите година и половина трябва да треперите пред компютъра и да следите сайта на Министерството на правосъдието. В линкът „Търсене в преписки за българско гражданство“, може да ви изскочи „преписката е извадена за допълнителна проверка“, което на посветените в езика на правосъдните чиновници, означава в определения срок да си доставите допълнителен документ за български произход, защото, видите ли, на директорката на Дирекция „Българско гражданство“ г-жа Матева нещо ѝ се зловиди удостоверението за български произход издадено от ДАБЧ?! Под условие, че все още имате някакъв документ от семейните реликви от прададо ви или прабаба ви и под условие, че не сте го заложили в ДАБЧ за да получите онова удостоверение за български произход което въпросната г-жа Матева сега не го признава, трябва да тръгнете по същия път от Одеса, Кишинев, Скопие, Белград, Сидни, Чикаго или там където емигрантската съдба е отвяла вас или предците ви, да го преведете, ако не е написан на български, да го легализирате в служба „Консулски отношения“ и после отново да се редите

на опашка в Министерството на правосъдието за да добавите допълнителния документ за българския произход на вашите прададо или прабаба към образуваната преписка за българско гражданство с който да разсеете съмненията на въпросната г-жа Матева към удостоверението за български произход издадено от ДАБЧ? И запомнете, трябва да приложите оригинала от семейната реликва защото г-жа Матева не признава нотариално заверено копие, тоест,

не признава и нотариусите като държавни органи! И ако след година-две един ден ви светне новината, че молбата ви е уважена, ще трябва да отидете още два-три пъти в София за да се регистрирате някъде и да си извадите лични документи. Ако предавате документите в българските консулства или посолства – процедурата ще се проточи още повече.

Ако след придобитото българско гражданство тръгнете да си търсите работа в България и да се настанявате – още повече ще се отчаеете. Както и повечето българи в България. И без да искате, отново ще излетите в чужбина, както въпреки и много българи от България. Там ще печелите пари, ще плащате каквото е предвидено да се плаща на приемната държава, а една част ще изпращате на семейството в България, Македония, Западните покрайнини или където и да е. Безспорно, от вашите пари в крайна сметка ще се облажат и политиките благодарение на които сте били принудени да напуснете родината си! И бъдете сигурни, никога няма да ви питат как живеете, какво изпитвате и за какво мечтаете в чужбина. Те се интересуват само да не им застрашавате по сибирски замръзналото статукво в България!

И все пак, има ли изход? Дори и ако има, той не е в задънените улици в които нарочно ни забутват от време на време, подхвърляйки ни спорни и конфликтни идеи които дори нямат здрава почва в политическата система и законодателството, за които да спорим и да се караме вярвайки, че правим нещо важно и полезно. Каквото беше случаят с Консултативния съвет към ДАБЧ. Принципът е, вие можете да говорите каквото си искате, можете да си избирате каквото си искате Национален съвет за българите в чужбина който да ни предлага каквито си ще законопредложения, но истинските решения ги взимаме ние! Дори и когато с тях ви отнемате възможността да упражните конституционното си право на вот. Защото ние знаем, че вашият вот е протестен и може да ни разбърка статуквото в което всички сме си намерили местенцето!

Значи, с избори не става. Трябва да помислим за някакъв друг, по-сериозен начин с който да изразим протестния си вот срещу обитателите на жълтите павета които ни изритаха от България и яростно затръшнаха вратата след нас.

Иван Николов

Промените в Изборния кодекс

«Промените в Изборния кодекс, отнасящи се до гласуване на българите в чужбина, са брутално посегателство върху правата на българските граждани зад граница и открито нарушение на Конституцията, която казва, че българските граждани имат равни права, независимо къде се намират». Това заяви омбудсманът Мая Манолова по време на Дванадесетата световна среща на българските медии в Прага, организирана по традиция от Българската телеграфна агенция. «За това, аз нямаше как да мълча и когато бях сезирана от подписката на 6000 наши сънародници, живеещи в чужбина, реагирах незабавно. Организирах срещи с парламентарно представените политически сили. Започнах с лидера на най-голямата – г-н Борисов, а след това институцията на омбудсмана бе домакин на поредица консултации на представители на български в чужбина с Патриотичния фронт, АБВ, Реформаторския блок, БСП и Народен съюз. По време на тези срещи, а и във всичките си публични изяви, заедно с представителите на българите в чужбина опровергахме манипулациите и неистините за гласуването на българите зад граница. Аргументирано и с числа разбихме опорните точки на поддръжниците за ограничаване на вота зад граница», каза Мая Манолова.

За пример тя даде налаганата в общественото пространство теза, че облекчаването на режима за създаване на секции в чужбина стимулира гласуването в Турция.

«Нека видим числата. На парламентарните избори 2013 г. при действието на предния Изборен кодекс „Фидосова“, в Турция гласуват 66 186 души. На парламентарните избори през 2014 г. по кодекса „Манолова“, въпреки че са създадени повече секции, са гласували 62 587 души. Т.е. броят на гласувалите е намалял с 5%. В същото време вотът в страните от Западна Европа и Северна Америка се е увеличил с 67% спрямо 2013 г. (Гласували са рекорден брой – 82 403-ма, което е 57% от общия вот на българите в чужбина.) За първи път гласувалите в Западна Европа и Америка са повече от гласувалите в Турция (57% от общия брой). В държавите с най-многобройна българска диаспора ръстът на вота през 2014-та спрямо 2013-та е в пъти по-голям, в САЩ – 3 пъти, във Великобритания – 2,5 пъти, в Германия – 2 пъти. Изводът е, че по-лесното откриване на изборни секции извън страната, което стана възможно по кодекса „Манолова“, не доведе до бум на вота в Турция, а стимулира гласуването на българските граждани от Западна Европа и САЩ“, обобщил омбудсманът.

Вторият миг, отхвърлен от Мая Манолова бе, че гласуването зад граница е скъпо, тъй като откриването на секция в чужбина струвало между 7000 и 10 000 евро.

«Аз съм категорично против остойностяването на граждански права в пари. Не приемам да има ценоразпис на конституционни права. Но, ако все пак погледнем числата, ще видим, че общият разход за 428 избирателни секции извън страната през 2014 г. възлиза на 1 382 000, 013 лв. Или 3229 лв. на изборна секция. Като по-голямата част от разходите са за командировъчни на държавни служители – 56% от всички разходи. Голяма част, от които впрочем могат да бъдат спестени при по-добра организация, включително договаряне на по-ниски наеми. Пресметнати на подаден глас в чужбина, тези числа показват разход от 9 лв. 53 ст. За сравнение, същата сметка на подаден глас в България възлиза на 9 лв. 01 ст., т.е. разликата е минимална. Така че, и този аргумент не издържа», категорична бе тя.

Манолова опроверга и трети мит – избирателната активност в секциите извън страната е много ниска, според депутатите средно 100 души в секция, българите в чужбина гласуват в луксозни, бутикови секции.

«Числата показват, че и това не е вярно – средният брой гласували в една секция в чужбина е 339 души, а в България – 285», посочи тя.

Омбудсманът бе категорична, че и четвъртата теза на противниците на вота зад граница – създаването на МИР в чужбина не може да бъде създаден, защото оцелява малките изборни райони в България /Видин, Търговище, Смолян, Кюстендил/ е неистина. «Математическият модел показва, че ако бъде създаден МИР „Чужбина“ със седем или осем мандата, пропорционално на броя

гласували, тези мандати ще бъдат взети от големите МИР – София, Благоевград, Бургас, Стара Загора, Русе, Плевен. Освен това създаването на МИР „Чужбина“ ще предотврати изкривяването при разпределението на мандатите – дефектът „Бат Сали“ няма да съществува», аргументира се Манолова.

По думите ѝ и твърдението, че гласуването в чужбина е заплаха за националната сигурност е невярно, тъй като не намира опора във фактите.

«Не ми е известен нито един доклад, на която и да е служба за сигурност, който да твърди, че гласовете на българите в чужбина са заплаха за националната сигурност. Както се вижда от представените числа, въпреки либерализирането на режима вотът в Турция намалява. Аз лично съм против наказването на избиратели заради други избиратели. Още повече, че първите наказани най-лесно ще пристигнат в България с автобуси. Изобщо подходът „няма секция – няма проблем“, е сбъркан. Ако има партия, която според авторите на поправките развива дейност, противоречаща на Конституцията, има съд, който да я забрани или да не я регистрира. А що се отнася до манипулациите в изборните секции – те за съжаление се случват и в България. Масово. В Турция, която е най-близо, следва да бъдат командировани достатъчен брой държавни служители, които да следят за изборите“, посочи омбудсманът.

Пред аудиторията тя призна, че по време на приемането на тези поправки в Изборния кодекс е била в изключително деликатна ситуация.

«Не исках да приличам на човек, който ревниво пази собственото си творение (Изборният кодекс „Манолова“). Още повече, че както всеки закон и Изборният кодекс „Манолова“ показва проблеми при прилагането му, които можеха да бъдат отстранени («Бат Сали», «Арена Армеец», фалшифицирането на протоколи). Нито един от тези проблеми обаче не беше отстранен. Вместо това народните представители ударно се заеха с ограничаването на права. Слава богу, че част от замисленото не беше реализирано – забрана на местните коалиции, вдигане на прага за малките партии, затрудняване на издигането на независими кандидати, забрана на социологически проучвания, скъсяване на предизборната кампания от 30 на 21 дни. Но с приетите в среднощна доба поправки все пак бяха ограничени права – вдигнат бе прагът на преференциите, премахната бе изборността на кметове в малки населени места. Ударени бяха и българите в чужбина – на практика гласуването бе ограничено в дипломатическите и консулските представителства, а в градовете, в които няма такива представителства, броят заявленията за създаване на секция беше увеличен от 40 на 100. Най-силният удар беше премахването на т.нар. автоматични секции, които се разкриват без всякакви формалности, стига на предходен избор в съответното място да са гласували 100 избиратели – новаторски механизъм, който доближи възможностите за гласуване извън страната до режима на образуване на секции в страната», допълни общественият посредник.

Тя бе категорична, че след като президентското вето е отхвърлено, промените в гласуването на българите в чужбина са изходна точка.

«Подкрепям исканията на българите в чужбина за връщане на действащия режим, защото текстовете, които бяха са наистина добри и работещи – за автоматично откриване на секции там където има история на гласуването, 40 заявления за създаване на секция, активно участие и привличане на българските общности при организацията на изборите и др. Провеждането на избори извън страната обаче е важно не само, защото трябва да се спазват конституционните права на гражданите. Това е и инструмент за държавна политика. Емигрантите може да са свързани с родината културно и сантиментално, но истинската връзка – тази, която ги задържа в националната орбита, кара ги да се чувстват нейни граждани и да продължават да се вълнуват и участват в националния живот – е участието в избори, т.е. правото на вот», завърши омбудсманът Мая Манолова. Тя благодари на сънародниците ни в чужбина, както и на българските журналисти зад граница, които по думите ѝ са дали истински урок по патриотизъм.

Започна ли Третата световна война?

Живеем в много тревожно време. Около нас бушуват военни конфликти. Дълго време се опитвах да ги разглеждам и анализирам поотделно, но постепенно пред очите ми се оформя апокалиптичната картина на една глобална война. Вече няма съмнение, обективния анализ разкрива чертите на един постепенно развиващ се глобален световен конфликт. Вече се оформят критериите за определянето му като такъв.

Множественост, едновременност на военни конфликти в различни точки на земята. В настоящето виждаме, че бушува война в Близкия и Далечен Изток. Не стихват сраженията в Афганистан, Ирак и Сирия. Талибаните и Ислямска държава се наместват във възникнали вакуум там. Периодично избухващи сражения между Израел и арабската военна организация ХИЗБУЛА, най-често на територията на Палестина поддържат висок градус на напрежение в източното Средиземноморие. В непосредствена близост до нас кюрдите в Турция продължават да се борят с оръжие в ръка за създаване на независима Кюрдска държава. Най-многобройни са те в Турция, но също така големи кюрдски общности има в Ирак и Сирия. Сега те се възползват от големите промени настъпили в Ирак и Сирия и техните войници „пешмерга“ воюват срещу Ислямска държава за постигане на своето. В самата Турция настъпва голяма промяна в посока не гарантираща сигурност и предвидимост под абсолютната власт на Реджеп ЕрДоган. Турция заема агресивна позиция по отношение на кюрдите си, по отношение на вътрешната политическа опозиция, по отношение на Европейския Съюз и напоследък даже по отношение на НАТО. В Далечния Изток Северна Корея периодично влиза във военни стълкновения с Южна Корея като напрежението се засили неимоверно много след създаване на атомно оръжие от Северна Корея. Сега там се върви към производство на водородна бомба и се извършват опити с ракети с далечно действие в посока към Японско море. В Европа започна един много опасен конфликт на територията на Украйна. Завладяването на Кримския полуостров от Русия с последващо официално присъединяване е съпроводено с продължаващи опити да се отцепи и цяла Източна Украйна. Сраженията там ту се разпалват, ту тлеят на ръба на избухване. На Балканите Косово остава „гореща“ конфликтна точка заради която НАТО се намеси военно срещу Сърбия. И до ден днешен Сърбия не се е отказала от мерака си да възстанови контрола върху тази област населена изключително с албанци. Последният процес нагнетяващ напрежение в Европа и превръщащ я в своеобразно поле на бойни действия са зачестяващите терористични атакти в различни градове. Зад тях стоят фанатични самоубийци смесили се с милионния поток бежанци идващи от Сирия, Ирак и Афганистан. Вече няма фронт и смъртта дебне отвсякъде дори в центъра на самата Европа!

Следващ показателен критерий е съпричастността към геополитическите конфликти на държави притежаващи ядрено оръжие. В Близкия Изток са замесени ядрени държави и това са САЩ, Великобритания, Франция и Израел. За сега те използват само конвенционално оръжие. В Далечния изток Северна Корея също вече е в клуба на ядрените държави. В Украйна воюваща Русия е ядрена държава и то каква! Тези държави съдържат на този етап ядрените си възможности.

Друг показател е какви държави ръководители стоят начело на държавите в конфликт. Руският лидер Путин провежда политика на ръба на войната: окупация на Крим, подстрекаване на Източна Украйна, неkoordinирана военна намеса в Сирия, ултиматуми спрямо България, Румъния, Полша и други неядрени държави. Притегляне на Сърбия и подобни опити спрямо Турция и Гърция. В Северна Корея начело стои диктатора Ким Чен Ун. И той води политика на ръба на допустимото и дестабилизира района на Японско море и въобще на Тихия океан. В Сирия управлява Башар Асад, който воюва с всички възможни средства, дори и с химическо оръжие срещу противниците си и е предоставил бази на Русия. В Иран и Израел начело са ръководители готови на крайни военни действия едни спрямо други, възпирани единствено от големите държави.

Вид на използването на оръжие. Воюва се с мощни оръжейни системи предназначени за масово унищожаване на хора, бойна техника и инфраструктура. Това са ракети тип Земя-земя, земя-въздух и въздух-земя. Самолети изстребителни, тежки бомбардировачи и хеликоптери. Химическо оръжие/Сирия/. Самоходни

ракетни установки тип Катюши. Бомби с дистанционно активиране, мини. Лични бойни оръжия-картеч с голяма плътност на покритие на обстрелвания терен. Леки оръдия монтирани на самоходни установки. Тежки далекобойни оръдия. Зенитни комплекси срещу самолети. Противотанкови установки. Такъв арсенал от оръжия но с по-малка мощност е използван по време на Втората Световна война.

Брой на жертвите и засегнатата инфраструктура. Загиналите до сега вече са няколкостотин хиляди души при това далеч не само войници а предимно цивилно, незащитено население. Стотици хиляди са осакатени от получени рани. Милиони хора са бегълци в съседни и далечни държави. Огромни територии са обезлюдени, без пътища, без запазени градове, без съхранено производство и земеделие.

Ядрено оръжие. Единствено този критерий все още не е изпълнен. Воюващите страни за сега се въздържат от употребата на ядрено оръжие, но докога ще продължи това и кому няма да издържат нервите и ще натисне „копчето“?

Видно е, че по гореизброените критерии светът вече е навлезъл постепенно във фазата на ТРЕТА СВЕТОВНА ВОЙНА!

И в това съдбоносно време Балканските народи се оказват неподготвени и уязвими ако глобалния конфликт излезе от фазата на контрол. България е практически без армия, без бойни самолети, без кораби. В периода на прехода нововъзникнали политически и икономически елит се занимаваше само с това как да забогатее бързо на гърба на държавата докато е на власт. Пари за поддържане на една боеспособна армия все недостигаха. Сега когато Черно море и Пролитите стават за пореден път много важна зона и терен на който се сблъскват интересите на НАТО и Русия ние се оказваме уязвими, да не кажа напълно беззащитни. Изведнъж България става важна като страна можеща да контролира подстъпите към Пролитите. Турция е с тревожно поведение за сближаване с Русия и дори вероятност да излезе от НАТО. България вече трябва да даде своя дан като за собствената си сигурност, така и за сигурността на югоизточния фланг на НАТО. Ние обаче не сме способни дори да се себезащитаваме камо ли да подсигуряваме НАТО.

Да видим другите Балкански държави.

Македония е пред разпад. Вместо да се сближи с най-близкородствената си държава – България, тя води злостна антибългарска политика. В страната цари постоянна политическа нестабилност. Албанците могат във всеки един момент да разцепят страната. По отношение на съседите си тя е в конфликт почти с всички: България, Гърция, Албания.

Сърбия е в абсолютна безпътница. Тя преживя своята национална катастрофа и загуби почти всичко, което и бяха подарили Великите Сили. Сега тя се колебае накъде да поеме. Дали да стане част от Европейския Съюз и НАТО или да се свърже цялостно с Русия.

Гърция, галеничката на Великите Сили успя да „издои“ от ЕС милиарди долари и евро и накрая взе, че фалира. И в нея цари постоянна политическа нестабилност. Егоизмът на гърците стигна до там, че в стремежа си да се отърват от многомилиардния дълг са готови да напусна еврозоната и самият и лидер Ципрас започна да заиграва на приятелство с Путин.

Това са все лоши сигнали идващи от Балканите. Ако тлеещият глобален конфликт се разрази с пълна сила ние, балканските държави ще се окажем неподготвени за него. Политически различно ориентирани, икономически слаби, демографски стопяващи се, военно малостойни ние няма да преживеем една „гореща“ световна война и ще се превърнем в това, което са сега цели региони на Сирия, Ирак и Афганистан. Така се получава с държави, които не могат да преодолеят историческите си носталгии за Велика Сърбия, Мегали Идея, Велика Македония на Александър Македонски и Велика Албания на всички албанци. Ние си понесохме нашата вина в две национални катастрофи но иде ред на съседите ни, които продължават да се изживяват като „велики“ и то все на наш гръб. Лошото е, че сме заслепени и не виждаме че ТРЕТАТА СВЕТОВНА ВОЙНА вече е започнала и ние ще бъдем единствено и само потърпевши от нея ако не успеем по някакъв начин да загърбим различията по между си и поддържаме почтени, честни и безкористни отношения.

Д-р Валентин Янев

Схизмата срещу Българския народ в Българската диаспора - продължава

В първата половина на 19 век българите в Османската империя са в духовно отношение зависими от гръцкото духовенство, от гръцките училища и храмове и в очите на чужденците минават за „елини“.

Според Първата Гръцка Конституция /член 2/ от 1862 г. всички вярващи в Христа са елини: „Всички жители на Гърция, които вярват в Исуса Христа, са елини“.

Това е смехотворно, защото и всички мюсюлмани в Гърция вярват в Исуса Христа /в Корана отбелязан с арабското име Иса/.

Но щом започва Българското народно Възраждане и особено след като се прокламират свободата на вероизповеданието на християни, на езика и на другите народности чрез Хаги-Шерифа от 1839 г и Хаги-Хумаюна от 1856 г. елинизма сред българите бързо изчезва.

През 1870 г. българите се отделят от гърците като учредяват автономна Българската Екзархия със Султански ферман /Ираде / от 28 февруари 1870 г. Българската Екзархия според Султанския ферман е подчинена на Цариградската Патриаршия.

Българска Екзархия.

Султанският ферман за образуване на Българската екзархия

В член 10 от фермана се очертава духовният кръг на Българската Екзархия, а с параграф 2 на същия член се разрешава и други епархии да бъдат признати за български, ако най-малко 2/3 на християнското население в нея го желае. За да се потвърди това желание се избира плебисцита като най-демократично средство.

Това е Първия исторически факт на допитване за волята на балканското население под владичеството на турците.

През 1871 година, след 12 годишен упорит труд, в Цариград излиза първият превод на Стария и Новия Завет на книжовен български език. Това става преди Сърбия, преди Черна гора и е 5 години преди Русия да издаде свой съвременен превод.

Отпечатват се 36000 копия в 2 формата. Относно този превод на Библията Иван Вазов пише: “Преводът на Библията на съвременен български език от Американската мисия беше епоха на Възраждането, просветата и езика на българския народ.”

Стоян Михайловски: “Българският превод на Библията е най-грамотната книга, що имаме в езика си.”

Болшинството българи знаят, че Стоян Михайловски е автор на текста на “Химн на Кирил и Методий”, но малко известен е фактът, че мелодията с малки изменения, е заимствана от евангелска хвалебствена песен.

На 11 май 1872 г., празника на Св. Св. Кирил и Методий, екзарх Антим I в съслужение с трима владци отслужил тържествена служба във Фенер, в края на която прочел акт, с който се провъзгласява възобновението на Автокефалността /независимостта / на Българската православна църква.

В отговор, гръцките духовници още на 13 май 1872 г. свикали Патриаршески събор в Цариград, на който екзарх Антим I бил низвергнат, митрополитите Панарет Пловдивски и Иларион Ловчански, а Иларион Макариополски бил предаден на вечна анатема и на огнена геена. Но след като видяла, че това изобщо не смутило българските църковни дейци, Цариградската патриаршия подготвила и свикала на 29 август 1872 г. голям гръцки църковен събор, който на 16 септември с. г. провъзгласил БЪЛГАРСКАТА ЦЪРКВА И БЪЛГАРСКИЯ НАРОД ЗА СХИЗМАТИЧНИ.

„Ние порицаваме, съждаме и заявяваме като противно на учението на Евангелието и на священите канони на блажените отци етнофилетизма, или-же расовите различия и националните спорове в лоното на църквата на Исуса Христа.”

Защо точно на 16 септември православните гръцки фанариоти обявиха България и Българския народ за схизматици?

На 16 септември се почита българския светец от знатен търновски род Св. Киприан Цамблак Чудотворец (1389—1406), - Киевски митрополит и на цяла Рус, единственият от митрополитите на Владимирско-Московска Рус от XIV век, който не се подчини на властта на Златната орда.

Св. Киприан е пръв Патриарх и обединител на цяла Рус и създаде Руската федерация на основата на християнството.

Сърбия и Русия създават фалшификацията, че Св. Киприан Цамблак Чудотворец е СЪРБИН.

На православен сайт от Руската Православна църква /Православие Ru/, виждаме, че на 16 септември се пее ТРО-ПАР на светителя КИПРИАНА, митрополит Московски.

В него се пее, че Киприан „ОТ СЕРБСКИЯ ЗЕМЛИЙ ПРОИСШЕД“.

И освен това – в Православно Византийско песнопение „КОНДАК СВЕТИТЕЛЯ КИПРИАНА МИТРОПОЛИТА МОСКОВСКАГО“ се пее , че Киприан е сърбин.”

“Премудрий учитель сербское воспитание, русское процветание.”

16 септември

Тропарь святителя Киприана,
митрополита Московского

глас 4
Иже от Бога свыше Божественною
благодатию совершен / и благими
нравы украшен, / Духом Святым
просвещен, / совершив святыню в
страхе Божий, / сподоблен бысть
благодати Божественнаго Духа,
пасый Церковь Божию Русския
митрополи, / постом вся поборае,
волнение претерпе, / гонение
премину, / святого Петра митрополита
всегда себе в помощь призывая, / и
сего помощника имея, / и того стопам
последуя, / Служитель благоприятный,
заповеди Божия соблюдая, / Духом
Божиим наставляемь, / просвещая
верныя люди учением словес твоих,
пощением украси житие свое, / ярем
Господень измлада восприим, / и паче
всех Христа возлюбил, / Того ради и
архиерейским седалищем почтен, / и
яко светозарное солнце, / от Сербския
земли происшед, / и по вся концы
Русския земли добродетелию
просияв, / светило явися мирови, / и
преставися ко Господу от сея жизни в
вечный покой, / великий архиерею

Кондак святителя Киприана,
митрополита Московского

глас 2
Необорим столп Православия, / вере
Христове утверждение, / церквам
украшитель, премудрый учитель, /
сербское воспитание, русское
процветание, / Господнею любовию
распалаемь, / Духу Пресвятому дом
явися / и душу, яко жертву непорочну,
Господеву принесе, / достоинде и
всечестие Киприане, святителю
Христов, / сего ради вселися в широту
райскую, / предстоя Христу в лице
святых, / Емуже молися и спасай град
и люди от поганых нахождения, / яко
да зовем ти, / радуйся, отче
Киприане, / учителю премудрый.

Ние бихме могли да приемем, че това е някакво недо-
разумение, което „сестринските“ нам православни църк-
ви – Руската и Сръбска мигом ще променят, щом бъдат
уведомени за това от Българската Православна църква.

Но аз не мога да повярвам на очите си, когато в сайта на
БПЦ, намирам абсолютно същият Тропар на св. Киприан,
в който на чист БЪЛГАРСКИ ЕЗИК СЕ ПЕЕ, ЧЕ КИПРИ-
АН Е СЪРБИН.

И дори най-долу е пояснено, че Сръбският произход на
Киприан е ИСТОРИЧЕСКИ НЕВЕРЕН ФАКТ.

Тропар на св. Киприан

Иже от Бога свыше Божественною благодатию совершен
и благими нравы украшен,
Духом Святым просвещен,
совершив святыню в страхе Божий,
сподоблен бысть благодати Божественнаго Духа,
пасый Церковь Божию Русския митрополи,
постом вся поборае, волнение претерпе,
гонение преминав, святого Петра митрополита всегда себе в помощь призывая,
и сего помощника имея, и того стопам последуя.
Служитель благоприятный, заповеди Божия соблюдая,
Духом Божиим наставляемь, просвещая верныя люди учением словес твоих,
пощением украси житие свое,
ярем Господень измлада восприим,
и паче всех Христа возлюби.

Того ради и архиерейским седалище почтен,
и, яко светозарное солнце, от Сербския земли происшед*,
и по вся концы Русския земли добродетелию просияв,
светило явися мирови, и преставися ко Господу от сея жизни в вечный покой,
великий архиерею Божий, Киприане митрополите,
учителю и наставниче Русския земли,
всегда предстоя Престолу Пресвятыя Троицы,
моли Господа прилежно об архиереех и о всех христианах, да спасет тебе ради души
наша.

* Сръбският произход на митрополита е исторически неверен факт

Българската Православна църква „слави“ Бога с лъж-
ливи песни

Не бих искал да бъда груб, но подобно робско поведе-
ние граничи с безумие!

Винаги съм се чудил, защо Ботев е толкова груб към
Православието:

*Не ти, комуто се кланят
калугери и попове
и комуто свеци палят
православните скотове;*

Но вече започвам да го разбирам. Да знаеш Истината и

да търпиш да те унижават. И да унижават целия Български
народ, Българската Православна църква, най-известния
търновски род – ЦАМБЛАК... Да не предприемаш никак-
ви действия срещу лъжата, а напротив – сам да я възпяваш
на български език в тропар към Бога...

Има ли България нужда от подобна „православна“
църква?

И не само това...

При посещението си в Бългаيريا, Вселенския Патриарх
Вартоломей в словото тост се обърна неколкократно към
Българският Патриарх Неофит с „ВАШЕ БЛАЖЕНСТВО“,
а не с „ВАШЕ СВЕТЕЙШЕСТВО“, както е прието по канон.

Вартоломей се самозабрави, като унижи нашия Па-
триарх, държа се с него като подчинен въпреки, че според
канона – Вартоломей е само пръв сред равни. Вместо да
се напомни на грубиянът какви са реалностите, се случ-
ва точно обратното – Вартоломей е удостоен с почетното
научно звание „Доктор хоронис кауза“ от ръководството
на БАН. А на официална церемония Президентът Росен
Плевнелиев отличава патриарх Вартоломей с най-високата
държава награда - Орден „Стара планина“ - I-ва степен.

Рецида престъпления срещу българският народ са
извършени точно от тези три „сестрински“ православни
държажи – Руска, Гръцка и Сръбска, подкрепени от Бъл-
гарската екзархия, в момента на вдигане на схизмата от
Българският народ и Българската екзархия.

С Окръжно № 52 от 4 януари 1945 г. Отечественофрон-
товското правителство разрешава провеждането на Екзар-
хийски събор.

На 21 януари 1945 г. е проведен Екзархийски събор и е
избран третия български Екзарх. А Екзарх България не е
имала след смъртта на Екзарх Йосиф I през 1915г.

На същият този 21 януари 1945 г. Съветското ръко-
водство извиква Кимон Георгиев, Антон Югов и Трайчо
Костов в Москва, където е югославска делегация начело с
Моша Пияде, за да изглади противоречията за създаването
на Балканската федерация. В разговорите участват Георги
Димитров и Сталин.

На първи февруари 1945 година Правителството на Оте-
чествения фронт, чрез т.нар „Народен съд“ осъжда на смърт
тримата регенти на Царство България, 8 царски съветници,
22-ма министри от правителствата, управлявали страна-
та 1941 г. до 9 септември 1944 г., - управляваща духовна и
светска прослойка, за които Българската Екзархия се е мо-
лила пред Бога, 67 депутати от XXV Обикновено народно
събрание и 47 генерали и висши офицери от Българската
Армия. Присъдите са изпълнени още същата вечер.

На 22 февруари с.г. бил издаден специален „Томос“ от
страна на Вселенската патриаршия, в който четем:

„Затова, когато Църквата в границите на богохранима-
та Българска държава, която свише и искони е била свър-
зана с нашата Св. Велика Цариградска Църква чрез осо-
бени духовни връзки и дълги векове е оставала под непо-
средствената каноническа зависимост от нашия Светейши
Апостолски и Патриаршески Вселенски Престол, помоли
с горещо писмо да бъде причислена към сонма на остана-
лите Православни Автокефални Църкви, ...”

Тук разбираме, че с горещо писмо е помолила „Църква-
та в границите на БОГОХРАНИМАТА БЪЛГАРСКА ДЪР-
ЖАВА.

“ние благославяме автокефалното устройство и упра-
вление на Св. Църква в България, като определяме тя да
бъде наричана “Св. Православна Автокефална Българска
Църква” и бидейки отсега нататък призната наша духовна
сестра, да управлява и урежда своите работи независимо и
АВТОКЕФАЛНО според реда и суверенните права на ос-

таналите Православни Автокефални Църкви, признавайки за своя върховна църковна власт Свещения Синод, който е съставен от архиереи и има сега за Предстоятел Блаженейшия Митрополит на София и Екзарх на цяла България”.

Така през февруари 1945 г. диоцезът на Българската православна църква е свит само в държавните граници.

Абсолютно същият извод се прави и на интернет страницата на Българската Православна Църква с днешна дата.

„Така през февруари 1945 г. диоцезът на БПЦ е СВИТ САМО В ДЪРЖАВНИТЕ ГРАНИЦИ, но тя пък получава пълна автокефалност и тясно се обвързва с Руската православна църква, за да може заедно с нея и с останалите православни църкви да участва в единен блок за защита на вярващото население от вредното влияние на „империалистически“ религиозни общности и църкви.

На 19 февруари 1945 г. бил подписан "Протокол за вдигането на съществуващата от години аномалия в тялото на Св. Православна църква...", а на 22 февруари с г. бил издаден специален "Томос" от страна на Вселенската патриаршия, с който "ние благославяме автокефалното устройство и управление на Св. Църква в България, като определяме тя, наричана "Св. Православна Автокефална Българска Църква" и бидейки отсега нататък призната наша духовна сестра, да управлява и урежда своите работи независимо и автокефално според реда и суверенните права...". Така през февруари 1945 г. диоцезът на БПЦ бил свит само в държавните граници, но тя пък получила пълна автокефалност и тясно се обвързвала с Руската православна църква, за да може заедно с нея и с останалите православни църкви да участва в единен блок за защита на вярващото население от вредното влияние на "империалистически" религиозни общности.

Следващата стъпка и на правителството, и на Св. Синод била свързана с

Предателството на Българската православна църква

За да се нарече „автокефална“ Българската църква се отказва от българският народ от българската диаспора.

Това е Богопротивно дело и няма нищо общо с християнството. Нашият Господ ни предупреди за подобни измами измежду вярващите християни.

Деяния, глава 20, стихове 29 и 30

29 Аз зная, че подир моето заминаване **ЩЕ НАВЛЯЗАТ МЕЖДУ ВАС СВИРЕПИ ВЪЛЦИ, КОИТО НЯМА ДА ЖАЛЯТ СТАДОТО;**

30 и **ОТ САМИТЕ ВАС ЩЕ СЕ ИЗДИГНАТ ЧОВЕЦИ, КОИТО ЩЕ ГОВОРЯТ ИЗВРАТЕНО,** та ще отвлечат учениците след себе си.

СВИРЕПИТЕ ВЪЛЦИ все още поддържат схизмата срещу българите-християни от Българската диаспора.

Православните църкви имат празници на различни дати. Например Рождество е на 25 декеври, според Българското православие, а според сръбско и руското православие е почти една година по-рано – на 7 януари – същата година.

Забранено е да се слави Бог на Български език /език, в който сме родени/ и по каноните на Българската православна църква – каквато е волята на Бога.

Деяния 2:8 Тогава как ги слушаме да говорят всеки на **СОБСТВЕНИЯ НАШ ЕЗИК, В КОЙТО СМЕ РОДЕНИ?**

Римляни 14:11 Защото е писано: - „Заклевам се в живота Си, казва Господ че всяко коляно ще се преклони пред Мене, И **ВСЕКИ ЕЗИК ЩЕ СЛАВОСЛОВИ Бога**“.

Филипяни 2:11 И **ВСЕКИ ЕЗИК ДА ИЗПОВЯДА,** че Исус Христос е Господ, за слава на Бога Отца.

Откровение 14:6 И видях друг ангел че летеше посред небето, който имаше вечното благовестие, за да прогласява на обитаващите по земята И **НА ВСЕКИ НАРОД И ПЛЕМЕ, ЕЗИК И ЛЮДЕ.**

На нас Българите от Българската диаспора ни остава само едно – да се молим на Бога за обединение с нашите Братя и Сестри от Майка България.

Ангел Пелтеков, Иван Николов

Клетвата в Крагуевац 14.04.1914 г.

Надеждите на българското общество да постигне националното си обединение чрез Балканските войни завършват с Първата национална катастрофа от лятото на 1913 г. След подписването на Букурещкия мирен договор се затвърждава разпокъсането на Македония, Одринско и Южна Добруджа между балканските съседи на България, под благосклонния поглед на Великите сили, които вече чертаят планове за глобален конфликт. След като страната е принудена да приеме очертаното статукво „с нож върху гърлото“, нагисъкът върху българите в новопоробените български земи във Вардарска и Егейска Македония се засилва неимоверно. Упражнява се истински геноцид, целящ да унищожи всяка проява на българско самосъзнание. Със самочувствие на победител сръбското правителство се заема с изпълнението на следващата стъпка от „Начертанието“ – да превърне Сърбия в Пиемонт на Балканите с хегемония над славяните на полуострова.

Разчистил си сметките с Османската империя, Белград обръща погледа си към Австро-Унгария. Сараевският агентат от 28 юни 1914 г. става повод да започне един от най-големите конфликти в новата световна история, отнел живота на десетки милиони души.

За да демонстрира пред света, че в „новоосвободените“ земи живеят сърби, а не българи, сръбското командване решава да събере набори от македонски българи и да ги заклъне лично пред сръбския крал и пред очите на специално поканени чуждестранни журналисти. Новобранците са от Източна Македония и по-точно от Шипско, Радовишко и Тиквешко. Недоволството на българските младежи започва на 21 март, когато при спирането на влака във Велес те запяват българския химн „Шуми Марица“. На следващия ден войниците пристигат в Крагуевац, където им е устроено специално посрещане с водосвет и приветствени речи. Датата, определена за тържественото заклеване на новобранците е 14 април 1914 г., като за целта е организирано специално тържество и са поканени представители на дипломатическите мисии на различни европейски държави, които да станат свидетели на този висш акт на верноподаничеството от страна на новобранците от новопридобитите земи. Приветствие пред войниците и събралото се гражданство произнася генерал Калафатович. След изпълнение на сръбския химн се пристъпва към полагаане на клетвата към сръбския крал. В момента, в който сръбският свещеник започва да чете клетвата сред редиците на българите започва да се чува ропот, който бързо прераства в гневни викове: „Ние сме българи! Не приемаме клетвата! Да живее България!“ Войнишкият строй се разкъсва, настъпва хаос. Всички присъстващи изпадат в паника. Гражданството бяга. Две въоръжени роти обграждат новобранците от всички страни. Командващият генерал дава заповед да се строят отново. Властите се опитват пак да дадат официален характер на тържеството. Архимандритът отново чете клетвата, но като вижда, че всички мълчат, произнася слово, в което изказва съжалението си, че младежите са попаднали под влияние на „българска пропаганда“. Церемонията е прекратена.

Съдбата на новобранците е различна. Шест души успяват още същата вечер, преоблечени като селяни, да избягат в България. Други са арестувани и подложени на изтезания, за да признаят кои са инициаторите на бунта. Издевателствата над непокорните младежи приключват едва, когато избухва конфликтът с Хабсбургската империя. Полкът е разформиран, а останалите живи новобранци, конвоирани като пленници, са разпръснати по военните части в Ниш, Зайчар и Крушевац и разпределени по един между 10 сръбски войника. Повече от 100 души изчезват безследно по време на разследванията, а 22-ма от отказалите да дадат клетва умираат вследствие на жестокия побой. Нито един младеж обаче не дава клетва за вяност.

Крагуевацката клетва намира широк отзвук в цяла Европа. Българското правителство прави официално запитване по въпроса, но не получава отговор от страна на Белград. На 20.05.1914 г. в „Балканска трибуна“ помества официално съобщение на БТА, озаглавено „Зверствата в Крагуевац“, в което се говори за непреклонността на българите да положат клетва пред чужд владетел и за издевателствата на сръбските власти върху тях.

Съединението на Княжество България и Източна Румелия

В нощта срещу 6 септември 1885 г. стотици въоръжени хора от Голямо Конаре - днешният град Съединение се отправят към Пловдив. Под техният натиск и въодушевени от техният ентузиазъм, през нощта срещу 6 септември редовните части на милицията, командвани от Данаил Николаев, установяват контрол над града и отстраняват правителството и генерал-губернатора Гаврил Кръстевич. Извършен е класически военен преврат.

Най-после е извършено съединението на Княжество България и Източна Румелия, координирано от Българския таен централен революционен комитет (БТЦРК) и подкрепено от българския княз Александър I. Съставено е временно правителство, начело с Георги Странски и е обявена обща мобилизация.

От пролетта на 1885 г. сформираният в Пловдив под ръководството на Захари Стоянов БТЦРК се заема с активно пропагандиране на обединението чрез публикации в пресата и публични демонстрации. В полза на съединението е привлечена опозиционната Либерална партия. В същото време комитетът установява връзки с висши офицери, като капитан Райчо Николов и капитан Сава Муткуров, както и с много офицери в местните гарнизони. Проведени са разговори и с майор Данаил Николаев, най-висшият офицер в областта.

На 29 август Сава Муткуров и членът на БТЦРК Димитър Ризов се срещат в Шумен с княз Александър I, провеждайки военни маневри в района на града. Той дава уверения за подкрепата си. Първоначалното намерение на БТЦРК е Съединението да бъде обявено на 15 септември, когато голяма част от румелийската милиция е мобилизирана за провеждането на маневри. Но на 2 септември в Панагюрище започва бунт, овладян още същия ден от полицията. Пред опасността страната да бъде обхваната от разпокъсани спорадични бунтове, а ръководителите на заговора да бъдат арестувани, комитетът решава да ускори начинанието. Още същия ден представители на БТЦРК са изпратени в различни градове на областта, откъдето трябва да поведат бунтовнически групи към Пловдив, където да ги поставят под командването на майор Данаил Николаев.

На 4 септември бунтовници, под ръководството на Продан Тишков-Чардафон, обявяват Съединението и ус-

тановяват контрол над село Голямо Конаре. На следващия ден правителството, начело с Иван Ст. Гешов, провежда консултации с руско представителство в Пловдив с намерението, ако получи подкрепа от Русия, самото то да обяви Съединението. Руският представител категорично отказва.

Княз Александър I не уведомява за предстоящото Съединение скептично настроения към начинанието министър-председател Петко

Каравелов. Той е дотолкова извън ставащите събития, че научава голямата новина пост фактум по-късно дори и от най-обикновените граждани. Новината достига до него, когато файтонът му влиза в Търново. След като се осведомява от София за последните сведения от Южна България, Каравелов, влиза във връзка с княза във Варна. Тогава двамата решават веднага да се пристъпи към действие, като се обяви мобилизация на Българската войска и се свика Народното събрание.

На 10 септември Народното събрание се събира на извънредна сесия и одобрява напълно всички мерки, които правителството на Петко Каравелов е взело до този момент. Това не задоволява премиера и той поисква да се отпуснат 10 млн. кредит за обявената мобилизация. И ако в подготвителния период и в самия революционен акт Петко Каравелов няма никакво участие, то в укрепването на Съединението, за отстояването, налагането и признанието му от Турция, от Великите сили и от съседите, неговото участие е огромно, защото тъкмо в този важен момент всъщност се решава ще има ли въобще или няма да има Съединение.

Въпреки съпротивата на Русия и лично на император Александър III, Съединението получава дипломатическо и международно признание. Това става чрез т.н. Топханенски акт на 24 март 1886 г. Спогодбата е подготвена от българския политик и дипломат Илия Цанов (Илия ефенди) и негов екип. От турска страна подписват Кямил паша и Н.В. Султанът. В договора успяват да се защитят принадлежността на Бургас и областта към Княжеството, но се отнемат Кърджалийска околия и Тъмръшките села.

С подписването на договора България и Османската империя постигат споразумение, според което Княжество България и Източна Румелия имат общо правителство, парламент, администрация, армия. Единственото разграничение между двете части на страната, запазено до Обявяването на независимостта на България през 1908 г., е това, че българският княз е формално назначаван от султана за генерал-губернатор на Източна Румелия.

Денят е обявен за официален празник на страната с решение на Народното събрание от 18 февруари 1908 г.

Обявяването на независимостта на България

След Берлинския конгрес (юли 1878 г.) три десетилетия България, независимо, че вече е свободна страна, остава виртуално на Турция княжество. Българският народ води непримирима борба срещу това злокобно решение на Великите сили.

Решението за обявяване независимостта на България е взето на княжеската яхта

През юли 1908 г. Княз Фердинанд предприема посещение на европейските дворове да търси разбиране на унижителното положение, в което е поставена България. По това време в Турция е извършен държавен преврат на младотурците. В доклад до външния министър генерал Стефан Паприков дипломатическият ни представител в Цариград Иван С. Гешов повдига въпроса: „Не е ли сега моментът България да провъзгласи независимост?“

На приема на Тефик паша с дипломатическите представители в турската столица българският не е поканен, под предлог, че „България е васално на Турция княжество и той е обикновен турски чиновник.“ Дипломатическият скандал, раздухан от европейския печат, прелива чашата на търпението. Министър-председателят Александър Малинов изпраща шифрована телеграма до Княз Фердинанд, намиращ се на почивка в унгарското си имение в Карпатите: „Инцидентът Гешов отличен повод да подемем енергично въпроса за независимостта.“ Така, след продължително отсъствие от страната, на 21 септември 1908 г. Князът се завръща с яхтата си „Цар Крум“ на русенското пристанище. Там е посрещнат от всички министри. След двучасово заседание на яхтата е взето съдебното решение – на 22 септември в старата българска столица Търново да бъде обявена независимостта на България.

Този исторически ден е описан подробно от тогавашната преса: „Още в неделя на Царевец бе издигнат разкошен павилион, който обръщаше вниманието на гражданите и ги караше, при съществуващите вече слухове за готвещия се крупен акт в живота на нашата държава, да очакват това що стана.

В понеделник, рано сутринта, бе разнесена покана от местното демократично бюро, в която се съобщаваше, че със сутрешния трен пристигат министрите и гражданите се канят на събрание, на което ще се говори по политическото положение на страната и главно по последните събития. При наличността на горните слухове, заинтересоваността към въпросното събрание ставаше още по-голяма. Очакваше се нещо повече от това, що се съобщаваше.

Малко по-късно, чрез градския барабанчик се поканваха гражданите на посрещане Княза и министрите. След това, с невъобразима бързина се разнесе слухът, че в тоя ден от старата българска столица ще се провъзгласи независимостта на България. Това се посрещаше с ентузиазъм и навалици, в празнично облекло, при най-оживено настроение, търновци се трупаха на гарата. С особен трен се очакваха Княгинята, княжеските деца и председателя на Народното събрание. След дълго чакане на гарата, в 11 часа се съобщи на силно възбудения народ, че Князът е спрял на спирката при Трапезица и от там, наедно с министрите, се отправил за старата полусрутена църква „Св. 40 Мъченици“.

От всякъде народът почна да се стича към това място. В едно много кратко време около църквата и в двора ѝ се препълни с народ. Не след много, в църквата, която бе натъпкана до задушавана от народ, грамадната част от който оставаше около църквата, се отслужи молебен от цялото духовенство. После, след изпяването на „Многая лета“, при настъпилата гробна тишина, Князът, застанал напред, пречеете манифеста.

Това подежда като електрически ток върху множеството и единодушни ентузиазирани „Ура!“ зацепиха въздуха. Урата се подема от множеството, натрупано във, и мощни овации разлюляха атмосферата. Ученическият хор със същия ентузиазъм заяя „Шуми Марица“, и цялата околност се преплъваше с величествен кипаж от звукове – народът ликуваше. Всичко това бе тъй величаво, тъй трогателно, шото при живо възкресения спомен от някогашното славно минало, когато тук на същото място са коронясвали чутовни български царе, извикваше сълзи.“ (в-к „Прякорец“, 23 септември 1908 г.)

„След това, от името на народа, председателят на Народното събрание, г-н Христо Славейков, приветства Царя на Независима България със следната реч:

„Ваше Величество! С провъзгласяването на независимостта на България се изпълнява едно от най-важните желания на народа. И тая акция, поддържана и от държавата, е с не малко значение. Аз, от името на народното представителство, Ви моля да приемете славните лаври като Български Цар. Ура!“

От името на правителството министър-председателят, г-н Александър Малинов, приветства Българския Цар: „Ваше Величество! Държавните интереси, националното достойнство Ви продиктуваха светото решение да провъзгласите в това историческо и свето място България за независимо царство. Позвовете ми, от името на правителството, да Ви помоля да приемете титута „Първи Български Цар“.

Царю честити! Живейте! Живейте за щастие и величие на България! Ура!“

След това, Негово Величество Царят отговори на приветствията със следните думи: „С радост и благодарение приемам предложения от Народа и правителството титул Цар Български. Да живее България! Ура!“

Българският Цар излязъл от църквата, приветстван от хилядния народ с въздушвени „Ура!“ и „Да живее Царя!“ Негово Величество поздравил войските от Търновския гарнизон – 18 пехотен Етърски и 20 пехотен Добруджански полк. Войниците, със светнали от радост лица, с енергични гласове, отговорили на своя Цар за първи път: „Здраве желаем, Ваше Величество!“

Н.В. Царят, придружен от свитата, министрите и ликующия народ, приветстван по пътя от хилядното множество, отишъл на поклонение в старата митрополитска църква. Трапезица и Царевец били буквално натъпкани от очакващ народ. Царят се появил. Народът се разлипява на вълни, нови оглушителни възгласи и благопожелания, радост, патриотически чувства обладават всички.

На Царевец министър-председателят Малинов направил с ръка знак за тишина. И възторжено заявил: „Търновци, чуйте словото на Царя!“, и от негово име прочете пак манифеста. Историческата околност екнала от народните възторжени акламации.

Царят, развълнуван, от радост се покачил на един стол, за да отговори на излиянията и поздравите на своя народ:

„Търновци! 22 години как работя за обединението на българите, как страдам за тяхното преуспяване и величието на българското име и всякога в тия си трудни минути съм черпил подкрепа в тяхната преданост. В тия тържествени и съдебноносни минути, в тая историческа местност, седалище на старите славни български царе, всред тия вековни скали, неми свидетели на толкова славни подвизи, като обявявам независимостта на съединената през 1885 г. България, аз с благодарност си спомням и сега, в тая тържествена минута, за моите верни и предани търновци, за старата българска столица, откъдето прокламирам народната независимост. Ура! Да живее независима България!“

Въздухът екнал от възторжени „Ура!“, „Да живее Царят!“, „Да живее независима България!“

Царят, свитата, министрите и народът се фотографирали на историческата местност.

Придружен от целия народ, който по целия път не престава да прави овации на Царя, Негово Величество отишъл на гарата, отдето заминал за Св. Троицкия манастир. Там бил приготвен обяд за Царя, свитата и министрите. Царят и министрите се върнали и ношували в Търново. Навсякъде били устроени народни празненства. Градът е в знамена, вечерта е имало импозантно факелно шествие. На следващия ден Царят потеглил към гарата. Конете едва си пробивали път всред многохилядното множество. Царят бил посрещан и изпращан навсякъде с гръмки овации.

Тъй се свърши този ден, незабравим по ентузиазма си, бележим по важните си политически сетнини в Търново.“ (в-к „Нов век“, 24 септември 1908 г.)

КИЦ ДЕЙНОСТИ

Възпоменателна вечер за жертвите на комунизма

По повод Деня на жертвите на комунистическия режим КИЦ „Босилеград“, Гражданско сдружение „ГЛАС“ и Сдружение Демократично действие Д-2 отдадоха почит и изнесоха лекция за жертвите на комунизма в салона на КИЦ. На събитието дойде и посланикът на България в Сърбия г-н Ангел Димитров. Лекцията изнесе пастор Христо Куличев, дисидент и политически затворник на комунистическия режим, осъден от комунистическия режим за проповядване на Евангелието, почетен доктор по богословие на университета North Park в Чикаго, Илиноис.

Председателя на КИЦ-а Иван Николов поздрави гостите и обобщи броя на жертвите на комунизма които в световни размери са над 100 милиона, в България над 30 000 и в бивша Югославия, според източници от това време, над 560 000. Българите в Западните покрайнини също дават своите жертви на комунизма: в България без съд и присъда са избити ръководителите на Върховния комитет за бежанците и „Въртоп“, а в Югославия – осъдените по линията на Информбюро.

Посланикът на България г-н Димитров поздрави организаторите и подчерта, че комунистическия режим е прекъснал нормалното развитие на България унищожавайки политическият, духовният и културният елит на страната и последствията от това се чувстват и до днес във всички сфери на обществения живот. Сравнявайки броя на осъдените на смърт от Народния съд 2 875 души с осъдените на смърт на Нюрнбергския процес 14 души и в Япония 9 души, посланик Димитров подчерта, че е изключително важно да пазим паметта и да разобличим до край престъпната същност на комунизма.

Вандали скъсаха плакатите на Левски

През нощта на 17 срещу 18 февруари, неизвестни извършители в Босилеград са скъсали плакатите с портрета на Левски и със следния текст: „Апостолът на свободата – днес всеки притеснен и потиснат, комуто тежат робските синджир на врата е напънал всичките си сили – и нравствени, и физически, търси случай да отгърси от себе си името роб.“

Всеки иска да живее свободно и да се наслаждава на Божията природа, всеки иска да бъде човек“.

За случилото се е уведомена полицията в Босилеград. Демократичния съюз на българите счита, че това е вандалска и оскърбителна провокация срещу всички българи в Сърбия, България и по света.

„Ние смятаме, че това е част от войната, която кметската власт на Владимир Захариев води срещу организациите и хората отстояващи националната идентичност, правата, интересите и националната идентичност на българите в Западните

покрайнини. – заяви Драголюб Иванчов, председател на ДСБ. „След всичко, което Захариев направи да не допусне ДСБ на местните избори през 2012 г., опитите да злепостави и закрие КИЦ-а, вандалските покушения срещу паметника на Левски през лятото миналата година и поредната провокация с късането на плакатите на Левски, ДСБ счита, че би било крайно безпринципно и лицемерно към паметта на Апостола да застанем утре до кмета Захариев при отбелязването на 143-та годишнина от гибелта на Апостола.“

Възпоменание по повод 143-та годишнина от гибелта на Апостола

Културно-информационния център „Босилеград“ и тази година се разграничи от кмета на Босилеград Владимир Захариев и направи отделно поклонение пред паметника на Левски. На поклонението организирано от КИЦ-а дойде делегация на 43-то Народно събрание в която бяха зам.председателя на Комисията по политиките за българите в чужбина и народен представител от ПГ на ПП ГЕРБ г-жа Десислава Костадинова, народен представител г-н Борислав Иглев, Генералния консул на Р България в Сърбия г-н Едвин Сугарев, кмета на община Кюстендил г-н Петър Паунов, представители на политически партии, ВМРО, НФСБ, АТАКА, делегация на НСА „Васил Левски“, Боянски клуб Академия ОНГЪЛ и Гражданско сдружение ГЛАС. Поздравителни писма на КИЦ-а изпратиха вицепрезидента на Р България г-жа Маргарита Попова, Член на Европейския парламент Андрей Ковачев и българската общност в Чикаго.

Поздравленията и словата за Левски се произнесоха в салона на КИЦ-а след което всички заедно се отправиха към паметника на Левски.

Там се наложи да изчакаят да приключи поклонението организирано от кмета Захариев което закъсна около половин час след което гости и домакини се поклониха пред паметника на Левски и положили венци и цветя.

Този път, представителите на българските държавни институции с присъствието си се солидаризираха с Културно-информационния център „Босилеград“, което показва, че доверието в политиката на кмета Захариев е на изчерпване.

Събитието медийно бе отразено от БНТ, ТВ СКАТ и ТВ България 24.

След поклонението се проведе работна среща в КИЦ-а, където представителите на държавните институции на Р България бяха подробно запознати защо КИЦ-а се разграничава от кмета и отказва да бъде част от поклонението организирано от него. Участниците в срещата осъдиха посегателството върху плакатите с портрета на Левски които бяха скъсани предишната нощ, както и това, че в училищата в Босилеград не е проведен час за Левски. Стана дума и за това, че гостите от България тръгнаха за поклонението в Босилеград са били задържани необичайно дълго на митницата Рибарци – Олтоманци.

Домакините запознаха гостите с положението на българското малцинство и особено с напрежението в Босилеград предизвикано от неуспешното местно 15-годишно управление, нагиска срещу българските организации а напоследък и срещу частния бизнес, протестите и честото присъствие на полицейски сили в Босилеград. И от двете страни бе констатирано, че трябва да се направи всичко необходимо да се даде шанс на външните инвеститори които да приватизират и да открият нови работни места в Босилеград.

След проведените разговори представителите на българските държавни институции изразиха подкрепа за културно-просветната дейност и становищата на КИЦ-а и изразиха готовност да помогнат за стабилизирането му и нормална работа.

На поклонението организирано от кмета, Столична община изнесе програма, а освен представителите на Босилеградските общински институции и училища, присъстваше още и зам.председателя на Държавната агенция за българите в чужбина Димитър Владимиров.

КИЦ „Босилеград“ отбеляза 3 март

След откриването на КИЦ-а през 1998г, първите чествания на 3 март ги отбелязвахме на приемите в българското посолство в Белград и с лепене на плакати. После решихме, че Денят на Освобождението от Турско робство трябва да го отбелязваме в Босилеград, където честването да произведе някакъв възпитателно образователен ефект. През 2004 година за първи път изтъкнахме българският трибагренник на балкона на КИЦ-а. Тогава още не знаехме, че сръбските власти това ще го изтълкуват като нарушаване на суверенитета на Р Сърбия и стремеж към създаване на Санстефанска България. Смятахме, че честването на Освобождението от общия ни поробител може само да обедини българи и сърби. Но не така мислеха босилеградските комунисти. В техните глави всяко споменаване на България пробужда някакви странни съмнения и подозрения. Заведоха дело пред прокуратурата и сръбският съд осъди председателя на ДСБ Драголюб Иванчов на 1 000 евро глоба по Закона за защита на знамето, химна, герба и името и делото на Йосип Броз Тито!

И сега бяхме единствените които отбележиха 3 март в Босилеград и то в затворено помещение. В училищата отново нищо не е казано по повод 3 март. Пред паметника на Левски осъмнаха изкуствени венци с черна лента! Посланието е повече от ясно, националните ни идеали са погребани – това ни поръча кмета на Босилеград и председател на Националния съвет на българите в Сърбия Владимир Захариев!

Въпреки всичко, проф. Пламен Павлов, д-р на историческите науки Ангел Джонев и г-ца Нена Василева докторант по история пред пълния салон на КИЦ-а изнесоха подробна лекция за Освобождението, за Националния празник 3 март и за съвременните предизвикателства пред българската нация.

Изкуствени цветя с черни ленти пред паметника на Левски в Босилеград

Община Босилеград и Националния съвет на българите в Сърбия, по повод Националния празник 3-ти март, положиха пред паметника на Левски в Босилеград изкуствени пластмасови венци с черни ленти, за които е обичайно да се слагат на гробове при погребения. И двете институции се представляват от Владимир Захариев.

Имайки предвид, че Владимир Захариев като политик принадлежи към консервативният великосръбски национализъм, който е оставил опустошителни следи в Западните български покрайнини и Македония, Демократичния съюз на българите счита, че полагането на пластмасови венци с черна лента пред паметника на Левски в Босилеград по повод 3-ти март е не само недопустим и оскърбителен гаф, но и провокативно политическо послание – че националният идеал за освобождение и духовно обединение на българската нация завинаги е мъртъв.

Демократичния на българите остро осъжда и се разграничава от постъпката на Владимир Захариев, която ни излага пред нашите сънародници в България и по света. Ние смятаме, че Владимир Захариев с цялостното си политическо поведение, както и с последния гаф от 3-ти март, обслужва вражеската и антибългарска политика, която съсипа Босилеград. С подобни антибългарски действия той явно се опитва да спечели доверие сред сръбските националистически среди и амнистия за многобройните престъпления и нарушения на закона за приватизация на бензиностанцията и шивашкия цех „КОБОС“, нанасяйки непоправима вреда на гражданите на Босилеград, които разчитат с помощта и подкрепата на България в областта на инвестициите, здравеопазването, образованието, културата и спорта.

Близо седемстотин деца участваха във Великденския фестивал в Босилеград

Шестотин шейсет и седем деца от пет държави участваха в 23-тото издание на Международния Великденски фестивал в Босилеград, Западните покрайнини. Фестивалът завърши днес с обявяване на победителите в различните категории и

награждаването им.

Босилеградският фестивал започна още преди Великден, на 28 март и продължи до днес. В голямото Великденско надчуване се съревноваваха деца от Гърция, България, Молдова, Сърбия и Македония. Победител в категорията най-здраво яйце стана 9-годишния Никола Захариев от Босилеград. За да докаже, че яйцето му е истинско и не е допълнително здравявано, той го счупи и изяде пред всички участници във фестивала. Наградени бяха и деца, съревновавали се в категориите за най-оригинално и за най-добре боядисано яйце. Наградите получиха Георги Стоименов от Самоков и Неделина Томова от Раднево.

Десетки участници получиха велосипеди, телевизори, таблети, спортни и ученически пособия, а Великденският фестивал се превърна в празник за малкото градче зад сръбската граница. От миналата година Босилеградският фестивал, който е единствен по рода си, влезе и в семейството на европейските фестивали.

Дарение за бедни

КИЦ „Босилеград“ и Фондация „Помощ за България“ ръководена от Лили Шмидт, проведе благотворителна акция като разделиха 30 пакета с хранителни продукти от първа необходимост на социално застрашени хора в отдалечените планински села в Босилеградско. Фондацията „Помощ за България“ е известна с благотворителната си дейност и за втори път прави дарения за социално застрашени хора в Босилеградско.

Акцията се проведе по повод Великденските празници и с известни затруднения поради отдалечените и трудно достъпни планински села помощта все пак пристигна до получателите си.

Лили Шмидт е родена в Кюстендил и през 1968г. емигрира в Германия. След 1990г. се завръща в България и във Франкфурт основава Фондация „Помощ за България“ като привлича дарители с личния си авторитет и контакти. Към Бълга-

рия поемат тирове с дрехи, оборудване за социални домове, лекарства за болни, пари за трапезарии за социално слаби. През 2003 г. е наградена от президента на Германия с медал за благотворителност „Фердинс Кройц“, а през 2005 получава орден „Мадарски конник“. Чрез Фондацията „Помощ за България“ на български болници, общини и социални учреждения са дарени лекарства, дрехи, медицинско оборудване и апаратура за милиони евро. За своята всеотдайна благотворителна дейност и милосърдие я наричат „българската Майка Тереза“. Лили Шмидт е почетен член на кюстендилското женско дружество „Майчина любов“. През 2008г. година е удостоена със званието „почетен гражданин“ на Кюстендил.

Научна конференция с МНИ

На 11 май в салона на Възрожденското училище в Кюстендил и на 12 май в КИЦ „Босилеград“ се проведе научна конференция „Българския национален въпрос през Втората световна война“, организирана от Македонски научен институт, Община Кюстендил, Институт за исторически изследвания при БАН, Културно-информационен център „Босилеград“ и Регионален исторически музей – Кюстендил.

Конференцията започна с приветствено слово на кмета на община Кюстендил Петър Паунов, който изрази уверението си, че с това мероприятие ще бъде направена крачка в правилната посока и че повече от всякога имаме нужда от толерантност и любов към всяко онеправдано човешко същество, без допускане на каквото и да е фанатизъм.

Първите две сесии от конференцията се проведеха в Кюстендил, а третата – в „КИЦ“ Босилеград. Бяха поднесени 25 научни доклада, в които известните български учени: акад. Георги Марков, проф. Светлозар Елдъров, проф. Трендафил Митев, д-р Александър Гребенаров, доц. д-р. Румен Караганов, доц. д-р. Димитър Митев, доц. д-р. Лизбет Любенова, д-р Ангел Джонев и др. учени от Института за исторически изследвания, Македонския научен институт, УНСС, ДА „Архиви“, РИМ – Кюстендил осветлиха външнополитическите и геополитически аспекти в навечерието на Втората световна война, както и тогавашното отношение на Великите сили и съседните на България държави за решаването на Българския национален въпрос.

Докторант Нена Василева от Босилеград изнесе доклад за просветното дело в Западните покрайнини 1941-1944 г. От името на КИЦ „Босилеград“ Иван Николов маркира основните противоречия между българската и сръбската историография, които са предмет на научни спорове и възпроизвеждат национална омраза и нетърпимост. Учебниците по история все още са политически и идеологически оцветени, а историята все още се поднася по един спекулативен начин, на парчета и извън контекста на времето, без да се обясняват причинно-следствената връзка между историческите събития.

Освен темите за войната и нейните последствия в геополитически, етнически и териториален аспект, особено внимание бе посветено на приноса на България по време на Втората световна война за изграждане на железопътната мрежа в Македония, както и за културно-просветната политика, църковното дело и функционирането на администрацията в новоприсъединените към България области Южна Добруджа, Западните покрайнини и Поморавието.

В дискусиите стана дума, че историята все още се злоупотребява и изкривява в полза на политиката и криворазбратният патриотизъм, както и че все още липсва готовност за очна ставка с историческата истина. Тезите, заложени в комунистическата историография за „Българската фашистка окупация“, продължават да генерират омраза и да разделят и противопоставят. Историческата истина трябва да се утвърди по определена научна методология, да се отдаде почит на жертвите на войните, за да може страниците на историята да се затворят и да започне процес на национално помирение, и преодоляване на предразсъдъците и враждебността между българи и сърби.

В рамките на културната програма участниците на кон-

ференцията посетиха черквата в с. Извор „Св. Троица“, паметника на Левски в Босилеград и гробовете на българските офицери в Босилеградското гробище, а на другия ден – Регионалният исторически музей в Кюстендил и културно-историческите обекти в града.

Клуб „Млади възрожденци“

Председателят на Общобългарския комитет „Васил Левски“, Васил Василев покани КИЦ „Босилеград“ и ОУ „Г. Димитров“ от Босилеград на представяне на идеите и целите на клубовете „Млади възрожденци“ във Възрожденското училище в Кюстендил. Досега имаме 80 клуба в цялата страна с близо 1 700 деца. „Няма по-добър и по-свестен народ от българския. От това което видях, че правят младите възрожденци в страната, разбрах, че няма по-интелигентни от българските деца. Бъдете сигурни, че живеете в най-хубавата държава в света и че сте деца на най-свестния народ на земята“ заяви Василев. Клубовете са под патронажа на вицепрезидента Маргарита Попова.

Панихида в памет на избити българи в Босилеградско

На 15 май т.г. КИЦ „Босилеград“ и Демократичният съюз на българите отслужиха в селата Долна и Горна Любата панихида за цивилните жертви, избити от паравоенното формиране на Коста Милованович Печанац, който преди 99 години, на 15 май 1917 г., нахлува в тогавашната българска територия, избива 33 души, изгаря две деца и опожарява 317 къщи в Босилеград и селата: Горна и Долна Ръжана, Горна и Долна Любата и Горна Лисина. На панихидата присъстваха и представители на Обществено движение „Западни покрайнини“ и РИО – Кюстендил.

След панихидата историкът Ангел Джонев представи в залата на КИЦ „Босилеград“ книгата си „Погромът в Босилеградско 15-16 май 1917 г.“ В книгата за първи път професионално и компетентно е описана историята на това двудневно

престъпно деяние, за което почти един век се мълчи. Използвани са сръбски и български исторически източници – публикации, архивни документи и снимков материал.

Представянето на книгата д-р Джонев прочете думите, написани в епилога на книгата:

„Войните оставят значими травми в историята на човечеството. Между народите се отваря огромна пропаст. Все някъде удобно се скрива причината за извършване на насилието. Навлиза се в омагьосания кръг на отмъщението, като противникът е обвинен за „подстрекател“ или „агресор“. Другата страна действа в „самозащита“ и мотивите ѝ, разбира се, са „по благородни“. Появяват се още кръв, дим и сълзи. И след век от първия световен конфликт тази рана не е зараснала и често се разкървава. Страстите на Балканите винаги се възпламеняват от подобни факти. Тук опитите за помирение и съвместно почитане на жертвите на човешкото безумие, познати сред някои западни държави, все още не се практикуват. Врагът си остава враг, на полуострова и сега се извършва вендата. Но духовната вендата, насъсквана между народите, е още по-страшна. Тя не се знае кога пак би се изляла като физическа саморазправа. Трябва малък повод и натрупаният взрив избухва. От подобни случаи национално пъстрите Балкани си запазват марката на „барутно бурне“ в Европа.

Дали на хората на от Босилеградско е съдено да преживеят поредното си клане?! Или бавното гниене, на което са подложени близо 100 години по-късно, води до очаквания резултат – намаляване на населението, обезбългаряване и обезличаване на района. Хората са осъдени на безпаметност. С изключение на няколко запазени надгробия, които са нем свидетел на злокобния резултат от сръбските убийства и мародерство, други знаци няма. В изобилие са обаче монументите за българските зверства в Поморавието, изграждат се още. „Нищо ново не е научено и нищо старо не е забравено“ – гласи една сентенция. Със собствения си исторически багаж западните ни съседи трябва да влезнат в обединена Европа. Както го сторихме и ние, българите. За тази цел трябва да се изгради паметник на жертвите от сръбското клане, извършено на 15-16 май 1917 г. в Босилеградско. Паметник, издигнат в центъра на Босилеград, за покаяние и помирение, за съвместно почитане на убитите. Да напомня и предпазва от поредното повторение на историята.“

24 май в с. Извор

КИЦ „Босилеград“ и Обществено движение „Западни покрайнини“, скромно, но съдържателно и истински отбелязаха Деня на българската просвета и култура 24 май в с. Извор, пред Килийното училище и църквата „Св. Троица“ строени през 1833г. Това съобщиха от Културно-информационен център на Българското национално малцинство в „БОСИЛЕГРАД“. Идеята е, освен за просветителската и евангелизаторска роля на Светите Братя, на учениците да се покаже мястото откъдето по време на Възраждането започва ограмотяването, просвещението и духовното облагородяване на цялото Краище. По повод 24 май тази година бе представена стихосбир-

кага „Изповеди на сърцето“ от Анастасия Рангелова и Радица Божилова, ученички в Босилеградската гимназия.

Книжката съдържа 13 потресаващи творби в стихове и проза в които младите авторки изповядват чувствата си и отношението към действителността в която живеят. Две много рано пораснали момичета които сериозно и проникателно се заглеждат в несправедливия свят в който „всъщност, поробители нямаше да има, ако нямаше кой да им робува“. Въпреки това, те намират сила да отправят оптимистичните си послания: „Последвай смело оставените самотни стъпки към пътя на свободата. Присъедини се. Грабни с неопетнени ръце пламъка и ... предай нататък!“ (от „Пламък на добротата“).

Представителите на КИЦ „Босилеград“ и Гражданско сдружение ГЛАС призоваха за преодоляване на историческото минало и стартиране на процеса на национално помирение между българи и сърби, по начина, по който този процес протича между Унгария и Сърбия – със съвместно повдигане на паметници и отдаване на почит на жертвите на войните. Те отново призоваха двете правителства да приложат препоръките от Платформата за защита на правата на българското малцинство, подписана през 2013 г. от Националния съвет на българското малцинство, българските малцинствените партии и граждански организации.

Кръгла маса в Ниш

На 30 май 2016 г. в Нишкия „Медиа център“ се проведе кръгла маса, организирана от Форум за етнически отношения, на тема „Двустранните отношения между Сърбия и България: политиката към малцинствата и европейските интеграции“. Това е първата от четирите кръгли маси, които Форумът за етнически отношения организира в Белград с помощта на Обединеното кралство, в рамките на проекта „Малцинствената политика и европейските интеграции – ролята на двустранните отношения“.

В работата на кръглата маса, освен представители на домакините д-р Душан Янич и Ненад Джурджевич, участваха държавния секретар в Министерството на държавното управление и местно самоуправление Иван Бошняк, представители на Стопанската камара на Р. Сърбия, на Съюза на предприемачите на Р. Сърбия, генералният консул на Р. България в Сърбия Едвин Сугарев, вторият секретар на българското посолство в Белград Юлиан Китипов, проф. Петко Христов – висш изследовател в Института за етнография и фолклор при Етнографския музей в София, зам.-кметът на община Цариброд Зоран Гуров, зам.-председателят на Националния съвет Стефан Стойков, Александър Димитров – председател на сдружение ГЛАС, Иван Николов – председател на КИЦ „Босилеград“, Пене Димитров – председател на Матицата на българите в Сърбия и др.

На кръглата маса стана дума за важни въпроси в сръбско-българските отношения, положението на българското малцинство, трансграничното сътрудничество и европейската перспектива на Сърбия, от гледна точка на положението на българското малцинство. Целта на кръглата маса е да се изготвят конкретни предложения, които да бъдат предоставени на Правителството на Сърбия за изменения на законодателната база и всекидневната практика, с цел спазване на правата на българското малцинство и икономическото развитие на крайграничните райони.

„Сръбското законодателство дава добри възможности за сътрудничество между Сърбия и България, но проблемът е, че законите не се прилагат на практика“. Застрасано е правото на образование и информиране на български език, но има политическа воля проблемите да се решават“ – каза българският генерален консул Едвин Сугарев.

Държавния секретар в Министерството на държавното управление и местно самоуправление Иван Бошняк заяви, че: „Правителството на Р. Сърбия и министерството са отворени за диалог с представителите на малцинствата и гражданските организации, които се занимават с тази тема и вече са реализиранибройни активности на това поле“.

Почит за убити

български офицери в Босилеград

На 28 юни т.г. представители на българските организации Културно-информационен център „Босилеград“, Демократичен съюз на българите и Гражданско сдружение „ГЛАС“ от Босилеград, Дружество „Св. Св. Кирил и Методий“ от Кюстендил и председателят на Комисията по политиките на българите в чужбина към Народното събрание на Р. България Стефан Кенов, почетоха паметта на петима български офицери – полковник Иларий Танев, пор. Стефан Контев, пор. Станислав Стефанов, пор. Христо Владов и пор. Асен Минков – като положиха венец и цветя на паметните им плочи в Босилеградското гробище.

Управителят на Църковна община Босилеград отец Зоран Стоянов направи гаф, като отказа да изпрати свещеник, който да отслужи заупокойна молитва за душите на офицерите, въпреки писмено отправената молба. В словото си председателят на КИЦ-а Иван Николов изрази съжаление, че и след 103 години, Балканските войни продължават да се водят в съзнанието на историците и някои политици в Република Сърбия. Още по-недопустимо е отношението на представителите на Сръбската православна църква, която вместо да проповядва мир и любов между хората, се слага в услуга на отживялата великосръбска националистическа идеология.

„Въпреки всички подозрения и обвинения, ние настояваме да бъдат издирени имената на около хиляда български и сръбски войници, загинали на територията на Босилеградско през лятото на 1913 г., да им бъде повдигнат общ паметник, на който български и сръбски държавни представители да отдадат почит на жертвите на войните като първа стъпка към затваряне на страниците на историята, национално помирение и изграждане на искрени и трайни добросъседски отношения между българи и сърби“ – каза Николов и добави: „Възстановяването на българските войнишки гробове и паметници от времето на Балканската, Междусъюзническата и Първата световна война на територията на Сърбия и преосмисляне на историческото минало, освен уважение към националната ни история, е и предусловие за трайно помирение между сръбския и българския народ, и интегрирането на Р. Сърбия в семейството на европейските народи“.

След събитието участниците се събраха в помещението на Гражданско сдружение „ГЛАС“ и подробно запознаха народния представител Стефан Кенов с проблемите на българското малцинство, като препоръчаха България да използва опита на Унгария и Хърватска, които ефикасно защитават малцинствата си във Войводина.

Петимата български офицери са пленени на 28 юни 1913 г. и разстреляни, противно на всички военни конвенции, същия ден в местността „Воденици“ от сръбският капитан Арсениевич. След четири дни Българска военна комисия ги есхумира, идентифицира, протоколира и препогребва в Босилеградското гробище. Събитието е документирано и описано и в Доклада на международната Карнегиева комисия. Но надгробните им паметници са почупени и захвърлени неизвестно къде през осемдесетте години на миналия век.

През 2013 г., по повод 100 години от Балканската война, КИЦ „Босилеград“ и Демократичния съюз на българите подеха инициатива да възстановят надгробията им. След почти две години общинските власти в Босилеград и надлежното Министерство в Белград не разрешиха възстановяването на надгробията, а представителите на КИЦ „Босилеград“, Демократичния съюз на българите и известния босилеградски гражданин Димитър Димитров многократно бяха разпитвани от полицията. Въпреки всичко, българските организации поставиха пет паметни плочи с имената на офицерите и вече трета година отдават почит на убитите офицери с полагаане на венци и цветя.

“Екологичен мониторинг на река Драговищица“

“Екологичен мониторинг на река Драговищица“ е название на семинара, който се проведе в салона на КИЦ “Босилеград”. С нагледна презентация на взети проби от Драговищица и изследване на показатели, с цел наблюдение на биоразнообразието. Семинарът се проведе по едноименния проект финансиран в рамките на програма BG03 по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014 год.

Проектът бе представен от Георги Табаков, председател на Български икономически форум и Кристина Златанова, административен директор на БИФ. Резултатите от екологичния мониторинг ще представи Антон Сотиров, координатор на проекта.

Поклонение на 18 юли

Читалище „Асклепион 1998“ и клуб „Вяра, Надежда и Любов“ от Кюстендил на 18 юли направиха традиционно поклонение пред паметника на Левски в Босилеград. Към тях се присъединиха и представители на читалищата в селата Соволяно и Горановци. Към техните цветя, своя букет прибавиха и представители на КИЦ „Босилеград“. „Левски се съхранява в народната памет като най-чистия образ на надеждите ни за чиста и свята република и преклонението пред него е своеобразен укор към идейната и морална нищета на съвременните български политици“, каза председателят на читалище “Асклепион 1998” г-жа Виолета Атанасова.

Панихида с призив за помирение

Босилеград почете историческата памет с призив за помирение между българи и сърби Група активисти, съхранили още в себе си възрожденския идеализъм, се събраха пред паметника на поручик Генчо Неделков / БГНЕС Планинското село Божица, на 30-ина километра от Босилеград, стана място, където бе отдадена почит на историческата истина, но и откъдето прозвуча призив за помирение и съзидателност, предаде репортер на БГНЕС. Група активисти и жители на града, съхранили още в себе си възрожденския идеализъм, се събраха пред паметника на поручик Генчо Неделков, загинал по тези места през Междусъюзническата война. Поводът за възпоменанието, извършено без показност, дори скромно, но и с неподправено чувство за дълг, и поради това трогателно, бе 113-годишнината от гибелта на запасен поручик Генчо Неделков. В периода 18 юни - 18 юли в труднодостъпния район се водят тежки боевете, а Генчо Неделков е убит в местността Панжин гроб на около 10-на километра от Божица. Той е бил командир на рота от 2-ри пехотен Искърски полк на 5-на Дунавска дивизия. Неделков обаче е загинал не в бой, а при опит да спаси ранен сръбски войник, който бил в безсъзнание, разказват местните хора. След като го видял, Неделков го качил на кон и го повел към медицински пункт. Войникът обаче дошъл на себе си, извадил ножа, който неизвестно защо не е бил прибран, и в гръб промушил Неделков. Българският поручик е родом от Русе и преди войните е бил учител. Всъщност паметникът е бил изграден от съпругата му, още докато регионът е бил в пределите на Българското царство. Впоследствие той е бил занемарен, полуразрушен и забравен десетилетия наред, включително и от българската държава. Възстановен е това десетилетие от радетелите на българщината в Босилеград – Демократичния съюз на българите (ДСБ) и Културния информационен център-Босилеград. Наскоро те възстановиха и надгробните плочи на петима български военни, разстреляни по време на същата война. В опелото си отец Зоран Стоянов припомни, че българите и сърбите са плащали висока цена заради действията на своите политици. Но днес, когато тълпите приждат от югоизтока, на тях може да им е отредена участта да спасяват християнството и Европа, изтъкна той. В словото си председателят на КИЦ-Босилеград Иван Николов подчерта, че поменът край паметника

на запасния поручик Генчо Неделков е и почит към всички 435-те български и 523-те сръбски военни „загинали в боевете от село Караманица до връх Стрешер”. „Разбира се, ние правим това, не за да призоваваме призраците на миналото и да търсим възмездие. Правим го, за да бъде установена историческата истина и да се отдаде почит, както се прави в цивилизованите страни. Правим го за национални помирение между българи и сърби, и за мир”, подчерта Иван Николов, който впрочем наскоро бе обявен от Европарламента за Европейския гражданин на годината и ще получи наградата на церемония през октомври тази година. От височина 1251 метра, на която се намира паметникът, проехтя предложението му, което би трябвало да стигне до столиците на двете съседни държави: „Нашата идея винаги е била да се изгради мемориален комплекс, на който да се изпишат имената на жертвите, а представителите на двете страни един път годишно да си подават ръка и да отдават почит”. На свой ред Димитър Димитров от ръководството на ДСБ посочи, че такъв комплекс може да бъде изграден в Босилеград до паметника на Левски, където да се сложат имената на българските и сръбските войници, да „дойдат президентите, веднъж завинаги да се прегърнат и да тръгнем по нов път”.

Кръгла маса за образованието

Само един от 31 първокласници в Босилеград е заявил желание да се обучава изцяло на български език. Това съобщи директорът на училището по време на кръгла маса за ролята на образованието за запазване на българската идентичност. Организатор на форума е регионалният Пресклуб на БТА в Босилеград.

На форума бяха поставени проблеми, свързани с липсата на учебници за българското малцинство, рисковете за децата и родителите които искат да учат на български език. Отбелязано беше, че от 64 000 българи през 1958 г., броят им сега е намалял до 18 500, от които по данни на сръбския статистически институт само около 13 000 декларират, че майчиният им език е български.

В същото време от образователното ведомство подчертаха, че 99% от младежите от Западните покрайнини идват да следват висшето си образование в България.

Детска Олимпийска ваканция – Босилеград 2016

КИЦ „Босилеград“ и Олимпийски клуб Босилеград реализираха тримесечен проект „Детска Олимпийска ваканция – Босилеград 2016“. В проекта участваха 120 деца от 6-11 годишна възраст от Босилеград в две смени – през юли и август. Целта на проекта е възпитание и образование на децата чрез игра и спорт в нравствени добродетели, дух на толерантност, зачитане на културните традиции, солидарност и основни видове спорт.

Целите на проекта са: 1. осигуряване на педагогическа извънкласна дейност насочена към многостранно възпитание чрез спорт, изкуство, екология, приложни занаяти, оказване на първа помощ, опазване на обичаи и традиции; 2. социализация на младежката общност в Босилеград на основата

на развитие на взаимно сътрудничество, социално полезни дейности и изяви, развитие на колективно и индивидуално творчество на децата; предпазване и борба с неблагоприятни тенденции в поведението на младите хора – наркомания, асоциално поведение, криминални прояви.

Проектът има за цел да насърчи възпитанието на младото поколение в ценностите на гражданското общество и възприемане на универсалните ценности на европейската култура. Същевременно, този проект допринася значително за подобряване на социалната и културна среда сред младите като гарантира педагогически грижи в свободното време на децата през лятото. Изготвеният проект е основан изцяло на социалните нужди сред местното население, което поради високата безработица и редица ограничения, не е в състояние да осигури на преобладащата част от децата педагогически организирани занимания за отдих и ваканция през лятото.

Проектът е изработен от специалисти от Национална спортна академия „Васил Левски“. Финансира се по програмата «Средносрочна програма за помощ за развитие и хуманитарна помощ на Република България за периода 2016 – 2019 г.»

10-дневна летна почивка за 50 деца

КИЦ „Босилеград“, Народното събрание на Р България и Национален център за ученически отдих, проведеха 10-дневна летна почивка за 50 ученици от Босилеград и 50 от Цариброд в морския курорт Равда. Почивката е спонсорирана от Народното събрание и за Царибродската група се проведе от 01 до 10 август, а за Босилеградската от 10 до 20 август. Транспортата и медицинските застраховки бяха за сметка на участниците.

По време на престоя децата имаха осигурена храна и нощувка а през деня повечето от децата, освен времето предвидено за плаж, си организираха интересни спортни занимания и състезания.

Самата почивка се провежда вече двайсетина години и е една от редовните и популярни дейности на КИЦ-а в Цариброд и Босилеград. Народното събрание на Р България по този начин провежда активна политика за приобщаване на българите от Западните покрайнини като дава възможност на учениците да се забавляват и да опознават България. За тази цел, има още какво да се желае в организацията на почивката и възпитателно-образователните занимания с учениците.

Анастасия Рангелова

Родна стряха

Отивам някъде далеч,
Но нещо постоянно ме зове...
Ухание, усмивка, топла реч,
Едно щастливо небе.

Отивам весела, засмяна,
Тичам към мечтите си,
Сепна се от таз промяна
Домът ми липсва всячески.

Родната стряха ме зове,
Пейзажи на поляни и гори.
Там където студената река тече,
Там където е моето сърце.

....

Животът... Един пълен свят с емоции, събития и най-различни движения. Много непредсказуем и вълнуващ свят. Изпълнен е живота.

Понякога трябва да си отделим поне малко време, достатъчни са няколко секунди за да огледаш около себе си. Ще забележиш, че полетът на птица не е нещо малко, природата, хората, животните... Всичко е в движение.

Когато наблюдавам така чуждите действия, много въпроси получават отговори и виждам, че всичко има смисъл и е на мястото си. Ако по цял ден си седя в къщи и не правя нищо, времето си минава и всеки ден прилича на предишния, тогава имам усещането, че не съществувам. Трябва поне да направя нещо за близките си, да изненадам някого, да подаря усмивка на нечие лице, точно тези моменти са запомнящи се без значение, че не правя нищо голямо.

Малки моменти, но с големи въздишки от спреният дъх. Това в някой случай е и много за днешния студен свят. Хората се разминават, движат се забързано, пълни с проблеми, злоба, завист... Слагачи професиите си за водеща точка в живота им. Не се страхувам да показвам чувствата си пред другите, защото съм естествена и обичам да общувам. Има много неща, които ще успеят да те изпълнят с живот. Животът не е само да се родиш и да пълзиш по тази планета безполезно, но да създаваш, изобретяваш, пренасяш и получаваеш знание, да помогнеш и да останеш запомнен. Това, което оставяме след себе си е от голямо значение и това, което може да направи един човек безсмъртен. Следата, спомените, поколението. Аз винаги съжалявам за неща, които не успях да направя, отколкото за извършените вече неща. Времето съществува защото ние сме в него и то има значение, а без нас няма никакъв смисъл, ние имаме силата да променяме света. „Ut ameris ama“ – Обичай за да бъдеш обичан, така всичко, което направим не е безполезно, то ще си намери мястото и някой ден ще ти възвърне това добро със същата сила. Да, не можем да предвидим бъдещето си, но можем да направим деня на себе си или на някой друг по-хубав и щастлив, защото животът не се мери с броя на вдишванията, а с моментите, които спират дъха ни.

Радица Божилова

Време ли е вече да се спре?

Да спре ноща с деня да се редува
И яркото ни слънце да умре.
Да спре луната звездите да целува!
Светлината- завинаги да спре!

Да затихне в ноща земята,
Неволно вятъра да спре,
И тихото шумолене на водата,
В тишината кротко да замре.

Да спре човек да търси
Светлина сред тъмното небе-
Укротимата надежда
Че утре ще е по-добре.

Да спре истинската радост,
И без ехо да заглъхне смехът.
На тъгата без никаква смелост,
Страхливо да се предаде светът.

Да спре човек да расъждава-
Спомен да остане мисълта.
Ума вече да не се познава
Сплотил се кротко с глупостта.

Ако смелостта не учи да се бори,
И страха не е тръгнал да умре,
Ако ума езика не покори.
То нека, нека да се спре.

Светът ни

Свят на вълшебства,
свят на изгода,
на красота, на фалшива мода.
Свят на дипломи,
на бързо развитие,
имаме си и мобилно покритие.
Свят на висше образование,
свят в страховете и отчаяние,
че нужно било да се има знание.
Свят на измама,
на сделки, игри,
намира решение в купчина пари.
Свят на закони,
на високи стандарти,
в затворнически ръкави,
крие последните карти.
Свят на хитри умове,
на измити пари,
дерзае напред,
в своите игри.
Свят с усмивка храната краде,
от мършавото изгладнело дете,
което може би утре ще яде.
И свят хуманен,
свят загрижен за гладни,
голи, боси...
Цяла монета в знак на човечност,
хвърля на скитника дето проси.
Свят с ужасни писъци реве,

загубен в кошмарни страхове.
 «Ах, не върви на добре!»
 Втречено гледа,
 природата го зове,
 който я убива- трябва да умре.
 Свят на обещания,
 убежища, спасения,
 този път не намира решения.
 Свят ослепял от
 измити в калта пари,
 не вижда пропастта,
 в която сам се зари.
 Останал без надежда,
 без истински хора, без умове,
 стиснал здраво алчност
 в своите джобове-
 гордо забяга напред
 решен да не се предаде.
 Еволюцията тръгна накриво,
 и уби всичко полезно и живо.
 Реши да си отмъсти земята,
 и света без милост
 да глътне в бездната.
 ...Свят почернял от злоба,
 с жълта, грозна насмешка,
 бърза, тича към гроба,
 влачейки кесия тежка.

Бягство

Бягство!
 Има ли крайна цел?
 Един хаотично празен кът,
 душата ти превзел.
 По безкрайно трънен път,
 бос, решително поел.
 Зловещо природата мълчи,
 само силуета ти шепти.
 Черни, мигащи лъчи,
 на тъмното блести.
 Бягство!
 Сянката подир теб върви.
 Стапайте се във едно,
 сърцето ви започва да кърви...
 ...самотно кърваво петно.
 Тъжна песен на шурци,
 прорязва мисълта.
 Вечно изгубени души,
 в път на самота.
 Бягство!
 Път към теб самия,
 парчета от изгубени мечти.
 Сплотен в тъмна хармония,
 със сянката ще бъдеш ти.
 Далечни пътища злокобни,
 лабиринти за душата.
 Письци надгробни,
 попълват самотата.
 Бягство!
 И от всички да избягаш,
 тъмното небе ще е над тебе,
 към нощта ще се протягаш,
 но не ще избягаш ти от себе.

Деветия ден от Апокалипсиса

Беше тихо! Беше страшно! Чува-
 ше се шепот, че идва краят на мълча-
 нието.

Беше осмия ден от ужасяващият
 кошмар. Мислехме, че е край. Всичко
 затихна. Природата вече след толкова
 дни се изгуби в съня си. Беше мина-
 ло! Събудихме се от кошмара, за да
 влезем в следващия. В болката, мъка-
 та, мъчението необятно за ума. Започ-
 на войната на самата пропаст. Бореха
 се сили, коя да ни унищожи първа.

Лека, полека, ето дойде деветия
 ден от апокалипсиса. Събуди се зас-
 палата тишина, виждаше се черната
 тъмнина, зимните нощи бяха безкрай-
 ни, замръзнаха всяка надежда и вяра
 в доброто и бъдещето. Мълчанието
 настъпи. След затишие идва буря –
 знаем го!!!

Деветия ден беше празник на
 дявола. Най-кървавият момент в ис-
 торията. Бурята донесе рев на диви
 зверове. Чуваха се писъци на майки
 държащи за последен път децата си.
 Чуваха се и децата, техният неукро-
 тим плач. Сълзите капеха с невидима
 скорост. Болката тежеше на сърцето.
 Окончателният удар все още пред-
 стоеше. Но ние така и не го видяхме.
 Празнотата изличи болката в сър-
 цето, тъмнината избриса зрението,
 вече не знаехме, не разбирахме, не
 виждахме какво се случва. Един-
 ствено знаехме, че съществува прос-
 транство изпълнено със спомени от
 мъка и страдания. Тъмнината го по-
 виваше. Тишината го изпълваше със
 шепот на молби за хубавия утрешен
 ден. Съществуваше единствено този
 празен кът и сърцето, изпълнен с лед
 и болка. Той беше празен, въпреки че
 е изпълнен с невъзможната вяра за
 край на края.

Сърцето не можеше да издържи
 повече удари на вълни от кървави мо-
 рета. Не, не може да гледа загубата
 на близките, на единствените топли
 ръце, които успяваха да дадат надеж-
 да. Не успяваха нито един от погле-
 дите да уловят завинаги последната
 искра светлина потънала в далечната
 пропаст в тъмнина.

Очите шаваха. Те търсеха пощада
 от това проклятие. Искаха да уловят
 и запечатат момента, когато послед-
 ния угасяващ се тихо лъч достигаше
 до тях. Те лееха дъждове от болка и
 тъга. Дъждовната гибел напояваше
 сухата, напукала почва. На тези мес-
 та израснаха първите символи, знаци
 на зараждащо се нещо живо сред тази
 опустошена тъмнина. Дойде пред-
 вестикът за възможна, истинска, сил-
 на надежда. но тя беше застрашена
 от ужасяващата, унищожителна про-
 пасть. Тишината настъпила на земята
 беше само привидна. Всъщност чува-
 ха се толкова молби изгубени сред не-
 бесата. Толкова искрени мечти, летя-
 ха безнадеждно сред пространството.
 Безпосочно шаваха и самите мисли за
 добро.

Така беше по време на световната
 гибел, на апокалипсиса. Вечно из-
 губваше смисъл. Светлият ден вече
 беше приказка за малки, неспокойно
 заспиващи в кошмара деца. Всичко
 беше изгубено сред необяснимата
 пустош. Вече нищо не беше като пре-
 ди. Но успокояваше ги мисълта, че
 идва следващият ден, че приближава
 края на това мълчание. Мисълта, че
 всичко свършва, че времето минава и
 че то ще донесе полъх от лека свет-
 линка, от вятър на изпълнени мечти,
 желания и молби, тя успокояваше
 силно вярващото сърце, успокояващо
 разума.

С времето всичко се променя.
 Дори за нас вечното проклятие ще
 бъде минало.

- Затова сега почивайте деца, утре
 отново ще се молим. Сега се надявай-
 те и сънувайте, че се събудате в по-
 добра действителност, в свят с високи
 идеали, с точно определени изпълня-
 ващи се мечти, в свят на технологии,
 обзет от приказки за още по-голяма
 съвършеност, в свят загубил посоката
 на развитието... Размислете дали ще
 се промени духовното мъчение. Ще
 бъде ли по-добре деца? Сега заспи-
 вайте, и от утре променяйте мислите
 създали този утрешен ден на високи
 технологии. Променяйте мислите,
 ще промените и бъдещето. Спокой-
 но, деветия ден от апокалипсиса вече
 свършва. **Леки сънища, деца!**

Под су'о дръво, сенка нема

Седнем и я те така на столчето пред къщи на слънце, па додека да поодморим, земем куделята да изпредем за некои чорапи, предем и си мислим какво беше едно време, па какво стана. Боже, Боже, кока три века са минали, а оно ми се чини дека ичера беше.

Беше Българско, па стана Сръбско, па после пак стана Българско, па пак стана Сръбско. Живееме у сламените къщи, капеше ни дъждо у шия, дуваше ни ветеро от секаде, греяме се на огњища, пекоме лебец у подница, вариме млеко и качамак у котле, светиме с виделце, спаме на рогожи и тувлечи, носиме свински опинци и балени дреи и лете и зиме. По цело зиме предеме и ткаеме, по цела есен и пролет ореме с рала и плугове, на жетва със сърпове и паламарки, вършитба със коне и крави - а бе голем зор беше додека израниме и изучиме децата. Ама се не дадому - преживееме го.

Сменява се држави, границите ги туриа преко цркъвите и гробищата, царе - кой како дойде нови закони заводи, нови дажбини тура на народо, а ние голи ли сме, гладни ли сме - най-напред на државата, па за нас що остане. Верно, ядоме ръжен лебец и сиренце, ама си беме здрави - имало е снага и за работа, и за оро.

Гледали сме на земята и на имото како на светиня, треперили сме за сека бразда и секо дръвче да го отгледаме и изкрасиме - да има. Мислили сме че го оставиме на децата, па и они да има от що да живеят и да ни догледат ка остарееме. Ама оно не биде - свето се изеляви и изопачи.

Комунистите, да ги убие Господ, ни подлгъга децата и ги отведова по градищата уж на по-лък и убав живот - сите тели да ядат бел леб, да седат на жежко и на ступала да одат. И младите си блекнаа како овци - сите слушат що рече Тито ли, некой друг ли, сите бучат и плюскат у шаки, никой работа не пипа, а сите искат да живеят како кадъни!

Е, оно верно, одима и некои убави работи, електрика, лимузини, теливони, това-онова - ама защо ни е? Останаме си сал сами како црњи чунгаре по селата, каде един, каде двоица, не знаеме каде са ни децата, ни унуците, ни се па разбираме ка дойдат да ни видат - едни се посрбчиа, едни се помакедончиа - а бре деца са ми, ама са ми како абанджии. Нищо не разбирам що ми думат. Гледам ги, станали са како голицарчета, секо изидбрело и побледело, секо стиснало телефону у рука и по цел ден нешто пипа там - не са кадар пуле да зашият и едно яйце не умеат да си сварат, ама онака сичко знаят и разбират.

Подоодуваат летно време додека могоме със старце да им садиме компире и да им чуваме прасета, ама откако занемогоме да работиме и они манаа да не доодат. Да им продумаш - нече те чуе! Ние нищо не сме разбирали, били сме изостанали и улави - телевизоро що рече, това е.

Ама оно това, телевизоро де, си е лъжовна работа. Сите се пуяат и се клънат у него - ама оно те с това, телевизоро, им расипа децата и ги научи на лоши работи и на лежачина. Живото не е американска серия, требе да знаеш две и двеста и да работиш, та да си изкараш що ти требе и на тебе и на семейството, како що си е било от пенди-век, а не е да те водат за носо арманджиите що си мислат дека с политика и далаверджијски работи че забогатее.

На лошо е тръгнал свето. Народо се изроди и побрчка - секо е зинало за айдучината и лъжата. Ни се знае кой заповедуе, и никой никого, да ми простиш, не ебава за нищо, а оно не може така - требе да си има ред и закон.

Едно време попо и даскало беа на почит у селото, па они шо речат - това е. И они са гледали да ни научат нешто, па и ние сме гледали да ги почитуеме и слушаме. А сега, Бог да чува, и попевете се изродиа - зинали са само за пари по погребенијата, оти оно кръшавки и венчавки вече и нема, та да си купат лимузини и златни синджире да си врџат на шия. Да те е гад рука да им цунеш, и да те е срам да се изповедаш при ни.

А за учителъете па и да не думаме. Како ни учиа децата, така ги и научиа - ванаа кое накаде виде по свето, а нашите учи-

лиша запустеа, па те сега и учителъете нема шо да работат и нема каде да си изкарат пенцијата. Ама ако - от глава им е. Сите искат да са учени и началници и да живеят на државна пара, ама никой не мисли кой че работи земята и кой че плаща данок на државата, та да има откаде да им дава заплати. Уж учени, ама нищо не разбират.

Па гледам, народо се разболе от незнајни болести. Това от тия европейските манджи требе да е - едни ги гледам одвртели мешляци до земи, други па премрели и пресветели, кока не са турали залок леб у уста, а бре кое от кое по-недъгаво и некадърно. Па и много се пропия и отровия с тия вещачките пияльци, пушат там некакви траволаци и глџат некакви апчетия, па после неможеш насреча да им излезнеш. Не са кадар пет пари да заработат, ама онака са си протурнаци - гледат све що са затекли да прокарат низ газо.

Па се погоди и лоша година - нема нищо да се роди от берикет. Оно не сме кадар и да посееме, ама па и Господ не дава. Сланата попари емишо и те сега нема със що уста да си разквасиме.

Това лето тръгна некаква болест по говедата та отреби и това що беше останало по селата. Доктурете, уж учени, па нищо не разбират. Ние се понадаме, че дадат некакви илчаче на стоката да оздравее, а они, кое како го ижектират - веднџа пшовисуе. Преметнаме се от сџкет и жалове за добиченцата. Па ка погледнем нема нищо у кошарата, дойде ми да ванем да се обесим. Още от що не сме патили, ама те това чудо не е било. Откаде дойде тая пуста болест не знам, ама я све си мислим дека я донесоа от Арабия - лани цело лето врџеа арапите по къро каде стоката пасеше. Оно учените дума не дават да се продума за това, ама я ич им не веруем. Они да беа разбирали немаше да се завърти тая пуста чума.

За управниците па да не думам - карат го от денеска до утре - дън да мине, самун да загина. Еле па откако избраа наш Влатко за кмет - чума да ни беше клџдала, немаше така да ни утепа! Нити разбира, нити па подава - с дим не можеш да го изкараш из общината. Оно не биде писување и резилъци по весници, думаме, окаме, свиркаме, псуваме - не бре, ванал се е за общината како да е на баша му - да го утепаш нема да се помери от там. Па барем да разбира колку един селски домакин - алал нека му, ама оно теле - упропасти сичко живо и народо побега кое каде види, та запусте целата община.

Оно не е само до него, де. Ако викат ние старците нищо не разбираме, ама ние одамна се сетиме на тая пуста сръбска политика. Решили са да ни отребат отука, та жив човек да не остане оти сме си блгари и не може да ни гледат, па и искат да ни манат от тука, та раат да си копат рудата по Караманица и Лисина!

Оти тай батакчилџк що се поправи тия години, не е како државата да не чуе и да не види шо се работи. Па оно и ние не сме у чутура правени - цело зиме и цела пролет се врџарчат судии и джандаре на Гуйчак, та нам че го судат, нам че го сменяват - па нищо! Йок море, свое мече мечка не дави - тия сите у една тиква прџдат и една политика водат. Едно време човечи се скапаят по затворете за низащо, а овај си шен кара с државата и никой го не пипа! Уж са против него, нам това-онова, ама си го подрџават и си го помагат, да мине там още некоја годинка додека старците поизмрат а младите да се разбегат и тука жива душа да не остане. Да беше по право и по закон, ехее - още кога да са му видели сметката!

А он, блазината, каде му зинал газо за власт, каде нема акџл да разбере дека го користат да ни унишожи заради чуж атър. Дума му да се мане от тая пуста политика, да ни не яде повече, ама оно говедо, от дума разбира ли.

Па мани го него, ама и тия шо са уж против него - по сџците кола се возат. Сите гледат да се наврат на сръбските политичари у газо, та они да им помогнат! Шо си мислат, некой че се нажалъи за нас и че дойде с чувал пари, па на яжте! Нема бре како човечи да си застанат до своето и да подвикнат пред државата, но се секо згрџчило и не смее да рече овес!

Баба Перуника

ISSN 2217-7647

9 772217 764006